

کارنامه‌ی علمی باستان‌شناسان ایرانی

ویژه‌نامه، زندگینامه و آثار آقایان دکتر علیرضا شاپور شهبازی، کامیار عبدی، مینا صادق، محمدرضا خلعتیری، حسن رضوانی و فائق توحیدی به دستمان رسید؛ متأسفانه امکان انتشار آنها فراهم نشد. انشاء... در آینده‌ای نزدیک آثار این عزیزان به همراه سایر آثار گردآوری شده به صورت کتابی در اختیار جامعه علمی کشور قرار خواهد گرفت.

لازم به یادآوری است که گردآوری زندگینامه و آثار شادروان فریدون توللی، دکتر مهدی بهرامی، علی سامی و محمدتقی مصطفوی توسط علیرضا عسگری چاوردی و زندگینامه‌ی زنده یاد دکتر عیسی بهنام و دکتر عباس زمانی توسط شهرام زارع انجام شده و غالب آنها در مجلات تخصصی هسته علمی به چاپ رسیده بود. همچنین زندگینامه و آثار دکتر عزت‌ا... نگهبان از کتاب "باستان‌شناسی و هنر ایران" و به قلم دکتر عباس علیزاده می‌باشد. زندگینامه و آثار شادروان علی حاکمی (خودنوشته)، محمد صالح صالحی و عنایت‌ا... امیر توسط خانواده محترمشان به نشانی هسته علمی ارسال گردید. سایر آثار با عنایت و مساعدت عزیزان باستان‌شناس فراهم شد (اگرچه استادان محترم گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران - به استثنای دکتر ملک شه‌میرزادی و استادانی که در کشور حضور ندارند - از همکاری با ما دریغ ورزیدند و آنچه درباره ایشان در این مجموعه گرد آمده است نتیجه تلاش اعضاء هسته علمی می‌باشد). بدیهی است گردآورندگان از هر گونه پیشنهاد یا انتقادی استقبال خواهند کرد.

این مجموعه با تلاشهای شهرام زارع، علیرضا عسگری چاوردی، سید جلیل رحمانی، محسن دانا، گودرز صفری و مصطفی بابایی گردآوری و تدوین شد. به یقین اصلاح و نمونه خوانی زندگینامه‌ها بدون مشارکت محسن زیدی و محمدتقی عطایی فراهم نمی‌شد. همچنین لازم است از زحمات علی‌اکبر وحدتی، ترگس احمدی، خدیجه حسین‌زاده، فرنوش سلیمان‌زاده، نگین میری، بهرام آجورلو، روح‌ا... محمدی، کوروش روستایی، مهرداد ملکزاده و دیگر دوستانی که در این راه یاری‌گر ما بودند تشکر نمایم.

دغدغه تدوین کارنامه علمی باستان‌شناسان ایرانی از نخستین سال تاسیس هسته علمی همواره با ما بود، لیکن فقدان امکانات تنها مانع دستیابی به این امر بود. بیش از هر چیز، این موضوع که چرا دانشمندان فقید باستان‌شناسی کشور به دست فراموشی سپرده شده‌اند؟ چرا رنج و مشقت تحقیق و تفحص آنها به یاد آورده نمی‌شود؟ چرا راهی را که آنها پیموده و هموار کرده‌اند مورد بازیابی و سنجش قرار نمی‌دهیم؟ چرا وضعیت کنونی باستان‌شناسی ما با تدوین یک "فرهنگ یا آلبوم باستان‌شناسی" به داوری گذارده نمی‌شود؟ چرا تلاش نمی‌شود با تدوین چنین مجموعه‌ای از دانشمندان باستان‌شناس کشور قدردانی شود و ... اندیشه ما را به خود مشغول کرده بود. سرانجام فرصتی برای رفع این دغدغه فراهم شد اما پرسشهایمان همچنان بی‌پاسخ مانده است که چرا با وجود چندین مرکز مهم باستان‌شناسی در کشور، انجمنی دانشجویی دست به تحقق چنین امری می‌زند...

آنچه در اینجا به عنوان "کارنامه‌ی علمی باستان‌شناسان ایرانی" آرایه شده است، در برگزیده کارنامه‌ی علمی چهل و یک نفر از باستان‌شناسان کشور است. چنانکه پیش‌تر نیز اشاره شد با تصویب طرح سمینار حاضر، ابتدا فهرستی از اسامی باستان‌شناسان ایرانی تهیه شد. این فهرست بر اساس معیارهای: داشتن ملیت ایرانی، انجام تحصیلات دانشگاهی در رشته باستان‌شناسی و دارابودن آثار و تالیفات باستان‌شناسی تنظیم گردید. سپس با ارسال دعوتنامه‌هایی از آنها تقاضا شد تا اطلاعات لازم را جهت انتشار به نشانی هسته علمی دانشجویان باستان‌شناسی دانشگاه تهران ارسال نمایند. برای سهولت آگاهی از فعالیت‌های باستان‌شناسان، این فعالیت‌ها در بخش‌های زندگینامه، سوابق اجرایی، و اداری، سوابق آموزشی، سوابق پژوهش میدانی، آثار و تالیفات و ... جمع‌آوری و تدوین شد. با وجود تلاش‌های فراوان اعضاء هسته علمی، عدم دسترسی به دانشمندان باستان‌شناس کشور سبب ایجاد کاستی‌هایی شد و چنانکه انتظار می‌رفت در موعد مقرر کارنامه‌ی علمی همه باستان‌شناسان کشور گردآوری نشد. بنابراین در مجموعه حاضر تنها آثاری به چاپ رسید که نقایص اندکی داشتند. در آخرین مراحل حروفچینی و صفحه‌آرایی

فهرست اسامی باستان‌شناسان ایرانی

- ۱- آذربی، گیتی
- ۲- آذرنوش، مسعود
- ۳- امیرغیاثوند، محبوبه
- ۴- امیرلو، عنایت‌الله
- ۵- بابایی، سوسن
- ۶- بهرامی، مهدی
- ۷- بهنام، عیسی
- ۸- بیانی، سوسن
- ۹- پازوکی طرودی، ناصر
- ۱۰- پوربخشنده، خسرو
- ۱۱- تجویدی، علی‌اکبر
- ۱۲- توحیدی، فائق
- ۱۳- توللی، فریدون
- ۱۴- تهرانی مقدم، احمد
- ۱۵- چوبک، حمیده
- ۱۶- خاکمی، علی
- ۱۷- خادمی، محمدرضا
- ۱۸- خطیب شهیدی، حمید
- ۱۹- خلعتبری، محمدرضا
- ۲۰- خلیلیان، محمدعلی
- ۲۱- دانشپورپرور، فخرالسادات
- ۲۲- رزمجو، شاهرخ
- ۲۳- رضوان، همايون
- ۲۴- رضوانی، حسن
- ۲۵- رفیع‌فر، جلال‌الدین
- ۲۶- روح‌فر، زهره
- ۲۷- رهبر، مهدی
- ۲۸- ریاضی‌کوشه، محمدرضا
- ۲۹- زمانی، عباس
- ۳۰- سامی، علی
- ۳۱- سرخوش، وستا
- ۳۲- سرفراز کارگر، علی‌اکبر
- ۳۳- سید سجادی، سیدمنصور
- ۳۴- شاپور شهبازی، علیرضا
- ۳۵- شاملو، غلامعلی
- ۳۶- شبیانی، زرین‌تاج
- ۳۷- شیشه‌گر، آرمان
- ۳۸- صادق، مینا
- ۳۹- صالحی، محمدصالح
- ۴۰- صراف، محمدرحیم
- ۴۱- صفاران، الیاس
- ۴۲- صمدی، حبیب‌الله
- ۴۳- طلائی، مغانجوقی، حسن
- ۴۴- عابدی، عقیل
- ۴۵- عیدی، کامیار
- ۴۶- عدل، شهریار
- ۴۷- غلیزاده، عباس
- ۴۸- علیمحمد اسفندیاری، آذرمیدخت
- ۴۹- فاضلی‌نشلی، حسن
- ۵۰- فیروزمندی شیردجینی، بهمن
- ۵۱- کابلی، میرعابدین
- ۵۲- کارگر، بهمن
- ۵۳- کارگر، محمدرضا
- ۵۴- کامبخش فرد، سیف‌الله
- ۵۵- کردوانی، محمود
- ۵۶- کریمیان، حسن
- ۵۷- کریمی، فاطمه
- ۵۸- کوثری، یحیی
- ۵۹- کیانی، محمدیوسف
- ۶۰- گلزاری، مسعود
- ۶۱- گلشن، جلیل
- ۶۲- گنجوی، سعید
- ۶۳- لاله، هایده
- ۶۴- لیاف خانیکی، رجبعلی
- ۶۵- لک‌پور، سیمین
- ۶۶- مجیدزاده، یوسف
- ۶۷- مستوفی فرد، رضا
- ۶۸- مشکور، مرجان
- ۶۹- مصطوفی، محمدتقی
- ۷۰- معتمدی، نصرت‌الله
- ۷۱- معصومی، غلامرضا
- ۷۲- مفیدی نصرآبادی، بهزاد
- ۷۳- مقدم، محسن
- ۷۴- ملاصالحی، حکمت‌الله
- ۷۵- ملکزاده (بیانی)، ملکه
- ۷۶- ملکزاده، فرخ
- ۷۷- ملکزاده، مهرداد
- ۷۸- ملک شهمیرزاد، صادق
- ۷۹- موسوی، علی
- ۸۰- موسوی، محمود
- ۸۱- مهجور، فیروز
- ۸۲- مهرکیان تال بلاغی، جعفر
- ۸۳- میراسکندری، محمود
- ۸۴- میزفتاح، علی‌اصغر
- ۸۵- نگهبان، عزت‌الله
- ۸۶- نوروززاده چگینی، ناصر
- ۸۷- نیکنامی، کمال‌الدین
- ۸۸- ورجاوند، پرویز
- ۸۹- هژبری نوبری، علیرضا
- ۹۰- یغمایی، اسماعیل (احسان)

نام و نام خانوادگی: علیرضا هژبری نوبری

زادروز: ۱۳۲۸

زادگاه: تبریز

تحصیلات:

- لیسانس باستان‌شناسی، دانشگاه آنکارا، ۱۹۷۷.

- فوق لیسانس باستان‌شناسی، دانشگاه تولوز II، فرانسه، ۱۹۸۱.

- دکترای باستان‌شناسی، دانشگاه سورین، پاریس، ۱۹۹۷.

علیرضا نوبری در تبریز متولد شد. لیسانس باستان‌شناسی را از دانشگاه آنکارا در سال ۱۹۷۷ دریافت نمود و در سال ۱۹۸۱ موفق به دریافت درجه فوق لیسانس از دانشگاه تولوز II (میرای) فرانسه شد. سپس در دانشگاه سورین مشغول تحصیل در مقطع دکترا شد. از سال ۱۹۹۴ رساله دکترای خود را درباره «معماری نظامی اورارتو» آغاز کرد. نوبری در سال ۱۹۹۷ موفق به دریافت درجه دکترای باستان‌شناسی از دانشگاه سورین شد.

- دکترای باستان‌زمین‌شناسی، دانشگاه پونا، هند.

محمد میراسکندری در سال ۱۳۵۸ دیپلم خود را در رشته اتومکانیک دریافت کرد و برای ادامه تحصیل راهی هندوستان شد. در آنجا موفق به اخذ لیسانس زمین‌شناسی شد: «به دلیل علاقمندی به باستان‌شناسی، فوق لیسانس خود را در رشته باستان‌شناسی گرفتم و در حین تحصیل، استاد مشاورم، آقای راج گورو، مرا به طرف زمین‌شناسی هدایت کردند. به خاطر رابطه نزدیک بین زمین‌شناسی و باستان‌شناسی، ایشان توصیه کردند رشته‌ای را انتخاب کنم که با هر دو رشته مرتبط باشد، بنابراین من رشته ژئوآکولوژی را انتخاب کردم. پس از مشورت با استادان داخلی از جمله دکتر احمد معتمد، رسوب‌شناس مجرب دانشگاه تهران، موضوع پایان‌نامه خود را در مورد ایران و با عنوان «زمین‌باستان‌شناسی کوهپایه‌های غرب ایران» انتخاب کرده و پس از ۵ سال موفق به اخذ مدرک دکترا با عنوان «زمین‌باستان‌شناسی کوهپایه‌های غرب ایران» شدم». ایشان، لیسانس، فوق لیسانس و دکترای خود را از دانشگاه پونا و هندوستان دریافت نموده‌اند.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- فعالیت در مرکز تحقیقات اوربی‌مد، دانشکده شهرسازی، دانشگاه گرونوبل (۹۳-۱۹۹۰).
- ۲- معاون پژوهشی اداره میراث فرهنگی استان آذربایجان شرقی (از سال ۱۳۷۷).
- ۳- عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس (از سال ۱۳۷۸).
- ۴- مدیر گروه باستان‌شناسی و سرپرست مرکز تحقیقات باستان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس (از سال ۱۳۷۹).

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- عضو هیأت علمی معاونت پژوهشی سازمان میراث فرهنگی کشور (از ۱۳۷۳ تا کنون).
- ۲- مسئول بررسی و شناسایی و تهیه آرشئو غارهای باستانی و تاریخی کشور.
- ۳- نماینده معاونت پژوهشی سازمان میراث فرهنگی در پژوهشکده حفاظت و مرمت.
- ۴- مدیر گروه باستان‌شناسی زیر آب در پژوهشکده باستان‌شناسی.
- ۵- نماینده سازمان میراث فرهنگی کشور در دانشگاه تربیت مدرس.

سوابق آموزشی

- ۱- استادیار گروه باستان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس.

سوابق آموزشی

- ۱- تدریس «زبان تخصصی» و «تاریخچه باستان‌شناسی»، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون.
- ۲- تدریس باستان‌شناسی برای رشته مدیریت جهانگردی و ایرانگردی، دانشگاه علامه طباطبائی واحد تهران.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- معاون هیأت حفاری امیک اوشاغی، به سرپرستی پروفسور ولی سوین، ۸۶-۱۹۸۲.
- ۲- شرکت در حفاری لارسا، به سرپرستی ژان لویی هیو، ۸۹-۱۹۸۷.
- ۳- شرکت در حفاری کاراگوندوز، به سرپرستی ولی سوین، ۹۶-۱۹۹۴.
- ۴- سرپرست هیأت بررسی و مطالعه دوره اورارتوئی در آذربایجان شرقی، ۱۳۷۷.
- ۵- سرپرست هیأت حفاری در مسجد کبود تبریز، ۱۳۷۹.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در فصل هفتم کاوش سلطانیه، به سرپرستی دکتر میرفتاح، ۱۳۷۳.
- ۲- شرکت در فصل چهارم کاوش ویر، به سرپرستی دکتر میرفتاح، ۱۳۷۳.
- ۳- شرکت در کاوش معبد آناهیتای کنگاور، به سرپرستی احمد کبیری هندی، ۱۳۷۳.
- ۴- شرکت در کاوش شهرداد کرمان و اجرای برنامه زمین‌شناسی منطقه مورد نظر، به سرپرستی میرعابدین کابلی، ۱۳۷۳.
- ۵- نماینده سازمان میراث فرهنگی کشور در هیأت بررسی باستان‌شناسی و انسان‌شناسی در دره رودگر، به سرپرستی دکتر علیزاده، ۱۳۷۴.
- ۶- شرکت در کاوش تپه حصار دامغان، به سرپرستی اسماعیل یغمایی، ۱۳۷۴.
- ۷- سرپرست هیأت بررسی غار صادرمند در استان هرمزگان، ۱۳۷۵.
- ۸- سرپرست بررسی زمین‌باستان‌شناسی کوه رحمت شیراز، ۱۳۷۵.
- ۹- سرپرست بررسی و شناسایی آثار کوه‌مند بوشهر، ۱۳۷۵.
- ۱۰- سرپرست گمانه زنی و ساماندهی غار کرفتو در شهرستان سقز کردستان، ۱۳۷۶.
- ۱۱- سرپرست برنامه تعیین حریم و نقشه برداری محوطه جاسک کهنه در استان هرمزگان، ۱۳۷۷.

آثار و تألیفات

- ۱- «نگاهی نو به معماری دفاعی اورارتو، مدرس علوم انسانی» (دانشگاه تربیت مدرس)، ش ۱۳، ۱۳۷۸.
 - ۲- معماری نظامی اورارتو (رساله دکترا، زیر چاپ).
- L'ARCHITECTURE MILITAIRE URARTEENNE

نام و نام خانوادگی: سید محمود میراسکندری

زادروز: ۱۳۳۷

زادگاه: تهران

تحصیلات:

- دیپلم اتومکانیک، تهران، ۱۳۵۸.

- لیسانس زمین‌شناسی، هند.

- فوق لیسانس باستان‌شناسی، هند.

می‌پرداخت. او دروس حوزه را تا پایه "سطح" ادامه داد. در سال ۱۳۴۱ از مقطع کارشناسی ارشد فارغ التحصیل شد و به خدمت سربازی اعزام شد. اوایل سال ۱۳۴۴ در اداره کل باستان‌شناسی و موزه ایران باستان مشغول کار شد: «در تمام مدتی که در باستان‌شناسی کار می‌کردم، پست اجرایی و مدیریت را نپذیرفتم و همیشه در سمت کارشناسی ارشد و رییس بخش تاریخی و لرستان و یا رییس هیأت بررسی و حفاری بوده‌ام. البته در زمان شادروان شهید رجایی سرپرستی موزه ایران باستان و مرکز باستان‌شناسی ایران را بر عهده اینجانب گذاشتند و مدت ۲ سال در این پست بودم. در سال ۱۳۶۷ پسر عباس در جنگ تحمیلی در شهر شلمچه شهید شد و خودم هم شیمیایی و مجروح شده و یک چشمم را از دست دادم و در سال ۱۳۶۸ پس از سی سال کار و انجام وظیفه به خواست خودم به افتخار بازنشستگی نایل آمدم...

طی سالهای گذشته یک دوره کتاب با عنوان «فرهنگ و دایرة المعارف اساطیر و آیین‌های باستانی جهان» (جلد ۱۵) تدوین نموده و هم‌اکنون در حال نمونه خوانی و تصحیح جلد چهارم آن هستم.

سوابق آموزشی

- ۱- تدریس "معماری باستانی ایران" و "هنرهای زیبا و تاریخ آنها" - مدرسه عالی جهانگردی، ۳ سال.
- ۲- تدریس "باستان‌شناسی و حفاریات در ایران"، ۸ دوره برای سپاهیان دفتر فرهنگ و هنر.
- ۳- تدریس "هنرهای سنتی و هنرهای زیبا" - دانشگاه ملی (شهید بهشتی)، ۲ سال.
- ۴- تدریس "اخلاق و معارف اسلامی" - دانشگاه آزاد واحد جنوب، ۳ سال. همچنین تدریس در دانشگاه تهران، شاهد و قارابی.

آثار و تألیفات مقالات

- ۱- «رقصهای محلی هندوستان و جشن هولی که مصادف با عید نوروز است در هندوستان چگونه برگزار می‌شود». سالنامه پیک شمال، دانشگاه تهران، ۱۳۴۱، ص ۱۳۹.
- ۲- «شتر زربین (افسانه‌ای مربوط به کودکان)». راهنمای گردآورندگان گویسها، هنرهای زیبای کشور - اداره کل موزه‌ها و فرهنگ عامه، ۱۳۴۱، ص ۱۷۸.
- ۳- «هرم سازی در مصر باستان - هرم پله پله جوزر و پیکره او». سالنامه پیک شمال، موسسه پیک شمال، ۱۳۴۲، ص ۳۴.
- ۴- «قال و قال گیری - دعا و جادو در دهات شاه آباد غرب کرمانشاه». هنر و مردم، ش ۵۵ (۱۳۴۶).
- ۵- «ساغرهای مفرغی لرستان». بررسیهای تاریخی، ش ۲ و ۳، ۱۳۴۸.
- ۶- «نقش بزکوهی بر روی سفالهای پیش از تاریخ ایران (۱)». بررسیهای تاریخی، ش ۳، ۱۳۴۹.
- ۷- «نقش بزکوهی بر روی سفالهای پیش از تاریخ ایران (۲)». بررسیهای تاریخی، ش ۴، ۱۳۴۹.
- ۸- «شیشه و تاریخ شیشه در جهان و ایران». دنیای علم، سال ۱۶، ش ۲، ۱۳۵۲.
- ۹- «شیبون در ایران باستان». هنر و مردم، ش ۱۴۶ و ۱۴۷، ۱۳۵۳.
- ۱۰- «دهکده شیخ کلخوران و مقابر باستانی آن». بررسیهای تاریخی، ش ۱۳۵۳.
- ۱۱- «آتشدان مفرغی لرستان». بررسیهای تاریخی، سال یازدهم، ش ۱، ۱۳۵۴.
- ۱۲- «عروس درایل کلهر». هنر و مردم، ش ۱۵۹ و ۱۶۰، ۱۳۵۴.
- ۱۳- «نقش عقاب دوره هخامنشی بر کانش لاجوردی دوره هخامنشی

- ۱۲- سرپرست هیأت گمانه زنی جهت تعیین حیرم محوطه تاریخی اریسمان نطنز، ۱۳۷۷.
- ۱۳- سرپرست هیأت گمانه زنی جهت تعیین حیرم تپه چوار در استان ایلام، ۱۳۷۷.
- ۱۴- سرپرست نقشه برداری محوطه اریسمان نطنز به کمک GPS، ۱۳۷۷.
- ۱۵- سرپرست تعیین حیرم منطقه تاریخی تپه شیشه گری استهبان فارس، ۱۳۷۷.
- ۱۶- نماینده سازمان میراث فرهنگی در اجرای مطالعات صحرایی منطقه نطنز و کاشان، ۱۳۷۷.
- ۱۷- سرپرست هیأت بررسی و شناسایی کشتی غرق شده در سواحل امیرآباد لاهیجان، ۱۳۷۹.

آثار و تألیفات

- ۱- «بررسی و شناسایی آثار کوه‌مند بوشهر». خلاصه مقالات دومین گردهمایی باستان‌شناسی ایران، تهران، ۱۳۷۶.
- ۲- «باستان‌شناسی زیر آب - تکنولوژی و قوانین». فصلنامه باستان‌شناسی و هنر (نشریه هسته علمی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس)، سال اول ش ۲ و ۳، ۱۳۷۱، صص ۲۵-۳۰.

سخنرانی

- ۱- کاوش و حفاظت غار کرفتو، پژوهشکده حفاظت و مرمت، سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۷.

نام و نام خانوادگی: غلامرضا معصومی

زادروز: ۹ فروردین ۱۳۱۷.

زادگاه: قروه درجزین - همدان.

تحصیلات:

- دیپلم، دبیرستان دارالفنون تهران، ۱۳۳۴.
- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۳۴-۳۸.
- فوق لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۴۱.

غلامرضا معصومی در خانواده‌ای مذهبی به دنیا آمد: «تا ۶ سالگی در مکتب خانه آموزش قرآن می‌کردم. همچنین کتاب مفید «نساب الصبیان» را خوانده و اشعار آن را حفظ کردم. شش سالم که تمام شد به دبستان کمال شهر همدان رفتم. در آنجا از من آزمایش به عمل آوردند و کلاسهای اول و دوم و سوم را بر من بخشیدند و مرا بر سر کلاس چهارم نشانند. پس از دو سال به دبستان علمیه که تحت پوشش جامعه تعلیمات اسلامی به مدیریت حجت الاسلام شیخ علی زنجانی بود، رفتم و کلاس ششم را در آنجا گذراندم. در سال ۱۳۳۴ در دبیرستان دارالفنون تهران دیپلم کامل را اخذ کردم، در کنکور دانشگاه شرکت نمودم و در رشته زبان انگلیسی، حقوق و باستان‌شناسی پذیرفته شدم. اما علاقه زیادی به رشته باستان‌شناسی داشتم و در این رشته ثبت نام کردم».

معصومی ضمن تحصیل برای تأمین معیشت کار می‌کرد و یک سال در دبستان "مهتد تربیت" آموزگار ریاضی کلاس ششم بود. مدت چهار سال در روزنامه اطلاعات به تصحیح و ترجمه اشتغال داشت. در سال ۱۳۳۸ فارغ التحصیل شد و در سال ۱۳۳۹ در هنرهای زیبای کشور استخدام شد. سپس در دوره کارشناسی ارشد باستان‌شناسی مشغول تحصیل شد و همزمان در مدرسه، مسجد مروی به تحصیل عربی و دروس حوزه

- دیپلم ادبی، مشهد، ۱۳۳۳.
- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۳۹.
- فوق لیسانس (۹)
- دکترای باستان‌شناسی، مدرسه لوور، فرانسه.

شادروان عباس زمانی در سال ۱۲۹۷ در شهر گناباد به دنیا آمد. گواهینامه شش کلاسه ابتدایی را در گناباد دریافت کرد و در سال ۱۳۱۵ با تصدیق ششم ابتدایی، در "اداره معارف" آن زمان مشغول کار شد. تا سال ۱۳۲۳ به تدریس پرداخت و از آن سال به ریاست کارگزینی اداره فرهنگ سابق گناباد منصوب و مشغول کار شد و همزمان تدریس را ادامه داد. در سال ۱۳۳۳ به مشهد آمد و موفق به اخذ دیپلم ادبی شد. سال بعد در کنکور دانشگاه شرکت نموده و در رشته حقوق پذیرفته شد. کمتر از یک سال حقوق خواند و سپس رشته‌اش را عوض کرده به دانشکده ادبیات رفت. این تغییر رشته به خاطر علاقه شدید وی به رشته باستان‌شناسی بود. در سال ۱۳۳۹ با رتبه اول در دانشکده ادبیات لیسانس باستان‌شناسی خود را دریافت کرد. از طرف دولت یک بورس چهار ساله در اختیارش گذاشته شد تا برای ادامه تحصیل به فرانسه برود. راهی فرانسه شد و با پشتکار، علاقه و استعداد فوق العاده‌ای که داشت دوره چهار ساله دکترای را در مدت دو سال و نیم گذراند و به ایران بازگشت. طی دوره دکترای در "مدرسه لوور"، دوره زبان فرانسه را نیز گذراند و حتی در میان فارغ التحصیلان رشته زبان فرانسوی عنوان شاگرد اول را کسب کرد. شادروان زمانی پس از بازگشت به وطن، در دانشکده‌های الهیات، ادبیات، هنرهای زیبا و هنرهای دراماتیک به تدریس پرداخت و تا پایان عمر همچنان به تدریس در دانشگاه ادامه داد. شادروان زمانی در سال ۱۳۳۷ با خانم "فخرایران مطلبی" ازدواج نموده و حاصل ازدواج آنها دو دختر، فرشته و فریور، و یک پسر به نام فرهاد بود. خانم فخرایران دربارہ همسرشان چنین گفته‌اند: «او خانواده‌اش را صمیمانه دوست داشت. متواضع و فروتن بود. وجودش از عذوفت و مهربانی لبریز بود. در سفرهایش از فرصت استفاده می‌کرد و به مطالعات علمی می‌پرداخت. گاه، همانطور که در جاده می‌رفت، بنای مخروبه‌ای توجه‌اش را جلب می‌کرد، می‌ایستاد و به بررسی بنا می‌پرداخت، عکسبرداری می‌کرد و از افراد محلی تحقیق می‌کرد. سرشار از شور و شوق کار بود. در تمام طول حیات خود هرگز روزی را به بیکاری نگذراند. وقتی کار تحقیق درباره موضوعی را به پایان می‌رساند، سخت به هیجان می‌آمد. آنوقت کار دیگری را شروع می‌کرد. هرگز بررسی و تحقیقی را نیمه‌کاره رها نمی‌کرد. سالی یکبار به مشهد می‌رفت. تابستان، فصل این سفرها بود. از مشهد، پس از زیارت حضرت امام رضا (ع)، راهی زادگاهش می‌شد...»

شادروان زمانی در آخرین سفر خود، در راه تهران - مشهد (۲۲ کیلومتر بالاتر از قوچان) دچار سانحه رانندگی شد. نزدیک ظهر روز ۲۸ تیر ماه ۱۳۵۲ در حالی که بیست و دو کیلومتر از قوچان رد شده بودند که ناگهان اتومبیلی که از روبرو می‌آید، هنگام سبقت گرفتن از یک اتوبوس، با اتومبیل حامل دکتر و خانواده‌اش به شدت تصادف کرد. خطر متوجه دیگران نبود. دکتر را به مشهد و سپس به تهران منتقل کردند. هفت روز مقاومت کرد لیکن درست یک هفته پس از تصادف در روز پنجشنبه چهارم مرداد ماه ساعت هشت و نیم صبح زندگی را بدرود گفت... (مطالب فوق از این منبع استخراج شده است: هنر و مردم، ش ۱۳۳، صص ۴۳ - ۴۱).

آثار و تألیفات

مقالات

- ۱ - «خط کوفی تزیینی در آثار تاریخی اسلامی». هنر و مردم، ش ۱۲۸، خرداد ۱۳۵۲، صص ۲۳-۱۵.
- ۲ - «هنر سفالسازی در مند گناباد». هنر و مردم، دوره جدید، ش

- موجود در موزه ایران باستان». هنر و مردم، ش ۱۶۴، ۱۳۵۵.
- ۱۴ - «شاهکاری از ۲۹ قرن پیش». دانشمند، سال ۱۴، ش ۱۵۸، ۱۳۵۵.
- ۱۵ - «معرفی دهکده حسلو و کاوش در تپه باستانی حسلو». هنر و مردم، ش ۱۶۳، ۱۳۵۵.
- ۱۶ - «نظری به باستان‌شناسی و تاریخ هنر ایران». جنگ سپاهیان، (وزارت فرهنگ هنر)، ۱۳۵۵.
- ۱۷ - «شمه‌ای از پیشینه باستان‌شناسی ایران از ۱۳۵ سال پیش تا کنون (۱)». بررسی‌های تاریخی، ش ۳، ۱۳۵۵.
- ۱۸ - «شمه‌ای از پیشینه باستان‌شناسی ایران از ۱۳۵ سال پیش تا کنون (۲)». بررسی‌های تاریخی، ش ۴، ۱۳۵۵.
- ۱۹ - «شمه‌ای از پیشینه باستان‌شناسی ایران از ۱۳۵ سال پیش تا کنون (۳)». بررسی‌های تاریخی، ش ۵، ۱۳۵۵.
- ۲۰ - «شمه‌ای از پیشینه باستان‌شناسی ایران از ۱۳۵ سال پیش تا کنون (۴)». بررسی‌های تاریخی، ش ۶، ۱۳۵۵.
- ۲۱ - «نظری به باستان‌شناسی پیش از انقلاب و بعد از انقلاب اسلامی ایران». تشریح مجموعه مقالات و اشعار... روز شمار انقلاب، یادنامه دومین سالگرد انقلاب اسلامی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۵۹.
- ۲۲ - «نسخه‌های خطی قرآن و خطوط اسلامی». روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۸ اسفند ۱۳۵۹.
- ۲۳ - «گامی مثبت در حفظ آثار باستان‌شناسی». روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۲ تیر ۱۳۶۰.
- ۲۴ - «وزارت ارشاد اسلامی باید مردم جهان را با فرهنگ اسلام آشنا سازد». روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۵ شهریور ۱۳۶۰.
- ۲۵ - «به مناسبت روز تاریخی ۱۷ شهریور پس از هفت سال موزه ایران باستان حرکت کرد». روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۴ شهریور ۱۳۶۰.
- ۲۶ - «لوح حمورابی، نخستین قانون مدون دنیا». روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۶ مهر ۱۳۶۰.
- ۲۷ - «برای حفظ و حراست از آثار ارزشمند اسلامی و فرهنگی کشورمان از تخریب اثر منحصر به فرد مسجد ارگ علیشاه تبریز دست‌ها را کوتاه کنیم». روزنامه جمهوری اسلامی، ۹ دی ۱۳۶۰.
- ۲۸ - «تخریب آثار فرهنگی، ترفند دشمنان انقلاب (۱)». روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۶ دی ۱۳۶۰.
- ۲۹ - «تخریب آثار فرهنگی، ترفند دشمنان انقلاب (۲)». روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۷ دی ۱۳۶۰.
- ۳۰ - «معماری حسلو». معماری ایران، گردآورنده: آسیه جوادی، نشر مجرد، ۱۳۶۳، صص ۵۰-۳۷.
- ۳۱ - «نقدی بر هنر (سلسله مقالات)». اقتصاد اسلامی (جامعه انجمنهای اسلامی بازار و اصناف تهران)، ش ۱۷ - ۱۶ - ۱۵ - ۱۴ - ۱۳ - ۱۲، ۱۳۶۴.

کتاب

- ۱ - باستان‌شناسی ایران از ۲۴۰۷ تا ۲۵۳۵ شاهنشاهی. روابط عمومی ارتش، ۱۳۵۵.
- ۲ - نقش بزکوهی بر روی سفالهای پیش از تاریخ ایران.
- ۳ - سیراف یا بندر ظاهری. انجمن آثار ملی، تهران، ۱۳۵۲.

نام و نام خانوادگی: عباس زمانی

زاد روز: ۱۲۹۷

زادگاه: گناباد - خراسان

وفات: ۴ مرداد ۱۳۵۲

تحصیلات:

- ۲۸ - «شباهت‌های تخت جمشید هخامنشی و اصفهان عصر صفوی». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۰۸/۱۰۷ (شهریور ۱۳۵۰)، ۸۸.
- ۲۹ - «بیج تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». هنر و مردم. سال ۸، ش ۹۳ (تیر ۱۳۴۹)، صص ۲۹-۱۴.
- ۳۰ - «اشیاء تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». هنر و مردم. سال ۱۰، ش ۱۱۰ (آذر ۱۳۵۰)، صص ۲۲-۲.
- ۳۱ - «گوشوار و گوشواره تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». هنر و مردم. ش ۱۰۶ (مرداد ۱۳۵۰)، صص ۱۶-۲.
- ۳۲ - «مقرنس تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۰۳/۱۰۲ (فروردین و اردیبهشت ۱۳۵۰)، ۲۵-۸. دوره جدید، ش ۱۰۴ (خرداد ۱۳۵۰)، صص ۴۷-۲۸.
- ۳۳ - «مسجد جامع گناباد». هنر و مردم. سال ۸، ش ۹۲ (خرداد ۱۳۴۹)، صص ۱۴-۶.
- ۳۴ - «درباره تحولات درفش ایران». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۸۲ (۱۳۴۸)، صص ۶۲.
- ۳۵ - «قلعه دختر شواب گناباد» بررسی‌های تاریخی. ج ۶ (۱۳۵۰)، ش ۳ (مخصوص)، صص ۴۰۴-۲۸۹.

□□□

نام و نام خانوادگی : ناصر پازوکی طرودی

زادروز : ۲ فروردین ۱۳۳۷

زادگاه : تهران (فیروز کوه - دماوند)

تحصیلات :

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۶۷-۱۳۶۳.
- فوق لیسانس باستان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۱.

ناصر پازوکی در تهران متولد شد. پس از گذراندن دوره ابتدایی، متوسطه و دبیرستان، تحصیلاتش را در رشته باستان‌شناسی دانشگاه تهران (۶۷-۱۳۶۳) پی گرفت. پس از اتمام دوره کارشناسی، در دانشگاه تربیت مدرس به تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد باستان‌شناسی پرداخت و در سال ۱۳۷۱ با ارائه پایان‌نامه‌ای با عنوان «بناهای دفاعی ایران در دوران اسلامی» از این دانشگاه فارغ‌التحصیل شد. او همچنین مدت زیادی (۲۶ ماه) در جبهه‌های جنگ تحمیلی حضور داشته و به درجه جانبازی (۲۵٪) نائل آمده است.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱ - مسؤولیت مهندسی - رزمی قرارگاه کربلا در جنگ تحمیلی، به مدت ۴ سال، (۶۳-۱۳۵۹).
- ۲ - مسؤولیت مرکز آموزش عالی امام خمینی (ره) به مدت ۶ سال، (۶۹-۱۳۶۳).
- ۳ - مسؤولیت امور پژوهشی مرکز آموزش عالی امام خمینی (ره)، به مدت ۳ سال (۷۲-۱۳۶۹).
- ۴ - مدیریت آموزشی مرکز آموزش عالی امام خمینی (ره)، (۷۵-۱۳۷۲).
- ۵ - معاونت معرفی و آموزش سازمان میراث فرهنگی از ابتدای سال ۷۵ تا شهریور ۷۷.
- ۶ - مدیر کل اداره میراث فرهنگی استان تهران از آبان ۱۳۷۷ (و تاکنون ادامه دارد).

سوابق آموزشی

- ۱ - تدریس در دبیرستان مدت ۸ سال.

- ۱۱۹-۱۲۰/۱۳۵۱، صص ۳۳-۱۰.
- ۳ - «قدمت و تمدن نه هزار ساله دشت قزوین». هنر و مردم. ش ۱۱۸، صص ۱۸-۲.
- ۴ - «در مساجد ایران نقشه سبک بدوی عرب وجود ندارد». هنر و مردم. ش ۱۱۶، ۱۳۵۱، صص ۳۹-۲۲.
- ۵ - «طاقما و نقول تزیینی در آثار تاریخی اسلامی». هنر و مردم. ش ۱۲۷، اردیبهشت ۱۳۵۲، صص ۳۸-۲۵.
- ۶ - «طرح اربسک و اسلیمی در آثار تاریخی اسلامی». هنر و مردم. ش ۱۲۶، فروردین ۱۳۵۲، صص ۳۴-۱۷.
- ۷ - «گنبد دوپوش تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». هنر و مردم. ش ۱۳۱، شهریور ۱۳۵۲، صص ۵۳-۴۳.
- ۸ - «منار و مناره تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». هنر و مردم. ش ۱۲۱، ۱۳۵۱، صص ۷۲-۶۲.
- ۹ - «آثار تاریخی مهم گناباد». نخستین کنگره تحقیقات ایرانی. ش ۳، ۱۳۵۲، صص ۶۰-۵۱.
- ۱۰ - «دو اثر تاریخی در پسکلویت گناباد». بررسی‌های تاریخی. ۸، ۱۳۵۲، ش ۲/۱، صص ۱۰۸-۸۷.
- ۱۱ - «سه اثر تاریخی در زبید گناباد». بررسی‌های تاریخی. ۷ (۱۳۵۱) ش ۴، صص ۶۶-۴۳.
- ۱۲ - «قلعه دختر مزار بجزستان گناباد». بررسی‌های تاریخی. ۷ (۱۳۵۲) ش ۶، صص ۲۷۰-۲۵۱.
- ۱۳ - «قلعه فرود گناباد بزرگی متهور از یک داستان باستانی». بررسی‌های تاریخی. ۷ (۱۳۵۲) ش ۵، صص ۴۴-۹.
- ۱۴ - «مزار سلطان محمد عابد کاخک گناباد». هنر و مردم. ش ۱۲۴/۱۲۵، بهمن و اسفند ۱۳۵۱، صص ۲۸-۲۲.
- ۱۵ - «مقبره جغتین گیسور». بررسی‌های تاریخی. ۱۷ (۱۳۵۱) ش ۳، صص ۶۴-۴۵.
- ۱۶ - «خط کوفی تزیینی در آثار تاریخی اسلامی». معماری ایران. تهران، ۱۳۶۳، صص ۷۳۶-۷۱۹.
- ۱۷ - «بیج تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». معماری ایران. تهران، ۱۳۶۳، صص ۷۸۷-۷۷۱.
- ۱۸ - «در مساجد ایران نقشه سبک بدوی عرب وجود ندارد». معماری ایران. تهران، ۱۳۶۳، صص ۸۷۵-۸۵۷.
- ۱۹ - «شیار تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». معماری ایران. تهران، ۱۳۶۲، صص ۸۴۴-۸۳۳.
- ۲۰ - «طاقما و نقول تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». معماری ایران. تهران، ۱۳۶۳، صص ۸۱۳-۸۰۳.
- ۲۱ - «طرح اربسک و اسلیمی در آثار تاریخی اسلامی ایران». معماری ایران. تهران، ۱۳۶۳، صص ۸۰۱-۷۸۹.
- ۲۲ - «مقرنس تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». معماری ایران. تهران، ۱۳۶۳، صص ۷۷۰-۷۳۷.
- ۲۳ - «منار و مناه تزیینی در آثار تاریخی اسلامی ایران». معماری ایران. تهران (۱۳۶۳) ۲، صص ۷۱۱-۷۰۱.
- ۲۴ - «شباهت تخت جمشید هخامنشی و اصفهان عصر صفوی». معماری ایران. تهران (۱۳۶۳) ۲، صص ۹۲۲-۹۲۱.
- ۲۵ - «مزار سلطان محمد عابد [در کاخک گناباد]». تهران (۱۳۶۳) ۱، صص ۳۷۷-۳۷۱.
- ۲۶ - «مسجد جامد گناباد». معماری ایران. تهران (۱۳۶۳) ۱، صص ۳۶۹-۳۵۷.
- ۲۷ - «مزار سلطان محمدی معروف به کاخک گناباد». هنر و مردم. سال جدید، ش ۱۲۵/۱۲۴ (بهمن و اسفند ۱۳۵۱)، ۲۲.

فرهنگی کشور، ۱۳۷۶، ص ۴۰۰.

سایر فعالیتها

- ۱- پژوهش و بررسی آثار فرهنگی - تاریخی حوزه فرمانداری فیروزکوه، سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۸، ص ۲۰۰.
- ۲- بررسی و شناسایی آثار فرهنگی - تاریخی فیروزکوه (مرحله دوم) پاییز ۱۳۷۹.
- ۳- نظارت و اجرای مرمت بناهای تاریخی فیروزکوه (ریاض امین آباد، گورگنبد و برج دیده بانی مزاران).

نام و نام خانوادگی : مهرداد ملکزاده

زاد روز : ۱۴ اردیبهشت ۱۳۴۸

زادگاه : تهران

تحصیلات :

- کاردانی باستان‌شناسی، مرکز آموزش عالی سازمان میراث فرهنگی، ۷۱ - ۱۳۶۸.
- کارشناسی موزه‌داری، مرکز آموزش عالی سازمان میراث فرهنگی (ناتمام).

مهرداد ملکزاده در تهران و در خانواده‌ای فرهنگی، از مادری معلم و پدری فرهنگ دوست به دنیا آمد. از کودکی به تاریخ و فرهنگ گذشته ایران علاقه داشت: «نسخه‌ای از کتاب تاریخ ماه (نوشته ایگو میخائیلوویچ دیاکوف: ترجمه کریم کشاورز) را در اختیار دارم که تاریخ خرید ۱۳۵۹/۲/۱۴ بخود دارد. این در حالی است که در آن زمان بیش از ۱۱ سال نداشتم. از آن روزها تاکنون این کتاب را بارها بار خوانده و باز خوانده‌ام، خواندن و نفهمیدن و دوباره خواندن و بار دیگر در نیافتن این کتاب دشوار یاب و کاملاً تخصصی در نوجوانی، تأثیر شگرفی بر ذهنم نهاد. تا بدانجا که حتی موجب شد بعدها بیشتر توان مطالعاتی و تحقیقاتی خویش را وقف «ماد پژوهی» کنم».

ملکزاده پس از خدمت زیر پرچم در آزمون ورودی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور در سال ۱۳۶۸ شرکت نمود و در رشته «باستان‌شناسی» مرکز آموزش عالی سازمان میراث فرهنگی کشور مشغول تحصیل شد. «طی تحصیل در آن مرکز از محضر استادانی چون آقای سید محمد موسوی، خانم فاطمه کریمی، آقای میرعابدین کابلی، خانم دکتر آژنده شکرگرد مقدم، آقای دکتر یحیی کوثری، آقای دکتر رسول وطن دوست، آقای دکتر امان ... یغمایی، شادروان مهندس حسین جودت، آقای دکتر اسماعیل طالبی، آقای دکتر سیاوش قندی، آقای دکتر عطا... وحدتی و ... کسب فیض نمودم». او در بهار سال ۱۳۷۱ با کسب رتبه نخست در میان دانشجویان از این مرکز فارغ‌التحصیل شد: «در سالهای پس از آن در هیأت‌های باستان‌شناسی از پیش کسوتانی مانند آقای دکتر سیدعلی اصغر میرفتاح، آقای دکتر محمدرحیم صراف، خانم فاطمه کریمی، آقای دکتر عباس علیزاده، آقای نصرت ... معتمدی و ... راه و رسم باستان‌شناسی میدانی را آموختم».

«به سال ۱۳۷۳ برای همکاری در زمینه ویرایش متون باستان‌شناسی و تاریخ به مرکز نشر دانشگاهی دعوت شدم و ضمن عضویت در گروه علوم انسانی آن مرکز، در دفتر مجله باستان‌شناسی و تاریخ مشغول به کار شدم. هم‌اینک نیز در همان مرکز در معیت تنی چند از اصحاب فرهنگستان زبان و ادب فارسی افتخار همکاری در راه‌اندازی نشریه‌ای با نام «نامه ایران» (مجله بین‌المللی مطالعات ایران باستان) دارم. در سال ۱۳۷۴ برای دومین بار در آزمون ورودی دانشگاهها شرکت کردم و در رشته «موزه‌داری» مرکز آموزش عالی سازمان میراث فرهنگی کشور مشغول ادامه تحصیل

۲- تدریس به مدت ۹ سال در مرکز آموزش عالی امام خمینی (ره) وابسته به جهاد سازندگی.

- ۳- تدریس به مدت ۳ سال در مرکز آموزش عالی میراث فرهنگی.
- ۴- تدریس در دانشگاه آزاد به مدت ۶ سال.
- ۵- تدریس درس «میراث فرهنگی»، موضوع کنوانسیون ۱۹۵۴، در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی نیروهای نظامی و انتظامی از سال ۱۳۷۵ تاکنون.

سخنرانیها

- ۱- کنگره هنر تیموری - خراسان (خرداد ۱۳۷۵).
- ۲- بررسی راههای توسعه صنعت ایرانگردی - یزد (مهر ۱۳۷۵).
- ۳- همایش استان‌شناسی سیستان و بلوچستان - زاهدان (آبان و آذر ۱۳۷۵).
- ۴- «استحکامات تاریخی و اسلامی ایران» - دانشگاه برادفورد، دپارتمان علوم باستان‌شناسی، ۱۰ نوامبر ۱۹۹۹ (۱۹ آبان سال ۱۳۷۸).
- ۵- «تازه‌ترین بررسیها در رابطه با استحکامات دفاعی ایران در دوره اسلامی» - انجمن ایران و هند باستان - دانشگاه کمبریج - ۱۲ نوامبر ۱۹۹۹ (۲۱ آبان سال ۱۳۷۸).
- ۶- «استحکامات دفاعی ایران در دوران اسلامی» - دپارتمان سکه و مدال، موزه بریتانیا - ۱۷ نوامبر ۱۹۹۹ (۲۶ آبان سال ۱۳۷۸).

آثار و تألیفات

مقالات

- ۱- «طولانی تر از دیوار چین». روزنامه رسالت، ش ۲۳۶۱، ۱۲ اسفند ۱۳۷۲.
- ۲- «بناهای دفاعی ایران در دوره اسلامی». مجله علمی - پژوهشی بسیج، ش ۱، زمستان ۱۳۷۲.
- ۳- «شیوه‌های قلعه‌گیری در شاهنامه». مجله علمی - پژوهشی بسیج، ش ۵ و ۶ زمستان ۷۳ و بهار ۷۴.
- ۴- «قلعه گردکوه یا گنبدان دژ». مجله علمی - پژوهشی بسیج، ش ۳ و ۴ تابستان و پاییز ۱۳۷۳.
- ۵- «قلعه سریزد». معماری و شهرسازی، دوره پنجم، ش ۲۷، خرداد و تیر ۱۳۷۳.
- ۶- «بناهای دفاعی و ایران». میراث فرهنگی، ش ۱۴، زمستان ۱۳۷۴.
- ۷- «قلعه گردکوه یا گنبدان دژ». اثر، ش ۲۵، ۱۳۷۴.
- ۸- «مبانی میراث فرهنگی». میراث فرهنگی، ش ۱۷.
- ۹- «موزه‌ها و هویت بخشی آنها». موزه‌ها، سال ش ۱۸ و ۱۹.
- ۱۰- «پیشمرگان سنگرساز چند... چه کردند؟». روزنامه رسالت، سال نهم، ش ۲۸۱۵، ۳۱ شهریور ۱۳۷۳.
- ۱۱- «دستاوردهای هشت سال دفاع مقدس از دیدگاه امام خمینی (ره)». روزنامه رسالت، سال دهم، ش ۲۸۱۱، ۱۱ مهر ۱۳۷۴.

مقالات ارایه شده در سمینارها

- ۱۲- «بنیادهای اندیشه‌های دفاعی امام خمینی (ره)» دومین سمینار اندیشه‌های دفاعی امام خمینی (ره)، شهریور ۱۳۷۳، (مقاله برگزیده).
- ۱۳- «کلیات نظام دفاعی در اسلام». کنگره بزرگ سرداران شهید آذربایجان، مرداد ۱۳۷۴.
- ۱۴- «جهاد دفاعی و ابتدایی». سومین سمینار تبیین اندیشه‌های دفاعی امام خمینی (ره)، (مقاله برگزیده).
- ۱۵- استحکامات دفاعی ایران در دوره اسلامی. تهران، سازمان میراث

۱۰- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی شهر قدیم حریره جزیره کیش (فصل دوم)، زمستان ۱۳۷۷، به سرپرستی فاطمه کریمی.

سوابق آموزشی

۱- سرپرست «کارگاه آموزش باستان‌شناسی برای کودکان و نوجوانان» در جشنواره کودک، دوستی، میراث فرهنگی، به مناسبت روز جهانی کودک، ۱۵ و ۱۶ مهر ماه ۱۳۷۹، تهران مجموعه کاخ موزه‌های سعدآباد، سازمان میراث فرهنگی کشور.

سخنرانیها

۱- باستان‌شناسی ماد باستان، نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی، شوش، ۲۷ تا ۳۰ آبان ماه ۱۳۷۳.
۲- داریوش مادی: شهریار نا شناخته در کتاب دانیال نبی. سلسله سخنرانیهای حوزه معاونت معرفی و آموزش سازمان میراث فرهنگی کشور درباره باستان‌شناسی، تاریخ و فرهنگ ایران. ۱۶ بهمن ماه ۱۳۷۴، تالار اجتماعات موزه فرش ایران.

۳- دوره و سبک ناشناخته مادی در تاریخ معماری و شهرسازی ایران، مجمع تاریخ معماری و شهرسازی ایران، ۷ تا ۱۲ اسفند ۱۳۷۴، کرمان.

۴- لشکرکشی به خاک ماد: تحلیلی از یادبودنامه سارگن دوم آشوری در موزه ملی ایران. سلسله سخنرانیهای موزه ملی ایران درباره باستان‌شناسی و تاریخ هنر ایران و اسلام، ۲۳ اسفند ۱۳۷۴، تالار اجتماعات موزه ملی ایران.

۵- یک شهر تاریخی - یک شهر اسطوره‌ای: داستان برپایی هگمتان. سلسله سخنرانیهای حوزه معاونت معرفی و آموزش سازمان میراث فرهنگی کشور درباره باستان‌شناسی، تاریخ و فرهنگ ایران، ۲۸ خرداد ۱۳۷۵، تالار اجتماعات موزه فرش ایران.

۶- باستان‌شناسی و گره‌های ناگشوده دوره ماد. دومین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی، تهران - موزه ملی ایران، ۲۷ تا ۳۰ آبان ماه ۱۳۷۶.

۷- بازاندیشی دوره ماد. سلسله سخنرانیهای موزه ملی ایران درباره باستان‌شناسی و تاریخ هنر ایران و اسلام، ۲۸ بهمن ۱۳۷۷، تالار اجتماعات موزه ملی ایران.

۸- دیدگاه‌هایی نو درباره معماری سرزمین ماد. دومین مجمع تاریخ معماری و شهرسازی ایران، ۷ تا ۱۲ اسفند ماه ۱۳۷۷، کرمان.

۹- پایان نبرد پنج ساله ماد و لودیه و خورشیدگرفتگی ۵۸۵ ق.م. همایش خورشیدگرفتگی در تاریخ و فرهنگ ایران، ۱۹ مرداد ۱۳۷۸، همدان.

۱۰- اسپان مادی نسا، نخستین همایش اسب در فرهنگ ایران و راه‌های توسعه اسب داری در ایران، ۲۶ و ۲۷ خرداد ۱۳۷۹، تهران - هتل لاله و مجموعه سوارکاری نوروزآباد.

۱۱- باستان‌شناس جوان ایرانی و انتشارات. نخستین همایش باستان‌شناسان جوان، تهران - تالار سخنرانی موزه ملی ایران ۲۶ و ۲۷ مهر ۱۳۷۹.

۱۲- یک خورشیدگرفتگی دیگر در تاریخ ماد (۱۲)، سلسله سخنرانیهای پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۳۰ آبان ۱۳۷۹.

آثار و تألیفات

مقالات

۱- «غرب و جنوب غربی فلات ایران در پگاه تاریخ». میراث فرهنگی، شماره ۱۲ (ویژه نامه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران)، تابستان و پاییز ۱۳۷۳، صص ۱۹۲ - ۱۷۲.

۲- «اندیشه شاهک نشینی در سرزمین ماد بزرگ و شاهکارهای هنری

شدم. اما به دلیل پاره‌های مسایل اتمات تحصیلاتم کماکان بر عهده تعویق افتاد. در سال ۱۳۷۵ ازدواج کردم، همسرم سرکار خانم هنگامه گزوانی دانش آموخته رشته موزه‌داری و موزه‌دار بخش پیش از تاریخ موزه ملی ایران است. ثمره این ازدواج فرزند دختری است «دلارام» نام که به سال ۱۳۷۹ دیده به جهان گشود».

سوابق اجرایی و اداری

۱- آغاز همکاری با حوزه مدیریت پژوهشهای باستان‌شناسی سازمان میراث فرهنگی کشور، از سال ۱۳۶۸.

۲- ویراستار گروه علوم انسانی مرکز نشر دانشگاهی، از سال ۱۳۷۳.

۳- پژوهشگر گروه اشیاء و اموال تاریخی و فرهنگی، پژوهشکده باستان‌شناسی، سازمان میراث فرهنگی کشور، از سال ۱۳۷۳.

۴- عضو هیأت اجرایی و سرپرست دبیرخانه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی، به سال ۱۳۷۳.

۵- مدیر فنی و ویراستار آگاهی‌نامه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی، به سال ۱۳۷۳.

۶- مسوول فنی و ویراستار مجله میراث فرهنگی، نشریه سازمان میراث فرهنگی کشور، از شماره ۱۲ (ویژه نامه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران، تابستان و پاییز ۱۳۷۳).

۷- عضو هیأت اجرایی مدیر فنی و ویراستار نشریه روزانه نخستین مجمع تاریخ معماری و شهرسازی ایران، به سال ۱۳۷۴.

۸- مدیر داخلی و ویراستار مجله انجمن آثار و مفاخر فرهنگی با عنوان: گزارشنامه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، به سال ۱۳۷۴.

۹- ویراستار مجله گزارشهای باستان‌شناسی (۱)، پژوهشکده باستان‌شناسی سازمان میراث فرهنگی، از سال ۱۳۷۵.

۱۰- عضو هیأت اجرایی و مسوول انتشارات دومین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی، ۱۳۷۶.

۱۱- رابط اطلاع‌رسانی حوزه معاونت پژوهشی سازمان میراث فرهنگی کشور، از سال ۱۳۷۷.

۱۲- عضو هیأت اجرایی و مسوول نمایشگاه نخستین همایش باستان‌شناسان جوان، ۱۳۷۹.

سوابق پژوهش میدانی

۱- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی بنای تاریخی کوه خواجه سیستان (فصل یکم)، زمستان ۱۳۷۰، به سرپرستی سید محمود موسوی.

۲- عضو گروه بررسیهای باستان‌شناسی حوزه شهرستان زابل استان سیستان و بلوچستان، زمستان ۱۳۷۰، به سرپرستی حسن رضوانی.

۳- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی شهر قدیم زوزن خواف خراسان، زمستان ۱۳۷۰، به سرپرستی رجبعلی لیاف خانیکی.

۴- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی شهر قدیم حریره جزیره کیش (فصل یکم)، بهار و تابستان ۱۳۷۱، به سرپرستی سید محمود موسوی.

۵- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی معدن چهارآباد زنجان (مردغی)، پاییز ۱۳۷۲، به سرپرستی دکتر علی اصغر میرفتاح.

۶- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی تپه هگمتان همدان، تابستان ۱۳۷۳، به سرپرستی محمدرحیم صراف.

۷- عضو گروه بررسیهای انسان‌شناسی - باستان‌شناسی مرودشت فارس، بهار ۱۳۷۴، به سرپرستی دکتر عباس علیزاده.

۸- عضو گروه بررسی باستان‌شناسی اسلام آباد کرمانشاه و دهلران، بهار ۱۳۷۵، به همراهی کامیار عبدی.

۹- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی محوطه هزاره یکم ق.م سرخ دم لکی کوه‌دشت لرستان، بهار ۱۳۷۶، به سرپرستی نصرالله معتمدی.

- مارلیک». باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۸، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۶، بهار و تابستان ۱۳۷۳، صص ۱۸ - ۱۲.
- ۳ - «پایتخت‌های مادها». پایتخت‌های ایران، به کوشش: محمد یوسف کیانی، تهران: سازمان میراث فرهنگی کشور، ۵۵، صص ۱۴۵ - ۸۳.
- ۴ - «شاهک نشین آبدان در ماد غربی»، مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۹، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۸، بهار و تابستان ۱۳۷۴، صص ۴۷-۲۹.
- ۵ - «یک دژ مادی در کاپادوکیه»، مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۱۰، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۹، پاییز و زمستان ۱۳۷۴، صص ۸۸ - ۸۶.
- ۶ - «دوره و سبک ناشناخته مادی در تاریخ معماری و شهرسازی ایران». مجموعه مقالات مجمع تاریخ معماری و شهرسازی ایران، به کوشش: باقر آیت‌الله زاده شیرازی، تهران: سازمان میراث فرهنگی کشور، ۹۲، جلد پنجم (۱۳۷۶)، صص ۶۵۴-۶۳۱.
- ۷ - «یک مأخذ سُریانی در تاریخ ماد». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۱۱، شماره ۱-۲، شماره پیاپی ۲۲-۲۱، پاییز و زمستان ۱۳۷۵ و بهار و تابستان ۱۳۷۶، صص ۲۶ - ۱۵.
- ۸ - «جایگاه مادها در تاریخ ایران». گزارش‌های باستان‌شناسی (۱)، تهران: سازمان میراث فرهنگی کشور، ۸۳، صص ۱۸۵ - ۱۷۱.
- ۹ - «مادهای ایرانی زبان و مادهای آنیرانی زبان». یاد بهار: یادنامه دکتر مهرداد بهار (مجموعه مقالات)، به کوشش: کتابیون مزدپور و دیگران، تهران: انتشارات آگاه، صص ۵۱۲ - ۴۸۵.
- ۱۰ - «باستان‌شناسی و گروه‌های ناگشوده دوره ماد». خلاصه مقالات دومین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی، تهران: پژوهشکده باستان‌شناسی سازمان میراث فرهنگی کشور، صص ۱۱۱.
- ۱۱ - «اسپان مادی نسا». خلاصه مقالات نخستین همایش اسب در فرهنگ ایران و راه‌های توسعه اسب داری در ایران، تهران: پژوهشکده مردم‌شناسی سازمان میراث فرهنگی کشور، صص ۴۲ - ۴۱.
- ۱۲ - «باستان‌شناس جوان ایرانی و انتشارات». خلاصه مقالات نخستین همایش باستان‌شناسان جوان، تهران، معاونت معرفی و آموزش سازمان میراث فرهنگی کشور، صص ۶۶ - ۶۷.
- ۱۳ - «سونگامه پارسیان، بندهای ۷۶۷ - ۷۶۵: روایتی نمادین از تاریخ مادان»، (آماده چاپ).

اطلاع‌رسانی

- ۱ - «چکیده سخنرانی‌های نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی». میراث فرهنگی، شماره ۱۲ (ویژه‌نامه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران)، تابستان و پاییز ۱۳۷۳، صص ۲۶-۱۹.
- ۲ - «کنجینه ارجان بهبهان». میراث فرهنگی، شماره ۱۲ (ویژه‌نامه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران)، تابستان و پاییز ۱۳۷۳، صص ۲۷۰ - ۲۶۹.
- ۳ - «پارک باستان‌شناسی میدیا در اردن». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۸، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۶، بهار و تابستان ۱۳۷۳، صص ۹۲ - ۹۱.
- ۴ - «آجر لعابدار نوع بوکان در موزه شرق کهن توکیو». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۹، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۷، پاییز و زمستان ۱۳۷۳، صص ۷۶ - ۷۵.
- ۵ - «هنر مغولان». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۹، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۸، بهار و تابستان ۱۳۷۴، صص ۸۴.
- ۶ - «بم: همایش معماران باستان‌شناسان و دیگر پژوهشگران». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۱۰، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۹، پاییز و زمستان ۱۳۷۴، صص ۸۳ - ۸۲.
- ۷ - «دومین همایش باستان‌شناسان ایرانی - تهران ۲۷ تا ۳۰ آبان ماه ۱۳۷۶». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۱۱، شماره ۱، شماره پیاپی

۲۱، پاییز و زمستان ۱۳۷۵، صص ۹۵.

- ۸ - «مجلات باستان‌شناسی». نمایه پژوهش: فصلنامه اطلاع‌رسانی پژوهشی، سال ۳، شماره ۱-۹ (ویژه‌نامه باستان‌شناسی)، صص ۱۲۶ - ۱۱۹.
- ۹ - «مقالات باستان‌شناسی در اینجا و آنجا». نمایه پژوهش: فصلنامه اطلاع‌رسانی پژوهشی، سال ۳، شماره ۱-۹، (ویژه‌نامه باستان‌شناسی)، صص ۱۲۸ - ۱۲۶.
- ۱۰ - «نگاهی کوتاه به بیست کتاب برگزیده باستان‌شناسی». نمایه پژوهش: فصلنامه اطلاع‌رسانی پژوهشی، سال ۳، شماره ۱-۹، (ویژه‌نامه باستان‌شناسی)، صص ۱۳۴ - ۱۲۹.

فقد و معرفی کتاب

- ۱ - «مجموعه تاریخ هخامنشی». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۸، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۶، بهار و تابستان ۱۳۷۳، صص ۸۴ - ۸۲، معرفی کتاب:
- Achaemenid history, vols. IV - V, Lieden, 1990.
- ۲ - «مادها و آشوریان». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۹، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۷، پاییز و زمستان ۱۳۷۳، صص ۷۴ - ۷۲، معرفی کتاب:
- The Fall of Assyria, by: S. Zawadzki, Poznan, 1988.
- ۳ - «معماری ایرانی، جولانگاه کاشیهای تزیینی». نشر دانش، سال ۱۵، شماره ۶، شماره پیاپی ۸۷، مهر و آبان ۱۳۷۳، صص ۷۴ - ۷۲، معرفی کتاب:
- Ceramica Nell Architettura in persia, ed. by: F. N. Mirfenderski et al., Firenze, 1992.
- ۴ - «کهنترین روزگاران تاریخ ایران». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۹، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۸، بهار و تابستان ۱۳۷۴، صص ۷۰ - ۶۹، معرفی کتاب:
- Geschichte und Kultur des Alten Ostiran, by: J Derakhshani, Teheran, 1995.
- ۵ - «ایران و میانرودان پسین: قبایل مادی و امپراتوری آشور». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۱۰، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۹، پاییز و زمستان ۱۳۷۴، صص ۷۴ - ۷۳، معرفی کتاب:
- Later Mesopotamia and Iran, ed. by: J. Curtis, London curtis, 1995.
- ۶ - «پژوهشنامه باستان‌شناسی ایران». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۱۱ شماره ۱-۲، شماره پیاپی ۲۲ - ۲۱، پاییز و زمستان ۱۳۷۵ و بهار و تابستان ۱۳۷۶، صص ۹۲ - ۹۱، معرفی کتاب:
- تهران، ۱۳۷۶.
- ۷ - «سخنرانی‌های نخستین گردهمایی زبان، کتیبه و متون کهن». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۱۱ شماره ۱-۲، شماره پیاپی ۲۲ - ۲۱، پاییز و زمستان ۱۳۷۵ و بهار و تابستان ۱۳۷۶، صص ۹۲ - ۹۱، معرفی کتاب:
- مجموعه مقالات اولین گردهمایی زبان، کتیبه و متون کهن، تهران ۱۳۷۵.
- ۸ - «سخنرانی‌های نخستین همایش باستان‌شناسان ایرانی». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۱۱ شماره ۱-۲، شماره پیاپی ۲۲ - ۲۱، پاییز و زمستان ۱۳۷۵ و بهار و تابستان ۱۳۷۶، صص ۹۳ - ۹۲، معرفی کتاب:
- یادنامه گردهمایی باستان‌شناسی - شوش، تهران، ۱۳۷۶.

دانشنامه‌ها

- ۱ - مدخلهای «تخت سلیمان»، «جاده ابریشم» و «چغازنبیل» در دانشنامه جهان اسلام (در دست آماده‌سازی).

ویرایش

- ۱- شوش و جنوب غربی ایران. نوشته گروه پژوهشگران مؤسسه ایران‌شناسی فرانسه در تهران، ترجمه هایده اقبال، ویرایش: مهرداد ملکزاده، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۶.
- ۲- تاریخ و تمدن بین‌النهرین. ج ۲: تاریخ فرهنگی و اجتماعی، نوشته یوسف مجیدزاده، ویرایش: مهرداد ملکزاده، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، زیر چاپ.
- ۳- مبانی نظری باستان‌شناسی. نوشته کن دارک، ترجمه کامیار عبدی، ویرایش: شهرناز اعتمادی و مهرداد ملکزاده، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، زیر چاپ.
- ۴- آنا‌بایس: سفر جنگی اسکندر مقدونی به شرق. نوشته آریان، ترجمه محسن خادم، ویرایش: مهرداد ملکزاده، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، زیر چاپ.

ترجمه

- ۱- پادشاه و پادشاهی در هنر هخامنشی، نوشته مارگارت کول روت، ترجمه کامیار عبدی و مهرداد ملکزاده، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، در دست آماده‌سازی.

پژوهش‌های در دست تدوین

- ۱- طرح کتابشناسی توصیفی و تحلیلی دوره ماد.
- ۲- «موزه‌ها و شکل اشیاء تقلبی، پژوهش موردی: آثار هنری ماد و هخامنشی».
- ۳- «ریشه‌های تاریخی و فرهنگی اندیشه گفتگوی تمدنها: برهم‌کنش قومی - فرهنگی ایران در دوره ماد».
- ۴- «مغان مادستان، دانشوران ایران باستان (پژوهشی درباره تاریخ علم و اندیشه علمی در دوره ماد و هخامنشی)».
- ۵- «مادستان و نام‌شناسی جایهای آن».
- ۶- «مردم شناسی تاریخی دوره ماد (اقوام و قبایل)».

□ □ □

نام و نام خانوادگی: جلال‌الدین رفیع فر

زادروز: ۱۳۳۰

زادگاه: تهران

تحصیلات:

- دیپلم، دبیرستان خوارزمی (۱)، تهران.
- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.

- لیسانس مردم‌شناسی، دانشگاه سوربن، فرانسه.
- فوق‌لیسانس انسان‌شناسی، دانشگاه سوربن فرانسه.
- دکترای انسان‌شناسی (گرایش پیش از تاریخ)، دانشگاه سوربن، پاریس ۱، ۱۳۶۷.

جلال‌الدین رفیع فر پس از گذراندن دوره ابتدایی و متوسطه، مدرک دیپلم را از دبیرستان خوارزمی (شماره ۱) تهران دریافت کرد. پس از آن در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران مشغول تحصیل شد و بعد از گذراندن سال اول عمومی، از سال دوم به تحصیل در رشته باستان‌شناسی پرداخت. او پس از دریافت لیسانس باستان‌شناسی برای ادامه تحصیل عازم فرانسه شد و با توجه به علاقه‌ای که نسبت به موضوع مطالعه انسان از ابعاد گوناگون داشت، به تحصیل در رشته مردم‌شناسی پرداخت. رفیع فر بعد از دریافت لیسانس مردم‌شناسی با اخذ لیسانس و دکترای انسان‌شناسی (گرایش انسان‌شناسی پیش از تاریخ) از دانشگاه سوربن (پاریس ۱) فارغ

التحصیل شد و بلافاصله به ایران آمد. ایشان از سال ۱۳۶۸ در گروه انسان‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران به تدریس اشتغال یافت و هم‌اکنون علاوه بر مدیریت گروه انسان‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، رییس انجمن انسان‌شناسی ایران هستند.

آثار و تألیفات

مقالات

- ۱- «روستای هوفل». مجله علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، دوره جدید، ش ۳ (۱۳۶۸)، صص ۵۹-۳۵.
- ۲- «رواج اسیدین و کهنترین تیادلات فرهنگی - تکنولوژیکی آن در ایران». باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۵، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۰، ۱۳۷۱، صص ۲۶-۱۴.
- ۳- «تأملی دوباره بر صنایع دهلران». باستان‌شناسی و تاریخ، سال ۷، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۳ و ۱۴، ۱۳۷۲، صص ۲۶-۱۰.
- ۴- «کوهنباغ پیش از تاریخ». مجله دانشکده ادبیات دانشگاه کرمان، ش ۲ (۱۳۷۲)، صص ۱۷-۱.
- ۵- «باستان‌شناسی». دانشنامه جهان اسلام، دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، تهران، ۱۳۷۳، صص ۴۸۶-۴۸۸.
- ۶- «پال‌انترپولوژی - کوارترن - ایران». مجموعه مقالات اولین سمپوزیوم بین‌المللی کوارترن - دانشگاه تهران، ۱۳۷۴.
- ۷- «انترپوبی اجتماعی و نقش آن در توسعه فرهنگی». نامه پژوهش، معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۷۵.
- ۸- «تأملی بر خاستگاه جامعه روستایی». باستان‌شناسی و تاریخ، سل ۱۰، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۹، صص ۲۵-۱۸.
- ۹- «بردبایکا». دانشنامه جهان اسلام - دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، ج ۲، تهران، ۱۳۷۶.
- ۱۰- «فرهنگ برادوستی». دانشنامه جهان اسلام - دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، ج ۲، تهران، ۱۳۷۵.
- ۱۱- «تل بکون». دانشنامه جهان اسلام - دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، ج ۳، تهران، ۱۳۷۷.
- ۱۲- «بررسی پدیده فرهنگی نتولتیک در ایلام». فرهنگ ایلام (فصلنامه فرهنگی - پژوهشی)، ۱۳۷۹، صص ۷۷-۶۸.

ترجمه

۱۳- «تأملی بر هنر غارها». نوشته آندره لورواگوران، مجله نامه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، دوره جدید، ش ۵، ۱۳۷۰.

۱۴- «من و او سعی کردیم کار مشابهی انجام دهیم». نوشته کلودلوی استروس، مجله نامه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، دوره جدید، ش ۵، ۱۳۷۰.

۱۵- «اهمیت بررسی نحوه اشاعه تکنولوژی در مطالعات انسان‌شناسی». نوشته دیدیه گزینیدو، مجله نامه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، دوره جدید، ش ۷، ۱۳۷۳.

۱۶- «بررسی مجموعه نقوش دست در غار کرکس». نوشته آندره لورواگوران، میراث فرهنگی، ش ۱۶، ۱۳۷۵، صص ۲۳-۱۵.

نقد

۱۷- «تکنولوژی: علم انسان». نوشته آندره هودری کور، نمایه پژوهش (فصلنامه اطلاع‌رسانی پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)، سال چهارم، ش ۱۳ و ۱۴، ۱۳۷۹، صص ۱۲۷-۱۱۸.

۱۸- «نظری بر کتاب دوره پارینه سنگی در ایران». باستان‌شناسی و

- کارشناسی باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.

- کارشناسی ارشد باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۴۳-۱۳۴۲.

کامبخش فرد تحصیلات ابتدایی را در دبستان ادیب و متوسطه را در دارالفنون گذراند. سپس در رشته باستان‌شناسی ادامه تحصیل داده و موفق به دریافت درجه کارشناسی و کارشناسی ارشد باستان‌شناسی از دانشگاه تهران شد: «اشتغال را از معلمی و دبیری وزارت فرهنگ آغاز نمودم و در سال ۱۳۳۹ عضو بخش ماقبل تاریخ موزه ایران باستان بودم. همزمان با آن (از ۱۳۳۸ تا ۱۳۴۵) معاونت و دستیاری دکتر عزت‌الله نکهبان را در پایه‌گذاری و اداره موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، که محل آن در ساختمان دانشسرای عالی واقع در سه راه ژاله بود، بر عهده داشتم. در سال ۱۳۴۴ رییس اداره آرشیو فنی موزه ایران باستان و در سال ۱۳۵۸ رییس موزه ایران باستان بودم. همچنین از سال ۱۳۵۹ تا زمان بازنشستگی (۱۳۶۵) کارشناس مسؤول باستان‌شناسی در مرکز باستان‌شناسی ایران بوده‌ام».

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- عضو بخش پیش از تاریخ موزه ایران باستان (۱۳۳۹).
- ۲- معاونت و دستیاری دکتر نکهبان در پایه‌گذاری و اداره موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران (۱۳۳۵-۱۳۳۸).
- ۳- رییس آرشیو فنی موزه ایران باستان (۱۳۴۴).
- ۴- رییس موزه ایران باستان (۱۳۵۸).
- ۵- کارشناس ارشد و مسؤول کاوشهای باستان‌شناسی در مرکز باستان‌شناسی ایران (۱۳۶۵-۱۳۵۹).

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- عضو هیأت کاوشهای باستان‌شناسی مهران آباد ساوه به سرپرستی مشترک دکتر عزت‌الله نکهبان و دکتر تامس کایریانگ از کانادا گزارش این کاوش هرگز منتشر نگردید، ۱۳۳۹.
- ۲- عضو فعال اولین هیأت باستان‌شناسان ایرانی در کوهپایه‌های گیلان شرقی (املش) به ریاست دکتر محسن مقدم که گزارش کوتاهی از آن در دو صفحه در یادنامه پنجمین کنگره باستان‌شناسی و هنر ایران چاپ گردید، تابستان ۱۳۴۰.
- ۳- سرپرست هیأت بررسیهای باستان‌شناسی دره‌های سیاهرود و سفیدرود رحمت آباد رودبار (رشی - چلگاسر - دشت ویل - سندس - دفراز و چراغعلی تپه (مارلیک)، پاییز سال ۱۳۴۰.
- ۴- کاوشگر ارشد و معاون هیأت کاوشهای مارلیک به سرپرستی دکتر نکهبان، پاییز و زمستان ۱۳۴۰.
- ۵- کاوشگر ارشد و معاون دکتر نکهبان در فعالیتهای باستان‌شناسی پیلاقله - زینب بیجار - دوره بیجار - علی کرم باغ - کلایه رحمت آباد رودبار گیلان، ۴۲-۱۳۴۱.
- ۶- سرپرست هیأت علمی کاوشهای باستان‌شناسی نیشابور (کوره‌های سفالگری دوره سلجوقی)، ۱۳۳۳.
- ۷- کاوشگر ارشد و معاون هیأت کاوشهای هفت تپه خوزستان به سرپرستی دکتر نکهبان، زمستان ۱۳۴۴.
- ۸- سرپرست هیأت کاوشهای باستان‌شناسی در گرمغان، تابستان ۱۳۴۴.
- ۹- سرپرست هیأت بررسیهای باستان‌شناسی در آذربایجان شرقی، ۴۶-۱۳۳۵.
- ۱۰- سرپرست هیأت کاوشهای باستان‌شناسی در تپه‌های قیطره، بهار ۱۳۳۷.

تاریخ، سال ۳، شماره ۲، شماره پیاپی ۶، ۱۳۶۸، صص ۶۵-۶۲.
۱۹- «نظری بر کتاب موزه‌هایی در یاد»، نامه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، ش ۱۵، ۱۳۷۹، صص ۱۹۹-۱۸۹.

مقالات به فرانسه

- 1- J. RAFIFAR, 1996, "REMARQUES SUR L'INDUSTRIE LITHIQUE NEOLITHIQUE DE LIRAN (1000 - 6000 av. J. C.)" GEBEL. IN: *NEOLITHIC CHIPPED STONE INDUSTRIES OF THE FERTILE CRESCENT, AND THEIR CONTEMPORARIES IN ADJACENT REGIONS*. EDITED BY : STEFAN KAROL KOZLOWSKI AND HANS GOORGE, K. STUDIES IN EARLY NEAR EASTERN PRODUCTION, SUBSISTENCE, AND ENWRONMENT 3. PP. 405 - 421.
- 2- J. RAFIFAR, 1999, "The Obsidian Route in Ancient Iran", IN: *MAN AND FLINT* EDITED BY : ROMUAFD SCHILD AND ZOFIA SOLGOSTOWSKA INSTITUTE OF ARCHEOLOGY AND ETHNOLOGY POLISH ACADEMY OF SCIENCES WARSZAWA. PP, 297 - 295.
- 3- J. RAFIFAR, 1999, "LE PROBLEME DE L' OBSIDIENNE ET SA CIRCULATION EN IRAN PREHISTORIQUE". IN : *PROCEEDING OF 12 th CONGRES NATIONAL DES SOCIET HISTORIQUES ET PREHSTORQUES FRANCAIS*. FRANCE. NICE. 1997.
- 4- J. RAFIFAR, 2000, "THE ANTHROPOLOGICAL APPROACHES IN NEOLITHIC STUDIES IN IRAN", *7th NEOLITHIC SEMINAR. THE PROCESSES OF NEOLITHISATION IN EURASIA LJOBLJANA*. 22-27 MAY 2000, SLOVENIA.

کتابها

- ۱- عشایر فارس. ترجمه جلال‌الدین رفیع فر، انتشارات دانشگاه تهران، تهران ۱۳۷۵.
- ۲- منشأ - عالم - حیات - انسان و زبان. ترجمه جلال‌الدین رفیع فر، انتشارات آگاه، تهران ۱۳۷۹.
- ۳- انسان‌شناسی هنر، زیر چاپ.

پژوهشها

- ۱- مطالعه صنایع ابسیدین اهرنجان (دانشگاه تهران - ۱۳۷۷).
- ۲- سنگ نگاره‌های ارسباران (دانشگاه تهران - ۱۳۷۹).
- ۳- تشکل‌های سنتی در عشایر بویراحمد (دانشکده علوم اجتماعی - ۱۳۷۴).

نام و نام خانوادگی : سیف ... کامبخش فرد
زادروز : ۱۳۰۸
زادگاه : تهران
تحصیلات :
- دیپلم، دبیرستان دارالفنون، تهران.

- ۱۵ - «معبد آناهیتا و تاق گرا - کاوشها و بازسازی‌ها». گزارشهای چهارمین مجمع سالانه کاوشها و پژوهشهای باستان‌شناسی در ایران. تهران (موزه ایران باستان)، ۱۳۵۵.
- ۱۶ - «کاوشهای باستان‌شناسی و بازسازی در کنگاور». شهرهای ایران، به کوشش محمد یوسف کیانی، جهاد دانشگاهی، ج ۳، ۱۳۶۸، صص ۱۵۰ - ۱۰۷.
- ۱۷ - «بررسیهای باستان‌شناسی در دژه ایلام شهر». شهرهای ایران، به کوشش محمد یوسف کیانی، جهاد دانشگاهی، ج ۳، ۱۳۶۸، صص ۶۵ - ۳۴.
- ۱۸ - «روایتی از کاوشهای باستان‌شناسی در کوهپایه‌های گیلان شرقی (املش)». باستان‌شناسی و تاریخ، صص ۳۴ - ۱۶.
- ۱۹ - «فلزکاری و زرگری در مارلیک». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره ۱۸ (بهار ۱۳۷۴)، صص ۳۹ - ۲۷.
- ۲۰ - «بررسیهای باستان‌شناسی در آذرشهر مراغه». میراث فرهنگی، ش ۱۲ (بهار و تابستان ۱۳۷۳)، صص ۱۶۴ - ۱۳۹.
- ۲۱ - «شکل‌گیری معماری معبد ناهید کنگاور در تاریخ». تاریخ معماری و شهرسازی ایران، اولین کنگره ارگ بم - کرمان، ج ۱، صص ۴۰ - ۲۶.
- ۲۲ - «تحولات کالبدی و کاربردی غارها در روند معماری مذهبی ایران». معماری مساجد - گذشته، حال و آینده، دانشگاه هنر، ۱۳۷۶، صص ۳۳۱ - ۴۰۵.
- ۲۳ - «پدیده فرهنگی سفال خاکستری رنگ». یادنامه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران - شوش، ج ۱، ۱۳۷۳، صص ۳۱۸ - ۳۰۱.
- ۲۴ - «تاق گرا». تاریخ معماری و شهرسازی ایران، دومین کنگره ارگ بم - کرمان، ج ۱، ۱۳۷۸، صص ۲۴۱ - ۲۱۹.
- ۲۵ - «معبد آناهیتا - کنگاور». گزارش به مجمع باستان‌شناسان جهان در ششمین کنگره باستان‌شناسی و هنر ایران، انگلستان (آکسفورد)، ۱۳۵۱ (چاپ خلاصه آن در مجموعه مقالات کنگره).
- ۲۶ - «سنگ نبشته‌های اورارتویی و پهلوی ساسانی در آذربایجان». گزارش به مجمع باستان‌شناسان جهان در پنجمین کنگره باستان‌شناسی و هنر ایران، تهران، اصفهان و شیراز، ۱۳۴۷.
- ۲۷ - «معبد آناهیتا - کاوشها و بازسازیها». گزارش به مجمع باستان‌شناسان جهان در هفتمین کنگره باستان‌شناسی و هنر ایران - آلمان (مونخ)، ۱۳۵۵ (چاپ خلاصه آن در مجموعه مقالات کنگره).
- ۲۸ - «سفالگری نیشابور در عهد سلجوقیان». بررسیهای تاریخی، شماره مخصوص، سال دوم (۱۳۴۶)، صص ۳۵۹ - ۳۳۸.
- ۲۹ - «قلعه جمهور (دژ بڈ) جایگاه بابک خرم‌دین». هنر و مردم، ش ۵۰ (۱۳۴۵)، صص ۷ - ۲.
- ۳۰ - «قیطریه مرکز تمدن سه هزار ساله». باستان‌شناسی و هنر ایران، ش ۲۵ (۱۳۴۸)، صص ۴۰ - ۳.
- ۳۱ - «کاوشهای کنگاور». مجله انگلیسی ایران، pp (1973, IRAN XI, 197 - 199).
- ۳۲ - «سنگ نبشته‌هایی در اطراف سیلان». باستان‌شناسی و هنر ایران، ش ۱ (زمستان ۱۳۴۷)، صص ۶۰ - ۵۵.
- ۳۳ - «کتیبه‌ای از شاپور دوم شاهنشاه ساسانی در مشکین شهر». هنر و مردم، دوره جدید، ش ۶۲ و ۶۱ (۱۳۴۶)، صص ۱۰ - ۶.
- کتابها
- ۱ - سفالگری نیشابور در سده‌های پنجم و ششم هجری. فارسی و انگلیسی، تهران، وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۴۸.
- ۲ - تهران سه هزار و دویست ساله بر اساس یافته‌های باستان‌شناسی. تهران، نشر فضا، ۱۳۷۰.

- ۱۱ - سرپرست هیأت کاوشهای باستان‌شناسی در تپه‌های قیطریه، بهار ۱۳۴۸.
- ۱۲ - سرپرست کاوشهای باستان‌شناسی در قصبه و محوطه معروف به آناهیتای کنگاور (کاوش آرفالیش)، تابستان ۱۳۴۷.
- ۱۳ - سرپرست و مجری طرح کاوشهای باستان‌شناسی و بازسازی معبد آناهیتا - کنگاور، ۱۳۵۶-۴۸.
- ۱۴ - سرپرست کاوش در گور خمره‌های کوهپایه‌های پرو (تاق بستان)، ۱۳۴۸.
- ۱۵ - سرپرست هیأت کاوش و بازسازی تاق گرا، ۱۳۵۵-۵۲.
- ۱۶ - به طور همزمان سرپرست بررسی و چگونگی حفاظت و مرمت ابنیه تاریخی منطقه غرب ایران (بیستون - تاق بستان)، ۱۳۵۶-۵۲.
- ۱۷ - سرپرست بررسی، شناسایی، نقشه برداری، تعیین حریم و گلخانه زنی در دژه شهر ایلام.
- ۱۸ - ۱۳۶۴ سرپرست کاوش در کوره‌های ۳۲۰۰ ساله سفالهای خاکستری رنگ تپه‌های کهریزک ری، ۱۳۶۲.
- ۱۹ - بررسیهای باستان‌شناسی (مجموعاً طی بیست روز) در جزیره قشم با (هماهنگی میراث فرهنگی و منطقه آزاد قشم)، ۱۳۷۶-۷۷.

آثار و تألیفات مقالات

- ۱ - «آثار و بقایای دهکده‌های پارتی (اشکانی)». بررسیهای تاریخی، سال دوم، شماره ۱ (۱۳۴۶)، صص ۲۵ - ۵.
- ۲ - «قلعه جمهور (دژ بڈ) جایگاه بابک خرم‌دین». بررسیهای تاریخی، سال یکم، ش ۴، سال یکم (۱۳۴۵)، صص ۲۸ - ۱.
- ۳ - «سنگ نبشته‌هایی در اطراف سیلان». یادنامه پنجمین کنگره بین‌المللی باستان‌شناسی و هنر ایران، ج ۱، ۱۳۴۷، صص ۶۱ - ۵۶.
- ۴ - «کاوش در معبد آناهیتا - کنگاور». بررسیهای تاریخی، سال سوم، ش ۶ (۱۳۴۷)، صص ۲۸ - ۱.
- ۵ - «کشف کتیبه پهلوی ساسانی (آذر نارسه - شاهپور دوم) در مشکین شهر». هنر و مردم، شماره ۶۲-۶۱ (۱۳۴۶)، صص ۱۰ - ۶.
- ۶ - «سختی درباره پنجمین کنگره باستان‌شناسی و هنر ایران». هنر و مردم، ش ۷۰ (مرداد ۱۳۴۷)، صص ۵ - ۲.
- ۷ - «سنگ نبشته‌هایی در آذربایجان شرقی و اطراف سیلان». باستان‌شناسی و هنر ایران، ش ۱ (۱۳۴۷)، صص ۶۰ - ۵۵.
- ۸ - «کاوش و بازسازی معبد کنگاور». فرهنگ و معماری ایران، سازمان ملی حفاظت آثار باستانی، ش ۴، (۱۳۵۵)، صص ۷۶ - ۵۱.
- ۹ - «کاوش و بازسازی تاق گرا». فرهنگ و معماری ایران، سازمان ملی حفاظت آثار باستانی، ش ۴ (۱۳۵۵)، صص ۲۴ - ۴.
- ۱۰ - «سنگ نگاره‌های بیستون - تاق بستان و کاوشهای علمی در کنگاور». یادنامه سمپوزیوم باستان‌شناسی ایران، تهران (موزه ایران باستان)، ۱۳۴۸.
- ۱۱ - «کاوشهای علمی در کنگاور - معبد آناهیتا». باستان‌شناسی و هنر ایران، شماره ۶ (۱۳۵۰)، صص ۳۲ - ۱۰.
- ۱۲ - «کاوشهای علمی در کنگاور - معبد آناهیتا». باستان‌شناسی و هنر ایران، ش ۱۰ و ۹، صص ۲۳ - ۲.
- ۱۳ - «معبد آناهیتا - کاوشها و بازسازیها». گزارشهای دومین مجمع سالانه کاوشها و پژوهشهای باستان‌شناسی در ایران، تهران (موزه ایران باستان)، ۱۳۵۲، صص ۱۹ - ۱۰.
- ۱۴ - «معبد آناهیتا - کاوشها و بازسازیها». گزارشهای سومین مجمع سالانه کاوشها و پژوهشهای باستان‌شناسی در ایران، تهران (موزه ایران باستان)، ۱۳۵۴، صص ۹۰ - ۷۳.

۳- معبد آناهیتا - کنگاور (کاوشها و بازسازیها در معبد ناهید و تاق گر). تهران، سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۴۷.

۴- گور خمره‌های اشکانی در گرمی مغان، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۷.

زیر چاپ

۵- سفال و سفالگری در ایران از ابتدای نوستگی تا دوران معاصر (انتشار ۱۳۷۹).

۶- آثار تاریخی ایران (انتشار ۱۳۷۹).

□ □ □

(دانشگاه آزاد اهر)، ۱۳۷۸.

سخنرانیها

۱- نقشمایه تشریحی در ظروف نقره‌ای ساسانی. اولین سمینار باستان‌شناسی ایران، ۱۳۷۳.

۲- سفید روی، سمینار فلزکاری کهن در ایران.

۳- گزارش کاوشهای دره شهر. دومین گردهمایی باستان‌شناسی ایران، ۱۳۷۶.

۴- خانه اربابی مکشوفه از دره شهر. دومین سمینار شهرسازی و معماری ارگ بم.

آثار و تألیفات

مقالات

۱- «نقشمایه‌های تشریحی در ظروف نقره‌ای ساسانی». گزارشهای باستان‌شناسی (۱)، سازمان میراث فرهنگی، تهران، ۱۳۷۶.

۲- «هنر نقره کاری ایران در دوره اسلامی». خیرنامه سازمان میراث فرهنگی، ۱۱ شهریور ۱۳۶۸.

۳- «خانه اربابی مکشوفه از دره شهر». مجموعه مقالات کنگره شهرسازی و معماری ایران - بم، ۱۳۷۷.

کتاب

۱- سفید روی. سازمان میراث فرهنگی، تهران، ۱۳۷۵.

فعالیت‌های دیگر

۱- تهیه فیش و طرح از اشیاء بخش تاریخی و لرستان موزه ایران باستان.

۲- تهیه فیش و شناسنامه برای اشیاء موجود در بخش اسلامی گنجینه مرکزی موزه ملی ایران.

۳- شرکت در برگزاری نمایشگاه بزرگداشت حافظ و همکاری در تهیه کاتالوگ نمایشگاه.

۴- شرکت در بازگشایی موزه ایران باستان بعد از انقلاب و همکاری در تهیه کاتالوگ.

۵- همکاری با دفتر پژوهش‌های فرهنگی وابسته به مراکز فرهنگی - سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تهیه شناسنامه کامپیوتری اشیاء فلزی موجود در موزه‌ها و مجموعه‌های ایران و جهان.

۶- همکاری با مرکز میراث فرهنگی استان تهران در تحویل و کارشناسی و تهیه شناسنامه آثار فلزی بازیافته (توقیقی و ...).

□ □ □

نام و نام خانوادگی: سیمین لک‌پور

زادروز: ۶ مرداد ۱۳۳۲

زادگاه: تهران

تحصیلات:

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۵۵.

- فوق لیسانس باستان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۷۶ - ۱۳۷۴.

سیمین لک‌پور تحصیلات دبستانی را بین سالهای ۱۳۳۸ تا ۱۳۴۴ در دبستان سرخوش تهران گذراند. بین سالهای ۵۰ - ۱۳۴۴ در دبیرستان خوارزمی تحصیل کرد و سپس در سال ۱۳۵۱ در رشته باستان‌شناسی و تاریخ هنر مشغول تحصیل شد. لیسانس باستان‌شناسی را از گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران (۱۳۵۵) دریافت نمود. ایشان سالها بعد (۷۶ - ۱۳۷۴) ادامه تحصیل داده و موفق به اخذ کارشناسی ارشد باستان‌شناسی از دانشگاه آزاد اسلامی تهران شدند.

سوابق اجرایی و اداری

۱- فعالیت در شرکت ماشین‌های محاسب الکترونیک وابسته به وزارت دارایی (۱۳۵۳ - ۱۳۵۶).

۲- فعالیت در بخش تاریخی و لرستان موزه ایران باستان (۷۶ - ۱۳۵۶).

۳- جمعدار بخش اسلامی گنجینه مرکزی موزه ایران باستان (۵۹ - ۱۳۵۶).

۴- دبیر شورای پژوهشی موزه ملی ایران (۱۳۷۶).

۵- کارشناس باستان‌شناس پژوهشکده باستان‌شناسی - معاونت پژوهشی سازمان میراث فرهنگی (از ۱۳۷۶ تا کنون).

سوابق پژوهش میدانی

۱- کاوش دشت قزوین، کارآموزی دوره دانشجویی، ۱۳۵۴.

۲- کاوش در شوش، عضو هیأت، ۱۳۵۶.

۳- کاوش در شوش، عضو هیأت، ۱۳۷۴.

۴- کاوش در شوش، عضو هیأت، ۱۳۷۵.

۵- کاوش در شوش، عضو هیأت، ۱۳۷۷.

۶- کاوش در ری، عضو هیأت، ۱۳۷۱.

۷- کاوش در جزیره هرمز، عضو هیأت، ۷۳ - ۱۳۷۲.

۸- کاوش در تپه زیویه، عضو هیأت، ۱۳۵۶.

۹- کاوش در تپه زیویه، معاون هیأت، ۷۷ - ۷۶ - ۷۵ - ۷۴ - ۱۳۷۳.

۱۰- کاوش در تپه زیویه، سرپرست هیأت، ۱۳۷۹.

۱۱- کاوش دره شهر، معاون هیأت، ۱۳۷۴.

۱۲- کاوش دره شهر، سرپرست هیأت، ۱۳۷۴.

۱۳- کاوش تپه نرگه، نماینده سازمان میراث فرهنگی در هیأت کاوش

نام و نام خانوادگی: آرمان شیشه‌گر

زادروز: ۲۲ اسفند ۱۳۳۲

زادگاه: تهران

تحصیلات:

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۵۵-۱۳۵۱.

- فوق لیسانس باستان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی تهران ۷۵-۱۳۷۳.

آرمان شیشه‌گر در تهران متولد شد. دوره ابتدایی را در مدارس کفایه و آصف بین سالهای ۴۵-۱۳۳۹ گذراند. مدرک متوسطه را از مدارس آصف و آرم طی سالهای ۵۱ - ۱۳۴۵ دریافت نمود. سپس در مقطع کارشناسی باستان‌شناسی در گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، موفق به اخذ لیسانس (۵۵-۱۳۵۱) شد. پس از آن به طور رسمی (۱/۱۳۵۷/۴) در مرکز

سوابق آموزشی

- ۱- راهنمایی دو نفر از دانشجویان دوره کارشناسی رشته صنایع دستی دانشگاه الزهرا و یک دانشجوی مرمت دانشگاه پردیس در سال ۱۳۷۰.
- ۲- آموزش ارزیابان گمرک در ارتباط با آشنایی ایشان با آثار شیشه‌ای، بین سالهای ۷۱-۱۳۷۰ به طور نامتناوب در مرکز آموزش گمرک ایران.
- ۳- تدریس در دانشکده هنر دانشگاه آزاد اسلامی از سال ۱۳۷۶ تا کنون.

آثار و تألیفات

مقالات

- ۱- «شیشه و مهره‌های شیشه‌ای و سکه». کاتالوگ نگاهی به نمایشگاه برگزیده‌ای از آثار فرهنگی بازیافته، مرکز میراث فرهنگی استان تهران، ۱۳۶۸.
- ۲- «آبگینه‌ها». کاتالوگ نمایشگاه آبگینه‌ها و سفالینه‌های دوران صفوی، موزه آبگینه و سفالینه‌های ایران، ۱۳۷۰.
- ۳- «نکاتی آموزشی در برخورد با شیشه‌های باستانی». موزه‌ها، شماره نهم و دهم، تهران ۱۳۶۹، صص.
- ۴- «شیشه». گلچینی از هنر دوران اسلامی، تهران (موزه ملی ایران)، ۱۳۷۵.
- ۵- «بخور و بخوردان». دانشنامه جهان اسلام، دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، جزوه هفتم، تهران ۱۳۷۵.
- ۶- «شیشه‌گری دورا هخامنشی». یادنامه دکتر عزت‌الله نگهبان، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۸.
- ۷- «با رفتن». دانشنامه جهان اسلام، دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، جزوه دوم، تهران ۱۳۷۱.

زیر چاپ

- ۸- «آبگینه». مجموعه ایران‌شناسی، دایرةالمعارف بزرگ اسلامی.
- ۹- «شیشه‌گری دوران پیش از اسلام». شکوه ایران (انگلیسی)، ناشر: کلیپورن و مرکز نشر دانشگاهی.
- ۱۰- «شیشه‌گری دوران اسلامی». شکوه ایران (انگلیسی)، ناشر: کلیپورن و مرکز نشر دانشگاهی.
- ۱۱- «دیدگاه جهانگردان و مسافران از شیشه‌گری دوران اسلامی». برای همایش جهانگردی و جمهوری اسلامی ایران.
- ۱۲- «شیشه‌های مکشوفه از تپه هگمتانه همدان». هگمتانه، سازمان میراث فرهنگی کشور.
- ۱۳- «تقارن». دانشنامه جهان اسلام، دایرةالمعارف بزرگ اسلامی.

ترجمه

- ۱۴- «سرمه دانه‌های قالب میله‌ای (واسط هزاره اول پ.م)». نوشته دن. پی. برگ، موزه‌ها.

معرفی و تهیه راهنما

- ۱- معرفی چهار کتاب درباره حفاظت آثار تاریخی. اثر، ش ۱۸ و ۱۹، تهران، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۶۹.
- ۲- «سکونت گاه‌های پیش-ایلامی». نوشته نیکلاس، باستان‌شناسی و تاریخ، سال هفتم، شماره اول و دوم، شماره پیاپی ۱۳ و ۱۴، یادنامه هلن کنتور، ۱۳۷۲.
- ۳- متن کاتالوگ نمایشگاه یادگارهایی از عصر شکوفایی هنر شیشه‌گری. موزه آبگینه، ۱۳۶۹.
- ۴- راهنمای نمایشگاه دومین گردهمایی باستان‌شناسی. تهران (موزه ملی ایران)، ۱۳۷۷.

باستان‌شناسی ایران* استخدام شد. این مرکز در سال ۱۳۶۸، با تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور، به اداره میراث فرهنگی استان تهران تبدیل شد. شیشه‌گری طی سالهای ۷۵-۱۳۷۳ در مقطع کارشناسی ارشد باستان‌شناسی مشغول به تحصیل شد و از گروه باستان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی تهران به دریافت درجه کارشناسی ارشد نایل آمد. ایشان با محمد رضا ریاضی، مدیر فعلی کتابخانه مدیر فعلی کتابخانه موزه ملی ایران، ازدواج نموده و دارای دو فرزند می‌باشند.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- استخدام رسمی در تاریخ ۱۳۵۷/۴/۱ در «مرکز باستان‌شناسی ایران» که پس از تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور در سال ۱۳۶۸ به مرکز میراث فرهنگی استان تهران تبدیل شد.
- ۲- مأمور خدمت در بخش تاریخی و لرستان موزه ایران باستان (موزه ملی ایران کنونی) بین سالهای ۶۱-۱۳۵۹.
- ۳- شاغل در مرکز میراث فرهنگی استان تهران بین سالهای ۷۴-۱۳۶۱.
- ۴- شاغل در معاونت پژوهشی (پژوهشکده باستان‌شناسی کنونی) در محل ساختمان مرکزی سازمان میراث فرهنگی کشور از سال ۱۳۷۴ تا کنون.
- ۵- عضو هیأت علمی پژوهشکده باستان‌شناسی از سال ۱۳۷۹.
- ۶- در طول فعالیت در بخش تاریخی و لرستان موزه ملی ایران، وظیفه تهیه پرسشنامه برای آثار دوران تاریخی.
- ۷- تهیه شناسنامه برای آثار شیشه‌ای موزه آبگینه به طور نامتناوب بین سالهای ۶۹-۱۳۶۸ و مجدداً از تاریخ اسفند ۱۳۷۸ به بعد.
- ۸- همکاری با دفتر پژوهش‌های فرهنگی وابسته به مراکز فرهنگی - سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تهیه شناسنامه کامپیوتری اشیاء شیشه‌ای موجود در موزه‌ها و مجموعه‌های ایران و جهان.
- ۹- همکاری با مرکز میراث فرهنگی استان تهران در تحویل و کارشناسی و تهیه شناسنامه آثار شیشه‌ای بازیافته (توفیقی و غیره).
- ۱۰- مسؤل ثبت آثار تاریخی - فرهنگی در فهرست میراث فرهنگی جهان.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوش تپه سنگ شیر همدان ۱۳۵۲ (ضمن تحصیل در مقطع کارشناسی).
- ۲- شرکت در کاوش تپه سگزاباد قزوین ۱۳۵۴ (ضمن تحصیل در مقطع کارشناسی).
- ۳- شرکت در گمانه زنی (کاوش) باستان‌شناسی در کاخ موزه گلستان در سال ۱۳۶۷ (عضو هیأت).
- ۴- سرپرست گمانه زنی (کاوش) در سوهانک رودک در سال ۱۳۷۰. (این دو هیأت، نخستین هیأت‌هایی بود که پس از انقلاب اسلامی به سرپرستی و عضویت بانوان باستان‌شناس به ترتیب در داخل و خارج محدوده شهری صورت گرفته است).
- ۵- شرکت در کاوش‌های اووان تهران (یک فصل) در سال ۱۳۷۳.
- ۶- کاوش در شوش - خوزستان (سه فصل) در سالهای ۷۷ و ۷۵-۱۳۷۴.
- ۷- کاوش در تپه حصار دامغان (یک فصل) در سال ۱۳۷۴.
- ۸- شرکت در کاوش در تُل سفیدک حاجی آباد داراب فارس (یک فصل) ۷۸-۱۳۷۷ (معاون هیأت).
- ۹- معاون گروه کاوش جازموریان در سال ۱۳۷۸.
- ۱۰- نماینده سازمان میراث فرهنگی کشور در کاوش خرابه قلعه ابراهیم آباد دشت قزوین که از سوی دانشگاه تهران انجام شد ۱۳۷۹.

- ترجمه کتاب
۱ - شیشه ایرانی. نوشته شینجی فوکایبی، تهران، مرکز میراث فرهنگی استان تهران، ۱۳۷۱.
۲ - پرواز برفراز شهرهای باستانی ایران. نوشته اریک. ف. اسمیت، تهران، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۶.
آثار آماده تدوین و چاپ
۱ - نقش آیینی پیشکش بخور در باورهای ایرانی. رساله دوره کارشناسی ارشد.
۲ - «بررسی ظروف شیشه‌ای و بدل چینی ایران در نیمه دوم هزاره دوم تا نیمه اول هزاره اول پ.م.»
۳ - «شیشه‌گری دوران سلجوقی».
۴ - ترجمه کتاب "The Dog-Bird, Senmurv - Paskudj" نوشته " نوشته ترور Trever.
۵ - ترجمه مقاله «پیکر تراشی هخامنشی». نوشته آن فرکاس، از کتاب حجاری‌های دوران هخامنشی.
۶ - ترجمه مقاله «شیشه». نوشته کارل جان لام، از کتاب A survey of persian Art
۷ - ترجمه مقاله «شمال غرب ایران، مرکز مفرغ سازی، منظره‌ای از حسنلو». نوشته ماد دشانسی.
۸ - ترجمه مقاله «شراب شگفت انگیز، کهن ترین شراب جهان از حاجی فیروز تپه». نوشته مک گاورن، از The Sciences (1996).
۹ - تدوین دایرةالمعارف شیشه از سال ۱۳۶۲ تا کنون.

□ □ □

نام و نام خانوادگی: شاهرخ رزمجو

زادروز: ۱۳۴۴

زادگاه: تهران

تحصیلات:

- دیپلم اقتصاد، دبیرستان مرجان، تهران، ۱۳۶۲.
- لیسانس باستانی شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۶۷.
- فوق لیسانس فرهنگ و زبانهای باستانی (رتبه اول کنکور)، دانشگاه تهران، ۶۹-۱۳۶۸.
- ثبت نام در رشته Near Eastern Studies، دانشگاه برکلی، آمریکا، ۱۳۷۶ (ناتمام).
- فوق لیسانس باستان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی تهران (رتبه اول کنکور).
عنوان پایان‌نامه: بازسازی یک بنای ناشناخته در تخت جمشید. استاد راهنما: دکتر مسعود آذرنوش. استاد مشاور: دکتر دیوید استروناخ.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱ - کارشناس و مشاور باستان‌شناسی در بخش پژوهشی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سفرهای پژوهشی و ایجاد آرشیو تصویری از دوره‌های پیش از تاریخ ایران، ایلام، ماد، هخامنشی، سلوکی، اشکانی، ساسانی، مصر و بین‌النهرین با ۶۱۰۸ تصویر، ۷۴-۱۳۷۰.
۲ - کارشناس و مشاور باستان‌شناسی در پروژه و سریال ری، ۷۶-۱۳۷۳.
۳ - کارشناس و مشاور باستان‌شناسی در پروژه تلویزیونی "تاریخ ایران باستان" شبکه آفتاب، ۷۶-۱۳۷۵.
۴ - مشاور پژوهشی در طرح‌های باستان‌شناسی در حوزه هنری، ۱۳۷۷.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱ - کاوش در تپه اشرف و جی، اصفهان، پائیز ۱۳۶۶.
۲ - عضو گروه کاوش در تپه سفالی معمورین، رباط کریم، فصل اول کاوش، پائیز ۱۳۷۰.
۳ - عضو گروه کاوش در تپه سفالی معمورین، رباط کریم، فصل دوم کاوش، زمستان ۱۳۷۳.
۴ - سرپرست گروه کاوش در غارهای نیاسر، کاشان، فصل اول کاوش، زمستان ۱۳۷۸.
۵ - کلاردشت، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۶۴ تا کنون).
۶ - منطقه ری ورامین، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۶۴ تا ۱۳۷۵).
۷ - تخت جمشید و کوههای پیرامون، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۲ تا کنون).
۸ - پاسارگاد و تنگ بلاغی، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۲ تا کنون).
۹ - کوه حسین و نقش رستم، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۲ تا کنون).
۱۰ - اطراف تپه نوشی جان، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۳ تا کنون).
۱۱ - غارهای نیاسر کاشان، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۳ تا کنون).
۱۲ - فراتاش و کوهستان بیستون، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۴ تا کنون).
۱۳ - کنگاور، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۵).
۱۴ - غار رودافشان، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۵ تا کنون).
۱۵ - قصر بهرام و بیابان‌های پیرامون، پژوهش و بررسی، (از ۱۳۷۷ تا کنون).

کشفها

- ۱ - کشف دو نوشته در پاسارگاد، ۱۳۷۳.
۲ - کشف شش نوشته در تخت جمشید، ۱۳۷۶ - ۱۳۷۵.
۳ - کشف چهار نقش سوزنی ساسانی در تخت جمشید، ۱۳۷۶ - ۱۳۷۵.
۴ - کشف یک نوشته در بیستون، ۱۳۷۷.
۵ - کشف یک بنای شناسایی نشده در تخت جمشید، ۱۳۷۷.
۶ - کشف آثار رنگ بر روی برخی از نقش برجسته‌ها و پیکره‌های هخامنشی، ۱۳۷۸.
۷ - کشف آثار پارینه سنگی در نیاسر (فلات مرکزی ایران)، ۱۳۷۸.

نمایشگاهها

- ۱ - برپایی نمایشگاه ابزارهای پارینه سنگی کهن، بدست آمده از کشف رود خراسان، به مناسبت هفته میراث فرهنگی، موزه ملی ایران، اردیبهشت ۱۳۷۷.
۲ - نمایشگاه عکس با عنوان: "کجاست ایران"، نگارخانه فرهنگسرای شفق، ۳۱ - ۲۴ بهمن ۱۳۷۷.
۳ - شرکت در نمایشگاه عکس "کسوف"، نگارخانه فرهنگسرای شفق، ۱۳۷۸.
۴ - مشارکت در برپایی نمایشگاه الواح تخت جمشید، به مناسبت هفته میراث فرهنگی، ارگ کریمخانی، شیراز، اردیبهشت - خرداد ۱۳۷۹.
۵ - برپایی نمایشگاه آجر نبشته‌های ملیان، به مناسبت هفته میراث

۲۵، شهریور ۱۳۸۰، صص ۹۳-۹۲.

زیر چاپ

- 1 - "Les trace deesse de Spenta - Armaiti en Persepolis " *Studia Iranica*, 2001, Paris.
- 2 - " Lan Ceremony and other Ritual Ceremonies at Achaemenid Period " *IRAN*, 2001, London.
- 3 - " Taqdis Throne, The First Reported Planetarium In History ".

- ۴ - «خدایان ناشناخته در تقویم هخامنشی». مجله فرهنگ.
- ۵ - «پوشاک روحانیان در دوره هخامنشی». پروژه پوشاک ایران، صدا و سیما.
- ۶ - «باستان‌شناسان جوان و لزوم بازنگری در شیوه‌های آموزشی و پژوهشی». همایش باستان‌شناسان جوان.
- ۷ - «کاربردشناسی سرستون‌های شیردال تخت جمشید».
- ۸ - «کوه‌ها و رودهای مقدس در دوره هخامنشی».
- ۹ - «هنر گمشده ماد».
- ۱۰ - «سینی‌های هخامنشی».
- ۱۱ - «گاهشماری هخامنشی». کار مشترک با شادروان دکتر ایرج وامقی.
- ۱۲ - «رنگ در معماری هخامنشی».

نام و نام خانوادگی: فاطمه کریمی

زاد روز: -

زادگاه: -

تحصیلات:

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.
- فوق‌لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.

سوابق اجوایی و اداری

- ۱ - موزه‌دار بخش اسلامی، موزه ایران باستان، ۵۳-۱۳۴۷.
- ۲ - سرپرست بخش اسلامی، موزه ایران باستان، ۵۹-۱۳۵۳.
- ۳ - کارشناس مسؤول گروه کاوش، مرکز باستان‌شناسی ایران، ۶۷-۱۳۵۹.
- ۴ - کارشناس فرهنگی معاونت پژوهشی سازمان میراث فرهنگی کشور، ۷۷-۱۳۶۷.
- ۵ - سرپرست گروه اسلامی پژوهشکده باستان‌شناسی، ۷۹-۱۳۷۷.
- ۶ - عضو شورای کتاب سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۶۷ تا ۱۳۵۷.
- ۷ - عضو هیأت علمی نخستین گردهمایی باستان‌شناسی پس از انقلاب، ۱۳۷۳.
- ۸ - عضو شورای کتاب‌کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، ۱۳۷۴.
- ۹ - عضو شورای پژوهشی پژوهشکده باستان‌شناسی، ۱۳۷۶.
- ۱۰ - عضو هیأت علمی دومین گردهمایی باستان‌شناسی پس از انقلاب، ۱۳۷۶.
- ۱۱ - عضو هیأت علمی دومین کنگره معماری و شهرسازی ایران، ۱۳۷۷.

سوابق آموزشی

- ۱ - تدریس «سفال»، گروه صنایع دستی، دانشگاه الزهراء، ۱۳۶۷.
- ۲ - تدریس «سفال اسلامی، خواندن کتیبه‌های اسلامی»، گروه باستان‌شناسی، مرکز آموزش عالی سازمان میراث فرهنگی کشور (۱۳۷۰).

فرهنگی، موزه ملی ایران، ۷-۱ خرداد ۱۳۷۹.

۶ - برپایی نمایشگاه «گل میخ‌های تزئینی چغازنبیل»، به مناسبت هفته میراث فرهنگی، ۷-۱ خرداد ۱۳۷۹.

۷ - مشارکت در نمایشگاه «۷۰۰۰ سال هنر ایران»، وین، اتریش (۲۲ نوامبر ۲۰۰۰ تا ۲۴ مارس ۲۰۰۱)، ۱۳۷۹.

سخنرانیها و دعوت‌ها

- ۱ - «پیکره مصری داریوش (تاریخچه، نوشته‌ها و برداشت‌ها)»، تالار سخنرانی موزه ملی ایران، ۲۸ بهمن ۱۳۷۷.
- ۲ - «نجوم در ایران باستان»، فرهنگسرای شفق، ۳۰ اردیبهشت ۱۳۷۸.
- ۳ - «نگاهی به پیشینه نجوم در ایران باستان»، به مناسبت آخرین خورشید گرفتگی هزاره دوم در ۲۰ مرداد ۱۳۷۸، آرامگاه ابن سینا، همدان، ۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۸.
- ۴ - «تخت جمشید»، سخنرانی مشترک با شادروان دکتر ایرج وامقی، از طرف مرکز بین‌المللی گفتگوی تمدن‌ها، تالار ابن خلدون، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، ۲۸ اردیبهشت ۱۳۷۹.
- ۵ - «ارایه گزارش یکساله تالار کتیبه‌ها»، به مناسبت هفته میراث فرهنگی، تالار سخنرانی موزه ملی ایران، ۱ خرداد ۱۳۷۹.
- ۶ - «غارهای نیاسر، پیشینه و کاوشهای علمی»، سمینار نیاسر، تالار سخنرانی موزه ملی ایران، ۲۲ تیر ۱۳۷۹.
- ۷ - «باستان‌شناسان جوان و لزوم بازنگری در شیوه‌های آموزشی و پژوهشی»، همایش باستان‌شناسان جوان، تالار سخنرانی موزه ملی ایران، ۲۶ مهر ۱۳۷۹.
- ۸ - دعوت به کنفرانس بین‌المللی تاریخ هخامنشی، پایگاه‌های اطلاعاتی اینترنت، تجارب و آینده‌نگری‌ها، کلژدوفرانس، پاریس ۱۶-۱۵ دسامبر ۲۰۰۰، (۱۳۷۹).
- ۹ - دعوت به نمایشگاه «۷۰۰۰ سال هنر ایران»، وین ۲۵-۲۰ دسامبر ۲۰۰۰، (۱۳۷۹).
- ۱۰ - دعوت به سخنرانی در کنفرانس بین‌المللی نجوم JNSAP III پالمو، ایتالیا، ۶-۱ ژانویه ۲۰۰۰، (۱۳۷۹).
- ۱۱ - دعوت به کنفرانس هر تسفلد، واشنگتن، مه ۲۰۰۱، (۱۳۸۰).

آثار و تألیفات

مقالات

- ۱ - «منشاء صورتهای فلکی منطقه البروج». نجوم، سال پنجم، شماره ۵۵-۵۴، ۱۳۷۵، صص ۲۹-۲۵.
- ۲ - «غار نیاسر، معبدی مینرایی». مشترک با بابک امین تفرشی، زمان، شماره ۱۹، ۱۳۷۶، صص ۲۷-۲۴.
- ۳ - «مراسم لن و دیگر مراسم آئینی در دوره هخامنشی». یاد بهار (یادنامه دکتر مهرداد بهار)، نشر آگاه، تهران، ۱۳۷۷، صص ۱۸۶-۱۶۱.
- ۴ - «ردپای سپندارمذ در تخت جمشید». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره ۲۴-۲۳، پائیز و زمستان ۱۳۷۸، صص ۹-۶.
- ۵ - «گزارش خورشید گرفتگی ۲۰ مرداد ۱۳۷۸». نجوم، سال هشتم، شماره ۹۷-۹۶، ۱۳۷۹، صص ۲۲-۲۰، (مقاله گزارشی).
- ۶ - «تخت تاقدیس». نجوم، سال نهم، شماره ۱۰۰، دی ۱۳۷۸، صص ۱۶-۱۳.
- ۷ - «آغاز سال نو در دوره هخامنشی». مجموعه مقالات نخستین همایش نوروز در تخت جمشید، تهران، ۱۳۷۸.
- ۸ - «غارهای نیاسر». گردشگری، شماره ۷، سال دوم، ۱۳۷۸، صص ۳۶-۳۱.
- ۹ - «کتیبه‌های نویافته در تخت جمشید». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره

کتاب

- ۱- مقدمه‌ای بر هنر کاشی‌گری ایران. با همکاری محمد یوسف کیانی و عبدالله قوچانی، موزه رضا عباسی، ۱۳۶۲.
- ۲- هنر سفالگری دوره اسلامی ایران. با همکاری محمد یوسف کیانی، مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۶۴.
- ۳- گلستان خیال. سازمان میراث فرهنگی کشور با همکاری کمیسیون ملی یونسکو در ایران، ۱۳۶۷.
- ۴- سفالینه اسلامی. نوشته ریچارد اتینگهاوزن، ویراستار: آرتور یوپ، انتشارات علمی و فرهنگی (در دست اقدام).

نام و نام خانوادگی: زهره روح‌فر

زادروز: ۱۳۳۲

زادگاه: تهران

تحصیلات:

- دیپلم ادبی، تهران.
- کارشناسی باستان‌شناسی، دانشگاه تهران، ۵۶ - ۱۳۵۲.
- کارشناسی ارشد باستان‌شناسی - دانشگاه تهران، ۱۳۷۰.

آنچه در پی می‌آید متن تلخیص شده مصاحبه‌ای است که با خانم روح‌فر و برای انتشار ویژه‌نامه‌ای تحت عنوان «زنان باستان‌شناس ایرانی» انجام شده لیکن انتشار آن بر عهده تعویق افتاد. مصاحبه، تنظیم و تلخیص این گفتگو توسط خانمها نرگس احمدی، خدیجه حسین‌زاده، فرنوش سلیمان‌زاده و نگین میری صورت گرفته است.

خانم روح‌فر اکنون ۲۲ سال است که در موزه ملی ایران مشغول به کار هستند و از مجموع این سالها، ۲۱ سال در بخش دوران اسلامی موزه فعالیت داشته‌اند. از زمان افتتاح گنجینه دوران اسلامی در سال ۱۳۷۵ تاکنون مسؤلیت این موزه با ایشان است و با چنین تجربه‌ای، یکی از فعالترین مسؤولان موزه بویژه در بخش اسلامی محسوب می‌شوند. نکته مهمی که ایشان در صحبت‌های خود به آن اشاره داشتند، دوری دانشگاه و رشته باستان‌شناسی از موزه به عنوان یک مرکز پژوهشی مهم می‌باشد و این مسأله‌ای است که عمیقاً باید مورد بررسی و رسیدگی قرار بگیرد. همانطور که ایشان اشاره کرده‌اند کارهای پژوهشی موزه را باید در ادامه کارهای عملی و کاوش‌های باستان‌شناسی دانست و به آن پرداخت. آنچه در ادامه می‌خوانید صحبت‌های ایشان در پاسخ به سوالاتی است درباره نحوه ورودشان به رشته باستان‌شناسی، سازمان میراث فرهنگی و موزه ملی، کار در موزه و فعالیت‌های مختلف ایشان در این زمینه و در نهایت دیدگاهی که نسبت به یک زن باستان‌شناس و موزه‌دار وجود دارد.

من در سال ۱۳۳۲ در تهران متولد شدم و پس از گذراندن تحصیلات دبستان و دبیرستان در سال ۱۳۵۲ وارد دانشگاه تهران شدم. ورود من به رشته باستان‌شناسی اگر بگویم با اطلاع قبلی بود حقیقت را نگفته‌ام. چون قبلاً در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران دانشجویان در سال اول دروس عمومی می‌خواندند و سپس در سال دوم انتخاب رشته می‌کردند. من بیشتر به رشته فلسفه علاقمند بودم اما به تشویق دو نفر از دوستانم باستان‌شناسی را انتخاب کردم. از همان سال اول به آن علاقمند شدم. تاکنون نیز زندگی‌ام را وقف آن کرده‌ام و هیچگاه از ورود به این رشته و این کار احساس پشیمانی نکرده‌ام.

پس از دوران دانشجویی و اخذ مدرک فوق لیسانس جذب موزه ملی

(۱۳۶۹).

- ۳- تدریس «هنر اسلامی، باستان‌شناسی»، گروه صنایع دستی و گروه مرمت آثار، دانشکده پردیس، دانشگاه هنر، ۱۳۷۱.
- ۴- تدریس «میراث فرهنگی»، دانشکده پرستاری نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، ۳-۱۳۷۲.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- کاوش‌های شهر قدیم جرجان، عضو هیأت (۱۳۵۳، ۱۳۵۶).
- ۲- کاوش‌های ری باستان، عضو هیأت (۱۳۵۵، ۱۳۶۷، ۱۳۶۹، ۱۳۷۰).
- ۳- کاوش‌های شهر هرمز (جزیره هرمز)، عضو هیأت، ۵۶-۱۳۵۵.
- ۴- کاوش‌های دشت قزوین، نماینده مرکز باستان‌شناسی ایران در هیأت آموزشی دانشگاه تهران، ۱۳۶۴.
- ۵- کاوش‌های شهر حریره (جزیره کیش)، عضو هیأت، ۱۳۷۱.
- ۶- کاوش‌های قلعه هرمز (جزیره هرمز)، سرپرست هیأت، ۳-۱۳۷۲.
- ۷- کاوش‌های تپه هگمتانه، عضو هیأت، ۱۳۷۳.
- ۸- گمانه‌زنی تپه ربع رشیدی (تبریز)، سرپرست هیأت، ۱۳۷۳.
- ۹- کاوش قلعه الموت (حسن صباح)، سرپرست هیأت، ۱۳۷۸.
- ۱۰- کاوش شهر حریره (کیش)، سرپرست هیأت، ۷۹-۱۳۷۸.

شرکت در کنگره‌ها و نمایشگاهها

- ۱- فستیوال جهان اسلام (نماینده ایران در محل برگزاری لندن)، (۱۳۵۵، ۱۳۷۶).
- ۲- کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، ۱۳۷۴.
- ۳- دومین سمپوزیوم باستان‌شناسی، ۱۳۷۶.
- ۴- سمپوزیوم بین‌المللی معماری و هنر صفویه ایران (در موزه بریتانیا از ۲۶ تا ۲۸ مارچ در لندن)، (۱۳۷۷، ۱۹۸۸).

آثار و تألیفات

مقالات

- ۱- «کاشان». شهرهای ایران (جلد سوم)، به کوشش محمد یوسف کیانی، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۸، ص ۲۰۳-۲۲۳.
- ۲- «ابوزید کاشانی». دانشنامه جهان اسلام (جلد پنجم)، بنیاد دائرةالمعارف بزرگ اسلامی، ۱۳۷۲، صص ۵۰۷-۵۰۹.
- ۳- «خاندان ابوطاهر». دانشنامه جهان اسلام (جلد پنجم)، بنیاد دائرةالمعارف بزرگ اسلامی، ۱۳۷۲، صص ۶۳۳-۶۳۸.
- ۴- «مقدمه‌ای بر شناخت رباط در ایران». مجموعه مقالات کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران (جلد سوم)، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۵، ص ۵۰۷-۵۲۴.
- ۵- «سفال اسلامی». شکوه فرهنگ ایران، مرکز نشر دانشگاهی و کلیبورن (زیر چاپ)، (به زبان انگلیسی).
- ۶- «امامزاده اظهر». دانشنامه جهان اسلام، جلد نهم، بنیاد دائرةالمعارف بزرگ اسلامی.

ترجمه

- ۷- «کاوش‌های کنگاور». نوشته دکتر مسعود آذرنوش، اثر، شماره ۲۹ و ۳۰، ۱۳۷۷.
- ۸- «سفالینه پیش از تاریخی». نوشته هلن. کنتور، بررسی هنر ایران، انتشارات علمی و فرهنگی، (زیر چاپ).
- ۹- «سفالینه پارتی و ساسانی». ریچارد اتینگهاوزن، بررسی هنر ایران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی (در دست اقدام).

میراث فرهنگی، آموزش و پرورش، کانون پرورش فکری و ... وجود داشته باشد و دانش آموزان در چارچوب نظام درسی با موزه‌ها و اهمیت آنها آشنا شوند. حتی راهنمای موزه‌ها برای کودکان و دانش آموزان باید جدا باشد که متأسفانه اینطور نیست و کاتالوگ موزه‌ها نیز کاملاً تخصصی است. انتخاب راه‌های موزه‌ها متأسفانه هیچ اساسی ندارد و اکثر راه‌تها از فارغ‌التحصیلان موزه‌داری دانشکده میراث فرهنگی هستند. من در بخش اسلامی سعی کرده‌ام کتابها و منابعی به راهنماها معرفی کنم تا این آموزش در حین کار زمینه فکری آنها را در جهت خاصی هدایت کرده و در کنار تجربه بر اطلاعات تخصصی آنها نیز افزوده شود. اگر در دانشکده میراث فرهنگی رشته راهنمای موزه ایجاد می‌شد می‌توانست نیاز این قسمت را برآورده سازد.

درباره ارتباط با دانشگاه و دانشجویان باید بگویم که در دانشگاه‌های مختلف از جمله دانشکده میراث، تدریس داشته‌ام و تا چند سال پیش که واحد کاوش برای خانم‌ها نبود، دانشجویان دختر چند واحد عملی را موزه‌داری می‌خواندند و بیشتر در بخش اسلامی موزه مشغول می‌شدند و در واقع آن ترم را در موزه می‌گذراندند. به دانشجویانی که برای کار پایان نامه یا سایر کارهای تحقیقاتی خود به این بخش مراجعه می‌کنند همیشه در حد توان کمک کرده و می‌کنم و در نهایت «باید بگویم که بخش دوران اسلامی موزه ملی هیچگاه به روی دانشجویان بسته نیست» و من امیدوارم در آینده همه چیز بهتر پیش برود. امیدوارم همه شما دانشجویان در قدمی که برداشته‌اید موفق باشید.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- کارشناسی بخش اسلامی موزه ملی ایران، ۶۹-۱۳۵۶.
- ۲- مسئول بخش اسلامی موزه ملی ایران از ۱۳۶۹ تا کنون.
- ۳- مسئول بخش اسلامی و مسئول موزه دوران اسلامی از ۱۳۷۵ تا کنون.

سوابق آموزشی

- ۱- تدریس «تاریخچه کتابت»، مرکز آموزش عالی سوره، ۷۷-۱۳۷۶.
- ۲- تدریس «سفال و فلز دوره اسلامی»، دانشگاه آزاد ابهر، ۱۳۷۸.
- ۳- تدریس «موزه‌داری (۲)»، مرکز آموزش عالی میراث فرهنگی، ۱۳۷۷.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای تپه زاغه در دشت قزوین، دانشجو، ۱۳۵۵، به سرپرستی دکتر نگهبان.

سخنرانیها

- ۱- «کاربرد خط بر پارچه‌های دوران اسلامی»، اولین گردهمایی خوشنویسی جهان اسلام، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۶.
- ۲- «تکنیک زری بافی و ارتباط هنر نقاشی با زری بافی»، سمینار هنر صفوی، لندن، موزه بریتانیا ۱۹۸۸.
- ۳- «پارچه بافی شهر شوش»، اولین گردهمایی باستان‌شناسی ایران - شوش، ۱۳۷۳.
- ۴- «طرز نشانی از قدرت»، دومین گردهمایی باستان‌شناسی ایران - تهران، ۱۳۷۶.
- ۵- «تاریخچه یافندگی بوسیله زنان از دیرباز تا کنون»، همایش نقش زنان در توسعه فرهنگی و اقتصادی، دانشگاه آزاد واحد گرمسار، ۱۳۷۴.
- ۶- «پارچه‌بافی در دوران اسلامی»، سمینار یافندگی، دانشگاه آزاد واحد گرمسار، ۱۳۷۵.
- ۷- «معرفی اشیاء از نظر تعیین روابط فرهنگی»، همایش نقش موزه‌ها در توسعه فرهنگی، سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۷.

شدم. قبل از انقلاب، وزارت فرهنگ و هنر هر سال یک امتحان کتبی در زمینه‌های مختلف مربوطه برگزار می‌کرد. کسانی که در این مرحله پذیرفته می‌شدند در مرحله شفاهی امتحان شرکت کرده و در صورت قبولی به استخدام وزارت فرهنگ و هنر در می‌آمدند که من در هر دو مرحله پذیرفته شدم و از همان بدو ورود به طور رسمی به استخدام درآمد و مشغول به کار در موزه شدم.

تخصص من باستان‌شناسی و هنر دوران اسلامی بخصوص پارچه‌بافی دوران اسلامی است. عنوان پایان نامه من در دوره کارشناسی ارشد «پارچه بافی در قرون اولیه اسلام» بود. در زمینه پارچه‌بافی دوران اسلامی بسیار کار کرده‌ام و کتابی هم در این باره نوشته‌ام که نتیجه ۱۸ سال کار تحقیقی من می‌باشد و متأسفانه هنوز چاپ نشده است.

به عنوان یک زن هیچگاه در این رشته مشکلی نداشته‌ام و معتقدم تواناییهای ۵۰٪ زن بیشتر از مرد است. بخصوص در کار موزه‌داری زن‌ها از حس مسؤولیت، دقت و شایستگی بیشتری برخوردارند. زیرا کار موزه علاوه بر پژوهش و تخصص سلیقه هم می‌خواهد. در میان خانواده و اطرافیان هم شغل من بسیار خوب و جا افتاده است.

اما آنچه باید درباره مشکلات کار بگویم به طور کلی دور بودن پژوهشکده سازمان میراث فرهنگی از موزه ملی است. چرا که موزه تنها جای نمایش اشیاء نیست. موزه‌ها و خصوصاً موزه ملی باید خود یک مرکز پژوهش بوده و اشتراکات بیشتری با سازمان داشته باشد. «من امیدوارم دانشجویان این را حس کنند و بدانند که باستان‌شناسی فقط کار میدانی و کاوش نیست». کارهای میدانی فقط بخشی از باستان‌شناسی است و این مسأله باید در دانشگاه مورد توجه و تأکید قرار بگیرد. «موزه همانقدر در رشته باستان‌شناسی اهمیت دارد که کار میدانی» و تدریس واحد موزه‌داری همچون واحد روش کاوش باید عملاً صورت بگیرد. آنچه در کلاس گفته می‌شود بسیار کلی است و دانشجو تا وارد جزئیات کار نشود واقعاً چیزی فرا نمی‌گیرد؛ همانطور که در درس روش کاوش تا سر تپه نرود چیزی نمی‌آموزد. دانشگاه تهران اولین دانشگاه کشورمان است که تدریس باستان‌شناسی در آن آغاز شد و باید ارتباط بیشتری با سازمان و موزه ملی داشته باشد و موزه‌داری را در متن باستان‌شناسی جا بیندازد. متأسفانه هنوز هم سازمان میراث فرهنگی این دو بُعد را از هم جدا می‌داند و بخش پژوهشی حفاری از موزه جداست. در حالیکه در تمام دنیا موزه ملی با قسمت باستان‌شناسی فعالیت مشترک دارد. یعنی یک موزه‌دار است که می‌تواند بگوید در چه قسمتهایی نقاط ابهام وجود دارد و کدام مناطق احتیاج به کاوش دارند. چون سازمان چنین برنامه‌ای ندارد متأسفانه من و امثال من مقداری از کارهای میدانی دور افتاده‌ایم. من در زمان دانشجویی کار میدانی داشتم و پس از آن یکبار هم به همراه دکتر نگهبان و دکتر مجیدزاده برای بررسی به الموت رفتم. در موزه اینقدر کار هست که اگر عمر دوباره هم پیداکنم باز به موزه می‌آیم و بنابراین هیچ متأسف نیستم که چرا کار میدانی انجام ندهام.

مهم‌ترین کارهایی که در این بخش از موزه انجام می‌شود طبقه بندی اشیاء از لحاظ مکان، نوع و دوره آنهاست. اکثر اشیایی که به موزه آورده می‌شوند از حفاریات به دست آمده‌اند و واقعاً یک دنیا کار دارند. به دنبال طبقه بندی اشیاء، کارهای تحقیقاتی و پژوهشی انجام می‌شود و خوشبختانه کسانی که در اینجا کار می‌کنند در نوعی سیستم کار تخصصی مشغول به فعالیت هستند و در هر کدام از مراحل طبقه بندی، تهیه قبض و پرونده و کارهای مطالعاتی به نوعی تخصص و مهارت می‌رسند.

در حال حاضر علاوه بر سازمان میراث فرهنگی، با مراکزی همچون انتشارات علمی - فرهنگی، مرکز نشر دانشگاهی و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان نیز همکاری می‌کنم. به هر حال در نظام آموزشی ما جایگاه موزه‌ها باید کاملاً درک شود. باید همکاری نزدیکی میان سازمان

آثار و تألیفات

مقالات

- ۱- «نقش عقاب بر کفن‌های آل بویه». باستان‌شناسی و تاریخ، سال دوم، شماره دوم، شماره پیاپی ۴-۱۳۶۷، صص ۲۷-۲۳.
 - ۲- «نقوش اساطیری بر پارچه‌های آل بویه». میراث فرهنگی، شماره اول، ۱۳۶۹، صص ۱۵-۱۰.
 - ۳- «تکنیک و نحوه بافت پارچه طی قرون اولیه اسلام». میراث فرهنگی، شماره پنجم، ۱۳۷۱، صص ۶۱-۵۸.
 - ۴- «جلوه‌هایی از هنر معین مصور». میراث فرهنگی، شماره ۱۶، ۱۳۷۵، صص ۱۴-۱۲.
 - ۵- «معرفی چند اسطراب از موزه ملی ایران». موزه‌ها، شماره ۱۱، ۱۳۷۰، صص ۵۹-۵۱.
 - ۶- «تاریخچه بافندگی شهر یزد». موزه‌ها، شماره ۱۶، ۱۳۷۵، صص ۲۰-۱۳.
 - ۷- «گنجینه دوران اسلامی». موزه‌ها، شماره ۱۶، ۱۳۷۶، صص ۶۴-۵۵.
 - ۸- «نقاشی مکتب اصفهان بر سفالینه‌های سفید و آبی». موزه‌ها، شماره ۲۱، ۱۳۷۸، صص ۱۳-۱۰.
 - ۹- «معرفی یک قالی وقفی از موزه ملی ایران». میراث جاویدان، شماره ۹، ۱۳۷۴، صص ۱۰۸-۱۰۴.
 - ۱۰- «اسطراب و کره فلکی و شاخ حجامت». میراث جاویدان (ویژه تاریخ علم)، شماره ۱۵ و ۱۶، ۱۳۷۵، صص ۸۶-۸۴.
 - ۱۱- «نقش موزه‌ها در بیان روابط فرهنگی». موزه‌ها، شماره ۲۲، ۱۳۷۸، صص ۵۳-۵۰.
 - ۱۲- «زری بافی در دوره صفویه». کتاب ماه (ویژه هنر)، شماره ۱۷ و ۱۸، ۱۳۷۸، صص ۷۶-۷۳.
 - 13 - 1992, The Iranian Textile ASIAN PACIFIC CULTURE (A. P.C), UNESCO No. 46, pp. 2 - 5.
 - 14 - 1999, Fourteen Centuries of Islamic Culture, The Islamian, Islamic Period Museum, pp. 26 - 31.
- ترجمه
- ۱۵- «پارچه باقی». از کتاب آرتور پوپ، در دست تدوین.
- کتاب
- ۱- پارچه باقی دوران اسلامی، انتشارات سمت، زیر چاپ.
 - ۲- کاتالوگ موزه دوران اسلامی تحت عنوان «گلچینی از هنر اسلامی». موزه ملی ایران، شماره ۲ و ۱، ۱۳۷۵.
- □ □
- نام و نام خانوادگی: علی سامی شیرازی
زادروز: ۱۲۸۹
زادگاه: شیراز
تحصیلات:
- تاریخ و محل وفات: ۱۳۶۸
- استاد علی سامی شیرازی، فرزند «آقابزرگ سامی» در سال ۱۲۸۹ خورشیدی در شیراز دیده به جهان گشود. پس از انجام تحصیلات مقدماتی در شیراز، به خاطر عشق و علاقه به تاریخ گذشته، در رشته ادبیات، باستان‌شناسی و تاریخ مشغول تحقیق شد و در این رشته‌ها تخصص پیدا کرد. چنانکه موفق به اخذ درجه دکترای افتخاری از دانشگاه آسپایی شیراز شد.
- از سال ۱۳۱۰ تا ۱۳۱۸ در مدارس سلطانی، شاپور، پانزده بهمن، رحمت، فلاحتی و فرصت شیرازی مشغول به تدریس شد و به پاس این خدمات در سال ۱۳۱۷ موفق به دریافت مدال درجه یک علمی از طرف

- وزارت فرهنگ و هنر شد. در سال ۱۳۱۸ به ریاست بنگاه علمی تخت جمشید برگزیده شد و تا سال ۱۳۴۰ در این پست به خدمت مشغول بود. در واقع خدمات ارزنده و شایسته مرحوم سامی روزگار خوشی برای آثار و اماکن باستانی فارس به ارمغان آورد. او در ابتدا به عنوان کارپرداز اداره فرهنگ فارس و به دنبال آن تصدی تعمیرات ابنیه تاریخی شهر شیراز؛ همانند نظارت بر ساختمان آرامگاه جدید حافظ، تعمیر و تجهیز موزه پارس، آغاز تعمیرات اساسی مسجد جامع عتیق، آرامگاه خواجه کرمانی، آرامگاه‌های شیخ روزبهان، شاه چراغ، سیبویه و سعدی....
- نه تنها از تخریب بسیاری از آثار جلوگیری کرد، بلکه آن گونه که شایسته بود، آنها را ساماندهی و مرمت کرد. به زودی شایستگی و لیاقت استاد سامی در انجام خدمات محوله بر همگان روشن شد و در مدت ۲۲ سال سرپرستی بنگاه علمی تخت جمشید، به عنوان یکی از باستان‌شناسان نمونه و مطرح در سطح جهانی شناخته شد.
- سامی یا آن که مورخی چیره‌دست و پرکار بود و با اینکه اکثراً در سمت‌های اداری و آموزشی فعالیت مستمر داشت، هرگز مسایل اجتماعی و محافل ادبی را فراموش نکرد و در هر کار عام‌المنفعه‌ای که جامعه از آن بهره می‌گرفت، پیشقدم بود. در جلسات ادبی و فرهنگی حضوری منظم و فعال داشت و از مردان فعال، وطن دوست و محقق بود و در مجامع ذیل عضو و یا هیأت ریسه بود:
- ۱- عضو کنگره جهانی خاورشناسان. ۲- عضو کنگره خاورشناسان شوروی سابق. ۳- عضو انجمن آسیایی پاریس. ۴- عضویت در انجمن بین‌المللی قلم. ۵- مؤسس و دبیر کانون دانش پارس. ۶- عضو و دبیر انجمن آثار ملی فارس. ۷- رییس و عضو انجمن حمایت از زندانیان شیراز. ۸- عضویت و ریاست هیأت امناء آستانه حضرت احمدین موسی (شاه چراغ). ۹- عضو کمیسیون ترجمه و تألیف دانشگاه شیراز. ۱۰- دبیر و عضو شورای عالی جهانگردی فارس. ۱۱- رییس کانون فرهنگیان فارس. ۱۲- عضویت در شورای عالی حفاظت آثار باستانی.
- همچنین از ابتدای تأسیس دانشکده ادبیات دانشگاه شیراز، سمت استادی دروس باستان‌شناسی و تاریخ و تمدن جهان را تا سال ۱۳۴۹ برعهده داشت. تحقیقات ایشان به ویژه در زمینه کاوش‌های تخت جمشید، نقش رستم و پاسارگاد بسیار جالب توجه است:
- ۱- «گزارش کاوش‌های علمی پاسارگاد». گزارش‌های باستان‌شناسی، تهران ۱۳۳۹.
 - ۲- «کاوش‌های ۱۲ ساله بنگاه علمی تخت جمشید و پاسارگاد و تپه‌های ماقبل تاریخی مرودشت». گزارش‌های باستان‌شناسی، جلد ۲، شیراز ۱۳۳۱.
 - ۳- «کاوش‌های هشت ساله تخت جمشید، پاسارگاد و تپه‌های ماقبل تاریخی فارس». گزارش‌های باستان‌شناسی، جلد ۴، شیراز ۱۳۳۸.
- او علاوه بر انتشار به هنگام گزارش‌های کاوش‌های خود تألیفات بسیار ارزنده‌ای نگاشته که موارد زیر از آن جمله‌اند:
- ۴- تاریخ پیدایش خط و تحول آن در شرق باستان و ترجمه کتیبه‌های میخی و پهلوی. شیراز ۱۳۳۹.
 - ۵- پاسارگاد یا قدیمی‌ترین پایتخت کشور ایران. شیراز، ۱۳۳۰.
 - ۶- شرح آثار تاریخی جلگه مرودشت. شیراز، ۱۳۳۱.
 - ۷- پارس در عهد باستانی. ضمیمه نشریه شماره ۲ کانون دانش پارس، شیراز، ۱۳۳۲.
 - ۸- شرح آثار باستانی تخت جمشید به زبان فارسی، با همکاری سیدمحمد تقی مصطفوی، شیراز، ۱۳۳۵.
 - ۹- شرح آثار باستانی تخت جمشید به زبان انگلیسی (ترجمه شارپ انگلیسی، تاکنون ده بار این کتاب تجدید چاپ شده است).
 - ۱۰- شیراز (شرح مفصل آثار باستانی و سیر فرهنگ و هنر در ادوار

- ۳۷- «سیر فرهنگ ایران در قرون اول و دوم هجری و تأثیر آن در تمدن اسلامی». هنر و مردم. شماره ۱۰۲ و ۱۰۳، ۱۳۵۰، صص ۴۶-۴۴.
- ۳۸- «برگزاری جشن نوروز در تخت جمشید». هنر و مردم. شماره ۱۰۴، ۱۳۵۰، صص ۶-۲.
- ۳۹- «کاخ پذیرایی کوروش بزرگ در پاسارگاد». هنر و مردم. شماره ۱۰۷-۱۰۸، ۱۳۵۰، صص ۵۹-۴۶.
- ۴۰- «آرامگاه کوروش بزرگ». بررسی‌های تاریخی. شماره ۳۳، سال ششم، ۱۳۵۰، صص ۴۲۴-۴۰۵.
- ۴۱- «دادرسی و قضاوت در ایران باستان عهد هخامنشی». بررسی‌های تاریخی. شماره ۱، سال ششم، ۱۳۵۰، صص ۲۸۰-۲۵۳.
- ۴۲- «آرامگاه داریوش بزرگ در نقش رستم». بررسی‌های تاریخی. شماره ۶، سال ششم، ۱۳۵۰، صص ۱۳۶-۱۰۷.
- ۴۳- «خطوط میخی چطور خوانده شد». بررسی‌های تاریخی. شماره ۱، سال هفتم، ۱۳۵۱، صص ۱۹۸-۱۷۷.
- ۴۴- «خاورشناسی». (متن یک سخنرانی در دانشگاه شیراز)، ضمیمه شماره ۶ دانشگاه شیراز.
- ۴۵- «شیراز در شاهنامه فردوسی». هنر و مردم. شماره ۱۲۱، ۱۳۵۱، صص ۵۲-۴۹.
- ۴۶- «سیر دانش و فرهنگ ایران در ادوار مختلف بعد از اسلام: مساجد بزرگ نخستین مراکز و مجامع درسی در سده‌های نخستین اسلام». هنر و مردم. شماره ۱۲۶، ۱۳۵۲، صص ۴۹-۳۵.
- ۴۷- «خزانه‌های شاهنشاهان هخامنشی». هنر و مردم. شماره ۱۴۰ و ۱۴۱، ۱۳۵۳، صص ۱۵-۸.
- ۴۸- «یادبود دیدار پادشاهان از تاجر، کاخ داریوش بزرگ در تخت جمشید». هنر و مردم. شماره ۱۴۸، ۱۳۵۳، صص ۱۲-۲.
- ۴۹- «ویزانه‌های شهر باستانی استخر». هنر و مردم. شماره ۱۵۸، ۱۳۵۴، صص ۱۲-۲.
- ۵۰- «همبستگی مکتب هنری شیراز و تبریز». هنر و مردم. شماره ۱۶۱، ۱۳۵۴، صص ۱۴-۲.
- ۵۱- «شهر باستانی گور یا فیروزآباد کنونی». هنر و مردم. شماره ۱۷ و ۱۶۹، ۱۳۵۵، صص ۹-۲.
- ۵۲- «سنگ نبشته خشایارشا به نام «دیوان». هنر و مردم. شماره ۱۷۶، ۱۳۵۶، صص ۲۹-۱۸.
- ۵۳- «خشت نبشته داریوش بزرگ». هنر و مردم. شماره ۱۷۸ و ۱۷۷، ۱۳۵۶، صص ۳۷-۲۹.
- پی نوشت:
- * در خصوص استاد علی سامی شیرازی علاوه بر یادنامه‌ای که توسط انتشارات نوید در شیراز به چاپ رسید، مقالات زیر حائز اهمیت‌اند:
- ۱- امداد، حسن. «علی سامی» آینده، ۱۵ (۱۳۶۸). صص ۶۰۴-۶۰۲.
- ۲- طاووسی، محمود. «سالشمار زندگی استاد سامی» نامگانی، ۱ (۱۳۷۰). صص ۱۶-۱۰.
- ۳- فتوحی قیام، منصور. «علی سامی» موزه‌ها. ش ۱۰/۹ (شهریور ۱۳۶۹). صص ۹۶-۹۴.
- ۴- موسوی، محمود. «یادی از علی سامی» باستان‌شناسی و تاریخ، ۳ (۱۳۶۸) ش ۲. صص ۸۰-۷۷.
- ** آقا بزرگ سامی، فرزند ملاعلی کارزونی، در سال ۱۲۶۴ خورشیدی در شیراز متولد شد. او از بزرگان بنام شیراز بوده و سالها با سمت دبیر دبیرستانهای شیراز با کمال صداقت و صمیمیت خدمت نموده است. آقا بزرگ سامی تالیفاتی به شرح ذیل دارد:
- ۱- مقامات معنوی. ۲- ادبیات در دو مجلد. ۳- دیوان اشعار.

- گوناگون، ۱۳۳۷.
- ۱۱- شرح کاوش‌ها و آثار تاریخی پاسارگاد به زبان انگلیسی. (ترجمه شارب)
- ۱۲- شرح آثار تاریخی شیراز به زبان انگلیسی. (ترجمه شارب)
- ۱۳- تمدن هخامنشی. سه جلد، شیراز، ۱۳۴۸-۱۳۴۱.
- ۱۴- تمدن ساسانی. دو جلد، شیراز، ۱۳۴۴-۱۳۴۲.
- ۱۵- پارسگده. شیراز، ۱۳۴۹.
- ۱۶- روزها و یادها. دو جلد، شیراز، ۱۳۶۱-۱۳۶۰.
- ۱۷- شیراز شهر جاویدان. شیراز، ۱۳۶۳.
- ۱۸- نقش ایران در فرهنگ اسلامی. شیراز، ۱۳۶۵.
- استاد سامی، علاوه بر کتب مذکور دارای مقالات متعددی است که در روزنامه‌ها و مجلات مختلف به چاپ رسیده است. به طوری که تنها سی مقاله از ایشان در مورد «تمدن قدیم فلات ایران»، در روزنامه گلستان (شیراز) به چاپ رسیده است. جهت هر چه بهتر آرایه دادن خدمات استاد، به معرفی این آثار می‌پردازیم:
- ۱۹- «گزارشی از اداره تاریخی فارس». باستان‌شناسی. شماره اول و دوم، ۱۳۳۸، صص ۱۶۳-۱۵۷.
- ۲۰- «حفر ترعه سوتز توسط داریوش کبیر و کتیبه میخی آن». باستان‌شناسی، شماره سوم و چهارم، ۱۳۳۸، صص ۶۹-۶۴.
- ۲۱- «بشناسایی سعدی در اروپا». هنر و مردم. شماره ۶۱ و ۶۲، ۱۳۴۶، صص ۶-۲.
- ۲۲- «کنگره خاورشناسی آسیای میانه». هنر و مردم. شماره ۷۶، ۱۳۴۷، صص ۲۰-۱۶.
- ۲۳- «دانش‌های ایرانی در عهد ساسانی و تأثیر آن در علوم و تمدن دوره اسلامی». هنر و مردم. شماره ۸۰، ۱۳۴۶، صص ۸-۲.
- ۲۴- «کهن‌ترین و ارزنده‌ترین سند تاریخی ایران». بررسی‌های تاریخی. شماره ۳ و ۴، سال سوم، ۱۳۴۷، صص ۱۶-۱.
- ۲۵- «ادبیات و شعر و تاریخ نویسی در عصر ساسانی (۱)». هنر و مردم. شماره ۸۳، ۱۳۴۸، صص ۱۹-۱۴.
- ۲۶- «ادبیات و شعر و تاریخ نویسی در عهد ساسانی (۲)». هنر و مردم. شماره ۸۴، ۱۳۴۸، صص ۳۱-۲۶.
- ۲۷- «پزشکی ایران در عهد ساسانی». هنر و مردم. شماره ۸۹، ۱۳۴۸، صص ۱۰-۷.
- ۲۸- «مهمترین و بزرگترین نبشته از دوران شاهنشاهی ساسانی». بررسی‌های تاریخی. شماره ۲ و ۳- سال چهارم، ۱۳۴۸، صص ۲۰-۱.
- ۲۹- «موسیقی ایران از دوران کهن تا عهد هخامنشی (۱)». هنر و مردم. شماره ۹۴، ۱۳۴۹، صص ۵-۲.
- ۳۰- «موسیقی ایران در عهد ساسانی (۲)». هنر و مردم. شماره ۹۵، ۱۳۴۹، صص ۳۰-۲۶.
- ۳۱- «موسیقی ایران در عهد ساسانی (۳)». هنر و مردم. شماره ۹۶ و ۹۷، ۱۳۴۹، صص ۴۸-۴۵.
- ۳۲- «تأثیر موسیقی ایران در موسیقی عهد اسلامی (۱)». هنر و مردم. شماره ۹۸، ۱۳۴۹، صص ۲۷-۲۱.
- ۳۳- «تأثیر موسیقی ایران در موسیقی عهد اسلامی (۲)». هنر و مردم. شماره ۹۹، ۱۳۴۹، صص ۲۴-۱۸.
- ۳۴- «یافتگی و بافته‌های ایرانی از دوران کهن (۱)» بررسی‌های تاریخی. شماره ۳، سال پنجم، ۱۳۴۹، صص ۳۹-۱.
- ۳۵- «یافتگی و بافته‌های ایرانی از دوران کهن (۲)» بررسی‌های تاریخی. شماره ۴، سال پنجم، ۱۳۴۹، صص ۷۲-۳۹.
- ۳۶- «وضع دادرسی و قضاوت در کشورهای باستانی خاور زمین». بررسی‌های تاریخی. شماره ۶، سال پنجم، ۱۳۴۹، صص ۸۸-۶۹.

- ۲- «سرزمین آران». کند و کاو، نشریه گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، شماره سوم، ۱۳۵۸.
- ۳- «کهنترین بیان تصویری بر سفالی از تپه قبرستان». کند و کاو، نشریه گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، شماره سوم، ۱۳۵۸.
- ۴- «سفال برای باستان‌شناس». فروهر، شماره سوم، ۱۳۵۸.
- ۵- «فلز و فلزگری در ایران باستان». نامه فرهنگ ایران، شماره ۱۳، ۱۳۶۶.
- ۶- «باستان‌شناسی و تاریخ». نامه فرهنگ ایران، شماره ۱۳، ۱۳۶۶.
- ۷- «سنگ لاجورد و جاده بزرگ خراسان». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره دوم، ۱۳۶۶.
- ۸- «بررسی چند منبع تاریخی اسماعیلیه از دیدگاه باستان‌شناسی». باستان‌شناسی و تاریخ، سال دوم، شماره پیاپی ۴، ۱۳۶۷.
- ۹- «تاریخگذاری سرسنگ‌های مفرغی لرستان». باستان‌شناسی و تاریخ، سال سوم، شماره اول، پاییز و زمستان ۱۳۶۷.
- ۱۰- «گوردن چاپلد و باستان‌شناسی». نشر دانش، سال دهم، شماره دوم، بهار و تابستان ۱۳۶۸.
- ۱۱- «دوران مفرغ در ماوراءالنهر باستان». باستان‌شناسی و تاریخ، سال سوم، شماره دوم، بهار و تابستان ۱۳۶۸.
- ۱۲- «تپه قبرستان: یک مرکز صنعتی در آغاز شهرنشینی در فلات مرکزی ایران». باستان‌شناسی و تاریخ، سال چهارم، شمال اول، شهریور ۱۳۶۹.
- ۱۳- «غار تگران آثار تاریخی و فرهنگی». نشر دانش، سال یازدهم، شماره اول، آذر و دی ۱۳۶۹.
- ۱۴- «جام ارجان». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره پیاپی ۸ و ۹، اسفند ۱۳۶۹.
- ۱۵- «سفال در باستان‌شناسی». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره ۱۰، ۱۳۷۰.
- ۱۶- «پیشینه‌های موکد». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره ۱۰، ۱۳۷۰.
- ۱۷- «روش کاوش در باستان‌شناسی (۱)». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره پیاپی ۱۳ و ۱۴، ۱۳۷۲.
- ۱۸- «روش کاوش در باستان‌شناسی (۲)». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره ۱۵، ۱۳۷۴.
- ۱۹- «روش کاوش در باستان‌شناسی (۳)». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره ۱۶، ۱۳۷۴.
- ۲۰- «نام خلیج فارس و باستان‌شناسان خارجی». نشر دانش، سال سیزدهم، شماره ششم، مهر و آبان ۱۳۷۲.
- ۲۱- «آرانا». دائرةالمعارف بزرگ اسلامی.
- ۲۲- «ایران در آستانه شهرنشینی و دولت - شهرها». دائرةالمعارف بزرگ اسلامی.
- ۲۳- «تل ابلیس». دائرةالمعارف بزرگ اسلامی.
- ۲۴- «اشمیت». دائرةالمعارف بزرگ اسلامی.
- ۲۵- «آشور». دائرةالمعارف بزرگ اسلامی.
- ۲۶- «پیکره‌های سومری در خارک». باستان‌شناسی و تاریخ، سال یازدهم، شماره‌های ۲۱ و ۲۲، ۱۳۷۷.
- ۲۷- «گزارش مقدماتی نخستین فصل حفاریات باستان‌شناختی در محوطه ازبکی، شهرستان ساوجبلاغ، پاییز ۱۳۷۷». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره ۲۵، ۱۳۷۹.
- ۲۸- «ایران در هزاره‌های پنجم و چهارم ق.م». اطلس تاریخ ایران، سازمان نقشه‌برداری کشور، ۱۳۷۸، صص ۱۵-۸.

ترجمه

- ۲۹- «کاوشهای چغامیش». نوشته هلن کنتور و پیر دلگاز، باستان‌شناسی و هنر ایران، شماره‌های نهم و دهم، زمستان ۱۳۵۵.

نام و نام خانوادگی: یوسف مجیدزاده

زادروز: ۱۳۱۵

زادگاه: تبریز

تحصیلات:

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.
- فوق لیسانس باستان‌شناسی، مؤسسه شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو، آمریکا.
- دکترای باستان‌شناسی (پیش از تاریخ ایران و بین‌التهرین)، مؤسسه شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو، آمریکا، ۱۹۷۶-۱۳۵۵.

یوسف مجیدزاده تحصیلاتش را تا پایان دوره لیسانس در تهران گذراند. در سال ۱۳۴۱ با رتبه اول در رشته باستان‌شناسی دانشگاه تهران فارغ‌التحصیل شد. سپس از سال ۱۳۴۴ با استفاده از بورس شاگردان اول در مدرسه شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو در دوره فوق‌لیسانس مشغول تحصیل شد. در سال (۱۳۵۵) با تخصص در «باستان‌شناسی بین‌التهرین و ایران در پیش از تاریخ» به دریافت درجه Ph.D نایل آمد. پس از آن او به ایران بازگشت و با درجه استادیاری در گروه باستان‌شناسی و تاریخ هنر دانشگاه تهران مشغول تدریس شد. در سال ۱۳۵۶ به درجه دانشیاری ارتقاء یافت؛ «از ماه‌های اول انقلاب اسلامی به مدت ۳ سال به سمت مدیریت گروه باستان‌شناسی و تاریخ هنر، مؤسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران و عضو شورای انتخابات و ترفیعات دانشکده ادبیات دانشگاه تهران انتخاب شدم... و در سال ۱۳۶۷ به اتهام عدم صلاحیت و بازدهی علمی محکوم به بازنشستگی شدم».

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- مدیر گروه باستان‌شناسی و تاریخ هنر دانشگاه تهران، ۵۹-۱۳۵۷.
- ۲- مدیر مؤسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۵۹-۱۳۵۷.
- ۳- عضو شورای انتخابات و ترفیعات دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، ۵۹-۱۳۵۷.
- ۴- سردبیر و بنیان‌گذار مجله تخصصی کند و کاو ۱۳۵۹ (این مجله تنها مجله در زمینه باستان‌شناسی بود که به طور رسمی از سوی یک مرکز دانشگاهی باستان‌شناسی (به دو زبان فارسی و انگلیسی) پس از پیروزی انقلاب اسلامی منتشر شد. نخستین شماره این مجله که آخرین شماره آن نیز بود در سال ۱۳۵۹ منتشر و سپس متوقف شد).
- ۵- عضو شورای علمی مجله باستان‌شناسی و تاریخ، مرکز نشر دانشگاهی، از سال ۱۳۶۶ تا کنون.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای باستان‌شناسی تپه چغامیش در خوزستان، سه فصل.
- ۲- شرکت در کاوشهای باستان‌شناسی دشت قزوین.
- ۳- سرپرست کاوشهای باستان‌شناسی تپه قبرستان در دشت قزوین، هشت فصل.
- ۴- سرپرست کاوشهای باستان‌شناسی محوطه ازبکی در شهرستان ساوجبلاغ استان تهران، از سال ۱۳۷۷ تا کنون.

آثار و تألیفات

مقالات فارسی

- ۱- «حفاریات در تپه قبرستان - سگزیاد». مارلیک، ضمیمه مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، شماره دوم، ۱۳۵۶.

O. Negahban, eds. A. Alizadeh, Y. Majidzadeh, S. Malek Shahmirzadi, Iran University Press.

کتابها

- ۱- آغاز شهرنشینی در ایران. مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۶۸.
- ۲- تاریخ و تمدن ایلام. مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۰.
- ۳- تاریخ و تمدن بین النهرین (تاریخ سیاسی). مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۶.
- ۴- تاریخ و تمدن بین النهرین (تاریخ اجتماعی - فرهنگی). مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۹.
- ۵- تاریخ و تمدن بین النهرین (هنر و معماری). مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۹.

ترجمه

- ۶- هنر ایران باستان. نوشته ایدات پرادا، دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۵۶.

به زبان انگلیسی

7. 2000, "Excavations at Tepe Ghabristan, Iran". IsMEO, Rome.

نام و نام خانوادگی: بهزاد مفیدی نصرآبادی
زادروز: ۱۸ شهریور ۱۳۳۹
زادگاه: تهران
تحصیلات:

- دیپلم، دبیرستان خوارزمی تهران، ۱۳۵۶.
 - فوق دیپلم، رشته رنگرزی (صنایع شیمیایی)، انستیتوی تکنولوژی تهران، ۱۳۵۹.
 - فوق لیسانس (M.A.) باستان شناسی شرق نزدیک، دانشگاه فرایبورگ آلمان، ۱۹۹۴.
 - دکتر، دانشگاه توپینگن آلمان، ۱۹۹۷.
- «تحصیلات ابتدایی خود را در سال ۱۳۵۰ در تهران به پایان رساندم. سپس دوره دبیرستان را گذرانده و دیپلم خود را در خرداد سال ۱۳۵۶ از دبیرستان خوارزمی دریافت کردم. متعاقباً در انستیتوی تکنولوژی تهران در رشته رنگرزی (صنایع شیمیایی) پذیرفته و مشغول به تحصیل شدم. در سال ۱۳۵۹ فوق دیپلم خود را از این انستیتو دریافت کردم. از آبان ۱۳۵۹ تا آبان ۱۳۶۱ به مدت دو سال خدمت وظیفه خود را انجام دادم. پس از انجام خدمت نظام وظیفه در سال ۱۳۶۲ جهت ادامه تحصیل ابتدا عازم کشور ایتالیا شده و پس از فراگیری زبان ایتالیایی به کشور آلمان رفتم. در آلمان بعد از یادگیری زبان آلمانی و گذراندن امتحانات ورود به دانشگاه در سال ۱۹۹۰ میلادی تحصیلات خود را در رشته باستان شناسی شرق نزدیک (Vorderasiatische Archäologie) با رشته های فرعی زبان شناسی شرق کهن (Altorientalische Philologie) و مردم شناسی (Ethnologie) در شهر فرایبورگ آلمان شروع کرده و در سال ۱۹۹۴ میلادی فوق لیسانس (M.A.) خود را دریافت کردم. استادان راهنمایم در این دانشگاه پروفسور مارک آدولف براندس (M. A. Brandes) و پروفسور هورست اشتیبل (H. Steible) بودند. دروس اکدی را زیر نظر پروفسور بوکارت کیناست (B. Kienast) فرا گرفتم. پس از دریافت فوق لیسانس به تحصیلاتم در شهر توپینگن آلمان ادامه دادم و در ماه مه ۱۹۹۷ میلادی موفق به دریافت درجه دکترا شدم. تز دکترایم تحت نظارت پروفسور ریکاردو ایشمن (R. Eichmann) و پروفسور ولفگانگ رویلیگ

۳۰- «سرچشمه تمدن ها». نوشته ژرف کالدول، کند وکار، نشریه گروه و موسسه باستان شناسی دانشگاه تهران، شماره سوم، ۱۳۵۸.

۳۱- «پلاک عاج زیویه». نوشته مارفین چارلزورت، کند وکار، نشریه گروه و موسسه باستان شناسی دانشگاه تهران، شماره سوم، ۱۳۵۸.

۳۲- «بازرگانان شوشی». نوشته کایلیانگ، باستان شناسی و تاریخ، شماره ۳، ۱۳۶۶.

۳۳- برگردان مجله پیام یونسکو از انگلیسی به فارسی با عنوان «باستان شناسی در زیر آب» شامل دوازده مقاله، سال نوزدهم، شماره ۲۱۰، آذر ۱۳۶۶.

۳۴- برگردان مجله پیام یونسکو از انگلیسی به فارسی با عنوان «قراغه مصر» شامل هشت مقاله، سال بیستم، شماره ۲۳۰، آذر ۱۳۶۸.

۳۵- «تاریخ جلالی». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

۳۶- «جودی». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

۳۷- «پالخاش». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

۳۸- «پاونه». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

۳۹- «بحرین». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

۴۰- «بانیجوریان». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

۴۱- «بده». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

۴۲- «جانبان». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

۴۳- «پادوسبانیان». بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، برگردان از انگلیسی.

مقالات انگلیسی

1. 1976, "The Land of Aratta", *Journal of Near Eastern Studies* 35, No.2.
2. 1978, "Correction of the Internal Cronology for the Sialk III period on the Basis of the pottery Sequence at Tepe Ghabristan", *Iran*, 16.
3. 1955 - 77, "The Development of Pottery Kiln in Iran from prehistoric to Historical poeriod", *Paleorient* 3.
4. 1977, "The Excavations in Tepe Ghabristan, The First Two seasons, 1970-71", *Marlik*, 2.
5. 1979, "The oldest pictorial phrase on the pottery from tepe Ghabristan", *Survey and Excavation*, 3.
6. 1979, "An Early prehistoric Coppersmith Workshop at Tepe Ghabristan", *Akten des VII Internationalen Kongress für Iranische Kunst und Archäologie*.
7. 1981, "Sialk III and the pottery Sequence at Tepe Ghabristan: The Coherence of the Cultures of the Central Plateau of Iran", *Iran*, 19.
8. 1982, "Lapis Lazuli and the Great Khorasan Road", *paleorient* 8/1.
9. 1989, "An Early Industrial Proto - Urban Center On the Central Iranian Plateau: Tepe Ghabristan", A. Leonard Jr. and B. B. Williams (eds.), *Essays in Ancient Civilization Presented to Helene J. Kantor, The Oriental Institute of the University of Chicago (Studies in Ancient Civilization, No. 47)*, Chicago, University of Chicago Press.
10. 1992, "The Arjan Bowl", *Iran* 30.
11. 1999, "The Oldest Narrative Pictorial phrase on a Pottery Vessel form Tappeh Qabristan", *Iranian World, Essays on Iranian Art and Archaeology*, Presented to Ezat

ایران نموده، سیدمحمد تقی مصطفوی است. او در بسیاری از کاوش‌ها شرکت داشت و در اداره عتیقات، خدمات ارزنده‌ای انجام داد. آثار و تألیفات ارزشمند مصطفوی به خوبی گویای عشق و علاقه به میراث این مرز و بوم است.

تحصیلات مرحوم مصطفوی در مدرسه دارالمعلمین در رشته حقوق بود، اما او خدمت خود را در وزارت معارف و اداره عتیقات شروع کرد. از سال ۱۳۲۹ - ۱۳۳۸، در مدیریت باستان‌شناسی ایران به کارهای متعددی همت گمارد و در همگامی با باستان‌شناسی خارجی نظیر اشمیت، کامرون، هرتسفلد، کرفتر، پوپ، گدار و گیرشمن موفق شد تا اطلاعات و تجربیات ارزشمندی به دست آورد. او پنجاه سال در باستان‌شناسی ایران فعالیت کرد تا اینکه سرانجام در ۲۳ تیر ماه ۱۳۵۹ درگذشت. یادداشت‌های مرحوم مصطفوی در خصوص آثار باستانی ایران اهمیت فراوانی دارند. او در سفرهایی که به گوشه و کنار کشور داشته، یادداشت‌های بسیار ارزشمندی نگاشته است. مصطفوی یکی از بهترین کارشناسان ابنیه دوره اسلامی و در زمینه کارهای تخصصی و مسایل فنی معماری صاحب نظر بود. از تألیفات گرانقدر او در خصوص معماری ایران، این آثار قابل ذکرند:

- ۱- ایران، وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه، اداره باستان‌شناسی. آثار ایران، به تصحیح علی پاشا صالح. تهران، ۱۳۱۶ - ۳ جلد (# ترجمه بعضی مطالب جلد اول به وسیله مرحوم رشید یاسمی (۱۳۱۴) و جلد دوم و سوم به وسیله محمدتقی مصطفوی انجام شده است. جلد دوم، جزء اول، ۱۳۱۸).
- ۲- ابنیه و آثار تاریخی ایران و معماری امروز آن، تهران، وزارت آبادانی و مسکن، شورای عالی شهرسازی، ص ۷.
- ۳- «ابنیه آثار تاریخی ایران و معماری امروز آن». هنر و مردم. شماره ۱۵ و ۱۶ (مهر و اسفند ۱۳۵۱)، صص ۴۲ - ۴۶.
- ۴- استمرار هنر معماری در ایران. تهران، کمیته فرهنگ جشن دو هزار و پانصد ساله، ۱۳۵۰، ص ۴۲.
- ۵- «قدیمی‌ترین و نفیس‌ترین کاشی‌های ایران به وسیله این خانواده ساخته شده است (خانواده طاهر کاشی)». اطلاعات ماهانه. شماره ۹۰ (شهریور ۱۳۴۰) ص ۳۰.
- ۶- نگاهی به هنر معماری ایران. تهران، شرکت سهامی سیمان شمال، ۱۳۴۶، ص ۱۰۳.
- ۷- «بناهای تاریخی ایران». راه نو. (شهریور ۱۳۳۴)، صص ۱۶۳ - ۱۶۶.
- ۸- «بناهای تاریخی ایران». سالنامه ایران جاویدان، (۱۳۳۵) صص ۲۳ - ۴۵.
- ۹- «آثار و سنن پیش از اسلام در اماکن متبرک اسلامی ایران». نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان، شماره ۲ (شهریور ۱۳۴۷)، صص ۶۹ - ۷۲.
- مصطفوی از روزی که نخستین کنگره تحقیقات ایرانی در تهران آغاز شد، همواره یکی از مشتاقان پابرجا بود و تا آخرین کنگره (نهمین) که در ارومیه تشکیل شده باقی مانده، نیز شرکت کرد. یکی از خدمات با ارزش او در دوران ریاست اداره باستان‌شناسی تأسیس نشریه علمی و تخصصی «گزارش‌های باستان‌شناسی» است که در زمان او سه مجلد آن انتشار یافت:

- ۱۰- گزارش‌های باستان‌شناسی. ۱۳۲۹، ج ۱، ۲۳۰ ص.
- ۱۱- گزارش‌های باستان‌شناسی. ج ۲، ۱۳۳۰، ۱۴۰ ص.
- ۱۲- گزارش‌های باستان‌شناسی. ج ۳، ۱۳۵۰، ۵۴۶ ص.

همچنین مصطفوی علاقه‌ای خاص به ناحیه فارس، اصفهان و تهران داشته و طبیعی است که این علاقه بی‌دلیل نبوده است. به حق یکی از شایسته‌ترین کارهای او تألیف کتاب ارزشمند «اقلیم پارس» است، که در آن زمان زیننده آثار باستانی ناحیه فارس بود. او توجهی ویژه به این ناحیه داشته است:

(W. Röllig) به پایان رسیده است.

پس از اتمام تحصیلات، تز دکترایم را آماده چاپ کرده و به عنوان جلد ۲۳ از سری Baghdader Forschungen انتشار داده شد. در سال ۱۹۹۸ میلادی در قسمت پژوهشی دانشگاه ماینز آلمان (Sonderforschungsbereich 295) مشغول به کار بودم و به تحقیق دربارهٔ تابوت‌های منقوش به نقش برجستهٔ انسانی (Anthropoider) در Sarkophag در بین‌النهرین و ایلام پرداختم. نتایج این تحقیق در پاییز ۱۹۹۹ میلادی در انتشارات قسمت پژوهشی مربوطه به چاپ رسید. از تاریخ ۷۸/۴/۱۵ تحقیقات باستان‌شناسی پروژه چغازنبیل را برعهده دارم که گزارش‌های اولیه آن به سازمان میراث فرهنگی ارا به شده است. علاوه بر زبان مادریم که زبان فارسی میباشد به زبانهای آلمانی، انگلیسی و ایتالیایی تسلط دارم.

آثار و تألیفات

- ۱- تصویرگری حیوانات در حال انجام کارهای انسانی در شرق کهن (تذوق لیسانس در دانشگاه فرایبورگ).
- 1- "Tierkapelle. Untersuchungen zu einem altorientalischen Bildmotiv".
- ۲- مراسم تدفین در بین‌النهرین در نیمهٔ اول از هزارهٔ اول قبل از میلاد (تذوق لیسانس در دانشگاه توپینگن، منتشر شده به عنوان جلد ۲۳ سری Baghdader Forschungen).
- 2- "Untersuchungen zu den Bestattungssitten Mesopotamiens in der 1. Hälfte des 1. Jts. v. Chr., BaF 23, Mainz (1999)."
- ۳- نکاتی دربارهٔ تدفین شاهان آشوری در دوران آشوری نو (زیر چاپ در (Selz, G. (ed.), Festschrift für B. Kienast).
- 3- "Aspekte der königlichen Bestattung in der neuassyrischen Zeit." in Selz G. (ed.), Festschrift für B. Kienast (2000)."
- ۴- اشاراتی بر شکل ساختمانی ذیقورات (منکی در بابل (زیر چاپ در (Welt des Orients 2001).
- 4- "Bemerkungen zu den Aufbau der Ziqurat Etemenanki in Babylon."
- ۵- تدفین در تابوت‌های منقوش به تصویر انسانی در بین‌النهرین و ایلام با توجه به عقاید مذهبی آن دوران.
- 5- "Jenseitsvorstellung im Alten Orient im Hinblick auf Bestattungen in anthropoiden Sarkophagen, Ergebnisbericht des SFB 295, Mainz (1999)."
- ۶- نقد بر کتاب P. A. Miglus, Stadtische Wohnarchitektur in Babylonien und Assyrien, BaF 22, 1999, in: WO 2001."

نام و نام خانوادگی: محمدتقی مصطفوی

زادروز:

زادگاه: کاشان

تحصیلات:

تاریخ وفات: ۲۳ تیر ۱۳۵۹

یکی از قدیمی‌ترین افرادی که خدمات شایانی به باستان‌شناسی

- ۱۳ - «آرامگاه کوروش». آموزش و پرورش. شماره ۷ (۱۳۱۷)، صص ۴-۴۱.
- ۱۴ - «نقش رستم». آموزش و پرورش. شماره ۱۰ (۱۳۱۷)، صص ۱۶-۲۱.
- ۱۵ - «تخت جمشید». ایران امروز. شماره ۷ و ۸ (مهر و آبان ۱۳۱۸)، صص ۲۹.
- ۱۶ - ترجمه الواح گلی تخت جمشید (ضمیمه گزارش های باستان شناسی). جلد اول، تهران، ۱۳۲۹، ۷۵ ص.
- ۱۷ - تخت جمشید. شیراز، ۱۳۳۰، ۵۱ ص و ۲۶ تصویر.
- ۱۸ - «آنچه از غارت تخت جمشید بجای مانده است». اطلاعات ماهانه. شماره ۹۴ (دی ۱۳۳۳) صص ۳۰-۳۰.
- ۱۹ - تخت جمشید. با همکاری علی سامی. شیراز، ۱۳۳۴، ۹۲ ص + ۸۰ تصویر.
- ۲۰ - «تزیینات کاخ های هخامنشی در موزه تهران». آرشیکت، شماره ۵ (۱۳۲۷)، ۱۹۶ ص.
- ۲۱ - «آتشکده های پارس». نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان، شماره ۲ (آذر ۱۳۴۲)، صص ۳۳-۴۲.
- ۲۲ - تخت جمشید. جلد اول، نوشته اسمیت، ترجمه عبدالله فریار و محمدتقی مصطفوی و دیگران. تهران، ۲۹۳ ص + ۲۰۵ لوحه.
- ۲۳ - اقلیم پارس، اماکن باستانی و آثار تاریخی. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۴۳، ۵۹۶ ص + ۲۶ تصویر. این کتاب در سال ۱۹۷۸ توسط شارپ در لندن ترجمه و به چاپ رسید:
- The Land of Pars. London, 1978.
- همچنین این کتاب در سال ۱۳۷۵ در تهران به چاپ مجدد رسیده است.
- ۲۴ - «امانت داری خاک» (تخت جمشید). بررسی های تاریخی. (شماره مخصوص، سال یازدهم، ۱۳۵۵) صص ۱-۱۵۴.
- از دیگر کارهای اساسی مصطفوی، تحقیقات او راجع به ابنیه و بقاع مذهبی و امامزاده های تهران و اطراف آن است که از حدود پنجاه سال پیش به صورت مقالاتی در مجله اطلاعات ماهانه درج شد. در سالهای آخر عمر به تجدید و تصحیح آنها پرداخت و آرزو داشت که به صورت کتابی منتشر شوند:
- ۲۵ - آستانه حضرت عبدالعظیم. ؟، ۱۳۳۰، ۲۶ ص.
- ۲۶ - «ارگ تهران». اطلاعات ماهانه. شماره ۶۹ (آذر ۱۳۳۲) صص ۲۶-۲۷.
- ۲۷ - «سرسره فتحعلی شاه و آثار تاریخی دیگر مجاور کارخانه سیمان شهر ری». اطلاعات ماهانه، شماره ۷۲، (اسفند ۱۳۳۲)، ص ۱۰.
- ۲۸ - «بنای تاریخی بقعه بی بی شهربانو در ری». گزارش های باستان شناسی. (۱۳۳۴) صص ۲۵۳-۳۰۵.
- ۲۹ - «نوشته های تاریخی در مورد آثار متبرکه تهران قدیم و خارج شهر». اطلاعات ماهانه. شماره ۴۱ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۴-۶.
- شماره ۴۲ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۲۴-۲۷. شماره ۴۳ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۲۱-۲۴. شماره ۴۵ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱-۶. شماره ۴۶ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۲-۵. شماره ۴۷ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۷-۹. شماره ۴۸ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۷-۲۲. شماره ۵۰ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۹-۲۱. شماره ۵۱ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۸-۱۹. شماره ۵۲ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۵-۱۷. شماره ۵۳ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۶-۲۱. شماره ۵۵ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۶-۱۸. شماره ۵۸ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۲۷-۲۹. شماره ۵۹ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۶-۱۸. شماره ۶۰ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۸-۱۹. شماره ۶۱ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۸-۱۹.
- ۳۰ - «آثار تاریخی اصفهان، مسجد شاه و چهل ستون». آموزش و پرورش. شماره ۱۱ و ۱۲ (۱۳۱۷) صص ۵۵-۵۸.
- ۳۱ - گذار، آندره. «چهارباغ اصفهان». ترجمه محمدتقی مصطفوی. آرشیکت (بهمن ۱۳۲۶) صص ۱۵۸-۱۶۰.
- ۳۲ - «مبارک ترین بناهای دنیا». اطلاعات ماهانه. شماره ۷۶ (تیر ۱۳۳۳) صص ۲۶-۲۸. (چهل ستون)
- ۳۳ - چهاربنا به یک نام در چهار پایتخت ایران (عالی قاپو). اطلاعات ماهانه. شماره ۸۰ (آبان ۱۳۳۳)، ص ۲۰.
- ۳۴ - «قلم و شیشه کاشی کاران اصفهان». اطلاعات ماهانه. شماره ۸۹ (مرداد ۱۳۳۴) صص ۳۰.
- علاوه بر این آثار، محمدتقی مصطفوی در مورد بسیاری از آثار دیگر سرزمین ایران مطالب مفیدی نوشته است که از آن میان این آثار قابل ذکرند:
- ۳۵ - «گنبد سلطانیه». آموزش و پرورش. شماره ۴ (۱۳۱۸) صص ۲۳-۳۵.
- ۳۶ - «ایوان کرخه و جامع دزفول». آموزش و پرورش. شماره ۷ و ۸ (۱۳۱۸)، صص ۶۴-۷۲.
- ۳۷ - «ایوان طلای آستانه رضوی». آموزش و پرورش. شماره ۶ (۱۳۱۸)، صص ۳۱-۳۳.
- ۳۸ - «همدان». مهر. (بهمن ۱۳۳۱) صص ۶۴۵-۶۴۹.
- ۳۹ - «مگستانه، در آثار تاریخی همدان». تهران، ؟، ۱۳۳۲، ۲۷۸ ص.
- ۴۰ - «آستان مقدس حضرت رضا». اطلاعات ماهانه. شماره ۶۷ (مهر ۱۳۳۲) صص ۳-۶.
- ۴۱ - «بقال یزدی این اثر تاریخی شهر خود را چگونه حفظ کرد؟». اطلاعات ماهانه. شماره ۷۱ (بهمن ۱۳۳۲) صص ۲۲-۲۳.
- ۴۲ - «در باب مسجد ساوه». یغما (آبان ۱۳۳۲)، صص ۳۲۴-۳۲۸.
- ۴۳ - «از آرامگاه آن پادشاه تا آرامگاه ابن حکیم». (بنای گنبد قابوس و آرامگاه بوعلی). اطلاعات ماهانه. شماره ۷۴ (اردیبهشت ۱۳۳۳) صص ۲۶-۲۷.
- ۴۴ - «یک گوشه از بهشت در کنار کویر». اطلاعات ماهانه. شماره ۷۷ (مرداد ۱۳۳۳) صص ۱۲-۱۳ و ۵۰.
- ۴۵ - «یک اثر نفیس تاریخی» (مسجد جامع افوشنه نطنز). اطلاعات ماهانه. شماره ۹۳ (آذر ۱۳۳۴)، صص ۳۰-۳۱.
- ۴۶ - «بیبستون». مرزهای دانش. تهران، زوار، جلد ۴ (۱۳۳۹)، صص ۱۳۳-۱۴۵.
- ۴۷ - «توضیح مختصر درباره تاریخ مسجد گناباد». هنر و مردم. شماره ۹۶ و ۹۷ (مهر و آبان ۱۳۴۹)، صص ۸۶.
- زندگی اداری و دولتی مصطفوی در کارهای باستان شناسی گذشت و سالهای متمادی اداره امور باستان شناسی را در عهده کفایت و مدیریت خود مرتب نگاه داشت. پس از بازنشستگی، نزدیک به پانزده سال دیگر از دوران حیات را در اداره امور انجمن آثار ملی گذرانید و منشاء خدمات با ارزشی به این انجمن و مقاصد ملی آن شد و تا روزهای پیش از وفات در این انجمن به کار مشغول بود و تحمل همه مصائب و ناگواریها را می کرد تا انجمن بماند و کارها بی سامان نشود. از سایر آثار او در زمینه باستان شناسی و خدمت به آثار ملی کشور این آثار قابل ذکرند:
- ۴۸ - «شناساندن آثار با عظمت باستانی به دانش آموزان کشور». تعلیم و تربیت. (آذر و دی ۱۳۱۶)، صص ۵۰۹-۵۱۱.
- ۴۹ - «تلاش در راه خدمت به آثار ملی». گزارش های باستان شناسی.

- ۱۳ - «آرامگاه کوروش». آموزش و پرورش. شماره ۷ (۱۳۱۷)، صص ۴-۴۱.
- ۱۴ - «نقش رستم». آموزش و پرورش. شماره ۱۰ (۱۳۱۷)، صص ۱۶-۲۱.
- ۱۵ - «تخت جمشید». ایران امروز. شماره ۷ و ۸ (مهر و آبان ۱۳۱۸)، صص ۲۹.
- ۱۶ - ترجمه الواح گلی تخت جمشید (ضمیمه گزارش های باستان شناسی). جلد اول، تهران، ۱۳۲۹، ۷۵ ص.
- ۱۷ - تخت جمشید. شیراز، ۱۳۳۰، ۵۱ ص و ۲۶ تصویر.
- ۱۸ - «آنچه از غارت تخت جمشید بجای مانده است». اطلاعات ماهانه. شماره ۹۴ (دی ۱۳۳۳) صص ۳۰-۳۰.
- ۱۹ - تخت جمشید. با همکاری علی سامی. شیراز، ۱۳۳۴، ۹۲ ص + ۸۰ تصویر.
- ۲۰ - «تزیینات کاخ های هخامنشی در موزه تهران». آرشیکت، شماره ۵ (۱۳۲۷)، ۱۹۶ ص.
- ۲۱ - «آتشکده های پارس». نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان، شماره ۲ (آذر ۱۳۴۲)، صص ۳۳-۴۲.
- ۲۲ - تخت جمشید. جلد اول، نوشته اسمیت، ترجمه عبدالله فریار و محمدتقی مصطفوی و دیگران. تهران، ۲۹۳ ص + ۲۰۵ لوحه.
- ۲۳ - اقلیم پارس، اماکن باستانی و آثار تاریخی. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۴۳، ۵۹۶ ص + ۲۶ تصویر. این کتاب در سال ۱۹۷۸ توسط شارپ در لندن ترجمه و به چاپ رسید:
- The Land of Pars. London, 1978.
- همچنین این کتاب در سال ۱۳۷۵ در تهران به چاپ مجدد رسیده است.
- ۲۴ - «امانت داری خاک» (تخت جمشید). بررسی های تاریخی. (شماره مخصوص، سال یازدهم، ۱۳۵۵) صص ۱-۱۵۴.
- از دیگر کارهای اساسی مصطفوی، تحقیقات او راجع به ابنیه و بقاع مذهبی و امامزاده های تهران و اطراف آن است که از حدود پنجاه سال پیش به صورت مقالاتی در مجله اطلاعات ماهانه درج شد. در سالهای آخر عمر به تجدید و تصحیح آنها پرداخت و آرزو داشت که به صورت کتابی منتشر شوند:
- ۲۵ - آستانه حضرت عبدالعظیم. ؟، ۱۳۳۰، ۲۶ ص.
- ۲۶ - «ارگ تهران». اطلاعات ماهانه. شماره ۶۹ (آذر ۱۳۳۲) صص ۲۶-۲۷.
- ۲۷ - «سرسره فتحعلی شاه و آثار تاریخی دیگر مجاور کارخانه سیمان شهر ری». اطلاعات ماهانه، شماره ۷۲، (اسفند ۱۳۳۲)، ص ۱۰.
- ۲۸ - «بنای تاریخی بقعه بی بی شهربانو در ری». گزارش های باستان شناسی. (۱۳۳۴) صص ۲۵۳-۳۰۵.
- ۲۹ - «نوشته های تاریخی در مورد آثار متبرکه تهران قدیم و خارج شهر». اطلاعات ماهانه. شماره ۴۱ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۴-۶.
- شماره ۴۲ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۲۴-۲۷. شماره ۴۳ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۲۱-۲۴. شماره ۴۵ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱-۶. شماره ۴۶ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۲-۵. شماره ۴۷ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۷-۹. شماره ۴۸ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۷-۲۲. شماره ۵۰ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۹-۲۱. شماره ۵۱ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۸-۱۹. شماره ۵۲ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۵-۱۷. شماره ۵۳ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۶-۲۱. شماره ۵۵ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۶-۱۸. شماره ۵۸ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۲۷-۲۹. شماره ۵۹ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۶-۱۸. شماره ۶۰ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۸-۱۹. شماره ۶۱ (مرداد ۱۳۳۰ - فروردین ۱۳۳۲) صص ۱۸-۱۹.

۲- تدریس «آشنایی با میراث فرهنگی»، یک ترم. آشنایی با فرش، یک ترم. صنایع مستظرفه، یک ترم، دانشکده امور اقتصادی.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای هفت تپه خوزستان (ایلامی میانه)، ۱۳۴۵، دانشجو - کارآموز، ۲۰ روز، آرایه گزارش.
- ۲- شرکت در کاوشهای ابوفندوا در خوزستان (پیش از تاریخ)، ۱۳۴۵، دانشجو - کارآموز، ۲۰ روز، آرایه گزارش.
- ۳- شرکت در بررسی محوطه‌های باستانی شمال خراسان (عمومی)، ۱۳۴۶، دانشجو - کارآموز، ۳۰ روز، آرایه گزارش.
- ۴- شرکت در کاوشهای شهداد کرمان، ۱۳۴۷، دانشجو - کارآموز، ۱۵ روز، آرایه گزارش.
- ۵- شرکت در کاوشهای شهداد کرمان، ۱۳۵۰، باستان شناس، ۷۵ روز، آرایه گزارش.
- ۶- شرکت در کاوشهای شهداد کرمان، ۱۳۵۱، معاون هیأت، ۷۵ روز، آرایه گزارش، مقاله و سخنرانی.
- ۷- شرکت در کاوشهای شهداد کرمان، ۱۳۵۲، معاون هیأت، ۷۵ روز، آرایه گزارش، مقاله و سخنرانی.
- ۸- شرکت در بررسی هلیلان در ایلام، ۱۳۵۳، سرپرست مشترک هیأت، ۶۵ روز، آرایه گزارش.
- ۹- شرکت در کاوشهای شوش خوزستان (پیش از تاریخ)، ۱۳۵۳، باستان شناس، ۶۰ روز، آرایه گزارش.
- ۱۰- شرکت در کاوشهای تپه یحیی کرمان (پیش از تاریخ)، ۱۳۵۴، نماینده مرکز باستان شناسی، ۶۰ روز، آرایه گزارش.
- ۱۱- شرکت در کاوشهای تپه حصار دامغان (پیش از تاریخ)، ۱۳۵۵، باستان شناس، ۲۰ روز، آرایه گزارش.
- ۱۲- شرکت در کاوشهای شوش خوزستان (پیش از تاریخ)، ۱۳۵۴-۵، نماینده مرکز باستان شناسی، ۹۵ روز، آرایه گزارش.
- ۱۳- شرکت در کاوشهای شهداد کرمان (پیش از تاریخ)، ۱۳۵۵، معاون هیأت، ۶۰ روز، آرایه گزارش.
- ۱۴- شرکت در کاوشهای شهداد کرمان (پیش از تاریخ)، ۱۳۵۶، سرپرست هیأت، ۶۰ روز، آرایه گزارش.
- ۱۵- شرکت در کاوشهای سنگ سیاه بزازجان (هخامنشی)، ۱۳۵۷، باستان شناس و نقشه بردار، ۵۵ روز، آرایه گزارش.
- ۱۶- شرکت در کاوشهای تپه جلدو در خرم آباد لرستان (پیش از تاریخ)، ایلامی، ایلامی نو، ۱۳۵۹، سرپرست هیأت، ۳۰ روز، آرایه گزارش.
- ۱۷- شرکت در کاوشهای ارجان بهبهان (ایلامی نو)، ۱۳۶۰، باستان شناس، ۲۵ روز، آرایه گزارش.
- ۱۸- شرکت در کاوشهای شوش خوزستان (هخامنشی، پارتی، اسلام)، ۱۳۶۲، سرپرست هیأت، ۶۰ روز، آرایه گزارش.
- ۱۹- شرکت در کاوشهای تپه ماسور خرم‌آباد (اسلامی، تاریخی، پیش از تاریخ)، ۱۳۶۳، سرپرست هیأت، ۳۰ روز، آرایه گزارش.
- ۲۰- شرکت در کاوشهای کان گنبد ایلام (پیش از تاریخ)، ۱۳۶۵، سرپرست هیأت، ۳۰ روز، آرایه گزارش و سخنرانی.
- ۲۱- شرکت در کاوشهای ویژه دربند مهران (پیش از تاریخ)، ۱۳۶۷، سرپرست هیأت، ۳۰ روز، آرایه گزارش و سخنرانی.
- ۲۲- بررسی محوطه باستانی قمرود در قم (عمومی)، ۱۳۶۸، سرپرست هیأت، ۲۵ روز، آرایه گزارش.
- ۲۳- تعیین حریم محوطه باستانی شهداد کرمان (عمومی)، ۱۳۶۸، سرپرست هیأت، ۳۰ روز، آرایه گزارش.
- ۲۴- شرکت در کاوشهای ارجان خوزستان (ایلامی نو)، ۱۳۶۸، سرپرست

(۱۳۳۴)، صص ۳۶۵-۵۱۳.

۵۰- «باستان شناسی و خدمات مربوط به آثار تاریخی ملی»، *ایران‌شهر*، تهران، کمیسیون ملی یونسکو در ایران، جلد ۲ (۱۳۴۳ - ۱۳۴۲)، صص ۱۳۱۸ - ۱۳۳۹.

۵۱- سفارش نامه انجمن آثار ملی؛ مشتمل بر قطعنامه‌های انجمن آثار ملی اصفهان و کنگره بین‌المللی و نیز درباره آثار باستانی و تاریخی و فهرست اجمالی از آثار تاریخی و یادگارهای ملی ایران، تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۴۴، صص ۵۶.

پی‌نوشت:

- ۱- بخشی از این اطلاعات ارزشمند را آقای محمود موسوی در اختیار ما قرار داد. شایسته است پیش از آنکه دیر شود از این اندیشمندان که در واقع تاریخ باستان شناسی این مملکت را تشکیل می‌دهند در جهت سامان بخشیدن به امور باستان شناسی کشور استفاده شود.
- ۲- به همت اندیشمند پرتلاش، دکتر ایرج افشار، چند صفحه از مجله آینده به یادبود مرحوم مصطفوی اختصاص یافته است. بخشی از این مطالب از مجله آینده، استخراج شده است: «سید محمد تقی مصطفوی کاشانی». آینده، ش ۶، ۱۳۵۹، صص ۶۱۰-۶۰۹.
- ۳- به نقل از یادداشتهای دکتر ایرج افشار یزدی، همان منبع.

□ □ □

نام و نام خانوادگی: میرعابدین کابلی

زارروز: ۹ شهریور ۱۳۲۲

زادگاه: بابل - مازندران

تحصیلات:

- کارشناسی باستان شناسی، گروه باستان شناسی دانشگاه تهران، ۴۷-۱۳۲۳.

- کارشناسی ارشد باستان شناسی، گروه باستان شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۴۷ (تاتمام).

میرعابدین کابلی در شهرستان بابل متولد شد. تحصیلاتش را در دبستان بدر، دبیرستان قناد و دبیرستان فردوسی آغاز کرد و در سال ۱۳۳۳ موفق به دریافت دیپلم شد. در همان سال وارد دانشگاه شده و در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران در رشته باستان شناسی و تاریخ هنر مشغول تحصیل شد. در سال ۱۳۴۷ از مقطع کارشناسی باستان شناسی فارغ التحصیل شده و تحصیل در دوره کارشناسی ارشد را در همان مرکز آغاز نمود. در سال ۱۳۴۹ به دلایلی از ادامه تحصیل خودداری کرده و انصراف داد. کابلی در سالهای ۵۰-۴۸ خدمت نظام وظیفه را در قصر شیرین، مرز خسروی و کرمانشاه انجام داد و از ۱۶ خرداد ۱۳۵۰ به خدمت اداری مشغول شد؛ ابتدا در اداره کل باستان شناسی و فرهنگ عامه، از ۱۹ آذر ۱۳۵۱ در مرکز باستان شناسی ایران و سرانجام در آذر ۱۳۶۷ در سازمان میراث فرهنگی کشور. در تمام سالهایی که تصدی مشاغل اداری را برعهده داشت هیچ‌گاه از فعالیت‌های پژوهشی جدا نبود.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- معاون قسمت کاوش اداره کل باستان شناسی، ۵۶-۱۳۵۲.
- ۲- رییس بخش کاوش اداره کل باستان شناسی، ۵۹-۱۳۵۶.
- ۳- معاون پژوهشی اداره میراث فرهنگی استان تهران، ۷۲-۱۳۶۷.

سوابق آموزشی

- ۱- تدریس باستان شناسی کشورهای همجوار، مرکز آموزش عالی میراث فرهنگی، یک ترم.

شماره پیاپی ۱۸، ۱۳۶۵، صص ۶۲-۵۰.

۷- «شهداد». شهرهای ایران (جلد ۳)، به کوشش دکتر محمد یوسف کیانی، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۸، صص ۶۶-۱۰۶.

۸- «روابط فرهنگی و بازرگانی شهداد و منطقه ترکستان در هزاره سوم». کرمان شناسی، مجموعه مقالات مرکز کرمان شناسی، کرمان، ۱۳۶۹، صص ۲۰۶-۲۲۳.

۹- «بررسی آثار پیش از اسلام در مجموعه بازیافته». میراث فرهنگی، شماره سوم و چهارم، ۱۳۷۰، صص ۲۴-۳۴.

۱۰- «نمود پارهای از ستهای پیش از تاریخی در دوران معاصر». مجموعه مقالات اولین گردهمایی مردم شناسی، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۱، صص ۶۷-۷۷.

۱۱- «بررسی آثار بعد از اسلام در مجموعه بازیافته». میراث فرهنگی، شماره پنجم، ۳۷۱، صص ۲۰-۲۵.

۱۲- «شوش و میراث باستانی دشت شوشان». میراث فرهنگی، شماره ۱۲، ۱۳۷۳، صص ۱۱۹-۱۳۸.

۱۳- «مساکن مردم شهداد و مقایسه آن با سکونتگاههای جنوب شرق ایران در چهار هزار سال پیش». مجموعه مقالات کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، جلد سوم، ۱۳۷۵، صص ۱۱۱-۱۲۰.

۱۴- «گزارش دومین فصل کاوش جبهه غربی تختهگاه آپادانای شوش و طرح مرمت و بازسازی دیوار تختهگاه، بهار ۱۳۷۴». گزارشهای باستان شناسی، ش ۱، ۱۳۷۶، صص ۲۰۰-۱۸۷.

۱۵- «گزارش دهمین فصل کاوش گروه باستان شناسی دشت لوت در محوطه باستانی شهداد». گزارشهای باستان شناسی، ش ۱، ۱۳۷۶، صص ۲۱۴-۸۹.

۱۶- «درباره دومین فصل کاوش در قره تپه قمروود». گزارشهای باستان شناسی، ش ۱، صص ۳۰۰-۲۹۹.

گزارشهای چاپ نشده

۱- گزارشهای یازدهمین فصل کاوش در محوطه باستانی شهداد (۱۳۷۴) شامل متن، نقشه، طرح، عکس.

۲- گزارش کاوشهای کاخ هدیش در آپادانای شوش، ۱۳۵۵.

۳- گزارش کاوشهای تپه جلد و خرم آباد، ۱۳۶۰.

۴- گزارش کاوشهای تپه ماسور خرم آباد، ۱۳۶۳.

۵- گزارش کاوشهای نخستین فصل کاوش در جبهه غربی تختهگاه آپادانای شوش، ۱۳۶۴.

۶- گزارش کاوشهای گورستان هزاره سومی کان گنبد ایلام، ۱۳۶۷.

۷- گزارشهای محوطه ایلامی ارجان، ۱۳۶۹.

۸- گزارش کاوشهای محوطه باستانی ویغ ویژ در بند مهران-ایلام، ۱۳۶۹.

کتاب

۱- بررسیهای باستان شناسی در قمروود. شامل متن، نقشه، طرح، عکس و جدول. (زیر چاپ).

هیأت، ۲۰ روز، ارابه گزارش.

۲۵- بررسی محوطه باستانی قمروود در قم (عمومی)، ۱۳۶۹، سرپرست هیأت، ۲۰ روز، ارابه گزارش.

۲۶- بررسی قمروود - قم (عمومی)، ۱۳۷۰، سرپرست هیأت، ۲۵ روز، ارابه گزارش.

۲۷- بررسی قمروود - قم (عمومی)، ۱۳۷۱، سرپرست هیأت، ۲۵ روز، ارابه گزارش.

۲۸- بررسی قمروود - قم (عمومی)، ۱۳۷۲، سرپرست هیأت، ۲۰ روز، ارابه گزارش، مقاله و سخنرانی.

۲۹- شرکت در کاوشهای قره تپه قمروود (پیش از تاریخی)، ۱۳۷۳، سرپرست هیأت، ارابه گزارش.

۳۰- شرکت در کاوشهای شهداد کرمان (پیش از تاریخی)، ۱۳۷۳، سرپرست هیأت، ارابه گزارش، مقاله و سخنرانی.

۳۱- شرکت در کاوشهای شوش - خوزستان (هخامنشی)، ۱۳۷۴، سرپرست هیأت، ارابه گزارش و مقاله.

۳۲- شرکت در کاوشهای قره تپه قمروود (پیش از تاریخی)، ۱۳۷۴، سرپرست هیأت، ارابه گزارش و مقاله.

۳۳- شرکت در کاوشهای شهداد کرمان (پیش از تاریخی)، ۱۳۷۴، سرپرست هیأت، ارابه گزارش، مقاله و سخنرانی.

۳۴- شرکت در کاوشهای شوش خوزستان (هخامنشی)، ۱۳۷۵، سرپرست هیأت، ارابه گزارش.

سخنرانیها

۱- دومین مجمع سالانه کاوشها و پژوهشهای باستان شناسی در ایران، موزه ایران باستان (تهران)، ۱۳۵۲.

۲- هفتمین کنگره بین المللی باستان شناسی و تاریخ هنر ایران، مونیخ (آلمان)، ۱۳۵۴.

۳- نخستین کنگره کرمان شناسی، کرمان، ۱۳۶۸.

۴- نخستین گردهمایی مردم شناسی، سازمان میراث فرهنگی کشور، تهران، ۱۳۶۹.

۵- نخستین گردهمایی باستان شناسی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، شوش، ۱۳۷۳.

۶- نخستین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی در ایران، بم (کرمان)، ۱۳۷۴ و بسیاری سخنرانیهای دیگر در نقاط مختلف.

آثار و تألیفات

۱- «شهداد در هزاره سوم پیش از میلاد». گزارشهای دومین مجمع سالانه کاوشها و پژوهشهای باستان شناسی در ایران، زیر نظر فیروز باقرزاده، تهران، ۱۳۵۳، صص ۱-۹.

۲- «شهداد تجلی گاه فرهنگ ایران در هزاره سوم پیش از میلاد». نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان، شماره ۱۶، ۱۳۵۳، صص ۳-۴۸.

۳- «دره مازین و آثار باستانی تنگ کول کنی در پیش کوه لرستان». *Akten Des VII Internationalen Kongresses Fur Iranische Kunst und Archaologie Munchen*. DIETRICH REIMER VERLAG I BERLIN 1979.

۴- «آب و آبیاری در شهداد هزاره سوم». فروهر، شماره ۱ (۱۳۶۲)، صص ۶-۶۶.

۵- «باستان شناسی به روایت مردم». نامه فرهنگ ایران، گردآورنده: فریدون جتیدی، بنیاد نیشابور، شماره ۱۲، تهران، ۱۳۶۴، صص ۱۸۵-۳۰۰.

۶- «شهداد مرکز ایالت آراتا». باستان شناسی و تاریخ، سال اول، شماره ۱،

نام و نام خانوادگی : عزت الله نگهبان

زادروز : ۱۳۰۵

زادگاه : اهواز

تحصیلات :

- لیسانس باستان شناسی، گروه باستان شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۲۸.

- فوق لیسانس باستان شناسی، موسسه شرق شناسی

دانشگاه شیکاگو، ۱۳۳۳.

- دکترای افتخاری، دانشگاه تهران، ۱۳۴۵.

عزت‌الله نگهبانی در سال ۱۳۰۵ خورشیدی در اهواز به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در دبستان جمشید جم و دبیرستان فیروز بهرام و مدرسه فنی آلمانی در تهران به پایان برد. در سال ۱۳۲۸ از دانشگاه تهران لیسانس گرفت. نگهبان در سال ۱۳۲۹ وارد موسسه شرق شناسی دانشگاه شیکاگو شد و در ۱۳۳۳ موفق به اخذ درجه فوق لیسانس خود از این دانشگاه شد. عنوان رساله وی با راهنمایی دونالد مک کان "سیر سفال نخودی رنگ در خوزستان" است.

تحصیلات نگهبان در دانشگاه شیکاگو مصادف بود با اوضاع آشفته سیاسی دوران دکتر محمد مصدق که منجر به قطع کمک مالی به وی از ایران شد. در نتیجه، نگهبان برای تأمین مخارج تحصیل و زندگی خود و خواهرش، که در آن زمان در آلمان به تحصیل مشغول بود، بخش اعظم وقت خود را صرف کسب درآمد کرد. از جالبترین مشاغل گوناگون وی عکاسی خانه به خانه از کودکان بود، شغلی که لازمه آن چهره‌های خندان و طبیعی شوخ است. کسانی که نگهبان را از نزدیک نمی‌شناسند شاید فکر کنند که چنین شغلی با چهره گرفته و جدی و شخصیت به ظاهر خشک او ناهماهنگ است. ولی موفقیت وی در این شغل مبین جنبه‌ای از شخصیت نگهبان است که او کم و بیش در پنهان کردن آن موفق بوده است.

نگهبان در طول اقامتش در شیکاگو، در International House در نزدیکی دانشگاه شیکاگو زندگی کرد و در همین مکان با همسرش میریام لویس میلر (Miriam Lois Miller) که دانشجوی رشته کتابداری بود آشنا شد و ازدواج کرد.

پس از بازگشت به ایران، نگهبان با درجه دانشیاری به استخدام دانشگاه تهران درآمد و با اخذ دکترای افتخاری از دانشگاه تهران در سال ۱۳۴۵، به درجه استادی ارتقا یافت. از ۱۳۴۶ تا ۱۳۵۶، دکتر نگهبان مدیریت گروه باستان شناسی را به عهده داشت. در ۱۳۳۶ وی مؤسسه باستان شناسی دانشگاه تهران را بنیاد گذاشت و تا ۱۳۵۶ عهده‌دار ریاست آن بود. در ۱۳۵۴ به ریاست دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران منصوب شد و تا سال بازنشستگی خود در ۱۳۵۷ در این سمت باقی ماند. دکتر نگهبان همواره یکی از سرسخت‌ترین مدافعان برنامه‌های منظم کردن فعالیت‌های مربوط به باستان شناسی بود و برخی وی را دشمن بزرگ قاچاقچیان و دلالان عتیقه در ایران می‌دانستند. در پنجمین کنگره بین‌المللی باستان شناسی و هنر ایران در ۱۳۴۷، دکتر نگهبان نقشی اساسی در تصویب قطعنامه‌ای در محکوم کردن قاچاق و فروش اشیای عتیقه داشت. افزون بر این، در سمت مشاور فنی باستان شناسی در اداره باستان شناسی وقت، سهم عمده‌ای در جلوگیری از برخی فعالیت‌های غیرقانونی در زمینه خرید و فروش و قاچاق اشیای باستانی به خود اختصاص داد.

دکتر نگهبان همچنین به طور تصادفی، با دعوت رابرت بریدوود و همکاری با او به ایران، نقشی اساسی در گشودن فصلی جدید و علمی در باستان شناسی پیش از تاریخ ایران ایفا کرد. پیش از سال‌های ۱۹۶۰، اطلاعات ما در مورد آغاز دوران روستانشینی و توسعه اقتصاد معیشتی بر پایه کشاورزی در ایران بسیار اندک بود. در سال‌های ۱۹۵۰، رابرت بریدوود، پیش‌تاز پژوهش‌های علمی درباره دوران پلیستوسین مؤخر و هولوسین قدیم (۸۰۰۰ - ۱۲۰۰۰ ق.م)، سرگرم فعالیت‌های باستان‌شناختی در کردستان عراق بود. با سقوط رژیم پادشاهی در عراق اواخر سال‌های ۱۹۵۰، ادامه کار پژوهشی بریدوود و تیمش ناممکن شد. و درخواست بریدوود برای پژوهش در ترکیه نیز به جایی نرسید. سپس در ۱۹۵۸ در کنگره بین‌المللی باستان شناسی پیش از تاریخ در هامبورگ، نگهبان و بریدوود با یکدیگر ملاقات کردند. در این ملاقات، دکتر نگهبان از مشکل

بریدوود مطلع شد و پیشنهاد کرد که وی کار خود را در کوهپایه‌های زاگرس در ایران ادامه دهد. این ملاقات اتفاقی و استقبال بریدوود از این پیشنهاد سرآغاز عصری جدید در باستان شناسی ایران بود که در نتیجه آن گروهی از بهترین باستان شناسان بین‌المللی (مانند فرانک هول، کنت فلانتری، پتی جو واتسون، بروس هاو) فعالیت‌های علمی خود را در ایران متمرکز کردند. مهمترین سهم دکتر نگهبان در پیشبرد باستان شناسی در ایران ایجاد کارگاه دایمی در دشت قزوین برای فعالیت‌های باستان‌شناختی دانشگاه تهران و تربیت دانشجو در این کارگاه است. وی با پشتکار فراوان و روحیه خستگی ناپذیر موفق به کسب مجوز و بودجه لازم برای تعمیر کاروانسرای مخروبه محمدآباد خره شد. این مکان منحصربه‌فرد به کانونی برای پژوهش‌های مستمر و درازمدت باستان‌شناختی دانشگاه تهران تبدیل شد که در آن دانشجویان، یا شرکت در انواع فعالیت‌های میدانی، برای پیشبرد اهداف باستان شناسی در ایران تربیت می‌شدند.

ویلای شخصی دکتر نگهبان در کلاردشت نیز پایگاه بررسی‌های باستان شناسی و پرورش دانشجویان این رشته بود، که البته شهرت و وسعت کاروانسرای محمدآباد خره را نداشت. دانشجویانی که بخت شرکت در بررسی‌های کلاردشت را داشته‌اند با خاطره خوش از این مکان و تجربه‌های خود یاد می‌کنند.

دکتر نگهبان در ۱۳۵۷ از دانشگاه تهران بازنشسته شد و به فیلاذلفیا نقل مکان کرد. فارغ از برنامه تدریس و امور اداری، دکتر نگهبان اوقات خود را به چاپ گزارش‌های نهایی فعالیت‌های باستان‌شناختی خود اختصاص داده است و همچنان در این راه خستگی ناپذیر می‌نماید.

آثار و تألیفات

- ۱- «تمدن‌های پیش از تاریخ ایران». سخن، دوره دوازدهم، شماره ۱۲ - ۱۱، صص ۱۲۶۰-۱۲۵۷.
- ۲- «کنجینه مارلیک». ماهنامه فرهنگ، شماره ۱، ۱۳۴۰، صص ۱۷-۱۲.
- ۳- «الواح سومری». سخن، دوره سیزدهم، شماره ۳، ۱۳۴۱، صص ۳۷۳-۳۷۱.
- ۴- «تخت سلیمان». راهنمای کتاب (نشریه انجمن کتاب ایران)، دوره پنجم، شماره ۱۲-۱۱، ۱۳۴۱، صص ۱۰۵۶-۱۰۵۴.
- ۵- «حفریات مارلیک». نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان، شماره ۱، ۱۳۴۱، صص ۴۱-۳۱.
- ۶- «مختصری درباره حفاری مارلیک». مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی (دانشگاه تهران)، شماره ۲، ۱۳۴۲، صص ۲۳۵-۱۴۵.
- ۷- مارلیک: گزارش مقدماتی حفاریات «چراغلی تپه»، هیأت حفاری رودبار، ۴۱ - ۱۳۴۰. انتشارات مخصوص وزارت فرهنگ، چاپ اول ۱۳۴۳، چاپ دوم ۱۳۵۶.
- ۸- «حفاری باستان شناسی». مجله تحولات و پیشرفت‌های دانشکده ادبیات (دانشگاه تهران)، ۱۳۴۶، صص ۲۹-۲۵.
- ۹- «کتیبه بزرگ سنگی هفت تپه: اهمیت حفاری هفت تپه در تاریخ گذشته ایران». هنر و مردم، شماره ۶۶، ۱۳۴۷، صص ۱۴-۸.
- ۱۰- «حفاظت و مرمت آثار باستانی و شهرهای تاریخی». مجله اولین سمینار مرمت بناها و شهرهای تاریخی (دانشکده هنرهای زیبا، دانشگاه تهران)، ۱۳۵۰، صص ۹۵-۹۱.
- ۱۱- «نظری به کوشش‌های باستان شناسی در ایران». فرهنگ و زندگی (نشریه دبیرخانه شورای عالی فرهنگ و هنر)، شماره ۶، ۱۳۵۰، صص ۱۰۱-۹۶.
- ۱۲- راهنمای موزه و حفاری هفت تپه. تهران: انتشارات اداره کل موزه‌ها، وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۵۱.
- ۱۳- «گزارش دومانه عملیات حفاری منطقه سگزآباد». مارلیک (نشریه

- 5- 1965, "Notes on Some Objects from Marlik." *Journal of Near Eastern Studies* 24 (4): 309-327.
- "The Golden King of the Marlik Acropolis." *Illustrated London News*, May 8, pp. 26-27.
- "The Treasures of Marlik." *Archaeology* 18(2): 109-112.
- 6- 1966, "Masterpieces from a Forgotten Kingdom." *The UNESCO Courier*, June, pp. 16-21.
- 7- 1967, "Archaeological Activities in Iran, 1935-1960." *A Survey of Persian Art* 14b: 2930-2933. Arthur U. Pope (ed.) Oxford: Oxford University Press.
- "Relative Prehistoric Chronology of Iranian Plateau." *A Survey of Persian Art* 14: 2930-2933. Arthur U. Pope (ed.). Tehran: Soroush Press.
- 8- 1968, Marlik, A Royal Necropolis of the Second Millennium." *Archaeologia Viva* 1: 58-79.
- 9- 1969, "Brief Report on the Excavation of Haft Tepe." *Iran* 7: 175-170.
- 10- 1971, "Excavation at Marlik." *Actes de VII Congress International des Préhistoriques et Protohistoriques* 5: 220-222. Prague.
- 11- 1972, "Brief General Report on Third Season of Excavation of Haft Tepe." *Memorial Volume of the Vth International Congress on Art and Archaeology*, Tehran, Esfahan, Shiraz, 11th-18th of April, 1968. Special Publication of the Ministry of Culture and Arts, Vol. 1: 153-163.
- 12- 1973, * Archaeology of Iran. *High Council of Culture and Art Publications*, Vol. 18. Tehran.
- * "Preliminary Report on the Excavation of Sagzabad, 1970 Season." *Marlik* 1:1-25 (Journal of the Institute and Department of Archaeology, Faculty of Letters and Human Sciences, University of Tehran).
- * "Report of the VIth International Congress of Iranian Art and Archaeology." *Marlik* 1: 33-37.
- 13- 1974, "Sagzabad Excavations, 1970-1971." *A Survey of Persian Art* 15: 3413-3419. Arthur U. POpe (ed.). Tehran: Soroush Press.
- 14- 1975, "Brief Report on Haft Tepe Excavation, 1974," *Proceedings of the 3rd Annual Symposium on Archaeological Research in Iran*. F. Bagherzadeh (ed.): 171-178.
- 15- 1976, "Preliminary Report of the Excavation of Sagzabad." *Memorial Volume of the VIth International Congress on Art and Archaeology*, Tehran, 1976: 247-272.
- 16- 1977, *A Guide of Haft Tepe Excavation and Museum*. Tehran: Geueral Department of Museum. Ministry of culture and Art.
- "Die elamische Siedlung HAFT Tepe". *Antike. Welt Zeitschrift für Archäologie und Kulturgeschichte*, Heft 2: 42-48.
- * "Preliminary Report of Qazvin Expedition: Excavations at Zaghe, Qabrestan and Sagzabad, 1971-72" *Marlik* 2: 1-23.

- مؤسسه و گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران)، شماره ۱، ۱۳۵۱، صص ۲۵-۱.
- ۱۴ - «مارلیک: گنجینه‌ای از هنر ایران باستان». مهر، شماره ۴۸، ۱۳۵۴، صص ۵۶-۵۷، ۵۲، ۹-۸.
- ۱۵ - «جام طلای افسانه زندگی مکتشفه در حفاری مارلیک». *مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی* (دانشگاه تهران)، شماره پیاپی ۹۴-۹۳، ۱۳۵۵، صص ۶۷-۴۲.
- ۱۶ - «معماری هفت تپه». *مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی* (دانشگاه تهران)، شماره پیاپی ۹۸-۹۷، ۱۳۵۵، صص ۷۳-۱.
- ۱۷ - «حفاری دشت قزوین، فصلهای ۱۳۵۱-۱۳۵۰». *مارلیک*، شماره ۲، ۱۳۵۶، صص ۵۲-۳۳.
- ۱۸ - «مقدمه‌ای بر تمدن و تاریخ ایلام». *تاریخ* (نشریه گروه آموزشی تاریخ، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران)، شماره ۲، صص ۱۵۸-۹۱.
- ۱۹ - «مهرهای مارلیک». *مارلیک*، شماره ۲، ۱۳۵۶، صص ۲۳-۱.
- ۲۰ - «جام مارلیک: حیثیت هنر ایران». *دستاورد* (نشریه سازمان صنایع دستی ایران)، شماره ۱۰، ۱۳۵۷، صص ۳۵، ۱۲-۷.
- ۲۱ - «آرامگاهها و قبور هفت تپه». *فرهنگ ایران زمین*، جلد ۲۶، ۱۳۶۵، صص ۷۷-۴۷.
- ۲۲ - «شهرنشینی و شهرسازی از هزاره چهارم تا هزاره اول ق.م». *نظری اجتماعی به شهرنشینی و شهرسازی در ایران*، به کوشش محمد یوسف کیانی، تهران، ۱۳۶۵، صص ۵۱-۲۲.
- ۲۳ - «کنگره تمدنهای باستانی دشت جنوب غربی ایران». *آینده*، دوره دوازدهم، ۱۳۶۵، شماره ۴-۳، صص ۲۴۸-۲۴۴.
- ۲۴ - *ظروف فلزی مارلیک، حفاری مارلیک سالهای ۴۱-۱۳۴۰*. تهران: سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۶۸.
- ۲۵ - «جام سه هزار ساله مارلیک با نقش اسب شاخدار». *هفتاد مقاله: ارمغان فرهنگی به دکتر غلامحسین صدیقی، گردآورده یحیی مهدوی و ایرج افشار*، تهران: اساطیر، ۱۳۶۹، صص ۳۲-۱۵.
- ۲۶ - «حفاری در هفت تپه، دشت خوزستان». تهران: سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۲.

مقالات خارجی

- 1- 1960, "Near Eastern Prehistory". (with R. J. Braidwood and B. Howe) *Science* 131 (3412): 1536-1541.
- 2- "Further Finds from Marlik." *Illustrated London News*, May 5, pp. 699-701.
- "Mound of Golden Eggs." *Time Magazine*, January 12, p. 60
- "The Royal Gold of Marlik." *Horizon*, November, pp. 100-104.
- 3- 1903, "The Artists of Marlik." *Vuepoint*, October, pp. 21-24.
- * "The Wonderful Gold Treasures of Marlik." *Bulletin of the Anjoman Farhang Iran Bastan* 1:31-41.
- 4- 1964, "A Brief Report on the Excavation of Marlik Tepe and Foleh Qaleh." *Iran* 2:13-19. "Man and Beasts in Pottery from Marlik Burials." *Illustrated London News*, December 20, pp. 1011-1013.
- * *Marlik, A Preliminary Report on Marlik Excavation, Gohar Rud Expedition, Rudbar*, 1961-62. Special Publication of the Ministry of Education. Tehran.

- دیپلم صنعتی، دبیرستان علمیه تهران، خرداد ۱۳۳۹.
- لیسانس باستان‌شناسی، دانشگاه تهران، خرداد ۱۳۴۳.
- فوق لیسانس باستان‌شناسی (رشته اصلی: باستان‌شناسی پیش از تاریخ ایران و بین‌النهرین. رشته فرعی: باستان‌شناسی و هنر مصر باستان) موسسه شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو، خرداد ۱۳۴۸ (۱۹۶۹ م).
- دکترای انسان‌شناسی (گرایش پیش از تاریخی)، دانشگاه پنسیلوانیا، آمریکا، خرداد ۱۳۵۶ (۱۹۷۷ م).

صادق ملک شه‌میرزادی در شه‌میرزاد سمنان متولد شد. پس از اخذ دیپلم، در رشته باستان‌شناسی به تحصیل پرداخت. در سال ۱۳۴۳ لیسانس باستان‌شناسی را با پایان‌نامه‌ای تحت عنوان «بین‌النهرین و علل بنای زیگورات» دریافت نمود. سپس به ایالات متحده آمریکا رفت و درجه فوق لیسانس خود را با پایان‌نامه‌هایی تحت عنوان زیر دریافت نمود:

1 - Problems of the Gold and silver vessels of the caspian culture (1969).

2 - Round Houses in the Ancient Near East (1969).

او پس از آن به تحصیل در دوره دکترا پرداخت و در سال ۱۹۷۷ با نگارش رساله:

"Tepe Zagheh: A sixth Millennium B. C. village in the Qazvin plain of the central Iranian plateau (1977)"

موفق به اخذ درجه دکترا گردید.

سوابق اجرایی و اداری

۱- مشاور مجله «باستان‌شناسی و تاریخ». مرکز نشر دانشگاهی، تهران، از سال ۱۳۶۵.

۲- عضو هیأت تحریریه مجله «مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز». فصلنامه مرکز مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز، مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۷۲.

۳- مسوول گروه «فرهنگ باستان‌شناسی»، طرح فرهنگهای تخصصی فرهنگستان زبان و ادب فارسی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۲. (تنها یک بار این شورا تشکیل گردید).

۴- عضو شورای تهیه مدخل‌های «دانشنامه تهران» وابسته به بنیاد بزرگ فارسی، وزارت فرهنگ و آموزش عالی از ۱۳۷۳ تا پایان آذرماه سال ۱۳۷۴.

۵- عضو شورای معاونت پژوهشی سازمان میراث فرهنگی کشور، به مدت دو دوره دو ساله که از خرداد ۱۳۷۴ شروع شد.

1 - Conceil Permanent de L'Union International des Sciences Prehistoriques et Protohistoriques.

از ماه اکتبر ۱۹۷۱ (مهرماه ۱۳۵۰ تا کنون).

2 - Membre of the Scientific Bord of paleorient, Journal of Centre National de la Recherch Scientifique (CNRS).

از ماه ژوئن ۱۹۹۱ (خرداد ۱۳۷۰ تا کنون).

3 - Active Member of the New York Academy of Sciences.

از ماه نوامبر ۱۹۹۵ - ماه آبان ۱۳۷۴ به مدت سه سال: «به علت عدم توانایی پرداخت سالانه ۱۰۵ دلار حق عضویت از سال ۱۳۷۷ تا کنون عضویت اینجانب به حالت تعلیق درآمده است».

سوابق آموزشی

در مدت سی سال خدمت آموزشی در گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، تدریس درس زیر را به عهده داشته‌ام. بعدها بعضی از آنها از

* "Seals from Marlik." *Marlik* 2: 1-23.

"The Seals of Marlik Tepe" *Journal of Near Eastern Studies* 36(2): 81-102.

17- 1970, "A Brief Report on the Painted Building of Zaghe (Late 7th-early 6th Millennium BC)." *Paléorient* 5: 329-250.

"Architecture of Haft Tepe" *Archäologische Mitteilungen aus Iran* 6: 9-20.

"Pottery and Bronze Human Figures of Marlik" *Archäologische Mitteilungen aus Iran* 12: 157-173.

18- 1981, "Maceheads from Marlik." *American Journal of Archacology* 85: 367-387.

19- 1983, Metal Vessels from Marlik. *Praehistorische Bronzefunde, Abteilung* 2(3). Munich: Verlag C.H. Beck.

20- 1984, "Clay Human Figurines from Zahe." *Iranica Antiqua* 19: 1-20.

"Haft Tepe Roundels, au Example of Middle Elamite Art." *American Journal of Archaeology* 88:3-10.

21- 1989, "Horse and Mule Figurines from Marlik." *Archaeologia Iranica et Orientalis, Miscellanea in Honorem Louis Vanden Berghe*. L. De Meyer and E. Haerinck (eds.): 287-309.

"Mosaic, Glass and Frit Vessels from Marlik." In, *Essays in Ancient Oriental Civilizations* 47: 34-37.

Alan Leonard and Bruce Williams (eds.). Chicago: Oriental Institute.

"Pendants from Marlik". *Iranica Antiqua* 24: 175-208.

"Persian Calligraphy." *Expedition* 31 (1): 26-39.

22- 1900, "Silver Vessel of Marlik with Gold Spout and impressed Designs. *Iranica Yaria, Papers in Honor of Professor Ehsan Yarshater*. 144-151. Leiden: Brill.

"The Haft Tepe Bronze Plaque." *Contribution a L'histoire de l'Iran, Melanges offerts a Jean Perrot*: 137-142. Paris: Édition Recherche sur les Civilisations.

23- 1991, *Excavations at Haft Tepe, Iran*, Philadelphia: University Museum of Archaeology and Anthropology.

24- 1992, "Seal Impressions on a Jar-Stopper from Haft Tepe." *South Asian Archaeology Studies*. Gregory Possehl (ed.): 87-99. New Delhi.

25- 1995, Weapons from Marlike. *Archäologische Mitteilungen aus Iran* (Er.) 16. Berlin.

26- 1996, *Marlik: The Complete Excavation Report*, 2 Vols. Philadelphia: University of Pennsylvania.

* = in Persian

□□□

نام و نام خانوادگی: صادق ملک شه‌میرزادی
زادروز:
زادگاه: شه‌میرزاد - سمنان
تحصیلات:

۱۲ - حفاری در «آق تپه» گنبد کاووس، سرپرست هیأت، از ۱۵ مهر تا ۳۰ آذر ۱۳۷۹.

سخنرانیها

۱ - «نتیجه حفاریات باستان شناسی تپه سگزآباد دشت قزوین»، اولین کنگره باستان شناسی دانشگاه تهران، مهر ۱۳۴۹.

۲ - ششمین کنگره باستان شناسی و هنر ایران، آکسفورد انگلستان، شهریور ۱۳۵۱. عنوان سخنرانی:

The Cultural Sequence at Sagzabad on the Qazvin Plain in the light of Excavation in the Main Trench, O. XX

۳ - دبیر دومین کنگره ایران شناسی، دانشگاه تهران، تابستان ۱۳۵۲.

۴ - شرکت در گردهمایی باستان شناسان و انسان شناسان بین المللی در شوش خوزستان، آبان ۱۳۵۶.

۵ - «نتایج حاصل از گردهمایی باستان شناسی ایران در شوش خوزستان در خصوص گاهنگاری پیش از تاریخ ایران»، پنجمین سمپوزیوم باستان شناسی ایران، تهران، آبان ۱۳۵۶.

۶ - «بررسی مطالعات باستان شناسی در ایران»، نخستین انجمن واره بررسی مسایل ایران شناسی، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه، اسفند ۱۳۶۷.

۷ - «تحلیل پژوهشهای باستان شناسی در مسیر جاده ابریشم در ایران»، سمینار بین المللی جاده ابریشم، موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی ایران در تهران و آستان قدس رضوی در مشهد، مهر ۱۳۶۹.

۸ - «تصویری از پوشش گیاهی و حیوانی حاشیه کویر در ۷۰۰۰ سال پیش»، سمینار بررسی مسایل مناطق بیابانی و کویری ایران، یزد، از ۲۷ تا ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱.

۹ - «مسأله همسایگی در ۷۰۰۰ سال پیش در دشت قزوین»، اولین سمینار توسعه و رشد قزوین، قزوین، مهر ۱۳۷۱.

۱۰ - «پیشنهادی برای تدوین جدول گاهنگاری پیش از تاریخ خوزستان: دوران نوسنگی تا آغاز شهرنشینی»، نخستین گردهمایی باستان شناسی ایران بعد از انقلاب، شوش خوزستان، فروردین ۱۳۷۳.

۱۱ - «شکار جرگه در جنوب تهران در چهل و پنجاه سال پیش: آثار دوران پارینه سنگی میانه حوضه مسیله»، نخستین سمپوزیوم بین المللی دوران چهارم زمین شناسی (کواترنر)، دانشگاه تهران، شهریور ۱۳۷۳.

۱۲ - شرکت در سمینار بین المللی نقش تاریخی فرهنگ ایرانی در جاده ابریشم، اصفهان، شهریور ۱۳۷۴.

۱۳ - «نقش عوامل فرهنگی - اجتماعی در شکل گیری خانه های کهن ایرانی: تپه زاغه»، نخستین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، بم کرمان، اسفند ۱۳۷۴.

۱۴ - «نقش فرهنگ ایران در امتداد جاده ابریشم از دوران فرایارینه سنگی تا دوران نوسنگی: پیشنهادی برای مطالعات بیشتر آتی باستان شناسی»، سمینار بین المللی باستان شناسی در امتداد جاده ابریشم، تهران، اردیبهشت ۱۳۷۶.

۱۵ - عضو هیأت ایرانی پنجمین و آخرین نشست کمیته بین المللی مشورتی جاده های ابریشم - جاده های گفتگو، تهران، اردیبهشت ۱۳۷۶.

۱۶ - «مسائل منتج از گمانه آزمایی در حفاری پوئینک»، دومین گردهمایی باستان شناسی ایران، تهران، آبان ۱۳۷۶.

۱۷ - کنگره بین المللی اسکندر کبیر: از مقدونیه تا ربع مسکونی، وریا (Veria) یونان، خرداد ۱۳۷۷. عنوان سخنرانی: Helenism in Iranian Culture Domain

۱۸ - «آموزش و موزه»، نخستین همایش نقش موزه ها در توسعه فرهنگی، تهران، آذر ۱۳۷۷.

برنامه درسی گروه حذف شد و یا با ورود اعضاء جدید بدون اخذ موافقت اینجانب تدریس آنها از اینجانب اخذ و به سایر همکاران محترم سپرده شد:

۱ - کاوش در محل (درس عملی)، ۶ واحد در دوره کارشناسی و ۴ واحد در دوره کارشناسی ارشد.

۲ - طبقه بندی سفال و اشیاء، ۲ واحد در دوره کارشناسی و ۲ واحد در دوره کارشناسی ارشد.

۳ - طراحی فنی و نقشه برداری و عکاسی، ۴ واحد، دوره کارشناسی.

۴ - بررسی آثار باستانی، ۲ واحد، دوره کارشناسی.

۵ - سمینار و ترتیب نمایشگاه، ۲ واحد، دوره کارشناسی.

۶ - تهیه گزارش مشروح، ۴ واحد در دوره کارشناسی.

۷ - باستان شناسی و هنر مصر باستان، ۲ واحد، دوره کارشناسی.

۸ - آشنائی با باستان شناسی، ۲ واحد، دوره کارشناسی.

۹ - مبانی باستان شناسی فرهنگی، ۲ واحد، دوره کارشناسی.

۱۰ - باستان شناسی پیش از تاریخ بین النهرین، ۲ واحد در دوره کارشناسی و ۲ واحد در دوره کارشناسی ارشد.

۱۱ - باستان شناسی پیش از تاریخ ایران، ۲ واحد در دوره کارشناسی و ۳ واحد در دوره کارشناسی ارشد.

۱۲ - باستان شناسی آسیای غربی و مصر، ۲ واحد، دوره کارشناسی ارشد.

تدریس در دانشگاههای خارج از کشور

۱ - تدریس درسی با عنوان «باستان شناسی و فرهنگ ایران باستان»، دانشگاه هلسینکی، هلسینکی، فنلاند، آبان و آذر ۱۳۷۵.

سوابق پژوهش میدانی

۱ - شرکت در حفاریات مارلیک، ۱۳۴۰، دانشجو - کارآموز، به سرپرستی دکتر عزت... نگهبان.

۲ - شرکت در بررسی باستان شناسی کرمان، اسفند ۱۳۴۲، فروردین ۱۳۴۳، دانشجو - کارآموز، به سرپرستی دکتر ژوزف ر. کالدول (Dr. Joseph R. Caldwell)

۳ - شرکت در سه فصل حفاری در دیکسون ماند (Dixon Mound) واقع در ایالت ایلینوی آمریکا در سالهای ۱۳۴۴ (م، ۱۹۶۵)، ۱۳۴۵ (م، ۱۹۶۶)، ۱۳۴۶ (م، ۱۹۶۷)، دانشجو - کارآموز، به سرپرستی دکتر ژوزف ر. کالدول.

۴ - شرکت در حفاری دکاتور (Decator) واقع در ایالت ایلینوی آمریکا در سال ۱۳۴۶ (م، ۱۹۶۷)، دانشجو - کارآموز، به سرپرستی دکتر رابرت هال.

۵ - شرکت در حفاری چغامیش خوزستان، پاییز ۱۳۴۸، سرپرست بخشی از حفاری، روسای هیأت: پرفسور پینهاس دلوگاز (Pinhas Delougaz) و دکتر هلن کانتور (Dr. Helene J. Kantor)

۶ - شرکت در حفاریات هفت تپه خوزستان، ۱۳۴۹، ۱۳۵۰، ۱۳۵۱، ۱۳۵۲، چهار فصل، معاون هیأت، به سرپرستی دکتر عزت الله نگهبان.

۷ - سرپرست حفاری تپه سگزآباد واقع در دشت قزوین، ۵۰ و ۱۳۴۹، دو فصل، رئیس هیأت دانشگاه تهران در بررسی و حفاری دشت قزوین: دکتر عزت الله نگهبان.

۸ - سرپرست حفاریات تپه زاغه واقع در دشت قزوین، سالهای ۱۳۵۱، ۱۳۵۲، ۱۳۵۳، ۱۳۵۸، چهار فصل، رئیس هیأت دانشگاه تهران در بررسی و حفاری دشت قزوین در سه فصل اول دکتر عزت الله نگهبان و در آخرین فصل دکتر یوسف مجیدزاده.

۹ - حفاری آزمایی تپه پوئینک ری، سرپرست هیأت، ۱۳۷۴.

۱۰ - انجام بررسی باستان شناسی در منطقه سمنان، ۱۳۶۳.

۱۱ - بررسی منطقه «حوضه مسیله» واقع در جنوب تهران نزدیک ورامین، آبان ۱۳۷۲ و اسفند ۱۳۷۳.

روث وایت هاوس، ترجمه: مهدی سبحانی، نشر فضا، تهران، ۱۳۶۹، صص ۸-۱.

۱۲- «تأملی در علل جابه‌جایی استقرارهای پیش‌ز تاریخ در حاشیه کویر در فلات مرکزی ایران». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره پیاپی ۸ و ۹، اسفند ۱۳۶۹، صص ۱۰-۲.

۱۳- «نقش موزه‌ها در تعلیم و تربیت». میراث فرهنگی، سال دوم، شماره سوم و چهارم، پائیز ۱۳۷۰، صص ۴۸-۴۵.

۱۴- «مسئله سفال خاکستری رنگ در ایران». دیباچه‌ای بر کتاب تهران سه هزار و دوینست ساله بر اساس کاوشهای باستان‌شناسی، تألیف: سیف‌الله کامبخش فرد، نشر فضا، تهران، ۱۳۷۰، صص ۵-۱.

۱۵- «تیه زاغه: تحلیلی اجمالی از منازل مسکونی». باستان‌شناسی و تاریخ، سال ششم، شماره اول و دوم، آبان ۱۳۷۱، صص ۱۲-۲.

۱۶- «تصویری از پوشش گیاهی و حیوانی حاشیه کویر در ۷۰۰۰ سال پیش». مجموعه مقالات سمینار مسائلی مناطق بیابانی و کویری ایران، مرکز تحقیقات کویری و بیابانی ایران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۱، صص ۲۶۸-۲۵۳.

۱۷- «باستان‌شناسی چیست و باستان‌شناس کیست». مرز پرگر، نامگانی استاد علی سامی، (۲۸ مقاله در زمینه‌های باستان‌شناسی، فرهنگ و ادب، تاریخ و هنر ایران)، به کوشش: دکتر محمود طاووسی، نوید، شیراز، ۱۳۷۲، جلد دوم، صص ۴۲-۳۵.

۱۸- «آثار دوران پارینه سنگی حوضه مسیله در جنوب تهران». خبرنامه مرکز تحقیقات و مطالعات ایرانگردی و جهانگردی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونت امور سیاحتی و زیارتی، شماره یکم، تهران، آذر ۱۳۷۲، صص ۱۰-۹.

۱۹- «انتقال اندیشه: سوسک مصری در دشت قزوین». باستان‌شناسی و تاریخ، سال هفتم، شماره اول و دوم، شماره پیاپی ۱۳ و ۱۴، تهران، اسفند ۱۳۷۲، صص ۷۴-۶۶.

۲۰- «نقش عوامل اجتماعی - فرهنگی در شکل‌گیری خانه‌های مسکونی کهن ایرانی: روستای پیش از تاریخ زاغه». مجموعه مقالات کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، به کوشش: باقر آیت‌الله زاده شیرازی، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۴، جلد نخست، صص ۲۵-۱۳.

۲۱- «گاهنگاری پیش از تاریخ فلات مرکزی ایران: دوران نوسنگی تا آغاز شهرنشینی». باستان‌شناسی و تاریخ، سال نهم، شماره دوم، شماره پیاپی ۱۸، تهران، اسفند ۱۳۷۴، صص ۱۸-۲.

۲۲- «شکار چرگه در جنوب تهران در ۴۵۰۰۰ سال پیش: آثار دوران پارینه سنگی میته حوضه مسیله». مجموعه مقالات نخستین سمپوزیوم بین‌المللی کواترنر، گردآوری فرخ برزگر، مراکز انتشارات ملی یونسکو در ایران، تهران، ۱۳۷۴، صص ۱۴۲-۱۲۹.

۲۳- «پیشنهادی برای تدوین جدول گاهنگاری پیش از تاریخ خوزستان: دوران نوسنگی تا آغاز شهرنشینی». یادنامه گردمائی باستان‌شناسی - شوش، سازمان میراث فرهنگی کشور (پژوهشگاه)، ۱۳۷۶، جلد ۱، صص ۴۱۹-۳۹۵.

۲۴- «گزارش مقدماتی حفاری گمانه‌های آزمایشی در پوئینک ورامین». گزارشهای باستان‌شناسی (۱)، سازمان میراث فرهنگی کشور، مهر ۱۳۷۶، صص ۴۹-۳۹.

۲۵- «بررسی مفهوم «شهر» از دیدگاه باستان‌شناسی». مجموعه مقالات دومین کنگره معماری و شهرسازی ایران، به کوشش: دکتر باقر آیت‌الله زاده شیرازی، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۸، جلد نخست، صص ۴۰-۳۱.

۲۶- «کاروانسرای محمد آباد: نخستین مدرسه صحرایی باستان‌شناسی

بورسها و امتیازهای علمی

۱- بورس تحصیلی برای مدت چهار سال برای ادامه تحصیلات در مؤسسه شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو به آمریکا از سال ۱۳۳۳ تا سال ۱۳۳۷، اهداکننده بورس: بنیاد فولبرایت (Fulbright).

۲- بورس ویژه تحصیلی یادنامه کارل ه. کریلینگ (Carl H. Krealing Memorial Fellow) برای ادامه تحصیل در مؤسسه شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو، به مدت یک سال از ۱۳۳۷ تا ۱۳۳۸.

۳- بورس مسافرت و بازدید از موزه‌های اروپا و شرکت در یک فصل حفاری در چغامیش خوزستان از طرف بنیاد فورد (Ford Foundation)، تابستان و پائیز ۱۳۳۸.

۴- بورس تحصیلات تکمیلی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های ایران برای ادامه تحصیل در مقطع دکترا در بخش انسان‌شناسی دانشگاه پنسیلوانیای آمریکا، مشترکاً به وسیله وزارت علوم و آموزش عالی و دانشگاه تهران، به مدت سه سال از شهریور ۱۳۵۳ تا شهریور ۱۳۵۶.

۵- بورس بنیاد ژاپن (Japan Foundation) به منظور بازدید از موزه‌ها و مراکز فرهنگی شهرهای مختلف ژاپن، به مدت دو هفته در تیرماه ۱۳۷۲.

۶- بورس مشترک دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه، سفارت جمهوری اسلامی ایران در فنلاند و دانشگاه هلسینکی فنلاند، به مدت سه هفته برای تدریس در دانشگاه هلسینکی.

آثار و تألیفات

مقالات تألیفی فارسی

۱- «شهرنشینی و شهرسازی از آغاز تا هزاره پنجم پیش از میلاد». نظری اجمالی به شهر و شهرسازی در ایران، به کوشش: محمد یوسف کیانی، تهران، ۱۳۶۵، صص ۲۱-۱.

۲- «اشاره‌ای مختصر به تحول باستان‌شناسی در ایران». مجله اثر، شماره‌های ۱۲ و ۱۳ و ۱۴، سازمان ملی حفاظت آثار باستانی ایران، ۱۳۶۵، صص ۱۶۰-۱۳۳.

۳- «سفالهای هزاره پنجم قبل از میلاد میدان باستانی دل‌زبان سمنان». اثر، همان، صص ۴۶-۴۴.

۴- «مروری بر تاریخچه مطالعات باستان‌شناسی در ایران». باستان‌شناسی و تاریخ، سال اول، شماره دوم، بهار و تابستان ۱۳۶۶، صص ۷۳-۵۷.

۵- «بررسی طبقه اجتماعی در دوران استقرار در روستا بر اساس روش تدفین در زاغه». باستان‌شناسی و تاریخ، سال دوم، شماره دوم، بهار و تابستان ۱۳۶۷، صص ۱۲-۲.

۶- «باقت روستای پیش از تاریخ زاغه». ساختمان، شماره ۶ آبان ۱۳۶۷، صص ۶۷-۵۷.

۷- «پیشنهادی برای ترتیب آرشئویی از آثار غیرمنقول فرهنگی». باستان‌شناسی و تاریخ، سال سوم، شماره دوم، بهار و تابستان ۱۳۶۸، صص ۵۱-۵۰.

۸- «اشاره‌ای بر پیش از تاریخ دامغان». بناها و شهر دامغان، به کوشش: م. م. فلامکی، نشر فضا، تهران، ۱۳۶۸، صص ۱۰۰-۸۵.

۹- «بررسی مطالعات باستان‌شناسی در ایران». مجموعه مقالات نخستین انجمن‌واره بررسی مسایل ایران‌شناسی، به کوشش: علی موسوی گرمارودی، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وابسته به وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، تهران، ۱۳۶۹، صص ۴۴۷-۳۷۳.

۱۰- «نخستین مورخ». دانشنامه، نشریه دانشگاه آزاد اسلامی، مجله دوره عالی تحقیقات (دکتری)، سال اول، شماره ۱، تهران ۱۳۶۹، صص ۱۱۴-۱۰۶.

۱۱- «مقدمه‌ای بر شهرنشینی». دیباچه‌ای بر کتاب: نخستین شهر، تألیف:

۱۳۳۹ و ۱۳۵۰)».

" Excavation At Sagzabad Mound Qazvin Plain Iran, 1970 - 71 ".

مارلیک، نشریه موسسه و گروه باستان‌شناسی و تاریخ هنر، ضمیمه مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، شماره ۲، دی ۲۵۳۶، فارسی: صص ۱۵۴ - ۱۲۸، انگلیسی: صص ۶۷-۷۹

۲ - «تپه زاغه و مسأله سفال منقوش با رنگ زایل شونده».

" Tepe Zagheh and the Problem of the Fugitive Painted Pottery ".

کند و کای، نشریه موسسه و گروه باستان‌شناسی و تاریخ هنر، ضمیمه مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، شماره ۳، ۱۳۵۹، فارسی: صص ۷۰ - ۶۵، انگلیسی: صص ۲۱-۱۳.

گزارش‌های مقدماتی دو زبانه (فارسی - انگلیسی)

۱ - «تل ابلیس: سلسله جبال کرمان و ابتدای ذوب فلز».

" Tal-I-Iblis. The Kerman Range and the Beginning of Smelting ".

به همراهی شادروان دکتر ژوزف ر. کالدول، موزه ایالتی اسپرینگ فیلد ایالت ایلینوی (Illinois State Museum at Springfield)، سری گزارش‌های مقدماتی، شماره ۷، ۱۳۴۴ (۱۹۶۵ م).

کتاب

۱ - *تعلیمات اجتماعی* ۱، دوره راهنمایی تحصیلی، مرحله دوم تعلیمات عمومی، وزارت آموزش و پرورش، چاپ اول ۲۵۳۷، چاپ دوم ۱۳۵۸.

۲ - مجموعه دروس باستان‌شناسی و هنر پیش از تاریخ، مبانی باستان‌شناسی، ایران، بین‌النهرین، مصر، (کتاب درسی برای دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته باستان‌شناسی در دانشگاه‌های کشور)، با همکاری جهاد دانشگاهی هنر، تهران، چاپ اول ۱۳۷۳، چاپ دوم ۱۳۷۵.

۳ - *انگلیسی برای دانشجویان رشته باستان‌شناسی* English for the Students of Archaeology، (تمرین‌گذاری توسط دکتر پرویز بیرجندی)، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، تهران، چاپ اول ۱۳۷۵، چاپ دوم ۱۳۷۸.

۴ - *خانه ایرانی*، گردآوری و عکس: جاسم غضنابنور، سازمان ملی زمین و مسکن، وزارت مسکن و شهرسازی، دفتر بهسازی و نوسازی شهری، تهران ۱۳۷۵.

۵ - *واژه‌نامه باستان‌شناسی* (انگلیسی - فارسی و فارسی - انگلیسی)، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۶.

۶ - *تاریخ ایران باستان*، (جلد اول، با همکاری خانم دکتر ژاله آموزگار و آقایان دکتر محمود حریریان و نادر سعیدی) انتشارات سمت، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، تهران، ۱۳۷۷ (کتاب درسی دوره کارشناسی گروه تاریخ دانشگاه‌های کشور).

۷ - *ایران در پیش از تاریخ: باستان‌شناسی ایران از آغاز تا سپیده دم شهرنشینی*، سازمان میراث فرهنگی کشور، معاونت پژوهشی، پژوهشکده باستان‌شناسی، تهران ۱۳۷۸.

ترجمه

۱ - *باستان‌شناسی آسیای مرکزی*، نوشته گرگوار فرامکین (Gregoire Framkin)، مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، تهران، ۱۳۷۲.

۲ - *تاریخ تمدنهای آسیای مرکزی*، جلد اول: سبیده دم تمدن: از آغاز تا ۷۰۰ سال پیش از میلاد، مجموعه مقالات، یونسکو، پاریس ۱۹۹۲، مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، تهران (الف: بخش یکم از جلد اول: ۱۳۷۴، ب: بخش دوم از جلد اول ۱۳۷۵).

در ایران». *باستان‌شناسی و هنر ایران: مقاله در بزرگداشت عزت‌الله نگهبان*، مرکز نشر دانشگاهی، تهران ۱۳۷۸، صص ۷-۱.

۲۷ - «پیش از تاریخ ایران از آغاز تا پایان دوره نوسنگی»، *اطلس ملی ایران «تاریخ»*، سازمان نقشه‌برداری کشور، ۱۳۷۸، صص ۷-۱.

ترجمه

۱ - «سخناتی در شناخت آسیای مرکزی بر پایه طرح یونسکو». *مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز*، فصلنامه مرکز مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز وابسته به وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، سال دوم، شماره یک، تابستان ۱۳۷۲، صص ۳۲۸ - ۳۲۳.

نقد و بررسی کتاب

۱ - «ایلام، نخستین دولت فدرال جهان». *نشر دانش*، سال سیزدهم، شماره چهارم، مرکز نشر دانشگاهی، خرداد و تیر ۱۳۷۲، صص ۴۱ - ۳۷.

۲ - «کوچ‌روهای اوراسیا». *مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز*، فصلنامه مرکز مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز وابسته به وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، سال ششم، دوره سوم، شماره ۱۷، بهار ۱۳۷۸، صص ۲۴۰ - ۲۳۹.

زیر چاپ

۱ - «ایران از آغاز تا پایان دوران استقرار در روستاها». *دائرةالمعارف بزرگ اسلامی*.

۲ - «باستان‌شناسی ایران». مرکز مطالعات و تحقیقات ایرانگردی و جهانگردی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۳ - «کهن‌ترین یافته باستان‌شناسی در سرزمین تهران». *کتاب تهران*.

مقالات تألیفی به زبان انگلیسی

1 - "Copper, Bronze and their Implementation by Methalmsmith of Sagzabad, Qazvin Plain, Iran", *Archaeologische Mitteilungen Aus Iran*, Band 12, 1979, pp. 49 - 66 and Tafel 9 - 10.

2 - " A Specialized House Builder in an Iranian village of the VIth Millennium B. C.", *Paleorient*, Vol. 5, 1979, pp. 183 - 192.

3 - " Private Houses at Zagheh : a Sixth Millenium B. C. Village in Iran", *Bulletin of the Ancient Museum*, Tokyo, Vol. XI. 1990, pp. 1- 23.

4 - " The Bronze Age in Iran and Afghanistan ", (co - author with Tosi, M and A. Joyenda), in *History of Civilizations of Central Asia*, Vol I, The dawn of civilization: earlier time to 700 B. C., A.H.Dani and V.M.Masson (eds.), UNESCO, Paris, 1992, pp. 191 - 223.

5 - "A Middle Palaeolithic Scraper From The Masile Basin Near Tehran ", *Paleorient*, Vol. 20/ I, 1994, pp. 123 - 125.

6 - " Exchange of Culture along the Silk Roads ", *Amu Darya, the Iranian Journal of Central Asian Studies*, Center for study of Central Asia and the Caucasus, Vol. II, No. I, 1997, pp. 119 - 123.

مقالات دوزبانه (فارسی - انگلیسی)

۱ - «گزارش مقدماتی فصل اول و دوم حفاری تپه سگزاباد (سالهای

- ۲- دانشگاه ورسای، فرانسه، هنر و معماری اسلامی، ۱۳۷۱.
- ۳- پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، هنر و معماری اسلامی، کارشناسی ارشد، ۷۳-۱۳۷۲.
- ۴- موسسه آموزش عالی سوره، هنر و معماری اسلامی، کاردانی، ۷۳-۱۳۷۰.
- ۵- دانشگاه تهران، باستان‌شناسی و هنر اسلامی قرون ۵ تا ۹ هـ.ق، کارشناسی ارشد، ۷۷-۱۷۶ و ۷۶-۱۷۵.
- ۶- موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، روش تحقیق در باستان‌شناسی و هنر دوران اسلامی، کارشناسی، ۷۷-۱۳۷۶.
- ۷- دانشگاه تهران، باستان‌شناسی و هنر سرزمینهای اسلامی، کارشناسی، ۷۸-۱۳۷۷.
- ۸- دانشگاه تهران، باستان‌شناسی و هنر اسلامی قرن ۱۰ تا عصر حاضر، کارشناسی ارشد، ۷۹-۱۳۷۸.

سوابق پژوهش میدانی

- طی سالهای ۱۳۶۹، ۱۳۷۰، ۱۳۷۱.
- ۱- سه فصل حفاری های مرکز ملی تحقیقات علمی فرانسه (CNRS) و Casa de Velazquez: سنس، اندلس-اسپانیا.
 - ۲- یک فصل حفاری مرکز باستان‌شناسی شهر موری: موری، اندلس-اسپانیا.

سخنرانیها

- ۱- «معماری و اصول ساختمان در ایران دوره اسلامی»، (به زبان فرانسه)، دانشگاه بامبرگ آلمان، ۱۳۶۹.
- ۲- «نگاهی به رساله معماری غیاث الدین جمشید کاشانی»، (به زبان فرانسه)، بامبرگ آلمان، ۱۳۷۰. کنفرانس بین‌المللی: 2nd European Conference of Iranian Studies, Bamberg, 30 September - 4 October 1991.
- ۳- «پیدایش مقرنس و اساس ساختمان هندسی آن»، (به زبان فرانسه)، ۱۳۷۱. کنفرانس بین‌المللی: Parthian and Sasanian Themes in Iranian Art, London, 23-25 March 1992.
- ۴- «مقصوره مسجد جامع قزوین در دوره سلجوقی»، (به زبان فرانسه)، ۱۳۷۱. کنفرانس بین‌المللی: Rezeption in der Islamischen Kunst, Bamberg, 25-27 Juin 1992.
- ۵- «نگاهی به اصول فنی ساختمان در معماری سلجوقی ایران»، (به زبان فرانسه)، موزه لوور، ۱۳۷۱.
- ۶- «کاربرد عناصر قوسی در معماری سلجوقی ایران»، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۲.
- ۷- «نقش علوم دقیقه در معماری اسلامی»، انجمن حکمت و فلسفه، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۳.
- ۸- «رساله معماری جمشید کاشانی»، (پوستریه زبان فرانسه)، ۱۳۷۴. کنفرانس بین‌المللی: La science dans le monde iranien: textes scientifiques et techniques persans et leur contexte historique, Strasbourg, 6-8 Juin 1995.
- ۹- «تقسیم بندی فضا در گنبد خانه‌های ایرانی»، (به زبان انگلیسی)، ۱۳۷۴. کنفرانس بین‌المللی: The Art of the Mongols, its Precursors, Contemporary Context and legacy, Edinburgh, 31 July-2 August 1995

۳- تاریخ تمدنهای آسیای مرکزی. جلد دوم: تمدنهای یکجانشین و کوچ روی: از ۷۰۰ پیش از میلاد تا ۲۵۰ میلادی، مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، تهران (الف: بخش یکم از جلد دوم؛ ۱۳۷۵، ب: بخش دوم از جلد دوم؛ ۱۳۷۶).

طرح تحقیقاتی پایان یافته که برای چاپ به ناشر سپرده شده است

۱- «بررسی و تحقیق مقدماتی برای تدوین ضوابط منطقه بندی باستان شناسی ایران»، همکاران طرح: گلاره کاوه و جبرئیل نوکنده، سازمان میراث فرهنگی کشور.

نام و نام خانوادگی: هایده لاله

زادروز: -

زادگاه: -

تحصیلات:

- کارشناسی باستان‌شناسی و تاریخ هنر، دانشگاه سوربن - پاریس IV، فرانسه، ۱۳۵۸.
- کارشناسی ارشد باستان‌شناسی و تاریخ هنر، دانشگاه سوربن - پاریس IV، فرانسه، ۱۳۵۹.
- D. E. A. باستان‌شناسی و تاریخ هنر، دانشگاه سوربن - پاریس IV، فرانسه، ۱۳۶۰
- دکترا (رژیم جدید) ی باستان‌شناسی و تاریخ هنر، دانشگاه سوربن - پاریس IV، فرانسه، ۱۳۶۸.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- همکاری با مجله چکیده‌های (ایران‌شناسی Abstracta Iranica)، از ۱۳۶۸ تا کنون.
- ۲- همکاری در برنامه پژوهش بانک اطلاعاتی میراث جهان اسلام، مشرق - مغرب، برنامه مشترک مرکز ملی تحقیقات علمی فرانسه، CNRS دانشگاه سوربن - پاریس IV و دانشگاه بامبرگ آلمان، از ۱۳۶۸ تا کنون.
- ۳- عضو نایب‌رئیس واحد تحقیقاتی U. R. A. 1077 مرکز تحقیقات علمی فرانسه - CNRS، از ۱۳۶۸ تا کنون.
- ۴- استادیار و عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۷۳-۱۳۷۲.
- ۵- استادیار و عضو هیأت علمی موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، از ۱۳۷۴ تا کنون.
- ۶- عضو هیأت مشاوران مجله باستان‌شناسی و تاریخ، مرکز نشر دانشگاهی، از ۱۳۷۶ تا کنون.
- ۷- عضو هسته تخصصی باستان‌شناسی، موسسه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۷۶.
- ۸- مشاور ویژه‌نامه تاریخ علم، مجله وقف میراث جاویدان، ش ۱۵ و ۱۶، ۱۳۷۵.
- ۹- دبیر ویژه‌نامه تهران، مجله وقف میراث جاویدان، ش ۲۸، زمستان ۱۳۷۸.
- ۱۰- رئیس کمیسیون ادبیات و هنر امور پژوهشهای کاربردی، موزه معاونت پژوهشی دانشگاه تهران، از ۱۳۷۸ تا کنون.
- ۱۱- معاون موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، از آغاز سال ۱۳۷۹.

سوابق آموزشی

- ۱- دانشگاه سوربن - پاریس IV، فرانسه، هنر و معماری اسلامی، کارشناسی، ۷۰-۱۳۶۹.

- Roma, Is. M. E. O., 1995, pp. 391-401, pls. XXXVII-XLVI.
- 3- "Moqarnas, remarques sur la conception géométrique et les origines architecturales", *The Art and Archaeology of Ancient Persia, New light on the Parthian and sasanian Empires*, Ed. V. Sarkhosh Curtis, R. Hillenbrand, M. Rogers, Tauris, London, New York, 1998, pp. 150-162
- 4- "Les muqarnas et leur représentation dans les panneaux à décor géométrique de brique de la mosquée de Haydariyya de Qazwin", in Melville, Charles ed. *Proceedings of the third European Conference of Iranian studies (Cambridge, 1995), Part 2, Medieval and Modern Persian Studies*, Wiesbaden, Verlag, 1999, pp. 419-433.
- 5- "La maqsura monumentale de la mosquée du Vendredi de Qazvin à l'époque saljukide", in B. Finster-Ch. Fragner-H. Hafenrichter eds., *Rezeption in der Islamischen Kunst*, Beirut Texte und Studien, Band 61, Beirut, 1999, pp. 217-230.
- 6- "Applied Geometry in the Islamic Architecture of Iran", *Journal of the Islamic Environmental Design Research Centre*, Como, Italy.
- 7- "The Organization of the Architectural Space in Iranian Dome Chambers", *The Art of the Mongols*, Edinburgh.
- 8- "Mosque", *Splendour of Iran*, Booth-Clibborn and Iran University Press, London

- معرفی و نقد کتب و مقالات مربوط به باستان‌شناسی و هنر ایرانی و اسلامی در:

- *Abstracta Iranica*, vol.12, I.F.R.I., Paris/ Tehran, 1990.
- *Abstracta Iranica*, vol.14, I.F.R.I., Paris/ Tehran, 1993.

گفتگو

۱- «باستان‌شناسی دوران اسلامی ایران». نمایه پژوهش (ویژه‌نامه باستان‌شناسی)، سال سوم، ش ۱۰-۹، ۱۳۷۸.

نام و نام خانوادگی: حبیب‌الله صمدی

زادروز: -

زادگاه: -

تحصیلات: -

آثار و تالیفات

- ۱- «آثار انسان قدیم در بیستون». *ایندوایرانیکا*، ج ۶، ش ۲، صص ۱۵-۱۸.
- ۲- «تفحصاتی در اطراف بابل قدیم». *آموزش و پرورش*، ج ۲۶، صص ۲۷-۳۲.
- ۳- «حفریات گرمابگ و تماجان». *باستان‌شناسی*، ج ۱، ش ۱، صص ۸۰-۹۵.
- ۴- «سیستان از نظر باستان‌شناسی». *گزارشهای باستان‌شناسی*، ش ۳، ۱۴۷-۱۶۷.
- ۵- «کردستان در چهل هزار سال پیش». *بغستان*، ج ۱، ش ۱، صص ۳۶-۳۸.
- ۶- «کشف آثار انسان قدیم در ایران کنار دریای خزر». *گزارش یونسکو*، ج ۴، ش ۱ و ۲، صص ۲۴-۲۱.
- ۷- «هشت ماه تلاش در پی آثار عهد حجر ایران (در مازندران)». *آموزش*

۱۰- «مقرنس و نمایش اصول ساخت آن بر الواح تزیینات هندسی آجری مسجد حیدریه در قزوین»، (به زبان فرانسه)، ۱۳۷۴. کنفرانس بین‌المللی: Third European Conference of Iranian Studies, Cambridge, 11-15 September 1995.

۱۱- «نگاهی به تزیینات آجری دوره سلجوقی»، (به زبان فرانسه)، ۱۳۷۵. کنفرانس بین‌المللی:

Bamberger Symposium der Islamischen kunstgeschichte, kunstund Kunsthandwerk im Fruhen Islam, Bamberg, 25-27 July 1996

۱۲- «انتقال مفاهیم فرهنگی در مسیرهای کاروان‌رو: سلجوقیان و معماری قزوین»، سمینار بین‌المللی باستان‌شناسی در امتداد جاده ابریشم، تهران، ۴ تا ۷ اردیبهشت ۱۳۷۶، یونسکو- پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

۱۳- «روشهای فنی معماری سلجوقی: طاق و مقرنس»، (به زبان انگلیسی) دارالآثار الاسلامیه، کویت، ۱۳۷۷.

۱۴- «تداوم فرهنگی و سیر تحول معماری مسجد، باستان‌شناسی و هویت فرهنگی»، همایش هویت فرهنگی، دانشگاه تهران، هفته پژوهش فرهنگی، ۱۳۷۷.

۱۵- لاله، هایده و شیخ‌الحکمایی، عمادالدین، «بناهای مرشدی، معماری و کارکرد»، (به زبان فرانسه)، ۱۳۷۸. کنفرانس بین‌المللی:

4th European Conference of Iranian studies, Paris, 6-10 September 1999.

آثار و تالیفات

مقالات فارسی

- ۱- «معماران دوره اسلامی، دانش نظری و کاربرد عملی آن». وقف، میراث جاویدان، (ویژه‌نامه تاریخ علم)، ش ۱۵-۱۶، پاییز و زمستان ۱۳۷۵، صص ۵۱-۳۹.
- ۲- «مسجد جامع اصفهان». *دایرةالمعارف بزرگ اسلامی*، ج ۹، صص ۲۱۱-۲۰۱.
- ۳- «مسجد جامع اشترجان». *دایرةالمعارف بزرگ اسلامی*، ج ۹، صص ۶-۲.
- ۴- «بناهای سلسله مرشدیه در کازرون»، با همکاری عمادالدین شیخ‌الحکمایی، مجموعه مقالات کنگره معماری و شهرسازی، سازمان میراث فرهنگی کشور (زیر چاپ).
- ۵- «پیشنهادی برای تنظیم علمی بایگانی میراث وقف در سازمان اوقاف و امور خیریه». وقف، میراث جاویدان (زیر چاپ).

ترجمه

۶- «باستان‌شناسی و هنر اسلامی». *چکیده‌های ایران‌شناسی Abstracta Iranica*، ش ۱۹-۱۷، ۹۶-۱۹۹۴، مرکز نشر دانشگاهی و انجمن ایران‌شناسی فرانسه در تهران- پاریس، ۱۹۹۹.

مقالات خارجی

- 1- "Les arcs brisés persans: remarques sur leurs particularités géométriques et techniques", *Historie de l'art*, 11, 1990, pp. 3-13
- 2- "A propos du traité d'architecture de Qiyas al-Din jamsid Kasani", in B. G. Fragner, C. Fragner, G. Gnoli, R. Haag-Higuchi, M. Maggi, P. Orsatti ed., *Proceedings of the Second European Conference of Iranian Studies* (1991),

۱۱-۱۷

- ۳۶- «قدمت موسیقی، ترجمه متنی به خط میخی بابلی»، سخن، اردیبهشت ۱۳۳۳، صص ۳۶۹-۳۶۶.
 ۳۷- ترجمه «یک زیگورات ایلامی». نوشته ریچرشن، گزارشهای باستان‌شناسی، ش ۳، صص ۲۳۷-۲۲۳.

کتاب

- ۱- راهنمای موزه آستان قدس رضوی. مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۳۴، ۸۰ ص، مصور.
 ۲- ویرانه‌های شوش. بی. بی. ن، ۱۳۳۴، ۸۸ ص، مصور.

□ □ □

نام و نام خانوادگی: علی موسوی

زاد روز: ۱۳۴۶

زادگاه: تهران

تحصیلات:

- دیپلم، تهران.
- لیسانس باستان‌شناسی و هنر ایران، دانشگاه لیون، فرانسه.
- فوق لیسانس باستان‌شناسی، دانشگاه لیون، فرانسه (۱۹۹۷-۱۳۷۶).
- دکترای باستان‌شناسی، دانشگاه برکلی، کالیفرنیا، آمریکا (در حال تحصیل).

علی موسوی در سال ۱۳۴۶، از پدری باستان‌شناس و مادری معلم، پا به عرصه وجود گذاشت. دوره ابتدایی و متوسطه را در تهران به پایان برد. پس از اخذ دیپلم متوسطه به خدمت سربازی در جبهه‌های جنگ تحمیلی شتافت و همزمان با برقراری آتش‌بس خدمت وظیفه را به پایان رسانید. در سال ۱۳۶۹ (۱۹۹۰ م) با استفاده از بورس فرهنگی دولت فرانسه به آن کشور عزیمت کرد و در دانشگاه لیون مشغول تحصیل در رشته باستان‌شناسی و هنر ایران شد. پایان‌نامه لیسانس او درباره «فرهنگ سفال خاکستری در دشت تهران و بررسی منشأ و مسیر حرکت آن» بود. سپس در همان دانشگاه سرگرم تحصیل در مقطع فوق لیسانس (M. A.) شد. در سال ۱۳۷۶ (۱۹۹۷ م) با نوشتن رساله خود درباره فرهنگ‌های عصر آهن حوزه دریای خزر (گیلان و مازندران) با عنوان:

continuite changement sur la cote meridionale LA CASPIENNE a l'age du fer (C. 1350 - 300 AV. J. - C).

موفق به اخذ درجه فوق لیسانس شد. موسوی در کاوشهای متعددی در ایران، فرانسه، ترکیه و ایتالیا شرکت داشته است. و هم‌اکنون در «فریرگالی» شهر واشنگتن سرگرم مطالعه بر روی دست‌نوشته‌ها و گزارشهای چاپ نشده باستان‌شناس شهیر آلمانی «ارنست هرتسفلد» است.

آثار و تألیفات

مقالات فارسی

- ۱- «پارسه، دژی برای داریوش - یک مطالعه مقدماتی بر روی سیستم دفاعی تخت جمشید». نامگانی استاد علی سامی، به کوشش: محمود طاووسی، جلد اول - شیراز ۱۳۷۰.
- ۲- «نظری به کتاب بین‌النهرین و ایران باستان» مجله باستان‌شناسی و تاریخ، شماره دوم سال سوم شماره (پیاپی ۶) بهار و تابستان ۱۳۶۸.
- ۳- «واندبرگ باستان‌شناس بزرگ». باستان‌شناسی و تاریخ، شماره دوم، سال هشتم، شماره پیاپی ۱۶، بهار و تابستان ۱۳۷۳.

و پرورش، ج ۲۵، ش ۱، ۶۲-۵۹ و ش ۶ و ۷، صص ۷۱-۶۸

- ۸- «صنایع ظرفه ایران در عهد ساسانیان». مهر، ۳، صص ۱۱۸۰-۱۱۷۷.
- ۹- «تاریخ شوش از روی کتیبه‌های کشف شده». آموزش و پرورش، ج ۲۵، ش ۱، صص ۳۱-۲۸ و ۶۰-۵۹.
- ۱۰- «چغازنبیل». گزارش یونسکو، ج ۵، ش ۳ و ۴، صص ۲۸-۲۳.
- ۱۱- «چغازنبیل». آموزش و پرورش، ش ۲۶، صص ۲۲۳-۲۲۴.
- ۱۲- «خرابی‌های وارده به شوش». یغما، ش ۷، صص ۲۷-۲۳.
- ۱۳- «شوش و خرابی‌های وارده بر آن». ایندوایرانیکا، ج ۹، ش ۱، صص ۱۶-۱۳.
- ۱۴- «جامع گوهرشاد». یغما، ش ۷، صص ۵۱۵-۵۰۹.
- ۱۵- «بقعه سیدعلاءالدین (درشیراز)». آموزش و پرورش، ش ۲۶، صص ۱۸۰-۱۷۸.
- ۱۶- «عبارات منظوم و مسجع در مسکوکات و مهرهای سلطنتی ایران». آموزش و پرورش، ش ۲۶، صص ۵۴۳-۵۳۹.
- ۱۷- «قالی نفیس شاه‌عباس». نامه آستان قدس، ج ۱، ش ۲، صص ۵۴-۴۹.
- ۱۸- «موزه آستان قدس». نامه آستان قدس، ج ۱، ش ۳، صص ۳۹-۳۶ و ش ۴، صص ۵۸-۶۰.
- ۱۹- «باستان‌شناسی در ایران وعقیده پاره‌ای از دانشمندان درباره آن». نقش و نگار، ش ۸، ۱۳۴۲، ۷۵-۷۴.
- ۲۰- «فرشهای تاریخی ایران». هنر و مردم، ج ۱، ش ۱، صص ۲۳-۱۷، (سیدمحمد تقی مصطفوی).
- ۲۱- «از ادبیات شش هزار ساله [ایشیتر رب‌النوع عشق]». باستان‌شناسی، ج ۱، ش ۳ و ۴، صص ۶۳-۵۸.
- ۲۲- «میتولوژی مذاهب جنوب غربی ایران». آموزش و پرورش، ش ۲۶، صص ۸۷-۸۱.
- ۲۳- «اندازه‌گیریهای نژادی در ایران». مهر، ش ۸، صص ۴۲۴-۴۲۲ و ۴۹۳-۴۹۱.
- ۲۴- «حمله مغول و دقایق گرگان». آموزش و پرورش، ش ۲۶، صص ۶۹۵-۶۹۲.
- ۲۵- «پیوند شعر و هنر در موزه آستان قدس». اطلاعات ماهانه، ش ۸۸، تیر ۱۳۳۴، صص ۳-۲ و ۴۸.
- ۲۶- «موزه ایران باستان». آموزش و پرورش، ش ۲۶، تیر ۱۳۳۲، صص ۴۴۴-۴۳۷.
- ۲۷- «موزه مردم‌شناسی». آموزش و پرورش، خرداد ۱۳۳۲، صص ۳۴۱-۳۳۵.
- ۲۸- «موزه و خزانه آستان قدس رضوی». نامه فرهنگ، اسفند ۱۳۳۰، صص ۱۲۲-۱۲۰ و فروردین ۱۳۳۱، صص ۱۶۹-۱۶۸ و اردیبهشت ۱۳۳۱، صص ۲۱۹-۲۱۷.
- ۲۹- «موزه‌های کودکان». آموزش و پرورش، ۱۳۳۲، صص ۶۲۴-۶۲۰.
- ۳۰- «تاریخ صنایع بین‌النهرین و جنوب غربی ایران». گزارش یونسکو، ش ۳ و ۴، فروردین و تیر ۱۳۳۴، صص ۲۱-۱۸.
- ۳۱- «گنجینه کلاردشت». گزارشهای باستان‌شناسی، ش ۳، ۱۳۳۴، صص ۱۴۶-۱۱۵.
- ۳۲- «صنایع دستی آذربایجان شرقی». مرکز صنایع دستی، ش ۶ مرداد ۱۳۵۳، صص ۱۴-۹ و ش ۷، مرداد ۱۳۵۳، صص ۱۹-۱۵.
- ۳۳- «تاریخ صنایع مصر». گزارش یونسکو، ش ۱ و ۲، آذر و اسفند ۱۳۳۲، صص ۳۸-۳۳.
- ۳۴- «اطلاعات اجمالی درباره چند ظرف مکشوفه در دروس شمیران». گزارشهای باستان‌شناسی، صص ۱۴۶-۱۳۹.
- ۳۵- «کاشی و صنعت ظروف سفالی». نقش و نگار، ش ۴، ۱۳۳۶، صص

- ابتدایی، مدرسه توفیق، زنجان.
- متوسطه، دبیرستانهای ناصرخسرو، مدرس و علمیه ایران.
- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران

محمود موسوی در سال ۱۳۱۶ در خانواده‌ای قدیمی و سنتی به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی را در مدرسه توفیق زنجان به پایان برد. سپس به تهران آمد و تحصیلات متوسطه را در دبیرستانهای ناصرخسرو، مدرس و علمیه به اتمام رساند. در سال ۱۳۳۷ به دانشگاه راه یافت و در رشته باستان‌شناسی در دانشگاه تهران مشغول به تحصیل شد. همزمان با تحصیل در دانشگاه به استخدام دولت درآمد. ابتدا با عنوان نقشه‌بردار و حقار معدن دروزارت صنایع و معادن آن زمان سرگرم کار شد. در سال ۱۳۴۵ پس از اتمام تحصیلات دانشگاهی به اداره کل باستان‌شناسی و فرهنگ عام منتقل و کار تخصصی خود را در محوطه‌های باستانی دنبال کرد.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- مدیریت پژوهشهای باستان‌شناسی، سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۶ (به مدت ۶ سال).
- ۲- دبیراجرایی نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی - شوش، ۱۳۷۳.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای استان ایلام و پشتکوه لرستان، هیأت باستان‌شناسان بلژیکی به سرپرستی لویی واندربرگ.
- ۲- شرکت در بررسی‌های شناسی غارهای بین خوی و سرشت، هیأت باستان‌شناسان دانشگاه کلمبیا آمریکا، به سرپرستی پروفیسور رالف سولکی.
- ۳- شرکت در کاوشهای هفتون تپه سلماس آذربایجان غربی، هیأت باستان‌شناسان دانشگاه منچستر انگلستان به سرپرستی پروفیسور چارلز برنی.
- ۴- شرکت در کاوشهای تخت سلیمان تکاب در آذربایجان غربی، هیأت باستان‌شناسان آلمانی به سرپرستی رودلف نومن و دیتریش هوف.
- ۵- شرکت در کاوشهای گردلر تپه ارومیه، هیأت باستان‌شناسان اتریشی به سرپرستی آندریاس لیپرت.
- ۶- شرکت در کاوشهای حلیمه‌جان رودبار گیلان، هیأت باستان‌شناسان ژاپنی از دانشگاه توکیو به سرپرستی شینجی فوکای.
- ۷- شرکت در کاوشهای محوطه‌های باستانی زابل، هیأت باستان‌شناسان ایتالیایی (از موسسه ایزمئو).
- ۸- مشارکت در بررسی‌های باستان‌شناسی منطقه آذربایجان شرقی به سرپرستی سیف‌الله کامبخش‌فرد.
- ۹- مشارکت و عضویت و معاونت در کاوشهای تخت جمشید به سرپرستی اکبر تجویدی.
- ۱۰- مشارکت در کاوشهای هیأت آموزشی دانشگاه تهران در سگزآباد قزوین (نماینده مرکز باستان‌شناسی ایران) به سرپرستی عزت‌الله نگهبان.
- ۱۱- سرپرستی بررسی‌های باستان‌شناسی در اشکور گیلان، هیأت اعزامی مرکز باستان‌شناسی ایران (به مدت ۵ فصل متمادی).
- ۱۲- سرپرستی کاوشهای مسجد جامع ابرقو.
- ۱۳- سرپرست هیأت بررسی و تعیین حریم تپه چغا‌گاوانه شاه‌آباد غرب.
- ۱۴- سرپرستی هیأت تجدیدنظر در حریم تخت جمشید.
- ۱۵- سرپرست هیأت کاوشهای جزیره کیش.

- ۴- «فریدریک کرفتر و تخت جمشید»، باستان‌شناسی و تاریخ، شماره اول، سال دهم، شماره پیاپی ۱۹، پاییز و زمستان ۱۳۷۴.
- ۵- «ژاک دومورگان و حفاری شوش»، باستان‌شناسی و تاریخ، شماره اول و دوم، سال هشتم، شماره پیاپی ۱۱ و ۱۲، آبان ۱۳۷۱.
- ۶- «شرق ایران در زمان هخامنشیان (نقد و معرفی کتاب دلبلیو جی، ووگل سانگ)»، باستان‌شناسی و تاریخ، شماره دوم، سال هشتم، (۱۶ پیاپی) بهار و تابستان ۱۳۷۳.
- ۷- ظهور و سازمان شاهنشاهی هخامنشی - مدارک ایران شرقی، (نقد و معرفی کتاب دلبلیو جی، ووگل سانگ) مجله باستان‌شناسی و تاریخ، شماره دوم، سال هشتم، (۱۶ پیاپی) بهار و تابستان ۱۳۷۳.
- ۸- تاریخ امپراطوری هخامنشی از کوروش تا اسکندر، نگاهی به تاریخ نوین از عصر هخامنشی تا فتح اسکندر - نقد و بررسی کتاب Histoire de l'empire Perse، اثر پیریریان - مجله باستان‌شناسی و تاریخ، شماره ۱ و ۲، سال یازدهم (۲۱ و ۲۲ پیاپی)، پاییز زمستان ۵، و بهار و تابستان ۱۳۷۶.
- ۹- «کوروش - داریوش، دو جهان‌نگری، دو امپراطوری»، میراث فرهنگی (ویژه‌نامه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران پس از انقلاب اسلامی) شماره ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۷۳.
- ۱۰- «شهر پارسه، نکاتی درباره توپوگرافی و دستگاه دفاعی تخت جمشید»، مجموعه مقالات دومین کنگره معماری و شهرسازی ایران - بم، جلد سوم، (زیر چاپ).

مقالات انگلیسی - فرانسه

- 1- 1990, two Bronze statuettes from Tuzandezjan Kurasan - *Bulletin of the Ancient orient museum* - Tokyo japan, volume XI.
- 2- 1989, The Discovery of an Achaemenid station at DEH-BOZAN in the Asadabad valley - *AMI (Archaeologische mitteilugen aus IRAN)* - Band 22.
- 3- 1999, La Ville de Parsa: Quelques Remarques sur la Topographie et le système Défensif de persépolis - *Iranica Antiqua*, vol. XXXIV.
- 4- 1990, Obituary, Professor ALI SAMI (1910 - 1989) - *Iranica Antiqua*, vol. XXV.
- 5- Early Archaeological Adventures and Methodological Problems in Iranian Archaeology (The evidence from SUSA) - *Iranica Antiqua*, vol. XXXI, 1996.
- 6- Une Brique à décor Polychrome de L'IRAN Occidental - *studies Iranica*, 23, 1994.
- 7- Tepe HORREEYE, Le Bit Akitu de Tchogha zanbi? - *Mélanges jean Perrot* - editions Recherche sur la civilisations, Paris 1990.
- 8- Parsa, a stronghold for Darius (a Preliminary study of the defence system of Persepolis - *East and west*, vol. 42, NO. 2-4, 1992.

نام و نام خانوادگی: محمود موسوی
زادروز: ۱۳۱۶
زادگاه: زنجان
تحصیلات:

تحصیلات:

- دیپلم، تهران، ۵۳-۱۳۵۲.
- کارشناسی باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۵۶.

- کارشناسی ارشد باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی تهران، ۷۳-۱۳۷۲.
عنوان رساله: «ظروف سفالین چشمه علی (ری)».

آنچه از نظراتان خواهد گذشت گفتگویی است با خانم اسفندیاری که توسط خانمها نرگس احمدی، خدیجه حسین‌زاده، فرنوش سلیمان‌زاده و نگین میری صورت گرفته است. این مصاحبه برای انتشار در ویژه‌نامه‌ای تحت عنوان «زنان باستان‌شناس ایرانی» انجام شده بود لیکن انتشار آن برعهده تعویق افتاد.

■ خانم اسفندیاری! لطفاً کمی درباره‌ی چگونگی آغاز تحصیل شما در رشته باستان‌شناسی توضیح دهید؟

□ من به باستان‌شناسی علاقه داشتم، اولین رشته انتخابی من بود و خوشبختانه در این رشته پذیرفته شدم. دوره کارشناسی را در دانشگاه تهران گذراندم. بلافاصله پس از فارغ‌التحصیلی در سال ۱۳۵۷ در مرکز باستان‌شناسی ایران استخدام شدم و به عنوان مأمور در بخش پیش از تاریخ موزه ملی ایران مشغول کار شدم و بعدها با تغییراتی که در مرکز باستان‌شناسی به وجود آمد و تقسیم‌بندی‌هایی که انجام شد، در قسمت میراث فرهنگی استان تهران مشغول به کار شدم و دوره مأموریتم را هم به پایان رساندم.

■ نحوه استخدام شما در مرکز باستان‌شناسی چگونه بود؟ و سمت شما در سازمان میراث فرهنگی چیست؟

□ طبیعتاً من هم مانند بسیاری از دانشجویان باستان‌شناسی، دوست داشتم در فضای باستان‌شناسی کار کنم. البته زمانی که من استخدام شدم، برای تهران استخدام نمی‌کردند و من هم کمی ناامید بودم. اما با راهنمایی‌های استاد عزیزم خانم ملک‌زاده بیانی، به مرکز باستان‌شناسی مراجعه کردم و پیشنهاد کار دادم. خوشبختانه به سادگی پذیرفته شد. یک یا ۲ ماه به صورت قراردادی کار کردم و بعد طبق قانونی، همه قراردادیها رسمی شدند و من از هم قراردادی به صورت رسمی درآمدم و به عنوان کارشناس باستان‌شناسی مشغول به کار شدم. دوره کارشناسی ارشد را نیز به پایان رسانده‌ام و اکنون هم کارهای پژوهشی انجام می‌دهم.

■ وضعیت سازمان میراث فرهنگی و به طور کلی جامعه باستان‌شناسی را چگونه می‌بینید؟

□ به نظر من هر دستگاه اداری هر ۱۰ سال یکبار احتیاج به تغییر دارد. برای اینکه ما نیروهای تازه‌ای داریم و از انرژی موجود باید استفاده کنیم. باید برای اینکار برنامه‌ریزی صورت بگیرد و هم دانشگاه و هم جامعه متحول شود. جامعه‌ای که فقط به یک سمت وسو حرکت کند نمی‌تواند جامعه موفق‌تری باشد. در ضمن تحول هم باید تحولی مثبت و علمی و برنامه‌ریزی شده و با در نظر گرفتن امکانات و پتانسیل موجود باشد. در حال حاضر بیشتر مشکلات سازمان، نبود امکانات لازم است و همین امر موجب ایجاد کاستی‌ها و نواقصی در کار می‌شود.

■ آیا به نظر شما ارتباط سازمان میراث فرهنگی و دانشگاه در حد مطلوبی است؟ در ضمن خود شما تا چه حدی با دانشگاه ارتباط دارید؟

□ به نظر من ارتباط دانشگاه و میراث باید بیشتر شود. در دانشگاه انرژی زیادی وجود دارد. خود من ارتباطی با دانشگاه ندارم، اما استادانی که در دانشگاه هستند زمانی استاد ما هم بوده‌اند و استادان جدید را هم در جاهای مختلف می‌بینم و اگر لازم باشد با آنها در زمینه‌های مختلف مشورت می‌کنم. به طور کلی جامعه باستان‌شناسی به صورت یک خانواده

۱۶- سرپرست هیات کاوشهای مسجد جمعه اردبیل.

۱۷- سرپرست هیات کاوشهای حریم مجموعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی.

آثار و تالیفات

۱- «پی‌گردی و کاوش در مسجد جامع ساوه». گزارش‌های چهارمین مجمع سالانه کاوشها و پژوهش‌های باستان‌شناسی در ایران. انتشارات مرکز باستان‌شناسی ایران، تهران، ۱۳۵۵.

۲- «یادی از علی سامی». مجله باستان‌شناسی و تاریخ، شماره دوم، سال سوم، شماره پیاپی ۶، بهار و تابستان ۱۳۶۸.

۳- «باستان‌شناسی در پنجاه سالی که گذشت». میراث فرهنگی، شماره دوم، زمستان ۱۳۶۹.

۴- «آغاز دوره تاریخی در ایران شمالی براساس یافته‌های باستان‌شناسی». میراث فرهنگی (ویژه‌نامه گردهمایی شوش)، شماره ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۷۳.

۵- «کاوش باستان‌شناسی در شهر تاریخ حریرة جزیره کیش». گزارش‌های باستان‌شناسی، سازمان میراث فرهنگی کشور، شماره ۱، مهر ۱۳۷۶.

۶- «باستان‌شناسی در جهان اسلام». دانشنامه جهان اسلام، حرف (ب)- باقی‌نمانده‌ی ج ۱، تهران ۱۳۷۵.

۷- «بقعة شیخ صفی‌الدین اردبیلی». دانشنامه جهان اسلام، حرف ب (برپهاری- بللیس) جلد ۳، تهران ۱۳۷۶.

۸- «مسجد جامع اردبیل». مجموعه مقالات همایش معماری مسجد، گذشته - حال - آینده، دانشگاه هنر و دانشکده پردیس اصفهان، ۱۳۷۶، جلد اول.

۹- «یادمان خشتی، کوه خواجه زابل و (خلاصه‌ای از نتایج مطالعات و کاوشهای انجام شده در آن)». مجموعه مقالات اولین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، سازمان میراث فرهنگی کشور به کوشش: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی، ج ۴، ۱۳۷۵.

۱۰- «کاوش در بخش غربی مجموعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی، اردبیل». مجموعه مقالات دومین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران - ارگ یم کرمان - جلد دوم - از انتشارات سازمان میراث فرهنگی کشور به کوشش: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی ۱۳۷۸.

۱۱- «باستان‌شناسی گیلان». کتاب گیلان، به کوشش: ابراهیم اصلاح عربانی، ج ۱، ۱۳۶۹.

۱۲- «مقدمه‌ای بر باستان‌شناسی کرمان». مجموعه مقالات کرمان‌شناسی، مرکز کرمان‌شناسی، ۱۳۶۹.

۱۳- «باستان‌شناسی ایران». سیمای فرهنگی ایران، به کوشش: عباس نامجو، ۱۳۷۷.

۱۴- «تاریخچه باستان‌شناسی ایران». تما به پژوهش، معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۸.

15- Kuh-e Khadjeh un complex religieu de L'est IRAN-Dossiers d'Archie , NO. 243, Mai 1999

کتاب

- ۱- توس شهر خفته در تاریخ.
- ۲- یادنامه نخستین گردهمایی باستان‌شناسی ایران بعد از انقلاب اسلامی - شوش ۱۳۷۳، به کوشش محمود موسوی، سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۶.

□□□

نام و نام‌خانوادگی: آذرمیدخت علیمحمد اسفندیاری
زاد روز:
زادگاه: تهران

بین خانم‌ها و آقایان از نظر توانایی تفاوتی قابل شد؟
□ به عنوان یک زن نمی‌شود گفت که مشکلات فقط در اداره است. من مشکل را در این می‌بینم که جامعه با آن دیدی که آقایان را نگاه می‌کند، خانم‌ها را نمی‌بیند. ولی من خودم تفاوتی بین خانم‌ها و آقایان به خصوص در باستان‌شناسی نمی‌بینم. چون باستان‌شناسی نیازی به وقت و حوصله زیادی دارد. خود آقایان هم به این نتیجه رسیده‌اند که خانم‌ها واقعاً دقیق‌ترند. به خصوص که یک سری مشکلات اقتصادی که آقایان با آن درگیر هستند خانم‌ها ندارند. در سازمان میراث فرهنگی هم کار خانم‌ها بسیار رضایت‌بخش بوده است و خانم‌ها حتی در دور افتاده‌ترین مناطق به کار مشغولند.

■ با تشکر از این که وقتتان را در اختیار ما گذاشتید.

□ من هم متشکرم.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- کارشناس باستان‌شناسی، مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۶.
- ۲- کارشناس باستان‌شناسی، سازمان میراث فرهنگی کشور.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای دشت قزوین، دانشجو-کارآموز، به سرپرستی دکتر عزت‌الله نگهبان.
- ۲- شرکت در کاوشهای دامغان «قومس»، کارآموز، به سرپرستی دکتر دیوید استروناخ، ۱۳۵۷.
- ۳- شرکت در کاوشهای ری، دو ماه، به سرپرستی دکتر کوثری.
- ۴- شرکت در کاوشهای سلطانیه، دو ماه، به سرپرستی دکتر میرفتاح.
- ۵- شرکت در کاوشهای زیویه.
- ۶- شرکت در کاوشهای نیشابور.
- ۷- شرکت در کاوشهای محوطه از بکی ساوجیلاخ کرج، به سرپرستی دکتر مجید زاده.

آثار و تالیفات

مقالات

- ۱- «تپه ازبکی به عنوان یکی از مراکز فرهنگی فلات مرکزی ایران»، باستان‌شناسی و تاریخ.
- ۲- «پیشینه صندلی و گل نیلوفر آبی در مدارک باستان‌شناختی»، باستان‌شناسی و تاریخ، سال یازدهم، شماره ۱ و ۲، شماره پیاپی ۲۱ و ۲۲، پاییز و زمستان ۷۵ و بهار و تابستان ۷۶، صص ۶۳-۷۰.
- ۳- «بررسی مناطق پیش از تاریخی شهرستان مشهد»، پژوهش‌شکده باستان‌شناسی سازمان میراث فرهنگی (زیر چاپ).

کتاب

- ۱- جایگاه فرهنگی چشمه‌علی در فلات مرکزی ایران، سازمان میراث فرهنگی (زیر چاپ).

ترجمه

- ۲- مهرهای استوانه‌ای آسیای غربی، نوشته وایزمن، (آماده چاپ).

نام و نام خانوادگی: حسن طلایی مغانجویی

زاد روز: -

زادگاه: -

تحصیلات:

است و اعضای این خانواده همگی به آن علاقمند است.

■ گرایش شما در دوره کارشناسی ارشد «پیش از تاریخ» بوده است. بر چه اساسی این گرایش را انتخاب کرده‌اید؟

□ انتخاب گرایش «پیش از تاریخ» براساس علاقه من بوده است. چون استادان من اغلب گرایش پیش از تاریخ دارند و کاوش‌های دشت قزوین هم که دوران دانشجویی را آن جا کار کردیم، مربوط به پیش از تاریخ بود، طبعاً این علاقه به صورت نهفته در اغلب ما وجود داشت. همچنین بعد از ورود من به اداره باستان‌شناسی، مرا برای بخش پیش از تاریخ موزه ملی در نظر گرفتند. و برای آشنایی با قسمت‌های مختلف به عنوان مأمور فرستاده می‌شدم.

این واقعاً کار بسیار خوبی بود و من تجربه خوبی از دوره کارم در موزه ایران باستان دارم و بسیار راضی هستم. به خصوص آگاهی‌های خودم را در مورد پیش از تاریخ مدیون همین کار هستم. پیشنهاد می‌کنم که مدیران به این امر توجه کنند و برای کسانی که می‌خواهند استخدام شوند این دوره را بگذرانند. به خصوص در شهرستانها که ما نیروی انسانی اندکی داریم. خیلی خوب است که امکاناتی وجود داشته باشد تا افراد بتوانند در قسمت‌های مختلف موزه کار بکنند.

■ در رابطه با کارهای میدانی خود کمی توضیح دهید؟

□ در دوره کارشناسی ارشد بایستی که ۲۰ واحد کار عملی یا میدانی انجام می‌دادیم که این ۲۰ واحد را در دشت قزوین گذراندم. دوره خوبی بود و چیزهای زیادی یاد گرفتیم و جا دارد از استادانم آقای دکتر نگهبان، دکتر ملک و دکتر مجیدزاده تشکر کنم. بعد از استخدام در مرکز باستان‌شناسی سابق و سازمان میراث فرهنگی فعلی یک دوره کارآموزی در دامغان «قومس» زیر نظر دیوید استروناخ گذراندم. یک دوره ۲ ماهه بود که مرکز باستان‌شناسی کسانی را که وارد این مرکز می‌شدند ملزم می‌کرد که این دوره را بگذرانند. من این دوره را در سال ۱۳۵۷ گذراندم. در شرایط پس از انقلاب مشکل بود که خانم‌ها در حفاری و کاوش در نقاط دور شرکت کنند، این بود که چند سالی کار خانم‌ها صرفاً در ادارات بود: بعد از آن بنا به ضرورت علمی و ایجاد امنیت اجتماعی فرصت برای شرکت در کاوش ایجاد شد و من با هیات‌های مختلفی کار کردم. بعد از انقلاب در کاوش ری شرکت کردم. این کاوش زیر نظر آقای دکتر کوثری بود که سرپرست هیات بودند و من حدود ۲ ماه همکاری داشتم. بعد از آن کاوشهای سلطانیه بود که در آنجا هم ۲ فصل با آقای میرفتاح کار کردم و این مربوط به سال ۷۳ یا ۷۴ می‌شود. همینطور در کاوشهای زیویه و کاوشهای نیشابور شرکت داشتم. سال گذشته هم در کاوش یان تپه به سرپرستی دکتر مجیدزاده شرکت داشتم.

■ اعضای هیات حفاری چگونه انتخاب می‌شوند و آیا تجربه یک باستان‌شناس در انتخاب او موثر است؟

□ انتخاب اعضای هیات توسط سرپرست هیات انجام می‌گیرد. بنا به دلایلی سازمان، این اختیار را به سرپرست هیات داده است.

تجربه هم ملاک مهمی است. اما این تجربه‌ها در کاوشها دائماً اضافه می‌شود در واقع می‌توان گفت که هر فصل از کاوش تجربه جدیدی است و نوعی برنامه آموزشی است و یک باستان‌شناس همواره با چیزهای تازه‌ای برخورد می‌کند. در واقع یکی از جذابیت‌های باستان‌شناسی، نوآوری‌هایی است که در آن وجود دارد. در باستان‌شناسی همیشه یک کشف و شهودی وجود دارد و لذت آن را فقط کسانی که کار باستان‌شناسانه انجام می‌دهند، می‌توانند احساس کنند. البته به علت محدودیت امکانات، سختی‌های زیادی هم در کار وجود دارد اما باستان‌شناسان با علاقه و پشتکار خود و با تلاش زیاد به کار ادامه می‌دهند.

■ آیا در زمینه کار خود (باستان‌شناسی) مشکلاتی را به عنوان یک خانم داشته‌اید و به نظر شما اصولاً می‌توان در زمینه فعالیت‌های باستان‌شناسی

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.

محمود کردوانی در سال ۱۳۰۳ در بوشهر متولد شد. در سال ۱۳۲۵ دوره پنجم متوسطه را به پایان رسانید و دیپلم کامل متوسطه را در تهران اخذ کرد. در آن روزگار در اهواز یک دبیرستان و یک دانشسرای مقدماتی وجود داشت و در همه ایران فقط دانشگاه تهران جهت تحصیلات عالی دانشجوی می‌پذیرفت. بهمین جهت تحصیل دانشگاهی برای تمام قشرهای اجتماعی امکان‌پذیر نبود. بخصوص در خوزستان خانواده‌ها نسبت به تحصیلات عالی رغبتی نداشتند، چه سیاست استعماری انگلیسی‌ها که شرکت نفت مظهر و نماد آن بود با استخدام جوانان دیپلمه با حقوق ماهانه ۶۰۰ تومان که در آن زمان حقوق بسیار خوبی بود مانع از آن می‌شد که خوزستانیها به دانشگاه بروند و به اصطلاح چشم و گوششان باز شود و منافشان را بخطر بیاندازند. بد نیست متذکر شوم که در آن سالها حقوق و مزایای یک دبیر لیسانسیه در این استان کمتر از ۳۰۰ تومان بود. این عوامل باعث می‌شد که جوانان پس از اخذ دیپلم فوراً در شرکت نفت استخدام می‌شدند، البته عده دیپلمه‌ها در همه استان‌ها از سی نفر تجاوز نمی‌کرد. تا سال ۱۳۳۳ تنها یک نفر خوزستانی در رشته آموزش و پرورش تحصیل دانشگاهی داشت.

نگارنده پس از اخذ دیپلم موقتاً در آموزش و پرورش مشغول خدمت شد و چون تعهد سپرده بودم چند سالی در خوزستان و گیلان و قزوین تدریس کردم و پس از خاتمه خدمت سربازی جهت ادامه تحصیل به تهران آمدم. در طول تحصیل دوره دبیرستان دو بار جهت گردش علمی به شوش رفته بودم و کار کاوشگران فرانسوی را از نزدیک و با دقت دیده بودم و از همان تاریخ با واسطه احساسات میهنی و غرور ملی یا نحوه کار هیئت حفاری، علاقه شدیدی به باستان‌شناسی پیدا کردم و برای ادامه تحصیل این رشته را انتخاب کردم. پھر تقدیر در سال ۳۷ از دانشگاه فارغ‌التحصیل شدم. در همین سال طبق تصویب‌نامه هیأت وزیران می‌بایست چند نفر از فارغ‌التحصیلان ممتاز رشته باستان‌شناسی در اداره کل باستان‌شناسی به خدمت گماره شوند. خوشبختانه در این رابطه از من هم دعوت شد و از همان سال ۳۷ مشغول به کار شدم.

تا سال ۳۷ فقط چهار نفر باستان‌شناس در تهران و یک نفر در شیراز مشغول خدمت بودند و کار فنی باستان‌شناسی اعم از لیسانس یا غیرلیسانس از ده نفر تجاوز نمی‌کرد. با وجود این گزارشهای باستان‌شناسی مرتباً انتشار می‌یافت و چندین کتاب قابل قبول مربوط به فارس، خوزستان، تخت جمشید و پاسارگاد منتشر شده بود. حالا پس از گذشت چهل و پنج سال انتشارات آن دوره را با زمان حال مقایسه کنید و ببینید تفاوت از کجا است تا به کجا! از سال ۳۷ به بعد تا سال ۵۷ نیز مجله باستان‌شناسی انتشار می‌یافت و ما می‌توانستیم نتایج کاوشها را در این مجلات بنویسیم و بخوانیم و از فعالیت باستان‌شناسان فعال و با تجربه کشور مطلع شویم، متأسفانه با گذشت این سالهای متمادی ما فاقد مجله باستان‌شناسی هستیم و علاقمندان به این علم نوپا نمی‌دانند در باستان‌شناسی ایران چه می‌گذرد.

اجازه بدهید در این راستا موضوع کوچکی را مطرح کنم، من در حدود هفت فصل حفاری در شوش با هیأت فرانسوی همکاری داشتم. هیأت کتابخانه کوچکی داشت و من اوقات فراغت را در آنجا به مطالعه می‌پرداختم. نتیجه این مطالعات هم یکی کتاب (کاخ هخامنشی شائور) بود که چاپ شد و دیگری کتاب (تاریخ عیلام) است که چاپ نشده و مرجعی هم برای چاپ آن نیست.

در سال ۵۶ به مدیریت کل فرهنگ و هنر استان بوشهر منصوب شدم. در مدت دو سالی که آنجا بودم از کار باستان‌شناسی دور نشدم، زیرا در همان سال به واسطه بارندگی‌های شدید یک کاخ هخامنشی در روستای

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.

- دکترای باستان‌شناسی، دانشگاه منچستر، انگلستان، ۱۹۸۴.

سوابق اجرایی

۱- مدیر موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران ۷۸-۱۳۷۴.

سوابق آموزشی

- ۱- استادیار در گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.
- ۲- تدریس در گروه باستان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس.
- ۳- سرپرست کوشهای آموزشی دانشجویان باستان‌شناسی، از سوی موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران در تپه سگزآباد دشت قزوین (سه فصل).

آثار و تالیفات

مقالات فارسی

- ۱- «پویایی فرهنگی در باستان‌شناسی ایران»، یادنامه گرد همایی باستان‌شناسی - شوش، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۶، صص ۲۶۶-۲۵۹.
- ۲- «خلاصه گزارش مقدماتی فصل نهم کاوش در تپه سگزآباد دشت قزوین»، دومین گرد همایی باستان‌شناسی، تهران، ۱۳۷۶.
- ۳- «پیشینه ظروف سفالی لوله‌دار و مهاجرت آریاییها»، باستان‌شناسی و تاریخ، سال نهم، شماره اول، شماره پیاپی ۱۷، پاییز و زمستان ۱۳۷۳، صص ۱۵-۹.

مقالات انگلیسی

- 1- 1983, "late Bronze Age and Iron Age I Architecture in sagzabad Qazvin plain: The central piteau of Iran ", *Iranica Antiqua*, vol. 18, pp. 7-51.
- 2- 1984, "Notes on Bronze Artifact at at sagzabad ... ", *Iranica Antiqua*, vol. 19, pp. 32-41.
- 3- 1984, "Notes on New pottery evidence from eastern Urmia Basin: Gol Tepe", *Iran*, No. 22, pp. 56-151.
- 4- 1984, "North - western Iran and surrounding Regions in Iron I and Iron II - Haftavan V-IV in its context", *A Thesis submitted to the University of Manchester for the Degree of ph. D in the Faculty of Arts, Department of Archaeology*.
- 5- 1983, "stratigraphical sequence and Architeetural Remains The Central plateau of Iran", *Archaeologische mitteilungen Avs Iran*, Band 16, p. 59.

کتاب

- ۱- باستان‌شناسی و هنر ایران در هزاره اول پیش از میلاد. انتشارات سمت، تهران، ۱۳۷۴.

نام و نام خانوادگی: محمود کردوانی

زادروز: ۱۳۰۳

زادگاه: بوشهر

تحصیلات:

- ابتدایی و متوسطه، اهواز.

- دیپلم، تهران.

کتاب

۱- کاخ هخامنشی شائور: کاوشهای ۷۲-۱۹۷۱ در شوش. نگارنده با همکاری مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۶، ص ۱۴۴.

نام و نام خانوادگی: مسعود آذرنوش

زادروز: ۵ فروردین ۱۳۲۴

زادگاه: کرمانشاه

تحصیلات:

- کارشناسی باستان‌شناسی و تاریخ هنر، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۴۷.

- کارشناسی ارشد باستان‌شناسی و تاریخ و هنر، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۵۳.

- دکترای باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه ایالتی کالیفرنیا (UCLA)، لس آنجلس ۱۳۶۶.

مسعود آذرنوش در کرمانشاه متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه مشغول به تحصیل در رشته باستان‌شناسی دانشگاه تهران و در سال ۱۳۴۷ موفق به دریافت درجه کارشناسی این رشته گردید. در سالهای ۵۰-۱۳۴۸ خدمت وظیفه را گذراند. پس از خدمت وظیفه مشغول به تحصیل در دوره کارشناسی ارشد باستان‌شناسی شد و در سال ۱۳۵۳ با پایان نامه‌ای تحت عنوان «تمدن و هنر هیتیت» موفق به دریافت درجه کارشناسی ارشد شد. آذرنوش در سالهای ۵۷-۱۳۴۵ شرکت فعالی در کاوشها و بررسی‌های میدانی در ایران داشت.

در سالهای پس از انقلاب برای تحصیل به اروپا و سپس به آمریکا رفت و در سال ۱۳۶۶ رساله دکترای خود را به عنوان:

هنر ساسانی در شرق فارس: کاوشهای حاجی‌آباد در نزدیکی داراب، ایران، دو جلد، آن آربر (میشیگان)، موسسه بین‌المللی میکروفیلم دانشگاهی، (۱۹۸۷).

Sasanian Art in Eastern Fars: The Excavation of A Manor House At House At Hajiabad, Darab, Iran (Ann Arbor, v.m.l. 1987), order Number 8723179.

سوابق اجرایی و اداری

۱- سرپرست هیات‌های کاوش و بررسی، مرکز باستان‌شناسی ایران، ۵۹-۱۳۴۹

۲- استادیار موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، از ۱۳۷۵.

۳- عضو انجمن ایران‌شناسی اروپا.

۴- مشاور مجله باستان‌شناسی و تاریخ، مرکز نشر دانشگاهی.

۵- همکار مجله کتابشناسی انتقادی چکیده‌های ایران‌شناسی (Abstracta Iranica).

۶- مدیر گروه باستان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی تهران.

۷- بورس تحقیقاتی از موسسه باستان‌شناسی آلمان، برلن، ۱۳۶۵.

۸- بورس تحقیقاتی از موزه متروپلیتن، نیویورک ۶۷-۱۳۶۶.

۹- بورس تحقیقاتی از موسسه اسمیتسونین، واشنگتن، ۶۹-۱۳۶۸.

۱۰- انجمن حفظ آثار باستانی و بناهای تاریخی ایالت بروکسل، بلژیک، ۷۴-۱۳۷۳.

سوابق آموزشی

تدریس دروس باستان‌شناسی اشکانی، باستان‌شناسی ساسانی، باستان‌شناسی یونان و روم، روش کاوش و بررسی (نظری و عملی)، تاریخچه باستان‌شناسی، در دانشگاه تهران، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه آزاد

نظرآباد (بین بوشهرو برازجان) پیدا شد و اجباراً در این ناحیه به کاوش پرداختم و در نتیجه از باقیمانده‌های سه کاخ هخامنشی دیگر خاکبرداری شد. مطمئناً آثار دیگر از دوره هخامنشی در این روستا وجود دارد. ضمن کار در این روستا متوجه شدم که زیارتگاه روستا موسوم به (پیر پارسه) یک مقبره هخامنشی است، این زیارتگاه اتاقی است به شکل مربع مستطیل که با سنگ سیاه بنا شده و روی بدنه دیوارها را اهالی از درون و بیرون گچ اندود نموده‌اند. با سازمان میراث فرهنگی این موضوع را مطرح کرده‌ام تا فکری برای این بنای بسیار مهم بکنند که متأسفانه تاکنون اقدامی نشده است.

سوابق اجرایی و اداری

۱- کارشناس باستان‌شناسی، اداره کل باستان‌شناسی، ۱۳۳۷.

۲- مدیرکل فرهنگ و هنر استان بوشهر، ۵۸-۱۳۵۶.

سوابق پژوهشی میدانی

۱- شرکت در کاوش حلوان و فرهیگان فارس، به سرپرستی مهندس حاکمی، ۱۳۳۷.

۲- شرکت در کاوش‌های تپه حسنلو، عضو هیات و بازرس فنی، به سرپرستی هیات دانشگاه پنسلوانیا، ۱۳۳۸ (این بدترین مأموریت دوران خدمتم بود زیرا قصد هیات سوءاستفاده و سرقت اشیاء مکشوفه بود و من تصور نمی‌کردم یک هیات دانشگاهی سارق باشد).

۳- شرکت در کاوشهای آموزشی دانشگاه تهران در تپه مهران‌آباد و جاده ساوه، به سرپرستی دکتر نگهبان.

۴- شرکت در کاوشهای شوش (پنج فصل)، به سرپرستی رمن گیرشمن.

شرکت در کاوشهای شوش (دو فصل)، به سرپرستی ژان پرو.

۵- شرکت در کاوشهای تپه یحیی کرمان، عضو هیات، به سرپرستی دکتر کارلوفسکی.

۶- شرکت در کاوشهای هفتون تپه سلماس، عضو هیات، به سرپرستی چارلز برنی.

۷- شرکت در کاوشهای املش (عمام و سمام)، عضو هیات، به سرپرستی دکتر مقدم و مهندس حاکمی.

۸- شرکت در کاوشهای تپه مارلیک رودبار، (هیجده ماه)، عضو هیات، به سرپرستی دکتر نگهبان.

۹- کاوش در هشت بهشت اصفهان (سه ماه)، سرپرست هیات.

۱۰- کاوش در تپه چغا‌گاوانه اسلام‌آباد کرمانشاه، سرپرست هیات.

۱۱- بررسی باستان‌شناسی در استان کرمانشاه، سرپرست هیات.

۱۲- شرکت در کاوشهای جوبن و رستم‌آباد رودبار، به سرپرستی مهندس حاکمی.

۱۳- شرکت در کاوشهای نصفی رودبار (یک فصل)، به سرپرستی مهندس حاکمی.

۱۴- کاوش در ایلام، سرپرست هیات.

۱۵- شرکت در کاوشهای تخت جمشید (حدود پنج فصل)، ۵۱-۱۳۴۷.

۱۶- کاوش در تپه سبز مرودشت، سرپرست هیات.

۱۷- حفاری تجارتنی در رودبار گیلان (یک فصل)، سرپرست هیات.

۱۸- حفاری تجارتنی در اشکور گیلان (یک فصل)، سرپرست هیات.

آثار و تالیفات

مقاله

۱- «کاوشهای علمی تپه چغا‌گاوانه شاه‌آباد غرب»، باستان‌شناسی و هنر ایران، ش ۷۲، تابستان و پاییز ۱۳۵۰.

بین المللی جاده‌ی ابریشم، یونسکو (پاریس، فرانسه)، همایش بین المللی جاده‌ی ابریشم، یونسکو و پژوهشگاه علوم انسانی (تهران)؛ نخستین (تورین، ایتالیا)؛ دومین (بامبرگ، آلمان)؛ و چهارمین (پاریس، فرانسه) کنفرانس اروپایی پیرامون پژوهش های ایران شناسی ...

آثار و تألیفات

مقالات فارسی

- ۱- «چشم انداز گردلر در هزاره‌ی یکم پیش از میلاد»، نشریه‌ی انجمن فرهنگ ایران باستان، (۱۶) ۱۳۵۳، صص ۱۷-۳۹.
- ۲- «کاوش های گورستان محوطه‌ی سنگ شیر»، گزارش های سومین مجمع سالانه‌ی کاوش ها و پژوهش های باستان شناسی در ایران، تهران، ۱۳۵۴، صص ۵۱-۷۳.
- ۳- «فصل دوم کاوش های محوطه‌ی باستانی سنگ شیر در همدان»، گزارش های چهارمین مجمع سالانه‌ی کاوش ها و پژوهش های باستان شناسی در ایران، تهران، ۱۴۵۵، صص ۴۰-۵۹.
- ۴- «وز تاجیکان»، معارف، دوره‌ی دوازدهم، ش ۱ و ۲، ۱۳۷۴، صص ۳-۱۵.
- ۵- «نگاهی دیگر به شاهپور دوم، اردشیر دوم، و شاهپور سوم: پیشنهادی برای بازتویسی بخشی از تاریخ دوره‌ی ساسانیان»، باستان شناسی و تاریخ (۱۹)، ۱۳۷۵، صص ۳۷-۴۵.
- ۶- «به مناسبت سفر گرجستان»، باستان شناسی و تاریخ، (۲۳-۲۴)، ۱۳۷۸، صص ۴۸-۵۶.
- ۷- «هنر ایران در دوره‌ی اشکانیان»، دائرةالمعارف بزرگ اسلامی (زیر چاپ).
- ۸- «هنر ایران در دوره‌ی ساسانیان»، دائرةالمعارف بزرگ اسلامی (زیر چاپ).

ترجمه (از فرانسه)

- ۱- یوسف راعب، «کهن ترین پاپيروس های عربی»، وقف میراث جاویدان، (۳۹) ۱۳۷۹، صص ۱۳۳-۱۴۶.
- Ragib, Yusuf. "Les Plus Anciens Papyruss Arabes", *Annales Islamologique*, Tome XXX, (Caire; 1996), pp. 1-19.
- ۲- بخش دوران تاریخی در چکیده‌های باستان شناسی، شماره‌ی ۱۷-۱۹، ۱۹۹۴-۱۹۹۶، مرکز نشر دانشگاهی و انجمن ایران شناسی فرانسه در تهران (زیر چاپ).
- In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999).

مقالات انگلیسی

- 1- 1975, "Hamedan, Survey of Excavations in Iran, 1973-74" *Iran* (13), pp. 181-182
- 2- 1981, "Excavations at Kangavar", *Archaeologische Mitteilungen aus Iran* (14), pp. 69-94.
- 3- 1983, "Excavations at Hajiabad, 1977: First Preliminary Report", *Iranica Antiqua* (18), pp. 159-176.
- 4- 1984, "A New Sasanian Temple in Eastern", *Iranica Antiqua* (19), pp. 167-200.
- 5- 1986, "Sapur II, Ardasir II, ans sapur III: Another Perspective", *Archaeologische Mitteilungen aus Iran* (19), pp. 219-247.
- 6- 1987, "Fire Temple and Anahita Temple: A Discussion on some Iranian Palaces of Worship", *Mesopotamia* (22), pp. 391-401

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای هفت تپه خوزستان، دانشجو- کارآموز، به سرپرستی عزت‌اله نگهبان، ۱۳۴۶.
- ۲- استان خراسان، دانشجو- کارآموز، به سرپرستی عزت‌اله نگهبان، ۱۳۴۷.
- ۳- شرکت در کاوشهای هفت تپه خوزستان، دانشجو- کارآموز، به سرپرستی عزت‌اله نگهبان، ۱۳۴۷.
- ۴- شرکت در کاوشهای کنگاور کرمانشاه، دانشجو- کارآموز، به سرپرستی سیف‌اله کامبخش فرد، ۱۳۴۷.
- ۵- شرکت در کاوشهای هفت تپه خوزستان، دانشجو- کارآموز، به سرپرستی عزت‌اله نگهبان، ۱۳۴۸.
- ۶- شرکت در کاوشهای کنگاور کرمانشاه، مسوول کارگاه، به سرپرستی سیف‌اله کامبخش فرد، ۱۳۵۱.
- ۷- کاوشهای مسجد سلیمان، نماینده مرکز باستان شناسی ایران، به سرپرستی ر.گیرشمن، ۱۳۵۲.
- ۸- شرکت در کاوشهای کنگاور، مسوول کارگاه، به سرپرستی سیف‌اله کامبخش فرد، ۱۳۵۲.
- ۹- شرکت در کاوشهای هفت تپه خوزستان، معاون هیات، به سرپرستی عزت‌اله نگهبان، ۱۳۵۳.
- ۱۰- کاوش گردلر تپه، نماینده مرکز باستان شناسی ایران، به سرپرستی ک. کرمر، ۱۳۵۳.
- ۱۱- شرکت در کاوشهای کنگاور کرمانشاه، مسوول کارگاه، به سرپرستی سیف‌اله کامبخش فرد، ۱۳۵۳.
- ۱۲- شرکت در کاوشهای شوش، مسوول کارگاه شاتور، به سرپرستی ژ. پر، ۱۳۵۴.
- ۱۳- کاوشهای کردستان محوطه سنگ‌شیر و تپه هگمتانه همدان، سرپرست هیات، ۱۳۵۴.
- ۱۴- شرکت در کاوشهای شوش، مسوول کارگاه شاتور، به سرپرستی ژ. پر، ۱۳۵۵.
- ۱۵- کاوشهای گورستان محوطه سنگ‌شیر و تپه هگمتانه همدان، سرپرست هیات، ۱۳۵۵.
- ۱۶- کاوشهای کنگاور و درجال، سرپرست هیات، ۱۳۵۶.
- ۱۷- بررسی‌های حاجی‌آبیاد (تل سفیدک) فارس، سرپرست هیات، ۱۳۵۴.
- ۱۸- کاوشهای حاجی‌آباد (تل سفیدک) فارس، سرپرست هیات، ۱۳۵۷.
- ۱۹- کاوشهای کنگاور کرمانشاه، سرپرست هیات، ۱۳۵۷.
- ۲۰- کاوشهای حاجی‌آباد (میل نقاره و چهارستون) فارس، سرپرست هیات، ۱۳۷۶.
- ۲۱- کاوشهای حاجی‌آباد (تل سفیدک) فارس، سرپرست هیات، ۱۳۷۷.
- ۲۲- کاوشهای ابراهیم آباد قزوین (کاوش آموزشی گروه باستان شناسی دانشگاه تهران)، سرپرست هیات، ۱۳۷۹.

سخنرانیها

سخنرانی در همایش های باستان شناختی در ایران و خارج از ایران، در دانشگاه‌ها و موزه‌ها، از جمله در: هفتمین کنگره‌ی بین المللی باستان شناسی و هنر ایران (مونبخ، آلمان)؛ سمپوزیوم‌های چندگانه باستان شناسی ایران در پیش و پس از پیروزی انقلاب (تهران)؛ موزه‌ی متروپلیتن (نیویورک، آمریکا)؛ کلوپ باستان شناسی دانشگاه کلمبیا (نیویورک، آمریکا)؛ موزه‌های سکیر و فریر (واشنگتن، آمریکا)؛ همایش

5- 1999, "Kngavar; un temple séleucide d'Anahita devient un monument sassanide", *Les dossiers de l'archéologie: Empires Perses; d'Alexandre aux Sassanides*, no. 243, pp. 52-53.

معرفی و نقد کتاب

به فارسی

۱- «ترنگ تپه». باستان شناسی و تاریخ، (۲۱-۲۲)، ۱۳۷۷، صص ۷۱-۷۷. به انگلیسی

- Bibliotheca Orientalis, LIII N. 3/4 mai-augustus 1996, Col. 534-544. *Fouilles de Tureng Tepe: sous la direction de Jean Deshayes. I: Les Périodes sassanides et islamiques* par Remy Boucharlat et Olivier Leccmte, avec contridutioons de jean-Claude gardin et Rika Gyselen. Editions Recherche sur les Civilizations, Paris, 1987 (30cm, XII, 236, ill, 172 pp. plts) ISSN 0291-1665: ISBN 2-86538-182-X. 237 FF.

به فرانسه

- Boucharlat, Remy. "Pottery in Susa during the Seleucid, Parthian and Early Sasanian Periods", in Finkbeiner, Uwe. ed. *Materiaalien Zur Archáologie der Seleukiden und Partherzeit im súdliccchen Babylojnien und im Golfgebiet* (Tübingen; E. Wasmuth, 1993), pp. 41-57.

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999), p. 78.

- Curtis, Vesta Sarkhosh, "A Parthian Statuette from Susa and the Bronze Statue from Shami", Iran, XXXI (1993), pp. 63-69.

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris ; 1999), pp. 79-80.

- Finkbeiner, Uwe, ed. *Materialien zur Archaologie der Seleukiden und Partherzeit im sudlichen Babylonien und im Golfgebiet* (Tübingen; E. Wasmuth, 1993), X et 294 p., 7 pls.

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999), pp. 80-81.

- Finkbeiner, Uwe. "Vergleichende Stratigraphie und Chronologie", in Finkbeiner, Uwe. ed. *Materiaalien Zur Archáologie der Seleukiden und Partherzeit im sudliccchen Babylojnien und im Golfgebiet* (Tübingen; E. Wasmuth, 1993), pp. 281-288.

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999), p. 81.

- Gachet, J. et J. F. Salles. "Uruk - Warka", in Finkbeiner, Uwe. ed. *Materiaalien Zur Archaologie der Seleukiden und Partherzeit im sudliccchen Babylojnien und im Golfgebiet* (Tübingen; E. Wasmuth, 1993), pp. 59-85.

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999), p. 81.

- Kasra'íyan, A. *Takht-e Jamshid*, texte de Mehrdad-e Bahar, phot. coul. de Nasrollah-e Kasra'íyan (Tehran;

7- 1988, "Sassanian Art in Eastern Fars: the Excavation of a Manor House at Hajiabad, Darab, Iran", in *Dissertation Abstracts International, Section A. The Humanities and Social Sciences*. Vol. 48, no. 7 [UMI 8723179], pp. 1811-1812.

8- 1989, "Mil-e Naqārah Hānah, a Complex of two Cahar-Taps in Eastern Fars", *Archaeologia Iranica et Orientalis, Miscellanea in Honorem Louis Vanden Berghe* (Gent; Iranica Antiqua), pp. 651-662.

9- 1991, "The Manor House of Hajiabad and the Chronology of the Sasanian Gavrnors of Kūsānsahr", in P. Bernard and F. Grenet eds. *Histoire et Cultes de l'Asi Centrale Préislamique; Sources écarites et documents archéologiques* (Paris; Centre National de la Recherche Scientifique), pp. 79-84.

10- 1995, "From Persepolis to al-Fustat: Continuation of Achaemenid Architectural Concepts", in *Proceedings of the Second European Conference of Iranian Studies*, Bamberg, 30th September to 4th October, 1991, Bert G. Fragner et al editors (Roma; Istituto Italiano per il Medio ed Estremo Oriente), pp. 47-52.

11- 1996, "Kangávar", in *The Dictionary of Art* (London; Macmillan), vol. 17, p. 773.

12- 1996, "Stucco, III, History and uses, I. Ancient", in *The Dictionary of Art* (London; Macmillan), vol. 29, pp. 813-816.

Forthcoming:

13- "Seleucid and Parthian Architecture", in *the Splendor of Iran*, (London and Tehran; Booath-Clibborn and Nashr-e Daneshgahi).

14- "Parthian and Sasanian Stucco", in *The Splendor of Iran*, (London and Tehran; Booath-Clibborn and Nashr-e Dáneshgáhi)

15- "Sasanian Architecture", in *The Splendor of Iran*, (London and Tehran; Booath-Clibborn and Nashr-e Dáneshgáhi).

مقالات فرانسه

1- 1979, "Deux Sasions de fouilles a la Necropole de Sang-e Shir (Hamadan), in *Akten des VII. Internationalen Kongresses fur iranische Kunst und Archaeologie*, München. 7.-10. September 1976 (Berlin), 281-286.

2- 1984, "Les fouilles de Hájíábad (Iran), 1977", in *Arabie orientale, Mesopotamie et Iran méridional de l'Age du Fer au debut de la période islamique* (Paris, Recherches sur les Civilisations), 307-315.

3- 1992, "La mort de julien l'Apostat selon les sources iraniennes", *Byzantion, Revue internationale des Etudes byzantines*, vol. LXI (1992), pp. 322-329.

4- 1999, "Hájíábad; residence sassanide dans le Fárs", *Les dossiers de l'archéologie: Empires Perses; d'Alexandre aux Sassanides*, no. 243, pp. 50-51.

سوابق آموزشی

- ۱- تدریس "هنر و باستان‌شناسی" مقطع کارشناسی، دانشگاه تهران، (۶۸-۱۳۶۲).
- ۲- تدریس "مبانی باستان‌شناسی" مقطع کاردانی، دانشکده میراث فرهنگی.
- ۳- «مرمت تابوت لعابدار اشکانی». دانشکده پردیس، استاد راهنما، دوره کارشناسی.
- ۴- «حفاظت و مرمت آثار و تزیینات گچی در کاوش‌های باستان‌شناسی بن‌دیان درگز». دانشکده پردیس، استاد مشاور، دوره کارشناسی ارشد.
- ۵- «ریتون - بررسی فنی و هنری و سیر تحول آن در ایران از آغاز تا اسلام». دانشکده هنر، دوره کارشناسی.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- بررسی باستان‌شناسی منطقه کنگاور، به سرپرستی کایلر یانگ، ۱۳۵۳.
- ۲- کاوش در قلعه یزدگرد کرمانشاه (دو فصل)، به سرپرستی ادوارد کیل، ۵۴-۱۳۵۳.
- ۳- کاوش در محوطه سنگ چخماق سمنان، به اتفاق پروفسور ماسودا، ۱۳۵۴.
- ۴- کاوش در شوش (سه فصل)، به سرپرستی ژان پرو، ارایه گزارش، ۵۶-۵۵-۱۳۵۳.
- ۵- کاوش در جزیره هرمز، به اتفاق حسین بختیاری، ۱۳۵۵.
- ۶- کاوش در بیستون کرمانشاه (سه فصل)، سرپرست هیأت، ارایه گزارش، ۵۶-۵۵-۱۳۵۳.
- ۷- کاوش در خورده استان مرکزی، (دو فصل)، سرپرست هیأت، ۷۵-۱۳۵۵.
- ۸- بررسی و گمانه‌زنی در خورده استان مرکزی، سرپرست هیأت، ۱۳۷۵.
- ۹- گمانه‌زنی در چشمه غلام ویس در استان کرمانشاه، سرپرست هیأت، ۱۳۵۴.
- ۱۰- گمانه‌زنی در محوطه باستانی کنار و در اسفند قد کرمان، سرپرست هیأت، ۱۳۶۱.
- ۱۱- کاوش آرامگاه‌های الیمایی گلالک شوشتر (چهار فصل)، سرپرست هیأت، ۷۷-۶۹-۶۶-۱۳۶۵.
- ۱۲- بررسی و گمانه‌زنی در مسیر جاده شوشتر به مسجد سلیمان، سرپرست هیأت، ۱۳۶۸.
- ۱۳- بررسی و گمانه‌زنی میان آب شوشتر، سرپرست هیأت، ۱۳۶۹.
- ۱۴- گمانه‌زنی در محوطه باستانی علی‌آباد کتول، در استان گلستان، سرپرست هیأت، ۱۳۶۰.
- ۱۵- گمانه‌زنی در حسین‌آباد شوش، سرپرست هیأت، ۱۳۶۴.
- ۱۶- تعیین حریم محوطه باستانی شوش، سرپرست هیأت، ارایه گزارش، ۱۳۶۶.
- ۱۷- تعیین حریم و گمانه‌زنی تپه پشت پمپ بنزین شوش، سرپرست هیأت، ۱۳۶۹.
- ۱۸- گمانه‌زنی در گورستان هخامنشی دوسران زنجان، سرپرست هیأت، ۱۳۶۶.
- ۱۹- گمانه‌زنی در تپه بکندی قزوین، سرپرست هیأت، ۱۳۶۲.
- ۲۰- گمانه‌زنی و بررسی غار اولین آوا در لرستان، سرپرست هیأت، ۱۳۶۸.
- ۲۱- گمانه‌زنی در بردسیر کرمان، سرپرست هیأت، ۱۳۶۰.
- ۲۲- کاوش در بن‌دیان درگز، سرپرست هیأت، ۷۹-۱۳۷۳.
- ۲۳- گمانه‌زنی و کاوش در شغاب بوشهر، سرپرست هیأت، ۱۳۷۷.
- ۲۴- گمانه‌زنی و تعیین حریم چغازنبیل، سرپرست هیأت، ۱۳۷۵.
- ۲۵- تعیین حریم و گمانه‌زنی جاده کمربندی اندیمشک در خوزستان،

Sekkeh Press, 1993/1372).

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999), p. 72.

- Shalem, Avinoam. "The Fall of Al-Madā'in: some literary references concerning Sasanian Spoils of war in mediaeval Islamic Treasuries", *Iran XXXII* (1994), pp. 77-81.

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999), p. 90.

- Shahbazi, A. Sh. "Persepolis and the Avesta", *A. M.I.* 1994, pp. 85-90.

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999), p. 75.

- Teixidor, J. "Historical Sources and Absolute chronology", in Finkbeiner, Uwe. ed. *Materiaalien Zur Archaeologie der Seleukiden und Partherzeit im sudlicchen Babylojnien und im Golofgebiet* (Tubingen; E. Wasmuth, 1993), pp. 59-85.

In *Abstracta Iranica* 17-19, 1994-1996 (Tehran - Paris; 1999), p. 91.

انتشارات متفرقه

- ۱- «خلیج فارس، خلیج یتیم». نگاه نو، ش ۱۲، ۱۳۷۲، صص ۲۰۵-۲۰۹.
- ۲- «ایدز، اخلاق، و آینده». زنان، ش ۲۷، ۱۳۷۵، صص ۵۸-۶۳.

کتاب

1- 1994, *The Sasanian Manor House at Hājīyābād, Iran*, (Centro Scavi di Torino, per il Medio Oriente e l'Asia [University of Turin]. Firenze; Casa editrice le lettere). 251 pp., 190 Figures (drawings and black and white pictures), 26 Tables, 35 Plates (color pictures)

نام و نام خانوادگی: مهدی رهبر

زادروز: ۱۳۱۶

زادگاه: سمنان

تحصیلات:

- کارشناسی باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۴۸.

آقای مهدی رهبر تحصیلات ابتدایی و دبیرستان را در سمنان گذراند و سپس ادامه تحصیلش را در دانشسرای کشاورزی ساری دنبال کرد: «در سال ۱۳۳۶ با احراز رتبه اول از دانشسرا فارغ‌التحصیل شدم. با اینکه در آن زمان شاگردان اول با هزینه دولت ادامه تحصیل می‌دادند به عللی موفق به ادامه تحصیل نشدم. در همان سال به شغل معلمی روی آوردم. در سال ۱۳۴۴ وارد دانشگاه تهران شدم و در رشته باستان‌شناسی ادامه تحصیل دادم. در سال ۱۳۴۸ با احراز رتبه اول از دانشگاه فارغ‌التحصیل شدم. با بوری که دولت یونان در اختیار دانشگاه قرار داده بود به آنجا سفر کردم و مدت سه سال در دانشگاه آتن زیر نظر پروفسور کندولثن به تحصیل پرداختم. از آنجا که طبق قوانین دانشگاه‌های یونان موضوع پایان‌نامه حتماً باید یک موضوع یونانی باشد، اجباراً موضوع «آکروتروهای معابد یونانی در دوره کلاسیک و هلنستیک» را انتخاب کردم. قبل از پایان تحصیلاتم، به این امید که دوباره به آتن برگردم، اجباراً به ایران بازگشتم. ولی متأسفانه هرگز این اتفاق نیفتاد. در سال ۱۳۵۳ به مرکز باستان‌شناسی ایران منتقل شدم و در حقیقت فعالیت میدانی من از آن سال شروع شد.»

- سرپرست هیأت، ۱۳۶۷.
- ۲۶- کاوش در محوطه باستانی آتشکوه در استان مرکزی، سرپرست هیأت، ۱۳۷۹.
- ۲۷- کاوش در محوطه باستانی صالح داود خوزستان، سرپرست هیأت، ۱۳۷۸.
- ۲۸- مدیر پروژه بزرگ شوش - هفت تپه - چغازنبیل، طی سالهای ۷۷-۷۶-۷۵-۷۴-۱۳۷۳.
- ۲۹- بررسی و گمانه‌زنی تپه گتوند، سرپرست هیأت، ۱۳۶۷.

سخنرانیها

- ۱- فصلی جدید در کاوش‌های باستان‌شناسی بیستون، پنجمین سمپوزیوم باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۵.
- ۲- کاوش‌های باستان‌شناسی بیستون، ششمین سمپوزیوم باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۶.
- ۳- کاوش در محوطه باستانی خورده، ششمین سمپوزیوم باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۶.
- ۴- چند پیکره مفرغی دوره سلوکی، هفتمین کنگره بین‌المللی باستان‌شناسی ایران، مونیخ، ۱۹۷۶.
- ۵- آرامگاه‌های الیمایی گلالک، اولین گردهمایی باستان‌شناسی ایران بعد از انقلاب - شوش، ۱۳۷۳.
- ۶- نیایشگاه صابین در کنار رود گرگر، اولین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی، کرمان، ۱۳۷۴.
- ۷- کاوش‌های باستان‌شناسی بندیان، دومین گردهمایی باستان‌شناسی ایران بعد از انقلاب - تهران، ۱۳۷۶.
- ۸- معرفی نیایشگاه (آدریان) بندیان و مشکلات معماری آن، دومین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، کرمان، ۱۳۷۷.
- ۹- آرامگاه‌های الیمایی گلالک، انجمن ایران و فرانسه، ۱۳۷۶.
- ۱۰- نتایج کاوش‌های باستان‌شناسی بندیان، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۷.
- ۱۱- گنجبری‌های مهم دوره ساسانی در بندیان، سمینار بین‌المللی باستان‌شناسی در مسیر جاده ابریشم - تهران، اردیبهشت ۱۳۷۶.
- ۱۲- کاوش‌های باستان‌شناسی بندیان، برای استادان و دانشجویان رشته تاریخ دانشگاه بجنورد، ۱۳۷۹.

آثار و تألیفات

مقالات

- ۱- «یک کلاه‌خود مادی»، بررسی‌های تاریخی، ش ۶ سال نهم، ۱۳۵۳، صص ۱۰۰-۶۹.
- ۲- «نمونه‌هایی از مظاهر اسارت»، بررسی‌های تاریخی، ش ۱۱، سال یازدهم، ۱۳۵۵، صص ۷۵-۱۳.
- ۳- «کنارو در پیوند با تمدن‌های جنوب شرقی ایران»، میراث فرهنگی، شماره سوم و چهارم، ۱۳۷۰، صص ۷۴-۶۰.
- ۴- «گورستان دوره هخامنشی در دوسران-زنجان»، میراث فرهنگی، ش ۱۷، ۱۳۷۶، صص ۲۷-۲۰.
- ۵- «کاوش آرامگاه‌های الیمایی گلالک»، میراث فرهنگی، یادنامه گردهمایی باستان‌شناسی، ۱۳۷۳، صص ۲۶۸-۲۶۶.
- ۶- «کاوش‌های باستان‌شناسی بندیان»، گزارش‌های باستان‌شناسی، ش ۱، ۱۳۷۶، صص ۲۲-۹.
- ۷- «مرمت قلعه شوش»، میراث فرهنگی، ۱۳۷۳، صص ۴۳-۲۸.
- ۸- «نیایشگاه صابین در کنار رود گرگر»، مجموعه مقالات اولین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، ج ۱، ۱۳۷۴، صص ۱۰۸-۸۷.
- ۹- «کاوش‌های باستان‌شناسی بندیان»، سیمای میراث فرهنگی خراسان، ۱۳۷۸، صص ۲۸-۲۴.
- ۱۰- «معرفی نیایشگاه (آدریان) بندیان و مشکلات معماری آن»، مجموعه مقالات دومین کنگره معماری و شهرسازی ایران، ۱۳۷۸، صص ۳۴۱-۳۱۵.
- ۱۱- «پژوهشی درباره یک مجسمه مرمری یونانی مکشوفه از برازجان»، باستان‌شناسی و هنر ایران: به کوشش عباس علیزاده، یوسف مجیدزاده و صادق ملک شه‌میرزادی، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۸، صص ۲۰۷-۱۹۲.
- ۱۲- «چند پیکره کوچک مفرغی دوران سلوکی در موزه ایران باستان»، در *Akten Des VII Internationalen Kongresses Fur Iranische Kunst und Archaeologie Munchen*, PP. 247-276.
- ۱۳- بررسی منطقه کنگاور، یک جلد، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۳.
- ۱۴- گمانه‌زنی و تعیین حریم تپه پشت پمپ بنزین شوش، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۶.
- ۱۵- فصلی جدید در کاوش‌های باستان‌شناسی بیستون، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۵.
- ۱۶- گزارش کوتاه از سرماج، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۶.
- ۱۷- شناسایی و بررسی میان آب شوشتر، ۲ جلد، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۸.
- ۱۸- شناسایی و بررسی شوشتر به مسجد سلیمان، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۷.
- ۱۹- بررسی و گمانه‌زنی ارک بردسیر کرمان، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۰.
- ۲۰- کاوش‌های باستان‌شناسی شوش، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۶.
- ۲۱- سقال نخودی رنگ و گسترش آن در جهان باستان، ۱۳۶۱.
- ۲۲- آرامگاه دوره اشکانی «الیمایی» شوشتر، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۵.
- ۲۳- یک بنای سلوکی - اشکانی در خورده، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۶.
- ۲۴- هویت نیزه شکسته اهدایی به موزه نظامی، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۴.
- ۲۵- گزارش مقدماتی کاوش در محوطه آرامگاه‌های الیمایی گلالک، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۹.
- ۲۶- علائم حجاران ساسانی در بیستون، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۷.
- ۲۷- بررسی و گمانه‌زنی کنارو - قره ققطویه، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۱.
- ۲۸- گزارشی از کمرد جاجرود - چهل گیسو، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۸.
- ۲۹- بررسی گورستان خضر خرم‌آباد، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۲.
- ۳۰- بررسی و گمانه‌زنی تپه بکندی، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۲.
- ۳۱- کاوش‌های باستان‌شناسی شوش، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۳.
- ۳۲- کاوش‌های باستان‌شناسی تپه سنگ چنماق، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۵۴.
- ۳۳- گمانه‌زنی عباس آبادکتول، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۰.
- ۳۴- بررسی تپه کپنده اصفهان، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۲.

عزیمت نمود و در دانشگاه هیروشیما در رشته انسان‌شناسی جسمانی و نیز باستان‌شناسی دوره سنگ به تحصیل پرداخت و به مدارج علمی نایل آمد. شادروان امیرلو در سال ۱۳۵۸ به ایران بازگشت و فعالیت‌های علمی خود را دنبال کرد.

سوابق اجرای واداری

- ۱- کارشناس اداره کل باستان‌شناسی و سپس مرکز باستان‌شناسی ایران از ۱۳۷۴.
- ۲- مسوؤل تهیه شناسنامه برای بسیاری از اشیاء موجود در کاخ موزه گلستان.
- ۳- همکاری در تأسیس گنجینه اشیاء و ذخایر باز یافته موجود در میراث فرهنگی استان تهران و تهیه شناسنامه برای اشیاء مکشوفه قاچاقچیان.
- ۴- از پایه‌گذاران مجله باستان‌شناسی و تاریخ و عضو هیأت مشاور این مجله.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوش‌های تپه قیطره، تهران.
- ۲- شرکت در کاوش‌های معبد آناهیتا، کنگاور.
- ۳- شرکت در کاوش‌های شهر ساسانی-اسلامی سیراف، بوشهر.
- ۴- شرکت در کاوش‌های تپه سه‌گابی، تویسرکان.
- ۵- بررسی منطقه گرگان و حوزه رودخانه اترک.
- ۶- بررسی شهرستان دماوند (کشف محوطه‌ای از دوره پارینه سنگی در روستای قلعه عسگر دماوند)، سه فصل.
- ۷- بررسی غارهای سلسله جبال البرز.
- ۸- بررسی منطقه قاضی میرجعفر یزد.
- ۹- کاوش در فهرج یزد.

آثار و تالیفات

- ۱- «باستان‌شناسی اسرائیل، به مثابه ابزار در خدمت صهیونیسم». با همکاری مصطفی تنها، موزه‌ها، ش ۴ و ۳، صص ۶-۲.
- ۲- «نگاهی به فرهنگ‌های کهن سنگی ایران». باستان‌شناسی و تاریخ، ش ۱، پاییز زمستان ۱۳۶۵، صص ۳۰-۱۳.
- ۳- «کاربرد ریاضیات در پژوهش‌های باستان‌شناسی»، باستان‌شناسی و تاریخ، سال هفتم، ش ۲ و ۱، یادنامه هلن کنتور، صص ۹۶-۸۸.
- ۴- «سالیانی محوطه‌های باستانی ایران به روش کربن ۱۴». باستان‌شناسی و تاریخ، سال دوم، ش ۱، پاییز زمستان ۱۳۶۶، صص ۷۳-۵۱.
- ۵- «مقدمه‌ای بر مطالعات دوران سنگ». فروهر (نشریه سازمان فروهر)، ش ۴، شهریور ۱۳۶۳، صص ۳۹۴-۳۷۶.
- ۶- «قلعه عسگر دماوند تهران». راه‌های نمایشگاه دومین گردهمایی باستان‌شناسی ایران، تهران ۱۳۷۶، صص ۶-۱.

□□□

نام و نام خانوادگی: علی حاکمی

زاد روز: -

زادگاه: رشت

تاریخ و محل وفات: -

تحصیلات:

- دوره ابتدای و متوسطه، رشت.

- لیسانس باستان‌شناسی، دانشکده ادبیات دانشسرای عالی، ۱۷-۱۳۱۳ د.

- فوق لیسانس معماری، دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران.

۳۵- گزارش بررسی و گمانه‌زنی تپه گتوند، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۷.

۳۶- بررسی و گمانه‌زنی میان آب شوشتر، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۶۹.

۳۷- بررسی آرامگاه منسوب به پیر شمس‌الدین سمنان، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۴.

۳۸- کاوش‌های فصل اول و دوم بندیان، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۳-۴.

۳۹- کاوش‌های فصل سوم بندیان، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۵.

۴۰- کاوش‌های فصل چهارم بندیان، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۶.

۴۱- گمانه‌زنی و حفاری در گورستان شغاب، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۷.

۴۲- گزارش سامان دهی و مرمت بناهای تاریخی شوش، هفت تپه و چغازنبیل، آرشیو سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۳.

۴۳- فصل اول کاوش‌های باستان‌شناسی صالح داود خوزستان، ۱۳۷۹.

کتاب

۱- کاوش‌های خوره (زیر چاپ).

مقالات خارجی

- 1- 1999. KHORHEH-UNE RESIDENCE PARTHE SUR LE PLATEAU IRANIEN, *DOSSIER ARCHEOLOGIE*, NO 243: 44-46.
- 2- 1999. DÉCOUVERTE DE PANNEAUX DE STUCS SASSANIDES, *DOSSIER ARCHEOLOGIE*, NO 243: 62-65.
- 3- 1999. LES TOMBEAUX D'EPOQUE PARTHE DE GELALAK DOSSIER, *ARCHEOLOGIE*, PP. 90-93.
- 4- 1997. TOMBEAUX ELYMEEN DE GELALAK PRES DE SHUSHTAR, *ARCHEOLOGIA* NO 339: 42-43.
- 5- 1997. TRENTIE-CINQ METRES DE STUCS D'EPOQUE SASSANIDE, *ARCHEOLOGIA*- NO 339: 44.
- 6- 1998. D'ÉCOUVERTE D'UN MONUMENT D'EPOQUE SASSANIDE A BANDIAN, *STUDIA IRANICA*, TOM 27: 213-250.
- 7- 1996. BANDIAN, *IRAN*, VOL. XXXVI, PP. 186-187.
- 8- 1996. DOWSARAN, *IRAN*, VOL. XXXVI, PP. 188-189.
- 9- 1998. GELALAK, *IRAN*, VOL. XXXVI, PP. 189-190.

□□□

نام و نام خانوادگی: عنایت‌اله امیرلو

زاد روز: ۱۳۲۳

زادگاه: قزوین

تاریخ وفات و مدفن: -

تحصیلات:

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۴۵-۱۳۴۲.

- فوق لیسانس باستان‌شناسی، ۱۳۵۱.

شادروان عنایت‌اله امیرلو در قزوین دیده به جهان گشود. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه در رشته باستان‌شناسی دانشگاه تهران مشغول تحصیل شد. از سال ۱۳۴۷ به استخدام اداره کل باستان‌شناسی و سپس مرکز باستان‌شناسی ایران درآمد. در سال ۱۳۴۵ به کشور ژاپن

سوم پ. م، ۱۳۵۵، ۵۲-۱۳۴۷.

۱۴- کاوش در ملایر، یک فصل، ماه، اشکانی و ساسانی، ۱۳۵۲.

۱۵- همچنین الف) کاوش و تهیه نقشه تخت جمشید. ب) کاوش در پاسارگاد و مشهد مرغاب و تهیه نقشه آن. ج) تعمیر بنای تپه میل و همچنین گمانه‌زنی در چند نقطه اطراف بنا. د) کاوش و گمانه‌زنی در باغ قدیمی چهل ستون، ۱۳۵۶.

آثار و تالیفات

۱- «چگونگی کاوشهای مختصر گنج تپه و تپه‌های اطراف خورویین و آجین دوچین». گزارشهای باستان‌شناسی، ج ۱، صص ۱۶-۱.

۲- «بررسیهای باستان‌شناسی حاشیه دشت لوت». باستان‌شناسی و هنر ایران، ج ۱، ش ۲، ۱۳۴۸، صص ۵۱-۳۶.

۳- «روابط بومیان سرزمین‌هایی که بعدها نام ایران و هند گرفت». نشریه انجمن فرهنگ ایران باستان، ش ۲۰، فروردین ۱۳۵۸، صص ۱۴-۳.

۴- «حفری در تپه موشلان (ساجبلاغ)». سالنامه کشور ایران، ش ۱۴، صص ۳۰۳-۲۱۰.

۵- «کلوز». وحید، ش ۶، ۱۳۴۸، ۸۵۰-۸۴۸.

۶- «کشف یک بنای دوره ساسانی (نزدیک ری)». گزارش یونسکو، ج ۸، ش ۲/۱، صص ۴۷-۴۶.

۷- «آب تخت جمشید در زمان هخامنشیان». بررسیهای تاریخی، ج ۵، ش ۲، ۱۳۴۹، صص ۲۰-۱۳.

۸- «طاق بستان». بررسیهای تاریخی، ج ۱، ش ۴، صص ۱۰۰-۹۵.

۹- «سنگ نبشته مربوط به زمان مردوک آپال (ایدین مکشوف در سر پل ذهاب)». باستان‌شناسی و هنر ایران، ش ۱، ۱۳۴۷، صص ۷۱-۶۸.

۱۰- «شقاب نقره منحصر به فرد ساسانی (مکشوفه در حوالی ساری)». گزارشهای باستان‌شناسی، ج ۳، ش ۳، ۱۳۳۴، صص ۳۶۴-۳۲۹.

۱۱- «مجسمه هرکول در بیستون». باستان‌شناسی و هنر ایران، ج ۱، ش ۳/۳، ۱۳۳۸، صص ۱۲-۳.

۱۲- «قدیمی‌ترین مهر انگشتی داریوش بزرگ». گزارشهای باستانی، ج ۳، ۱۳۳۴، صص ۸-۱.

۱۳- «آشنایی با یک مجسمه و نقش یک مهر». پژوهشهای باستان‌شناسی، ج ۳، ۱۳۵۴، صص ۱۸-۱۲.

۱۴- «کاوشهای حاشیه دشت لوت (خبیص / شهداد)». هنر و مردم، ش ۱۲۶، فروردین ۱۳۵۲، صص ۸۳-۷۵ و ش ۱۲۷، صص ۸۹-۷۹.

۱۵- «کتابچه بزرگ نهاوند». باستان‌شناسی (نشریه اداره کل باستان‌شناسی کشور)، ش ۲/۱، بهار و تابستان ۱۳۳۸.

۱۶- اشیاء فلزی مکشوفه در کلوز گیلان». یادنامه پنجمین کنگره باستان‌شناسی، ۱، ۱۳۵۱، صص ۱۶-۲.

۱۷- «شرح و نتیجه کاوشهای علمی حسنلو «سلدوز»». با همکاری محمودراد، گزارشهای باستان‌شناسی، ۱۳۵۱.

۱۸- «کاوش خورهه محلات». در مجله East & west, ESMEO, 1990.

کتاب

۱- کاوشهای شهداد. موسسه شرق‌شناسی ایتالیا ESMEO.

۲- کاوشهای رودبار گیلان شامل: نسفی، جوین، کلوز و نیز سیاه دره و ناوه در عمارلو.

سخنرانی

۱- اشیاء فلزی مکشوفه در کلوز (رودبار گیلان). موزه ایران باستان، ۱۳۴۹.

۲- کاوش شهداد، کنگره باستان‌شناسی ایران، دانشگاه آکسفورد، ۱۳۵۰.

۳- خطوط نشانه‌ای مکشوفه در کاوشهای شهداد. دانشگاه مونیخ (کنگره

«تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در رشت به پایان رساندم. سپس در سال ۱۳۱۳ در دانشکده ادبیات دانشسرای عالی در رشته باستان‌شناسی به تحصیل مشغول و نیز در سال ۱۳۱۷ موفق به اخذ لیسانس شدم. پس از اتمام تحصیل در سال ۱۳۱۸ در اداره کل باستان‌شناسی که تازه دایر شده بود و از دو قسمت موزه ایران باستان و تعمیر و مرمت بناهای تاریخی تشکیل می‌شد استخدام شدم. مدت سه سال در بخش اسلامی موزه ایران باستان زیر نظر مرحوم دکتر مهدی بهرامی به مطالعه آثار دوران اسلامی پرداختم.

پس از مدتی از آنجا به بخش تاریخی موزه ایران باستان منتقل شدم و مدت چند سال زیر نظیر دکتر عیسی بهنام به کار تحقیق و مطالعه اشیاء دوران تاریخی ایران اشتغال داشتم. ضمناً در خلال این مدت که تا سال ۱۳۳۴ ادامه داشت با اجازه وزارت فرهنگ از سال ۱۳۳۲ شمسی در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران در رشته معماری نام نویسی کردم. پس از چندی آنجا را با درجه لیسانس معماری به اتمام رسانیدم. تا سال ۱۳۳۴ شمسی ریاست بخش تاریخی موزه ایران باستان بر عهده من بود. پس از آن به مدیریت موزه ایران باستان ارتقاء یافتیم. در مدت خدمت من عضو شورای عالی باستان‌شناسی عضو شورای مرمت آثار باستانی و بناهای تاریخی و در چند کمیسیون دیگر عضویت داشتم. و آخرین پست من ریاست بخش کاوشهای علمی اداره کل باستان‌شناسی بود.

سوابق اجرایی و اداری

۱- کارشناسی اداره کل باستان‌شناسی سه سال در بخش اسلامی موزه ایران باستان و چند سال در بخش تاریخی این موزه، از ۱۳۱۸ تا ۱۳۳۴.

۲- مدیر موزه ملی ایران ۱۳۳۴.

۳- عضو شورای عالی باستان‌شناسی.

۴- عضو شورای مرمت آثار باستانی و بناهای تاریخی.

۵- ریاست بخش کاوشهای علمی اداره کل باستان‌شناسی.

۶- عضویت در نمایشگاه آثار ایران در توکیو، ژاپن، ۱۳۳۷.

۷- عضویت در نمایشگاه آثار هفت هزار ساله ایران در لاهه، هلند، ۱۳۴۰.

۸- عضویت در نمایشگاه آثار هفت هزار ساله ایران در میلان، ایتالیا، ۱۳۴۲.

سوابق پژوهش میدانی

۱- کاوش در تپه خورویین در ساوجبلاغ کرج، اواخر هزاره دوم پ. م، یک ماه، ۱۳۳۸.

۲- کاوش در تپه حسنلو رضائیه، قرن نهم پ. م، سه ماه، ۱۳۲۹.

۳- کاوش گمانه کوچکی در ناحیه گامیش گلی میاندواب، دوران اسلامی، ۱۳۳۲.

۴- کاوش در خورهه محلات، سلوکی، اشکانی، سه ماه، ۱۳۳۴.

۵- کاوش در علی‌آباد فرشگان، کولا از توابع فیروزآباد فارس، هخامنشی و بعد از آن، ۱۳۳۶.

۶- کاوش در اسماعیل‌آباد ساوجبلاغ، دوران نوسنگی بعد از هزاره ششم پ. م، ۳۸-۱۳۳۷.

۷- کاوش در منطقه گیلان شامل: امام - غیاث‌آباد - لویه - پیرکوه و میاول، هزاره اول و دوران اسلامی، ۱۳۴۲.

۸- کاوش در قریه نسفی در رودبار گیلان، هزاره اول پ. م، ۱۳۴۳.

۹- کاوش در جوین و کلوز در رودبار گیلان، هزاره اول، اشکانی، ۱۳۴۴.

۱۰- کاوش در ناوه، سیاه دره، لیلی‌جان و سیاه‌دشت پُن از توابع عمارلو، اواخر دوره ساسانیان، ۱۳۴۵.

۱۱- کاوش در کلوز در رودبار گیلان، هزاره اول پ. م، ۱۳۴۶.

۱۲- کاوش در کلوز در رودبار گیلان، هزاره اول پ. م و اشکانی، ۱۳۴۷.

۱۳- کاوشهای حاشیه دشت لوت و حاشیه شرقی شهداد «خبیص»، هزاره

- ۳- «نیشابور از دیدگاه باستان‌شناسی». باستان‌شناسی و تاریخ. سال ششم، شماره اول و دوم، شماره پیاپی ۱۱، صص ۳۰-۲۰.
- ۴- «جاده ابریشم: شکل‌گیری و پیشینه». باستان‌شناسی و تاریخ. سال نهم، شماره دوم، شماره پیاپی ۱۸، ۱۳۷۴، صص ۵۵-۴۸.
- ۵- «فهرست موضوعی مقالات ایرانیکا انتیکوآ». باستان‌شناسی و تاریخ. سال نهم، شماره اول، شماره پیاپی ۱۷، ۱۳۷۴، صص ۶۳-۵۰.
- ۶- «کتابشناسی حفاظت و مرمت آثار». اثر، ش ۲۶ و ۲۷، ۱۳۷۵.
- ۷- «معرفی دو قرآن از مجموعه خطی موزه ملی ایران». میراث فرهنگی، ش ۱۶، سال ۱۳۷۵.
- ۸- «بررسی ویازسازی رنگهای پوشاک ساسانی در تاق بستان». یادنامه گردهمایی باستان‌شناسی شوش، ۱۳۷۶.
- ۹- «نگاهی اجمالی به تاریخ جواهرسازی و زرگری ایران». دستها و نقشها، شماره دوم، سال ۱۳۷۲.
- ۱۰- «نگاهی اجمالی به مسائل و مشکلات صنایع دستی معاصر». جوانه. هنر، ش ۴، ۱۳۷۴.
- ۱۱- «صنف معمار در دوران اسلامی». مجموعه مقالات تاریخ معماری و شهرسازی، جلد دوم، ۱۳۷۴.
- ۱۲- «فهرست موضوعی و فهرست اعلام مجموعه مقالات تاریخ معماری و شهرسازی». مجموعه مقالات تاریخ معماری و شهرسازی ایران، جلد ۵، ۱۳۷۶.
- ۱۳- آثار هنرمند فقید ابوالحسن اعتصامی در موزه ملی ایران». موزه‌ها، ش ۱۸ و ۱۹، سال ۱۳۷۶.
- ۱۴- «مقاله پارچه دوران اسلامی». دانشنامه جهان اسلام.
- ۱۵- «کتابت دوران اسلامی». فصلنامه باستان‌شناسی و هنر، سال اول، ش ۲ و ۳، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۹.
- ۱۶- «گچبری دوران اسلامی». شکوه ایران، مرکز نشر دانشگاهی.

□□□

نام و نام خانوادگی: محمدرضا ریاضی

زادروز: شهریور ۱۳۲۹

زادگاه: نطنز

تحصیلات:

- لیسانس جغرافیا، دانشگاه ملی ایران.

- فوق لیسانس جغرافیای انسانی، گروه جغرافیای دانشگاه تهران، ۱۳۶۵-۱۳۵۸.

- فوق لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران، ۷۴-۱۳۷۱.

محمدرضا ریاضی در روستای کشه (Kash-e) نطنز متولد شد. تحصیلات ابتدایی را در همانجا به پایان برد و تحصیلات دوره متوسطه را در تهران سپری کرد. در سال ۱۳۵۳ در رشته جغرافیا در دانشگاه ملی ایران پذیرفته شد و همزمان به عنوان حسابدار در مرکز باستان‌شناسی ایران مشغول کار شد. در سال ۱۳۵۸ در مقطع کارشناسی ارشد جغرافیای دانشگاه تهران مشغول تحصیل شد و در سال ۱۳۶۵ موفق به دریافت فوق لیسانس جغرافیا شد. ریاضی در سال ۱۳۵۹ پس از یک دوره آموزش کتابداری مسوول کتابخانه موزه ملی ایران شد:

«در سال ۱۳۶۷ تدریس دروس تاریخچه کتابت، هنر و تمدن اسلامی، آشنایی با هنر در تاریخ، طرح اشیا در تمدن اسلامی، روشهای ساخت سنتی اشیاء و مبانی باستان‌شناسی از طریق دانشگاه تهران، دانشگاه هنر، دانشگاه آزاد، دانشگاه الزهراء و مرکز آموزش عالی میراث فرهنگی به من واگذار شد و تاکنون عهده‌دار تدریس دروس مزبور برای رشته‌های صنایع دستی، گرافیک، طراحی صنعتی، نقاشی، باستان‌شناسی، موزه‌داری و مرمت بناهای تاریخی در مقطع کارشناسی ارشد هستم».

او در سال ۱۳۷۱ در دوره کارشناسی ارشد باستان‌شناسی دانشگاه تهران پذیرفته شد و در سال ۱۳۷۴ موفق به دریافت درجه کارشناسی ارشد از این دانشگاه شد.

سوابق اجرایی و اداری

۱- حسابدار، مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۳.

۲- مسوول کتابخانه موزه ملی ایران، از ۱۳۵۹.

□□□

نام و نام خانوادگی: محمد صالح صالحی

زادروز: ۲۰ تیر ۱۳۲۴

زادگاه: اردبیل

تاریخ فوت و مدفن: ۲۰ تیر ۱۳۷۴ - تهران

تحصیلات:

- دیپلم ریاضی.

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.

- فوق لیسانس باستان‌شناسی، دانشگاه سوربن، فرانسه.

- دکترای باستان‌شناسی، دانشگاه سوربن، فرانسه.

زنده یاد محمد صالح صالحی، در اردبیل دیده به جهان گشود. طبق رسوم خانوادگی در مراسم نامگذاری، به نام پدر بزرگ را (محمد صالح‌ابری)

سوابق آموزشی

۱- تدریس در دانشگاه تهران، دانشگاه آزاد، دانشگاه الزهراء و مرکز آموزش عالی میراث فرهنگی.

برپایی نمایشگاه

- برگزاری ۴ نمایشگاه کتب و نشریات پژوهشی باستان‌شناسی، طی سالهای ۷۶-۱۳۷۱.

آثار و تألیفات

مقالات

۱- «کاروانسری دیرگچین». اثر، ش ۲۱، ۱۳۷۱.

۲- «کتابشناسی معماری و شهرسازی ایران». اثر، ش ۲۱، ۱۳۷۱.

- ۳- کاوش در تپه زاغه قزوین، دوره نوسنگی، عضو هیات، ۱۳۵۱.
- ۴- کاوش در شهرسوخته زابل، عصر مفرغ، نماینده مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۲.
- ۵- کاوش در غار لایتنای رم، دیرینه سنگی، عضو هیات، ۱۹۷۴.
- ۶- کاوش در دژ بسطام، اورارتویی، نماینده مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۴.
- ۷- بررسی دشت اشنویه، عصر آهن، نماینده مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۵.
- ۸- بررسی زاگرس منطقه اشنو، اورارتویی، سرپرست هیات، ۱۳۵۵.
- ۹- کاوش قومس در دامغان، اشکانی، نماینده مرکز باستان‌شناسی، ۱۳۵۵.
- ۱۰- کاوش محوطه باستان‌شناسی شوش، مختلف، نماینده مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۵۵.
- ۱۱- کاوش محمودآباد ارومیه، اورارتویی، سرپرست هیات، ۱۳۵۶.
- ۱۲- کاوش مسجد جامع اردستان، اسلامی، سرپرست هیات، ۱۳۵۷.
- ۱۳- گمانه‌زنی و ساماندهی دژ بسطام، اورارتویی، سرپرست هیات، ۱۳۷۷.
- ۱۴- کاوش دژ بسطام، اورارتویی، سرپرست هیات، ۱۳۷۸.
- ۱۵- کاوش تپه لزرگرتاکستان، اسلامی، سرپرست هیات، ۱۳۷۸.
- ۱۶- کاوش دژ بسطام، اورارتویی، سرپرست هیات، ۱۳۷۹.
- ۱۷- گمانه‌زنی و ساماندهی تپه حسنلو، عصر آهن، سرپرست هیات، ۱۳۷۹.

آثار و تالیفات

- ۱- «تمدن اورارتو در آذربایجان ایران». مجله دانشکده (دانشگاه تهران)، سال سوم، ش ۱۰، (۱۳۵۷)، ۹۸-۸۲.
- ۲- «کشف استل اورارتویی مرگه کاروان». مجله مدرس علوم انسانی، ش ۸، (۱۳۷۷)، ۲۰-۲.
- ۳- «پژوهش و کاوش در دژ بسطام». میراث فرهنگی، ش ۶ (تیر ۱۳۷۸)، ۱-۸.
- ۴- «شیوه‌های ابرسانی در تمدن اورارتو». دومین کنگره معماری و شهرسازی ایران، ج ۲، (۱۳۷۸)، ۹۷-۱۱۲.
- ۵- «پاسارگاد». نوشته دیوید استروناخ، ترجمه حمیدخطیب شهیدی، سازمان میراث فرهنگی کشور، تهران، ۱۳۷۹.
- ۶- تمدن اورارتو، پیوتروفسکی، حمیدخطیب شهیدی (ترجمه و تألیف)، سازمان میراث فرهنگی کشور.
- 1-..... & R.Bocharlat, 1987. Fragments architecturaux de type Achemenide: decouvertes fortuites dans la ville de shoush, D.A.F.I, 15, pp. 313-327.
- 2-....., 1998. Narrazione personale della scoperta della stele urartea di Mergeh-Karvan, SMEA 40/1, pp.131-142.

□□□

نام و نام خانوادگی: حسن فاضلی نشلی

زادروز: ۱۳۴۲

زادگاه: بابل - مازندران

تحصیلات:

- کارشناسی باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.
- کارشناسی ارشد باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۱.

او انتخاب کردند ولی در بین خانواده و دوستان «سالار» نامیده می‌شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را تا ششم ریاضی یا نمرات دانش آموز ممتاز در مدارس اردبیل گذراند و پس از اخذ دیپلم ریاضی برای تحصیل در رشته باستان‌شناسی وارد دانشگاه تهران شد. پس از دریافت لیسانس باستان‌شناسی از دانشگاه تهران با کسب بورس از دانشگاه سوربن فرانسه به منظور ادامه تحصیل عازم فرانسه شد. شادروان صالحی فوق لیسانس و دکترای (دتا) خود را از دانشگاه سوربن فرانسه دریافت نمود و علی‌رغم دعوت دانشگاه‌های خارجی برای تدریس، به شوق خدمت به کشور و نیز تشویق مرحوم والدشان به ایران بازگشت. پس از بازگشت در گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران و مؤسسه باستان‌شناسی به تدریس و تحقیق اشتغال یافت. در تابستان ۱۳۷۴ وقتی که به همراه دانشجویان برای کاوشهای آموزشی باستان‌شناسی به قزوین عزیمت کرده بود در یک سانحه رانندگی به دیار باقی شتافت.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- عضو هیات علمی گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.
- ۲- عضو هیات علمی مؤسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.
- ۳- رییس مؤسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای دشت قزوین.

□□□

نام و نام خانوادگی: حمید خطیب شهیدی

زادروز: ۱۳۲۷

زادگاه: مراغه

تحصیلات:

- لیسانس باستان‌شناسی، گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران.
- فوق لیسانس باستان‌شناسی.
- دکترای باستان‌شناسی دانشگاه ناپل شرقی، ایتالیا، ۱۹۷۵.

سوابق اجرایی

- ۱- کارمند مرکز باستان‌شناسی ایران، ۵۶-۱۳۵۲.
- ۲- دستیار کرسی باستان‌شناسی پیش از تاریخ ایران در دانشگاه شرقی ناپل.
- ۳- عضو افتخاری شورای ملی تحقیقات ایتالیا (CNR) در بخش باستان‌شناسی و خاورمیانه، ۷۶-۱۹۷۳.
- ۴- استادیار دانشگاه فارابی، ۵۸-۱۳۵۶.
- ۵- مدیر گروه آموزش فوق لیسانس مرمت ابنیه و آثار باستانی در پردیس اصفهان، دانشگاه فارابی، ۵۸-۱۳۵۶.
- ۶- استادیار گروه باستان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی، ۷۸-۱۳۷۴.
- ۷- استادیار گروه باستان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس.

سوابق آموزشی

- ۱- استادیار گروه باستان‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- کاوش درهفت تپه خوزستان، دوره ایلامی، عضو هیات، ۱۳۴۹.
- ۲- کاوش در هفت تپه خوزستان، دوره ایلام، عضو هیات، ۱۳۵۰.

- دکتر، گرایش باستان‌شناسی اسلامی، دانشگاه تربیت مدرس (در حال تحصیل).

حمیده چوبک در بوشهر متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه، در رشته باستان‌شناسی مشغول تحصیل شد. دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد باستان‌شناسی را سپری کرد و همزمان با موزه‌ها و مراکز باستان‌شناسی کشور همکاری نزدیکی را آغاز نمود. عنوان رساله کارشناسی ارشد او «افکارشناسی سفالینه‌های اسلامی» و با راهنمایی دکتر سیمین دانشور بود.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- عضو هیات علمی پژوهشکده باستان‌شناسی، گروه اسلامی، ۱۳۷۷.
- ۲- کارشناس باستان‌شناسی مرکز میراث فرهنگی استان تهران، ۱۳۷۲-۷۶.
- ۳- موزه‌دار مجموعه کاخ موزه‌های تهران، ۷۲-۱۳۶۲.
- ۴- موزه‌دار موزه آبگینه و سفالینه‌های ایران، ۶۲-۱۳۵۶.
- ۵- کارشناس باستان‌شناسی مرکز باستان‌شناسی، ۵۶-۱۳۵۴.

سوابق آموزشی

- ۱- راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد.
- ۲- تدریس درس «سفالگری و طراحی» (دو واحد) مقطع کارشناسی ارشد باستان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای ری باستان، عضو هیات، ۷۴-۱۳۶۷.
- ۲- شرکت در کاوشهای تپه حصار، عضو هیات، ۱۳۷۴.
- ۳- شرکت در کاوشهای قلعه پرتقالیه‌های جزیره هرمز، معاون هیات، ۱۳۷۲.
- ۴- شرکت در کاوشهای ربع رشیدی تبریز، معاون هیات، ۱۳۷۳.
- ۵- شرکت در کاوشهای دره شهر ایلام، عضو هیات، ۱۳۷۳.
- ۶- شرکت در کاوشهای تپه واوان (شهرک واوان)، معاون هیات، ۱۳۷۴.
- ۷- شرکت در کاوشهای چاهان، جازموریان کرمان، سرپرست کاوش، ۱۳۷۷.
- ۸- شرکت در کاوشهای جازموریان، سرپرست هیات، ۷۸-۱۳۷۷.
- ۹- شرکت در کاوشهای تپه میل ورامین، معاون هیات، ۱۳۷۸.
- ۱۰- شرکت در کاوشهای شهر قدیم کیش، معاون هیات، ۷۸-۱۳۷۷.
- ۱۱- مدیر پروژه آثار فرهنگی - تاریخی الموت، ۱۳۷۹.
- ۱۲- مسوول هیات ایرانی در پروژه مشترک با کشور ایتالیا در مسجد جامع اصفهان، ۱۳۷۹.

سخنرانیها

- ۱- هنر سفالگری ایران، موزه هنرهای معاصر.
- ۲- یافته‌های گورهای سنگی جازموریان، در دومین کنگره باستان‌شناسی تهران، ۱۳۷۶.
- ۳- معرفی زیستگاههای بومی جازموریان، کنگره تاریخ معماری - بم، ۱۳۷۸.

آثار و تالیفات

- ۱- «گزینه سفالینه اسلامی پوئینک»، گزارشهای باستان‌شناسی، سازمان میراث فرهنگی کشور، ش ۱، ۱۳۷۶.
- ۲- «مروری بر ویژگیهای معماری و شهرسازی شوش در سده‌های نخستین اسلامی». تألیف و ترجمه کاوشهای فرانسویان در شوش

- دکترای باستان‌شناسی، دانشگاه برادفورد، انگلستان (مشغول تحصیل).

حسن قاضی نشلی در روستای نشل شهرستان بابل متولد شد. پس از اخذ دیپلم در سال ۱۳۶۳ در رشته باستان‌شناسی به تحصیل اشتغال یافت. فاضلی طی سالهای جنگ در عملیات کربلای پنج پای راستش را از دست داد و به درجه جانبازی نایل آمد. پس از اخذ لیسانس باستان‌شناسی در مقطع کارشناسی ارشد باستان‌شناسی در دانشگاه تربیت مدرس مشغول تحصیل شد و در سال ۱۳۷۱ فارغ‌التحصیل شد. در همان سال به عضویت هیات علمی گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران درآمد. فاضلی در سال ۱۳۷۵ از طرف گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران برای تحصیل به خارج از کشور اعزام شد و در حال حاضر مشغول تدوین رساله دکتری می‌باشد.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- عضو هیات علمی گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران از سال ۱۳۷۱.

سوابق آموزشی

- ۱- تدریس در گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران از سال ۱۳۷۱.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای باستان‌شناسی تپه شهرستان، ۱۳۶۶، به سرپرستی عقیل غابدی.
- ۲- شرکت در کاوشهای باستان‌شناسی دشت قزوین، ۷۴-۷۳-۱۳۷۲ به سرپرستی.
- ۳- شرکت در کاوشهای باستان‌شناسی تپه چشمه علی ری، ۱۳۷۵، یک فصل.
- ۴- بررسی باستان‌شناسی دشت تهران، یک ماه مهر و آبان ۱۳۷۷.

سخنرانی

- ۱- سخنرانی و ارائه مقاله در اولین گردهمایی باستان‌شناسی ایران - شوش، ۱۳۷۳.
- ۲- «باستان‌شناسی فلات مرکزی ایران در گذشته، حال و آینده»، دانشگاه برادفورد، انگلستان.
- ۳- «نگاهی به فرهنگهای پیش از تاریخ دشت تهران»، دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، به کوشش هسته علمی دانشجویان باستان‌شناسی دانشگاه تهران، اسفند ۱۳۷۷.

آثار و تالیفات

- ۱- «تکامل نظامهای اجتماعی در جوامع پیش از تاریخ براساس داده‌های باستان‌شناسی». یادنامه اولین گردهمایی باستان‌شناسی - شوش، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۶، صص ۲۸۰-۲۶۷.
- ۲- «مقدمه‌ای بر مفهوم پیش از تاریخ». میراث فرهنگی، ش ۱۵، ۱۳۷۵، صص ۴۷-۴۰.

نام و نام خانوادگی: حمیده چوبک

زاد روز: ۱۳۳۱

زادگاه: بوشهر

تحصیلات:

- کارشناسی ارشد باستان‌شناسی، دانشگاه تهران، ۱۳۶۲

- ۲- سرپرستی کاوشهای تپه هگمتانه.
- ۳- سرپرستی کاوشهای تپه چشمه علی ری.

آثار و تالیفات

- ۱- «هگمتانه». شهرهای ایران، به کوشش محمدیوسف کیانی، ج ۳، تهران جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۸، صص ۳۱۲-۲۹۰.
 - ۲- «جام برنزی کیدین هوتران مکشوفه از ارجان بهبهان». اثر، ش ۱۷، بهار ۱۳۶۹، صص ۴-۶۴.
 - ۳- «تل ابلیس». مجموعه مقالات کرمان شناسی، تهران: مرکز کرمان شناسی، ۱۳۶۹، صص ۲۰۵-۱۹۲.
 - ۴- «دوراوتناش یا شهر اوتناش گال ایلامی (چغازنبیل)». میراث فرهنگی: یادنامه نخستین گردهمایی باستان شناسی ایران، ش ۱۲، ۱۳۷۳، صص ۷۰-۸۶.
 - ۵- «نویافته های معماری و شهرسازی در تپه هگمتانه». مجموعه مقالات کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران، ج ۲، تهران ۱۳۷۴، صص ۸۴-۸۱۲.
 - ۶- «حلقه سیمین قدرت اوتناش گال - پادشاهی از سلسله ایکهالکی (۱۲۴۰-۱۲۷۵ پ.م)». اثر، ش ۲۶ و ۲۷، ۱۳۷۵، صص ۸-۱۵.
 - ۷- «شناخت و حفظ میراث های فرهنگی یک مسؤولیت ملی است». پیام آبادگران، ش ۹۵، ۱۳۷۲.
 - ۸- «کشفیات جدید از شهر باستانی هگمتانه». میراث فرهنگی، ش ۱۴، ۱۳۷۴.
 - ۹- «نقوش حکاکی شده دره دیویت الوند همدان». گزارشهای باستان شناسی (۱)، سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۷۶.
 - ۱۰- «تحقیقات باستان شناسی در تپه هگمتانه همدان». اولین گردهمایی باستان شناسی ایران - شوش: ۱۳۷۳ (چاپ بلا تکلیف).
 - ۱۱- «هفتمین فصل کاوش در تپه هگمتانه». اولین گردهمایی باستان شناسی ایران - تهران: ۱۳۷۶ (چاپ بلا تکلیف).
- ترجمه
- ۷- «شهرهای ساسانی». نوشته دیتریش هوف، نظری اجمالی بر شهرنشینی و شهرسازی در ایران، به کوشش محمدیوسف کیانی، ج ۱، تهران، ۱۳۵۶، صص ۲۰۴-۱۷۶.
 - ۸- «شهر بیضا». نوشته دیتریش هوف، شهرهای ایرانی، به کوشش محمدیوسف کیانی، ج ۴، تهران ۱۳۷۰، صص ۴۹-۴۶.
 - ۹- «مراسم تطهیر مذهبی ایلامی». نوشته گ. گروپ، میراث فرهنگی، ش ۸-۹، ۱۳۷۲، صص ۴-۲۵.

کتاب

- ۱- نقوش برجسته ایلامی. انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران، ۱۳۷۲.

مقالات خارجی

- 1- Joseph R. Caldwell und Mohammad Sarraf, Exploration of Excavation Area B, in, *Investigations at Tal-i Iblis* No.9, Illinois 1967, P.272-309.
- 2- M.R. Sarraf, Keramik Von Tal-i Iblis und ihre Zeitliche und räumliche Beziehungen zu den anderen iranischen und mesopotamischen kulturen, in, *AMI. Erg.7*. Berlin 1980.
- 3- M.R.Sarraf, Tal-i Iblis in, *Realexikon der Assyrologie und Vonderasiatischen Archäologie*, Berlin

دافی ۱۴، تاریخ معماری و شهرسازی ایران، سازمان میراث فرهنگی، ج ۵، ۱۳۷۷.

3- Choubak H. Vne Etonnante Cermique Dans Vne Necropole Parthe Dans la Region de Kerman.p. 94- 95. Dossoers Archeologie, NO: 243, Mai 1999.

کتاب

- ۱- سفالینه اشکانی (پارت). نوشته ای. هرینک، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۶.
- ۲- سفالینه اسلامی کاشان.

نام و نام خانوادگی: محمدرحیم صراف
زادروز: ۲۳ آبان ۱۳۱۸.

زادگاه: خوی.

تحصیلات:

- دیپلم ادبی، دبیرستان دارالفنون تهران، ۱۳۳۹.
- لیسانس باستان شناسی، گروه باستان شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۴۲.
- فوق لیسانس باستان شناسی، گروه باستان شناسی دانشگاه تهران، ۴۷-۱۳۴۵.
- دکترای باستان شناسی، موسسه باستان شناسی آسیای نزدیک، دانشگاه مونیخ، آلمان، ۵۶-۱۳۵۱.

محمدرحیم صراف در خوی متولد شد. چندی بعد به همراه خانواده به شهر تبریز مهاجرت کرد. تحصیلات ابتدایی را در مدرسه سعدی تبریز آغاز کرد لیکن ادامه تحصیلات وی در مدرسه حافظ و دبیرستان دارالفنون تهران سپری شد. در سال ۱۳۳۹ پس از اخذ دیپلم، در آزمون رشته باستان شناسی پذیرفته شد. در سال ۱۳۴۲ لیسانس باستان شناسی را دریافت نمود و بلافاصله عازم خدمت سربازی شد. بعد از پایان خدمت سربازی، در سال ۱۳۴۴ به عنوان کارشناس باستان شناسی در اداره کل باستان شناسی و فرهنگ عامه سابق استخدام شد. سپس به تحصیل در مقطع فوق لیسانس باستان شناسی پرداخته و موفق به دریافت آن گردید. در سال ۱۳۵۰ از طرف دولت ایران برای گذراندن تحصیلات عالی به آلمان اعزام شد و طی سالهای ۵۶-۱۳۵۱ موفق به اخذ درجه Ph.D شد. پس از آن به ایران بازگشت و تحقیقات خود را در مرکز باستان شناسی دنبال نمود. با تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور در سال ۱۳۶۷ در معاونت پژوهشی این سازمان به عنوان استادیار پژوهشی مشغول پژوهش شد.

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- کارشناس باستان شناسی، اداره کل باستان شناسی و فرهنگ عامه، ۱۳۴۴.
- ۲- کارشناس مرکز باستان شناسی ایران، ۱۳۵۶ (این مرکز به همراه مراکز دیگر در تشکیلات سازمان فرهنگی ادغام شد).
- ۳- استادیار پژوهشی، معاونت پژوهشی سازمان میراث فرهنگی، از ۱۳۶۷.

سوابق آموزش

تدریس در زمینه باستان شناسی ایران و بین النهرین در:

- ۱- گروه باستان شناسی دانشگاه تهران.
- ۲- گروه باستان شناسی دانشگاه تربیت مدرس.
- ۳- گروه باستان شناسی دانشگاه آزاد اسلامی.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- شرکت در کاوشهای بمپور، تل ابلیس، هفت تپه، بیشاپور.

سوابق پژوهش میدانی

- ۱- عضویت در کاوشهای باستان‌شناسی
Service Regional De L'Archeologie Limousin (DRAC).
- ۲- عضویت در
-Cours Doctoral Europeen: Centre Universitaire Europeen
Pour Biens Culturels.

آثار و تالیفات

مقالات

- ۱- «موزه‌های مناطق باستان‌شناسی در هند، اقدامی اساسی جهت حمایت از فعالیت‌های فرهنگی (۱)». فصلنامه جلوه هنر، ش ۹، پاییز ۱۳۷۸، ص ۲۰.
- ۲- «موزه‌های مناطق باستان‌شناسی در هند، اقدامی اساسی جهت حمایت از فعالیت‌های فرهنگی (۱)». فصلنامه جلوه هنر، ش ۱۰، زمستان ۱۳۷۸، ص ۳۰.
- ۳- «گزارشات علمی، فرهنگی... از چهار گوشه جهان». فصلنامه مدرس، شماره ۹، ۱۳۷۷، ص ۲۱۷.
- ۴- «ایجاد بوستانهای کوچک آثار تاریخی و فرهنگی جهان اسلام، گامی علمی در شناخت هر چه بیشتر باستان‌شناسی، تاریخ، تمدن، فرهنگ و میراث اسلامی». فصلنامه تاریخ اسلام، ش ۳، سال یکم، ۱۳۷۹، ص ۲۰.
- ۵- «فن آوریهای جدید در خدمت جاودان سازی آثار باستان‌شناسی»، فصلنامه مدرس، ش ۱۴، ۱۳۷۹، ص ۱۵.
- ۶- «باستان‌شناسی زیر دریاها و نقش فوق‌العاده آن در مدیریت و بهره‌برداری از مناطق ساحلی». فصلنامه مدرس، شماره ۱۵، ۱۳۷۹، ص ۱۰.
- ۷- «بهره برداری سایر کشورها در زمینه باستان‌شناسی و میراث فرهنگی». فصلنامه علوم انسانی، دانشگاه الزهراء، ۱۳۷۹، ص ۲۵.
- ۸- «فرش، کهن‌ترین هنر دستی ایران زمین». فصلنامه تخصصی فرش، ش ۴، ۱۳۷۹، ص ۲۵.
- ۹- «آیا علاوه بر مولاژ آثار هنری و یافته‌های باستان‌شناسی، مولاژ فرشهای تاریخی هم وجود دارد». فصلنامه تخصصی فرش، ش ۵، ۱۳۷۹، ص ۱۵.
- ۱۰- از تجربه ABOUSON در ایجاد مراکز غیرمتمرکز آموزشی، اطلاع‌رسانی، حفاظت و مرمت به مربوط به فرش». فصلنامه تخصصی فرش، ش ۶، ۱۳۷۹، ص ۳۰.
- ۱۱- «تبیین نقش و تأثیر پدیده باستان‌شناسی فضایی "KOE" در دستیابی به توسعه روابط فرهنگی، اجتماعی و سیاسی گفتگوی تمدنها». مجله پیام، ۱۳۷۹.

مقالات ارایه شده به مجامع عمومی

- ۱- «جایگاه رسانه‌های گروهی در توسعه شوش». همایش رشد و توسعه همه جانبه شوش در قرن ۲۱، شوش، ۱۳۷۷.
- ۲- «نقش آب‌درمانی، اقلیم درمانی و لجن‌درمانی در توسعه صنعت جهانگردی». سی و پنجمین سمینار بین‌المللی آب درمانی، آبهای گرم و معدنی، تهران، ۱۳۷۹، صص ۳۱، ۳۲، ۳۳.
- ۳- «نقش رسانه‌های همگانی بر اشتغال دانش‌آموختگان». همایش بررسی مسایل، مشکلات و چشم‌اندازهای آتی اشتغال دانش‌آموختگان دانش‌آزمایی عالی در ایران، تهران، ۱۳۷۸، صص ۶۳ و ۶۲.
- ۴- «حرکت بهره‌وری سایر کشورها در زمینه علوم باستانی و موارث فرهنگی». تهران، ۱۳۷۸، صص ۱۶-۱.
- ۵- «وقف‌نامه‌ها و تأثیر آن برای اداره کتابخانه‌ها در گذشته». اولین سمینار

نام و نام خانوادگی: الیاس صفاران

زادروز: ۱۳۳۹

زادگاه: قزوین

تحصیلات:

- کارشناسی مرمت آثار و ابنیه تاریخی، دانشگاه هنر، تهران ۱۳۶۷

- کارشناسی ارشد علوم باستانی (گرایش هنر، باستان‌شناسی و مرمت)، دانشگاه لیموز فرانسه، ۱۹۹۲ میلادی.

- دکترای علوم باستانی (گرایش هنر، باستان‌شناسی و مرمت)، دانشگاه لیموز فرانسه، ۱۹۹۶ میلادی.

- عنوان رساله دکترا: «ایران و یونان باستان: عناصر هنری و فرهنگی ایرانیان (تغییرات و روابط متقابل با یونان، حفاظت و مرمت)».

- فوق دکترای تاریخ هنر و باستان‌شناسی اسلامی، موزه انسان‌شناسی دانشگاه پاریس - فرانسه (در حال انجام).

عنوان رساله فوق دکترا: «راهکارهای نوین باستان‌شناسی تاریخ، هنر، باستان‌شناسی و میراث فرهنگی - دوران مختلف معماری اسلامی».

سوابق اجرایی و اداری

- ۱- رییس جهاد دانشگاهی واحد هنر، پردیس، ۷۰-۱۳۶۳.
- ۲- پژوهشگر و مسؤول بخش تحقیقات جهاد دانشگاهی واحد هنر، ۷۰-۱۳۶۳.
- ۳- مدرس، مدیر گروه مرمت آثار و ابنیه تاریخی و مسؤول دفتر فنی دانشگاه هنر، ۷۰-۱۳۶۶.
- ۴- استادیار دانشگاه تربیت مدرس، (از سال ۱۳۷۶ تا کنون).
- ۵- عضویت در (A.R.C.O.M) وزارت فرهنگ فرانسه، از سال ۱۹۹۲.
- ۶- عضویت در (C.R.N.S.A.R.S.A.G) وزارت آموزش عالی و تحقیقات فرانسه، از ۱۹۹۲.
- ۷- عضویت در مرکز آفریقا شناسی.
- ۸- عضویت در شورای بین‌المللی زیست محیطی.
- ۹- عضو حفاظت گران و مرمت گران آثار تاریخی - فرهنگی ایران.
- ۱۰- عضو و دبیر شورای تخصصی - علمی گروه باستان‌شناسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس، از ۱۳۶۷.
- ۱۱- عضو و دبیر شورای گروه باستان‌شناسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس ۱۳۶۷.
- ۱۲- نماینده گروه باستان‌شناسی برای شورای پژوهشی دانشکده از ۱۹ آبان تا ۲۷ آبان ۷۸.
- ۱۳- عضو هیأت تحریریه فصلنامه علمی - پژوهشی جلوه هنر: دانشگاه الزهراء، از ۱۳۷۷.
- ۱۴- نماینده تام‌الاختیار جهاد هنر در خصوص تألیف کتب دانشگاهی در سازمان سمت، از ۱۳۷۷.
- ۱۵- مسؤول سازمان راه‌اندازی طرح کار دانش جهاد هنر، (از ۱۳۷۶).
- ۱۶- مسؤول راه‌اندازی پژوهشکده هنر و علوم باستانی جهاد هنر، (از ۱۳۷۷).
- ۱۷- مشاور گروه پژوهشی باستان‌شناسی سازمان سمت، (از ۱۳۷۷).
- ۱۸- عضو گروه تاریخ و باستان‌شناسی شورای بررسی متون و کتب دانشگاهی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، (از ۱۳۷۷).
- ۱۹- داور کتب گروه باستان‌شناسی و مرمت سازمان سمت.

۲- تکنیک مجسمه سازی با خمیرنان. انتشارات رنزو زانویی، میکایل، ۱۳۷۸، زیر چاپ.

زیر چاپ

۳- چه آبی بنوشیم تا سالم بمانیم. نوشته J.J. Bouche. امید دانش، تهران، ۱۳۷۸.

۴- عوامل پوسیدگی نقاشی‌های دیواری. نوشته پائولو مورا. امید دانش، تهران، ۱۳۷۹.

۵- مقدمه‌ای بر باستان‌شناسی. نوشته لس لی و ردی ادکینس، امید دانش، تهران، ۱۳۷۹.

آماده چاپ

۶- حفاظت و مرمت آثار تاریخی. انتشارات سمت، تهران، ۱۳۷۹.

۷- «...»، ج ۱ و ج ۲، جهاد دانشگاهی و وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۹.

آماده برای حروفچینی و چاپ

۸- من می‌توانم باستان‌شناس بشوم. رابرت بی. بیکرنیک.

۹- آشنایی با هنر معماری جهان (معماری غرب).

۱۰- آشنایی با هنر معماری اسلامی.

۱۱- چگونه آنچه را می‌بینیم طراحی می‌کنیم.

۱۲- ۱۰۰ نکته مهم در تکنیک نقاشی پاستل.

۱۳- راه طبیعی طراحی کردن.

۱۴- چگونه موضوعات مورد علاقه را با قلم و مرکب طراحی نمایید.

طرحهای تحقیقاتی

۱- بررسی راهکارهای علمی و عملی معرفی صنایع دستی و سوغات استان کرمانشاه، در پژوهشکده هنر و علوم باستانی جهاد دانشگاهی واحد هنر برای استناداری و جهاد دانشگاهی کرمانشاه، ۱۳۷۹.

۲- طرح ملی مینی پارک جهان اسلام، پیشنهاد شده به کنفرانس سران کشورهای اسلامی (در دست اقدام).

۳- مینی پارکهای آثار دورانه‌های مختلف ایران: کرمان (در دست اقدام با جهاد دانشگاهی کرمان)، ری و همدان (در حال مطالعه با میراث فرهنگی این استانها)، شیراز (در حال مطالعه با جهاد دانشگاهی شیراز).

۴- مینی پارک آفریقا در ایران (در حال اجرا در گروه تاریخ، باستان‌شناسی و هنر مرکز مطالعات آفریقای دانشگاه تربیت مدرس).

۵- ایجاد بانک علمی باستان‌شناسی ایران (در حال اجرا در پژوهشکده هنر و علوم باستانی جهاد دانشگاهی واحد هنر).

۶- ایجاد بانک علمی مرمت و حفاظت آثار تاریخی و فرهنگی ایران (در دست اقدام در پژوهشکده هنر و علوم باستانی جهاد هنر).

۷- تهیه راهنمای علمی و هشت زبانه سایت‌های باستان‌شناسی، آثار و ابنیه، اماکن دورانه‌های مختلف اسلامی، تاریخی و پیش از تاریخ ایران (در دست اقدام با همکاری جهاد دانشگاهی کرمان و میراث فرهنگی همدان).

۸- پارک صدا و تصویر باستان‌شناسی ایران (در دست مطالعه در پژوهشکده هنر و علوم باستانی جهاد دانشگاهی هنر).

۹- KEO Archéologie du Futur Archéomaquette و کارگاه مولاژ آثار باستان‌شناسی دورانه‌های مختلف ایران (در دست مطالعه و اقدام برای دانشگاه تربیت مدرس).

□ □ □

نام و نام خانوادگی: عیسی بهنام

زادروز: ۱۲۸۵

زادگاه: تهران

او تشنه جستن بود. عمری قلم بدست، کوشید و نوشت. آثار متعددش حکایت از این دارد. لیکن پس از او نه دوستان، نه شاگردان و نه ... از عشق

مقدماتی نسخه‌های خطی کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، تهران، ۱۳۷۹، صص ۲۰-۱.

۶- «نقش صنعت گردشگری در توسعه و اشتغال». اولین همایش سراسری شناخت زمینه‌های توسعه استان اردبیل با محوریت تولید و اشتغال اردبیل، ۱۳۷۹، ص ۳۹.

۷- «جایگاه و تأثیر تمبر در میراث‌های باستانی، محیط زیست، جاذبه‌های طبیعی و گردشگری». هم‌اندیشی تمبر در بوته نقد، تهران ۱۳۷۹، صص ۱-۱۹.

مقالات (۸، ۹، ۱۱، ۱۰) زیر در نخستین سمینار باستان‌شناسان جوان، (تهران، ۱۳۷۹) ارائه شد:

۸- «نقش باستان‌شناسان جوان در توسعه اضلاع سه‌گانه مثلث (شناسایی و پژوهش - حفاظت و مرمت - معرفی و آموزش سازمان میراث فرهنگی کشور).

۹- نقش باستان‌شناسان جوان در توسعه توریسم فرهنگی.

۱۰- ایجاد انجمن علمی علاقه‌مندان در معرفی و آموزش دانش باستان‌شناسی و ارتباط آن با سایر علوم.

۱۱- پروژه ایجاد پارکهای باستان‌شناسی گامی در جهت اشتغال باستان‌شناسان جوان.

۱۲- «باستان‌شناسی زیر دریاها و نقش فوق‌العاده در مدیریت بهره‌برداری از مناطق ساحلی». ارائه شده در دومین همایش علمی - تخصصی و کاربردی مدیریت جامع مناطق ساحلی (ICAM)، ۱۳۷۹.

۱۳- «اثرات زیست محیطی پدیده خشکسالی در سایتهای باستان‌شناسی، آثار فرهنگی و هنری». ارائه شده در اولین کنفرانس ملی بررسی راهکارهای مقابله با کم‌آبی و خشکسالی، ۱۳۷۹.

۱۴- «ایجاد سندی‌کای ملی آبیاری اتوماتیک گامی در جهت مقابله با پدیده خشکسالی». ارائه شده در سمینار فوق‌الذکر، ۱۳۷۹.

۱۵- «مینی پارک آفریقا، تأثیرات متقابل فرهنگی - تمدنی بین ایران و آفریقا در حوزه‌های مختلف: هنر، معماری، باستان‌شناسی، تاریخ، جغرافیا و غیره». تهران، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۱ و ۱۲ اردیبهشت ۱۳۸۰.

۱۶- «راهکارهای جدید بازشناسی باستان‌شناسی، میراث فرهنگی و مبانی معرفی شهر تهران در بدو تأسیس تاکنون». تهران، ۱۳۷۹.

۱۷- «تبیین نقش و تأثیر پدیده باستان‌شناسی فضایی "KOE" در دستیابی به توسعه روابط فرهنگی، اجتماعی و سیاسی گفت‌وگوی تمدنها». گردهمایی تخصصی باستان‌شناسی و تاریخ هنر دانشگاه تربیت مدرس، ۹ و ۱۰ دی ۱۳۷۹.

۱۸- «پدیده فوتوراسکپ اروپا، فن آوی هزاره سوم در خدمت مخاطبین سینما». گردهمایی تخصصی سینما و مخاطب، دانشکده سینما و تئاتر دانشگاه هنر، تهران، آذر ۱۳۷۹.

19- 1988, Techniques of safaavid painting and it's Restoration styles, 2nd international conference on "Non destructive Testing, microanalytical methods and environment evaluation for study and conservation of works of art", Italy, p.24.

20-1988' "Des influences et le plus grand role des parcs pour developpement touristique et culturel des pays", ISC-T.C.S.D, Athens.

17- 2001' "Le site Archeologique de "kush-i-khwajah" et les mesures nécessaires pour son conservation", XIVE congres de L.V.I.S.P.P., Universite Liège, Belgique.

کتاب

۱- شهر بارزش دندانها. نوشته C.I.V، امید دانش، تهران، ۱۳۷۸.

- و رنجش هیچ نگفتند.
- شادروان دکتر عیسی بهنام (۱۲۸۵-۹ آذر ۱۳۶۳ ش.) در عودلاجان از محلات قدیمی تهران بدنیا آمد. پس از گذراندن تحصیلات ابتدایی و متوسطه در تهران، در سال ۱۳۰۸ به همراه نخستین گروه دانشجویان اعزامی برای ادامه تحصیل در رشته باستان‌شناسی به فرانسه رفت و در طول ۸ سال در مدرسه لوور، دانشکده ادبیات و موسسه هنر و باستان‌شناسی فرانسه به تحصیل پرداخت. سپس به ایران بازگشت و در سال ۱۳۱۹ به استخدام وزارت فرهنگ درآمد و به جای اریخ اشمیت، ریاست هیأت علمی تخت جمشید را برعهده گرفت. وی از سال ۱۳۱۸ تا ۱۳۲۵ موزه‌دار موزه ایران باستان بود. از سال ۱۳۲۰ تدریس در دانشگاه تازه تأسیس تهران را آغاز نمود. شمار زیادی از باستان‌شناسان ایرانی از شاگردان وی محسوب می‌شوند. بهنام از چهره‌های سرشناس بین‌المللی در باستان‌شناسی و هنر ایران بود. دریافت نشانهای علمی از دانشگاههای معتبر بین‌المللی گویای اعتبار جهانی او در طول زندگی‌اش می‌باشد. همچنین او با علاقه به مطالعه و معرفی سنت‌های بومی ایران، موزه مردم‌شناسی را پایه‌گذاری کرد. از او مقالات متعددی در هنر و مردم، سخن، پیام نو، مجله دانشکده ادبیات، راه نو، جهان نو، ژورنال دو تهران و... به چاپ رسیده است.
- مدرسه آلیانس فرانسه (گواهی شش ساله ابتدایی)
- دیپلم متوسط در رشته ادبی
- شرکت در مسابقه و عزیزیت به فرانسه برای تحصیل باستان‌شناسی (۱۳۱۰)، دیپلم مدرسه لوور پاریس در رشته باستان‌شناسی ایران، پیش از تاریخ و دوران تاریخی. لیسانس دانشکده ادبیات پاریس در رشته باستان‌شناسی ۱۹۳۵، دیپلم از موسسه باستان‌شناسی و هنر در پاریس ۱۹۳۷، شروع به تهیه رساله دکتری.
- بازگشت به ایران بدون اتمام رساله دکتری به علت احتیاج وزارت فرهنگ برای افتتاح موزه ایران باستان.
- انجام خدمت سربازی ۱۷-۱۳۱۶.
- ریاست هیأت علمی تخت جمشید پس از عزیمت آمریکا بیا (۱۳۱۸)، موزه‌دار موزه ایران باستان (۲۵-۱۳۱۸)، دبیر دانشکده ادبیات (از ۱۳۲۰).
- گذراندن رساله دکتری در دانشکده ادبیات طبق قانونی که از مجلس گذشت، ارتقاء به مقام دانشیاری و سپس استادی.
- رییس شورای موزه‌های ایران طبق اجازه دانشگاه و انتخاب از طرف نمایندگان موزه‌های ایران.
- نماینده رسمی ایران در کنگره بین‌المللی مردم‌شناسی در پاریس ۱۹۶۰.
- نماینده رسمی ایران برای حمل اشیاء مربوط به نمایشگاه هفت هزار سال هنر ایران در پاریس و افتتاح آن، ۱۹۶۱.
- نماینده رسمی ایران برای تشکیل نمایشگاه نقاشی در مسکو، لنینگراد، ۱۹۶۳.
- نماینده رسمی ایران برای تشکیل نمایشگاه هنر نقاشی در بلگراد، ۱۹۶۴.
- نماینده دانشگاه در شورای عالی باستان‌شناسی.
- رییس دفتر حمایت از اموال فرهنگی هنگام جنگ، (مأموریت از طرف وزارت فرهنگ و هنر).
- کتابشناسی آثار دکتر عیسی بهنام
- ۱- «بانیان باستانی کشورمان آشنایی بیشتر پیدا کنیم». هنر و مردم. ش ۱۳۹، (اردیبهشت ۱۳۵۳): ۲-۶
- ۲- «برده از روی تاریخ کهن جنوب فلات ایران برداشته می‌شود». هنر و مردم. ش ۱۲۴/۱۲۵، (بهمن و اسفند ۱۳۵۱): ۲-۷.
- ۳- «مسیری در سرزمین ایران در شش هزار سال پیش». هنر و مردم. ش ۱۱۸، (۱۳۵۱): ۲-۶
- ۴- «نخستین جامعه‌های انسانی در سرزمین ایران». هنر و مردم. ش ۱۱۴، (۱۳۵۱): ۲-۶
- ۵- «هنوز قسمت مهمی از تاریخ گذشته ما در زیر خاک ایران پنهان است». هنر و مردم. ش ۱۳۵، (دی ۱۳۵۲): ۲-۵.
- ۶- «شهر سوخته». هنر و مردم. ش ۱۲۶، (فروردین ۱۳۵۲): ۲-۶
- ۷- «تمدنهای از یادرفته. شوش یکی از قدیمی‌ترین مراکز تمدن جهان». هنر و مردم. ش ۱۳۳، (دی ۱۳۵۱): ۲-۵.
- ۸- «آثار هفت هزار ساله دشت قزوین». هنر و مردم. ش ۱۲۷، (خرداد ۱۳۵۲): ۲-۷.
- ۹- «برنزهای لرستان و ارتباط احتمالی آن با مذهب مهر در دوران مادها». هنر و مردم. ش ۱۲۷، (اردیبهشت ۱۳۵۲): ۲-۷.
- ۱۰- «در هر گوشه‌ای از سرزمین ایران بخشی از تاریخ کهن، نهفته است». هنر و مردم. ش ۱۲۲، (آذر ۱۳۵۱): ۲-۴. (درباره حسنلو).
- ۱۱- «کاشفهای گنج دره». هنر و مردم. ش ۱۳۱، (شهریور ۱۳۵۲): ۲-۷.
- ۱۲- «گرگان مهد تمدنهای کهن». هنر و مردم. ش ۱۱۹ / ۱۲۰ (۱۳۵۱): ۲-۶
- ۱۳- «مردم گیلان و مازندران از چه قومی هستند؟». هنر و مردم. ش ۱۱۵ (۱۳۵۱): ۲-۷.
- ۱۴- «بزد پس از اصفهان». هنر و مردم. ش ۱۴۵ (آبان ۱۳۵۳): ۳۲-۳۴.
- ۱۵- «پارسه گرد». معماری ایران. «تهران ۱۳۶۳»: ۱-۶۵-۷۰.
- ۱۶- «چگونه معبد چغازنبیل کشف شد». معماری ایران. (تهران، ۱۳۶۳): ۱-۷۱-۷۳.
- ۱۷- «طاق کسری کجا و چگونه ساخته شد؟». معماری ایران. (تهران، ۱۳۶۳): ۱-۱۳۹-۱۳۷.
- ۱۸- «گنبد سرخ مراغه». معماری ایران. ش ۱، (تهران، ۱۳۶۳): ۴۲۳-۴۲۵.
- ۱۹- «تحویلی که اساس تمدن امروزی شد. پایان دوران سنگ و آغاز دوران برنز و طلوع یک تمدن هفت هزار ساله». هنر و مردم. ش ۱۲۹/۱۳۰ (تیر و مرداد ۱۳۵۲): ۲-۷.
- ۲۰- «در جستجوی شهرهای گمشده». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۴۱/۴۲: ۳-۵ و ش ۴۳: ۱۱-۱۴ و ش ۴۸: ۲-۴.
- ۲۱- «طاق کسری کی و چگونه ساخته شد؟». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۴۵/۴۶: ۲۰-۲۴.
- ۲۲- «قدیمی‌ترین مراکز تمدن ایران». مهر. ش ۱: ۴۷۵-۴۷۹.
- ۲۳- «پیدایش دو قبر بر فراز ساختمان آرامگاه کوروش کبیر در پاسارگاد». مجله دانشکده ادبیات شیراز. ش ۵.
- ۲۴- «اشکانی یا باستانی». مهر. ش ۱۲: ۲۴۰-۲۴۲.
- ۲۵- «اکباتان». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۳۷: ۸-۱۱.
- ۲۶- «تیسفون». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۴۴: ۱۱-۱۵.
- ۲۷- «داستانی از حسنلو و جام‌آن». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۳۶: ۲-۶.
- ۲۸- «مشهورترین نسخه‌های خطی مصور ایران در موزه‌های جهان». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۴۹: ۲۰-۲۵.
- ۲۹- «گزارشهای باستان‌شناسی [اثر علی سامی] راهنمای کتاب. ش ۴: ۲۶۳-۲۶۶.
- ۳۰- «تاریخ صنایع ایران (تاریخ ایران از روی آثار گذشته)». سالنامه ایران جاویدان. ش ۲: ۵۲-۶۴ و ۱۹۳-۱۹۵. (نقل از مجله جهان نو).
- ۳۱- «شاهکارهای هنر تزیینی». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۴: ۱-۱۳.
- ۳۲- «نقش هنرهای تزیینی در میان مردم ایران». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۲۵: ۴-۷.
- ۳۳- «نمونه‌هایی از شاهکارهای هنری ایران از هشت هزار سال پیش».

- هنر و مردم. دوره جدید، ش ۳/۳۳: ۳-۷.
- ۳۴- «نمونه‌هایی از نفوذ هنر باستانی ایران در مغرب زمین از غرب به شرق یا از شرق به غرب». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۳۷: ۸-۶.
- ۳۵- «هنر تزیینی و هنر تجسمی». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۲: ۷-۴.
- ۳۶- «آشنایی با چند نقاش ایرانی و هندی در اوایل قرن یازدهم هجری». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۹: ۲-۶ و ش ۲۰: ۵-۲.
- ۳۷- «مکتب نقاشی هرات». نقش و نگار. ش ۸ (۱۳۴۲): ۲۴-۲۹.
- ۳۸- «نقاشان ایران در هندوستان». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۲۱: ۷-۵ و ش ۲۳: ۵-۳.
- ۳۹- «نقاشان شیراز، شهر جاویدان». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۲۶: ۵-۲.
- ۴۰- «فن زری‌بافی در ایران». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۵: ۵-۲.
- ۴۱- «هنر سفال‌سازی در کشورهای مسلمان». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۶: ۵-۲.
- ۴۲- «هنر موزاییک‌سازی یا معرق‌کاری در ایران باستان». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۳: ۶-۳.
- ۴۳- «رحل چوبی». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۷: ۸-۱۰.
- ۴۴- «آثار هنری ایران در موزه‌های جهان». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۲۴: ۵-۲.
- ۴۵- «لباس کردها». نقش و نگار. ش ۷: ۵-۱۰.
- ۴۶- «گنبد سرخ مراغه». هنر و مردم. ج ۱، ش ۸: ۵-۲.
- ۴۷- «زیبایی‌های ایران کهن - اصفهان قدیم». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۵۱: ۶-۲.
- ۴۸- «[رباط شرف]. هنر و مردم. دوره جدید، ش ۵۲: ۶-۱۱.
- ۴۹- «پیشقدمات کشف آثار تاریخی ایران». مجله دانشکده ادبیات، ش ۱۴: ۵۷۰-۵۸۸.
- ۵۰- «تأثیر هنر کمال‌الدین بهزاد در صفحات مصور نسخه‌های خطی دوران شاه اسماعیل اول». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۲۶: ۷-۲.
- ۵۱- «تاریخ ماد [اثر دیا کونف ترجمه کریم کشاورزی]». راهنمای کتاب، ش ۱۰ (۱۳۴۶): ۴۱-۴۵.
- ۵۲- «روابط هنری ایران و یونان در اوایل هزاره اول پیش از میلاد». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۷۳ (۱۳۳۷): ۱۸-۲۲.
- ۵۳- «مکتب دوم هنر نقاشی ایران در تبریز». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۸۸ (۱۳۴۸): ۱۰-۱۳.
- ۵۴- «نگاهی به آثار موجود نقاشی قدیم ایران». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۵۷/۵۶: ۷-۲.
- ۵۵- «هنر نقاشی در دوره پادشاهی شاه عباس بزرگ». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۶۷/۶۸: ۷-۱۲.
- ۵۶- «ایلام مهد اولیه تمدن ایرانی». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۵۸: ۷-۲.
- ۵۷- «پدران ما که بودند و از کجا به این سرزمین آمدند؟». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۷۰ (۱۳۴۷): ۸-۱۳.
- ۵۸- «میراث هنر هخامنشی». بررسی‌های تاریخی، ج ۳ (۱۳۴۷) ش ۴/۳: ۶۶-۵۹.
- ۵۹- «همکاری هنر سکایی با هنر دورانهای مختلف شاهنشاهی ایران». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۵۹: ۶-۲.
- ۶۰- «چگونه معبد چغازنبیل کشف شد». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۶۵: ۵-۲.
- ۶۱- «سیستان در دوره هخامنشی». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۶۹ (۱۳۴۷): ۸-۵.
- ۶۲- «بررسی یکی از نقوش تخت جمشید، داریوش شاه چگونه بار می‌داده است». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۶۴: ۱۶-۱۹.
- ۶۳- «پارسه گرد آرمگاه کوروش بزرگ». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۷۱ (۱۳۴۷): ۶-۲.
- ۶۴- «گنجینه‌های مکشوف در پازیریک». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۶۳: ۹-۲.
- ۶۵- «انعکاس روحیات ایرانیان در نقشهای تخت جمشید». هنر و مردم. ش ۱۰۸/۱۰۷، دوره جدید (۱۳۵۰): ۲۰-۲۶.
- ۶۶- «مساجد ایرانی از ابتدای دوران اسلامی». بررسی‌های تاریخی، ج ۳ (۱۳۴۷) ش ۵: ۷۱-۸۶.
- ۶۷- «زندگی مردم سرزمین ایران در ده هزار سال پیش». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۱۱۲/۱۱۳ (۱۳۵۰): ۲-۶.
- ۶۸- «نگاهی به تاریخ همسایگان». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۷۸/۷۷ (۱۳۴۸): ۳۰-۳۳ و ش ۷۹: ۶-۵.
- ۶۹- «نقش رستم در تاج‌گذاری پادشاهان ساسانی». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۶۰: ۱۵-۲۰.
- ۷۰- «پارسیها و مادیهها». بررسی‌های تاریخی، ج ۳ (۱۳۴۷): ش ۲: ۲۴-۲۵.
- ۷۱- «کوشش شاهنشاهان هخامنشی برای استقرار صلح و امنیت». هنر و مردم. دوره جدید، ش ۷۳ (۱۳۴۷): ۳-۲.
- ۷۲- «یک کتاب مصور از موزه گلستان». اطلاعات ماهانه، ج ۵، ش ۱: ۳۳-۳۴.
- ۷۳- «گنج‌بریهای عتیق». سخن، ش ۵: ۱۲۲-۱۲۹.
- ۷۴- «ساسانی یا اسلامی». پیام نو، ج ۱ ش ۵: ۳۲-۳۳.
- ۷۵- «سرنوشت صنایع ایران بعد از انقراض سلسله هخامنشی». سخن، ج ۲: ۷۷۱-۷۷۰.
- ۷۶- «صنایع ایران در زمان سلطنت داریوش و خشایارشا». جهان نو، ج ۲: ۳۹۰.
- ۷۷- «صنعت در زمان اشکانیان و ساسانیان». جهان نو، ج ۲: ۳۷۱-۳۷۲.
- ۷۸- «تابلوهایی از شاهکارهای نقاشان معروف ایران [در قرن گذشته]». اطلاعات ماهانه، ج ۴، ش ۱۲: ۴۱-۴۳.
- ۷۹- «صنعت نقاشی در ایران». نامه راه (راه نو)، ج ۴: ۱۷۵-۱۷۶.
- ۸۰- «صنعت نقاشی در ایران». ایران امروز، ج ۳، ش ۶/۵: ۹-۱۰.
- ۸۱- «میادی نقاشی در ایران». پیام نو، ج ۱، ش ۱۲: ۳۶-۳۹.
- ۸۲- «میدان نقاشی در ایران». ایران امروز، ج ۳، ش ۹/۱۰: ۹-۱۱.
- ۸۳- «نقاشی جدید». جهان نو، ج ۲: ۱۳۵.
- ۸۴- «نقاشی در ایام پیش از تاریخ ایران». مهر، ش ۷: ۴۰۳-۴۱۲.
- ۸۵- «نمونه‌ای از نقاشی هند و ایرانی در زمان پادشاهی بابر و جانشینان او در هند». ایران امروز، ج ۳، ش ۱۱: ۱۹-۲۲.
- ۸۶- «هنر نقاشی در ایران قدیم». مهر، ج ۸: ۱۰۷-۱۱۰.
- ۸۷- «دولت نقاشی ایرانی در هند». سخن، ج ۷: ۹۳۹-۹۴۳.
- ۸۸- «بهزاد نقاش ماهر ایرانی». نامه راه (راه نو)، ج ۴: ۲۰۵-۲۰۶.
- ۸۹- «درباره رضا عباسی». نقش و نگار، ش ۲: ۱۷-۲۲.
- ۹۰- «علی‌رضا عباسی». راه نو، ج ۲: ۱۶۸-۱۶۹.
- ۹۱- «یکی از کارهای رضا عباسی در موزه صنایع شرقی در مسکو». پیام نو، ج ۴، ش ۳/۲: ۱۶۲-۱۶۵.
- ۹۲- «بحث درباره نقش یکی از پارچه‌های ابریشمی مکشوف در ری». مجله دانشکده ادبیات، ج ۴، ش ۱: ۹۱-۱۰۳.
- ۹۳- «پیکر برنزی اسکندر که در کاوشهای مال امیر بدست آمده». سخن، ج ۴: ۲۹۷-۲۹۹.
- ۹۴- «تاریخ یک قوم». نامه راه (راه نو)، ج ۴: ۲۵۶-۲۵۷ (برنزه‌های لرستان و کردستان).

۱۳۱- «نقش‌های ساسانی». سخن ۵۰: ۴۲۵-۴۳۸. (امضای این مقاله اشتباهاً جمشید بهنام است که در فهرست تصحیح شده است).
 ۱۳۲- «سربازان جاویدان». پیام نو. ج ۱، ش ۶: ۶۳-۶۴.
 ۱۳۳- «مجسمه شاپور اول». سخن. ش ۵: ۴۶-۴۸.
 ۱۳۴- «دمکتیم از خرابه‌های شوش می‌گویید». راه نو. ش ۳: ۳۰۵-۳۰۶.
 ۱۳۵- «معماری ایران در زمان غزنویان و سلجوقیان». راه نو. ش ۳: ۱۰۵-۱۰۶.
 ۱۳۶- «تزیینات مسجد جامع اصفهان». راه نو. ش ۳: ۴۸-۴۹.
 ۱۳۷- «مسجد جامع اصفهان». راه نو. ش ۳: ۱۶-۱۸.
 ۱۳۸- «تاریخ پیدایش مساجد در ایران». راه نو. ش ۲: ۳۲۶-۳۲۷.
 ۱۳۹- «مساجد قدیم ایران». سخن. ش ۲: ۱۱۰-۱۱۵.
 ۱۴۰- «مسجد جامع گلپایگان». راه نو. ش ۲: ۳۶۱.
 ۱۴۱- «یکی از شاهکارهای بزرگ اوایل دوره اسلامی (سهم) ایران در تمدن اسلامی». راه نو. ش ۳: ۱۸۷-۱۸۸. (ترجمه از مجلات خارجی).
 همچنین شادروان بهنام کتابهای تألیفی و ترجمه‌ای چندی به شرح ذیل دارد:

۹۵- «تبرهای برنزی موزه ایران باستان». ایران امروز. ج ۲، ش ۹: ۱۷-۱۵.
 ۹۶- «تزیینات و جواهرات دوره‌های قدیم ایران». ایران امروز. ج ۳، ش ۱: ۳۱-۳۳.
 ۹۷- تصویر جانداران در هنر ساسانی». سخن. ۵: ۱۹۵-۲۰۱.
 ۹۸- «جام طلای خسرو». سخن. ۲: ۵۸۲-۵۸۵.
 ۹۹- «خنجر طلا از سه هزار سال پیش». پیام نو. ج ۳، ش ۱۲: ۴۷-۵۰.
 ۱۰۰- «صنعت نقره‌کاری در دوره ساسانیان و عصر جدید». ایران امروز. ج ۲، ش ۱۰: ۳۱-۳۹.
 ۱۰۱- «ظرفهای فلزی در ایام باستان». پیام نو. ج ۱، ش ۲: ۱۰۹-۱۱۲.
 ۱۰۲- «ظرفهای فلزی در ایام باستان». راه نو. ۲: ۲۷۳-۲۷۵.
 ۱۰۳- «یک کشف جدید (تزیینات طلای دوره هخامنشی در موزه تهران)». پیام نو. ج ۳، ش ۲۹-۳۴.
 ۱۰۴- «ظروف گلی لعاب‌دار گرگان». مجله دانشکده ادبیات. ج ۳، ش ۲: ۳۳-۴۳.
 ۱۰۵- «ظروف گلی لعاب‌دار نیشابور». نقش و نگار. ش ۳: ۱۴-۱۹.
 ۱۰۶- «قندیل آبگینه». آموزش و پرورش. ج ۹، ش ۹: ۵۸-۶۲.
 ۱۰۷- «دو ظرف هفتصد ساله». مهر. ۶: ۷۸-۸۰.
 ۱۰۸- «صنعت قلمدان‌سازی». پیام نو. ج ۲، ش ۳: ۶۵-۷۰.
 ۱۰۹- «تاریخ لباس در ایران دوره اشکانی». سخن. ش ۳: ۱۹۴-۱۹۶.
 ۱۱۰- «تاریخ لباس ایران در دوره ساسانی». سخن. ش ۳: ۲۸۶-۲۸۹ و ۳۳۳-۳۳۷.
 ۱۱۱- «تاریخ لباس ایران در دوره هخامنشی». سخن. ش ۳: ۱۳۵-۱۴۰.
 ۱۱۲- «لباس زرتشتیان ایران». نقش و نگار. ش ۵: ۱۶-۲۲. (با همکاری سیمین دانشور).
 ۱۱۳- «لباس مردم ایران در قرن ۱۳ هجری». نقش و نگار. ش ۶: ۵-۱۳.
 ۱۱۴- «نمایشگاه لباس مردم قاسم آباد». نقش و نگار. ش ۴: ۲۷-۳۳.
 ۱۱۵- «موزه ایران باستان در تهران». پیام نو. ج ۱، ش ۱۱: ۳۳-۳۶.
 ۱۱۶- «یک شاهکار هنر یونان در موزه تهران». جهان نو. ش ۲: ۱۹۱.
 ۱۱۷- «ایجاد وحدت ملی در دنیای شرق». جهان نو. ش ۲: ۲۵۲.
 ۱۱۸- «برای شناختن آثار باستانی ایران». نامه راه. ش ۴: ۷۵-۷۷ و ۹۷.
 ۱۱۹- «تاریخ ایران از روی آثار گذشته». جهان نو. ش ۲: ۳۳۰-۳۳۱ و ۳۵۰.
 ۱۲۰- «تاریخ یک قوم». سخن. ش ۱: ۲۲۲-۲۲۶. (باستان‌شناسی ایران پیش از تاریخ).
 ۱۲۱- «چگونه می‌توان از آثار ملی پی به هویت آنها برد؟». جهان نو. ش ۲: ۲۳۱-۲۳۲.
 ۱۲۲- «صنایع [معماری] ایران در زمان سلطنت داریوش و خشایارشا». جهان نو. ش ۲: ۳۹۰.
 ۱۲۳- «صنعت [معماری] در زمان اشکانیان و ساسانیان». جهان نو. ش ۲: ۳۷۱-۳۷۲.
 ۱۲۴- «طاق کسری». راه نو. ۱۳۵-۱۳۶.
 ۱۲۵- «طاق کسری». مجله دانشکده ادبیات. ج ۳، ش ۱: ۸۰-۹۲.
 ۱۲۶- «کاشی در قریه شامی نزدیک مال امیر». نامه راه. ش ۴: ۱۴۶-۱۴۷.
 ۱۲۷- «ملل فراموش شده». نامه راه (راه نو). ش ۴: ۳۳۳-۳۳۴.
 ۱۲۸- «یک پیدایش جدید از آثار صنایع قدیم ایران». پیام نو. ج ۳، ش ۱: ۴۳-۴۱.
 ۱۲۹- «یونانی یا ایرانی». سخن. ش ۲: ۵۲۶-۵۳۹.
 ۱۳۰- «آریاییهای حقیقی». نامه راه (راه نو). ش ۴: ۲۸۹-۲۹۰. (الواج داریوش).

۱- راهنمای موزه ایران باستان (به زبان فارسی و فرانسه).
 ۲- راهنمای آثار باستانی پاسارگاد (به فارسی).
 ۳- صنایع دستی ایران، انتشارات یونسکو.
 ۴- تاریخ صنایع اروپا در قرون وسطی. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۲۷.
 ۵- تمدن ایران پیش از شروع تاریخ. تهران: وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۲۰.
 ترجمه
 ۱- تمدن ایرانی، مجموعه مقالات خاورشناسان معاصر فرانسوی. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۷۷ (تجدد طبع در ۱۳۴۶)
 ۲- هنر ایران (مادر هخامنشی)، رمان گیرشمن. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۶.
 ۳- باستان‌شناسی ایران باستان. لویی واندنبرگ. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۴۵.
 ۴- کاروانسراهای ایران.
 ● لازم به یادآوری است که احتمالاً این فهرست دربرگیرنده همه آثار شادروان دکتر بهنام نمی‌باشد.
 ● مطالب مربوط به زندگی شادروان دکتر بهنام از این منابع استخراج شده‌اند: * کیهان فرهنگی، ش ۹ (آذر ۱۳۶۳): ۲۴-۰ * مجله دانشکده ادبیات، ش ۱۶ (۱۳۴۷): ۱۹۳-۱۹۴. * مجله آئینده، ش ۱۰ (۱۳۶۳): ۷۶۱-۷۶۶.

نام و نام خانوادگی: فریدون توللی

زادروز: ۱۲۹۸

زادگاه: شیراز

توللی بیش از آنکه شاعر باشد، اصلاح‌طلبی بود که به زبان طنز در راه مبارزه سیاسی - فرهنگی گام نهاد و برای آزادی و استقلال سیاسی این مملکت تلاش‌ها کرد. به قول خودش:

تنگست دیده‌بر در بیگانه دوختن

منت بجان فریدون و عزت فروختن

فریدون توللی با آنکه در شعر و شاعری شناخته شده است و در شعر نو، سبک خاص خود را دارد، و از مقام والایی برخوردار است، اما حرفه و پیشه او باستان‌شناسی بود و با اندیشه باستان‌شناسانه در ژرفنای خاک سیه، در جستجوی متشعل تاریخ مردگان، سالها در ویرانه‌های شهر شوش (کوی مردگان) و شهر باستانی پاسارگاد با کلنگ باستان‌شناسانه، افسانه گذشت

جهان را می‌کاوید تا:

ز شکسته‌های یکی جام

یا گوشواره‌های یکی گوش

یا از دو چشم جمجمه‌ای مات و بیگانه

گیرد سراغ راه

اولین بار بود که کاوش‌های باستان‌شناسی یک شهر مهم، به دست پژوهشگران ایرانی انجام می‌شد. در نتیجه تلاش‌های تولی، قسمت‌های مهمی از آثار و حدود کاخ‌های سلطنتی و ساختمان‌های وابسته به آنها کشف شد و گزارش مشروع آنها در مجلد چهارم، گزارش‌های باستان‌شناسی به چاپ رسید.^(۱۲) در همین زمان بود که در دهکده مادر سلیمان، در پاسارگاد، شعر «کوی مردگان» را به یاد ویرانه‌های باستانی شهر شوش سرود. به گفته شادروان علی سامی «تولی همانطور که در نویسندگی و شاعری، شیوه ویژه خود داشت، در کارهای فنی باستان‌شناسی نیز صاحب ذوق و سلیقه بود و اطلاعات ارزنده و سودمندی داشت.»^(۱۳)

در جریان کودتای ۲۸ مرداد ۳۲، تولی بار دیگر به تهران رفت و خانه او توسط مخالفان سیاسی‌اش غارت و سپس، به آتش کشیده شد.^(۱۴) او تا سال ۱۳۳۸ در تهران ماند و در اواخر همین سال بار دیگر به شیراز منتقل شد و تا سال ۱۳۴۴ در سمت مدیرکل باستان‌شناسی فارس باقی ماند.^(۱۵)

در سال ۱۳۴۵، از اداره کل فرهنگ فارس به سمت مشاور در دانشگاه شیراز پذیرفته شده، و همین ارتباط در روحیه او تأثیری شگرف بوجود آورد، بطوریکه در مدت ۳ ماه، یکصد و شصت غزل و سیزده قصیده سرآید.^(۱۶) از سالهای ۱۳۵۰ به بعد، بیماریهایی که سالها فریدون را همراهی می‌کردند شدت گرفت ولی این بار چیزی نبود که بتوان پنهان کرد. رنج تن و خستگی سالها تلاش هر روز با سکنه‌های پی‌درپی شدت گرفت به طوریکه از سال ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۴، کاملاً بستری شد و سرانجام سایه مرگ بر تن او درآویخت و استخوانش را بر خاک ریخت.^(۱۷) دوستداران فریدون هر سال در نهم خرداد، در گوشه شمال غربی باغ حافظیه شیراز، بر آرامگاه او یادش را گرامی می‌دارند. آری:

لختی دگر به دخمه تاریک و پر هراس
کفتار می‌خورد ز تن باستان‌شناس

تولی از نگاه دیگران

به همت و بزرگواری «ایرج افشار» دو ویژه‌نامه از مجله آینده، دوره یازدهم سال ۱۳۶۴ و دوره هفدهم سال ۱۳۷۰، به گرامیداشت «فریدون تولی» اختصاص یافت. حدود بیست تن از محققین و پژوهشگران، که همگی از دوستان و همکاران فریدون بودند، در این دو شماره، قلم فرسایی نموده و بحق و بیجا یاد او را گرامی داشته‌اند. از این میان، دکتر عزت‌الله ننگهبان، که سالها در رأس دستگاه باستان‌شناسی کشور قرار داشت، به صداقت باطن و صفای خاطر فریدون به خوبی پی‌برده و احترام خاصی برای او قایل بوده، چنانکه می‌نویسد: «اطلاعاتیکه این عنصر پاک نهاد درباره وضعیت دستگاه باستان‌شناسی کشور و وضع نایب‌امان آن در اختیار قرار داد، در تلاش به منظور جلوگیری از حیف و میل آثار باستانی کشور و حفظ موارث فرهنگی ایران بسیار سودمند و ارزنده بود و مورد نهایت استفاده قرار گرفت.»^(۱۸) وی همچنین می‌نویسد که: «در آن زمان آثار باستانی کشور به بیغما می‌رفت و دلایان عتیقه، دست در دست جیره خواران دولتی و اربابان قدرت، در نقاط مختلف کشور حفاریهای تجارتنی و غیرقانونی انجام می‌دادند و کسی را جرأت مبارزه با آنها نبود و اگر احیاناً در دستگاه باستان‌شناسی کشور، کسی از این وضع نامطلوب خرده می‌گرفت، او را یارای مقاومت نبود و بزودی اخراج و یا منتقل می‌شد، فریدون تولی در دستگاه باستان‌شناسی کشور تصمیم گرفت با این عمال فاسد تا به سرحد توان با زبان و قلم مبارزه نماید و در رویارویی با این سیل وحشتناک غارت میراث فرهنگی کشور مقاومت نماید. او با استفاده از قلم توانای خود با انتشار مقالاتی این وضع آشفته را آشکار و در بوته افکار عمومی ملت قرار داد. بالاخره قلم سحرانگیز و توانای تولی و مقالات نافذ و مؤثر او در روزنامه‌های کشور و بخصوص استان فارس اثر خود را بخشید و بخدی

او سالها در رسوب چشمه خشکیده حیات، بر تربت گلچهرگان خاک، بر استخوان پیر و جوان، بر برگ برگ تاریخ آدمی، با دقت خاص باستان‌شناسانه، نسبت و میراث مین را در دل تپه‌ها و مکان‌های باستانی با کلنگ خویش می‌کاوید.^(۱) و از غارت و نابودی میراث فرهنگی این مملکت که در آن روزها به دست اربابان قدرت، به بیغما می‌رفت سخت نگران بود، به طوریکه در مقدمه مجموعه شعر «پویه» به شکلی مکتوم از آن سخن گفته است. زیرا او به خوبی می‌دانست که اثر باستانی هنگامی که با دستهای عناصر مرموز و بی‌هویت تخریب و مضطرب شود یا آنکه از فرارگاه طبیعی خود جدا گردد و به قاچاق و غارت رود، پیوند ارگانیک و رابطه فیزیکی و تاریخی خود را یا دیگر آثار از کف می‌دهد و ارزش شناخت آن به طور جدی تقلیل می‌یابد و جستن و یافتن رشته اتصال دوباره آن یا دیگر آثار و لایه و دوره‌ای که از آن جدا مانده است، آسان نخواهد بود.^(۲) به سخن شهربار:

و گریه پای مه و مهر صد جهان گردیم
به صد چراغ نیایم آنچه گم کردیم

زندگی تولی

فریدون تولی در سال ۱۲۹۸ شمسی در شیراز متولد شد.^(۳) پدر او آقا جلال شیرازی از اعیان و ملاکین فارس و پیشکار میرزا ابراهیم قوام بود.^(۴) با شروع تحصیلات دوره ابتدایی فریدون - که در دبستان نمازی بود - مادرش درگذشت. او پس از پایان دوره ابتدایی در دبیرستان سلطانی (ملاصدرا) شیراز، دوره متوسطه را در رشته ادبیات به اتمام رساند و در همین دوره بود که تحت تأثیر آشنایی با مهدی حمیدی شیرازی و تأثیر «افسانه» نیمایوشیچ در جامعه ادبی آن روز، به شعر و شاعری روی آورد.^(۵)

پس از پایان دوره دبیرستان در رشته باستان‌شناسی دانشگاه تهران پذیرفته شد^(۶) و در سال ۱۳۳۰ شمسی، موفق شد با نوشتن دو رساله فراغت تحصیلی تحت عنوان «تأثیر صنایع ظرفه در پرورش طفل» و «هنرهای زیبا در عصر تیموریان»، عنوان نخستین فارغ التحصیل رشته باستان‌شناسی دانشگاه تهران را به خود اختصاص دهد.^(۷)

پس از بازگشت به شیراز، در اداره فرهنگ فارس، در بخش باستان‌شناسی مشغول به کار شد.^(۸) و در همین دوره بود که قطعات ادبی «مریم»، «مهتاب»، «فردای انقلاب» و کتاب «التفصیل» را سرود.^(۹) تولی پس از یک دوره پنج ساله در گیرودار جریانهای سیاسی مملکت و فعالیت‌های مختلفی که با احزاب آن دوره داشت، در نیمه دوم سال ۱۳۳۵، به اداره کل باستان‌شناسی تهران منتقل شد و مأمور نظارت بر کاوش‌های علمی شوش شد.^(۱۰) در آن زمان هیأت فرانسوی به سرپرستی رمان گیرشمن در شهر شوش مشغول به کاوش بود. در بهمن ماه همین سال، قطعه «باستان‌شناس» را با توجه به سبک شعر نیمایوشیچ سرود.

در سال ۱۳۳۸، به شیراز بازگشت و علاوه بر اینکه به امور باستان‌شناسی مشغول شد، در گیرودار جریانهای سیاسی کشور نیز بشدت فعالیت کرد. فعالیت‌های او در ۶۴ روزنامه آن زمان شیراز، که همگی در ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تعطیل شدند، حائز اهمیت است.^(۱۱)

در همین سال بود که تولی با همکاری شادروان علی سامی، در یکی از مهم‌ترین و کهنترین آثار باستانی کشور، پاسارگاد، شروع به کاوش نمودند. این کاوش از هر نظر مهم بود زیرا پس از یک وقفه بیست ساله، که از کاوش‌های پاسارگاد بدست پروفیسور هر تسفولد آلمانی می‌گذشت، این

- یازدهم، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، ص ۸۴۵.
 ۱۳ - همان
 ۱۴ - امداد، ص ۸۱۷.
 ۱۵ - همان، ص ۸۱۸.
 ۱۶ - همان
 ۱۷ - اشاره به شعر «مرگ» توللی
 ۱۸ - نگهبان، عزت‌الله: «توللی و باستان‌شناسی». آینده، دوره هفدهم، ۱۳۷۰، ص ۲۴۳.
 ۱۹ - همان، ص ۲۴۳ - ۲۴۶.
 ۲۰ - فقیری، محمد صادق: «مقاله‌ها و کتابهای توللی». آینده، شماره ۱۱، ۱۳۶۴، ص ۸۳۴ - ۸۳۸.

نام و نام خانوادگی: مهدی بهرامی
 زادروز: ۱۲۸۴
 زادگاه: تهران
 تحصیلات:

- دکترای باستان‌شناسی و هنر، دانشگاه پاریس.
 آنچه که در اینجا در خصوص زندگی دکتر مهدی بهرامی ذکر می‌شود ترجمه‌ای است از یادداشت‌های دکتر ارنست کونل، استاد هنر اسلامی دانشگاه برلین، و آنچه که در مورد آثار ایشان ذکر می‌شود، باستان‌شنای یازدهم عنوان فارسی، کاریست که پروفیسور ریچارد اتینگهاوزن (۱)، استاد تاریخ هنر اسلامی دانشگاه میشیگان و مسوول نشریه *Art. or.* در سال ۱۹۵۷ در این نشریه (*ARS ORIENTALIS. Vol. 2, 1957, PP. 625-27*) به یادبود بزرگداشت دکتر بهرامی به چاپ رسانده است.
 ارنست کونل (۲): «مهدی بهرامی در سال ۱۹۰۵ میلادی (۱۲۸۴ شمسی) در تهران در یک خانواده نامدار ایرانی متولد شد. پس از اتمام تحصیل دوره دبیرستان، مدتی در دستگاه قضایی دولت کار کرد. مدتی بعد، بوسیله دولت ایران جهت ادامه تحصیل به اروپا فرستاده شد. در سال ۱۹۳۴ به عنوان اولین تحصیل‌کرده ایرانی در رشته باستان‌شناسی و هنر در دانشگاه پاریس، موفق به اخذ درجه دکتری شد. در سال ۱۹۳۴ به بخش اسلامی موزه دولتی برلین پیوست و تا سال ۱۹۳۵ در آنجا باقی ماند. در سپتامبر همان سال، از طرف بخش اسلامی موزه برلین در سومین کنگره بین‌المللی باستان‌شناسی و هنر ایران که در لنینگراد و مسکو برگزار شد، شرکت کرد. او در مورد جمع و ترتیب کاشی‌های دامغان از روی کتیبه به ایراد سخنرانی پرداخت (۳).»
 در سال ۱۹۳۶ به تهران بازگشت و در موزه باستان‌شناسی، مسوولیت بخش اسلامی این موزه را به عهده گرفت. همزمان با این کار، به تدریس باستان‌شناسی و هنر، بویژه هنر دوره اسلامی، در دانشگاه تهران، مشغول شد. (۴) در سال ۱۹۴۸، به عنوان یکی از اعضای فعالی بود که موفق شدند تا نمایشگاهی از آثار هنر ایران را در موزه سرنوچی *Cernuschi* پاریس برگزار کنند. در پائیز ۱۹۴۹، دکتر بهرامی توانست، مجموعه ارزشمندی از آثار ایرانی را در موزه متروپولیتن آمریکا به نمایش بگذارد که مدتی بعد موفق شد همین آثار را در موزه بوستون نیز به نمایش بگذارد. در این نمایشگاه نیز همانند نمایشگاه پاریس، کاتالوگ راهنمای ارزشمندی از آثار ایران ارائه شد و تأثیر مثبتی در زمینه شناخت هر چه بهتر هنر ایران به دیگر ممالک داشت. در آگوست ۱۹۵۱، دکتر بهرامی در کنگره خاورشناسان در استانبول شرکت کرد و توانست مباحث جدیدی از سفال‌گری ایرانی را طرح کند. تلاش خستگی‌ناپذیر و مداوم دکتر بهرامی در مجامع بین‌المللی و عشقی که در او ریشه دوانیده بود، فرصت هر گونه پرداختن به خود را از او گرفته بود، هیچکس شرایط او را درک نکرد، مریض بود اما همچنان تلاش

پرده از روی کار برداشته شد که دستگاه‌های مسوول مملکتی به ناچار برای بررسی این وضع نامطلوب یک هیأت بازرسی به اداره کل باستان‌شناسی اعزام نمودند. این هیأت بازرسی در ضمن سالهای ۱۳۳۷ تا ۱۳۳۹ یکبار بازرسی در اداره باستان‌شناسی مشغول و نتیجه کار خود را براساس پرونده‌هایی که حاکی از موارد خلاف و عملیات غیرقانونی زیاد بود، در اختیار مقامات مملکتی و دولتی قرار داد و اصلاح و بهبود وضع را در این دستگاه خواستار گردید (۱۹).

آثار توللی

- آثار فریدون توللی در زمینه باستان‌شناسی علاوه بر چند شعر او، بیشتر گزارش کاوش‌ها و بررسیهای اوست:
 ۱ - «ویرانه‌های باستانی شوش». پیام نو. شماره ۲، فروردین ۱۳۳۶، ص ۶۳ - ۷۲.
 ۲ - «سخنی چند پیرامون آثار تاریخی پاسارگاد». روزنامه استخر. شماره ۱۳۰۳، بهمن ۱۳۲۸.
 ۳ - «مقایسه پاسارگاد و شوش». پاسارگاد یا قدیمترین پایتخت شاهنشاهی ایران. علی سامی، شیراز، مصطفوی، ۱۳۳۰، ص ۱۰۷ - ۱۰۸.
 ۴ - «شهرستان باستانی فسا و کاوش‌هایی که اداره کل باستان‌شناسی در حوالی آن انجام داده است». باستان‌شناسی. شماره ۲۰۱، بهار و تابستان ۱۳۳۸، ص ۴۸ - ۶۱.
 ۵ - «کاوشهای علمی فسا و آثار باستانی آن حوزه». وحید. مهر ۱۳۵۲، ص ۷۱۶ و ۷۱۹ و آبان ۱۳۵۲، ص ۸۳۹ - ۸۵۶.
 ۶ - «کاوشهای علمی فسا و آثار باستانی آن حوزه». مجموعه مقالات چهارمین کنگره تحقیقات ایرانی در زمینه فرهنگ و هنر ایران. شیراز، جلد ۲، ص ۵۲ - ۶۶.
 در سایر زمینه‌ها نیز طبق آنچه که محمد صادق فقیری از آثار ایشان ذکر کرده: ۱۰ مقاله در زمینه فرهنگ مردم، ۵ مورد مقدمه و نقد بر کتاب، ۹ ترجمه، ۴۱ داستان کوتاه و مقاله سیاسی، اجتماعی و دو کتاب نیز به سبک التفصیل می‌باشد. (۲۰) لازم به یادآوری است که بیش از چهل مقاله در مورد توللی و آثار او نگاشته شده است.
 پی‌نوشت
 ۱ - اشاره به شعر «باستان شناس» توللی که در تاریخ ۱۳۳۵/۱۱/۱۰، شوش سروده است.
 ۲ - ملاصالحی، حکمت‌الله: «میراث داری». کیهان فرهنگی، شماره ۹، سال دهم، آذر ۱۳۷۲، ص ۴۶.
 ۳ - شعبانی، احمد: «سالمشمار فریدون توللی». آینده، دوره هفدهم، ۱۳۷۰، ص ۲۷۳.
 ۴ - همان.
 ۵ - همان، ص ۲۷۴.
 ۶ - امداد، حسن: «توللی و حوادث فارس». آینده، شماره ۱۱، ۱۲، سال یازدهم، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، ص ۸۱۳.
 ۷ - ملک شهیرزادی، صادق: «بررسی تحولات مطالعات باستان‌شناسی در ایران». مجموعه مقالات انجمن واره بررسی مسائل ایران‌شناسی، به کوشش علی موسوی گرماردی، تهران، وزارت امور خارجه، ۱۳۷۱، ص ۴۴۶.
 ۸ - امداد، ص ۸۱۵.
 ۹ - شعبانی، ص ۲۷۵.
 ۱۰ - همان، ص ۲۷۶.
 ۱۱ - امداد، ص ۸۱۶.
 ۱۲ - سامی، علی: «توللی و باستان‌شناسی». آینده، شماره ۱۱، ۱۲، سال

مقالات خارجی

- 21- *Leproblème des ateliers d'étoiles de lustrée*, Revue des Arts Asiatiques, *Volfaience* Io, fasc.4 (Paris, 1937), PP. 180-191, Pls. 60-66.
- 22- *Recherhes sur les carreaux de revetement lustre dans la ceramique persane du XIIIe au XVe siecle (etoiles et croix)*, Paris, 1937, 136 PP., 59 figs.
- 23- *Contribution a l'etude de la ceramique musulmane de L'Iran*, Athar-e Iran, Vol. 3, fasc. 2 (1938), pp. 209-229, with figs. 127-144.
- 24- *Some examples of Il-Khanid art*, Bull. American Institute for Iranian Art and Archaeology, Vol. 5, No.3 (June 1938), PP. 257-260, with 4 figs.
- 25- *La reconstruction des carreaux de Damghan d'apres leurs inscriptions*, Memoires, IIIe Congres international d'art et d'archéologie iraniens, Leningrad, 1935 (Moscow - Leningrad, 1939), PP. 18-20 (Russian resume, P. 20), Pls. 13-15. Academie des Sciences de l'URSS.
- 26- *A master potter of Kashan*, Transactions of the Oriental Ceramic Society, Vol. 20 (London, 1944-45), PP. 35-40, pls. 16-21.
- 27- *Portrait painting during the last centuries* (in Persian), پیام نو, Vol.2, Nos. 10-11 (special number), Teheran, 1324 (1945-46), PP. 1-16, 5 figs.
- 28- *Some objects recently discovered in Iran*, Bull. Iranian Institute, Vol. 6, Nos. 1-4, Vol. 7, No.1 (Dec. 1946), PP.71-76, 8 figs. (With Postscript by Arthur Upham Pope, PP. 76-77).
- 29- *Further dated examples of Persian wares*, Bull. Iranian Institute, Vol. 6, Nos. 1-4, Vol. 7, No. 1(Dec. 1946), PP. 110-119, 15 figs.
- 30- *Courrier d'art de Teheran, a. Encensoir de bronze de L'epoque parthe*, Artibus Asiae, Vol. 11 (1948), PP. 288-292, 2 figs.
- 31- *L'Exposition d'art iranien a Paris (epoque archaique)*, Artibus Asiae, Vol. 11 (1948), PP. 13-22, 6 figs.
- 32- *The arts of Iran. Pottery vessels (in Persian)*. (Publication of the University of Teheran No.38) Teheran, 1327 (1948), 126 PP. +4 PP. index and list of errata, 44 text figs. and 47 figs. on Plates.
- 33- *Epoque musulmane*. Iran. Pieces du Musee de Teheran, du Musee du Louvre, et de collections particulieres, Paris, 1948, PP. 53-73, 3 figs.
- 34- *L'Iran a Paris. Les faiences de Gorgan au Musee Cernuschi*, Arts; beaux-arts, litterature, spectacles, No. 179 (Paris, Sept. 3, 1948).
- 35- *Gorgan faiences*, with a foreword by E. Kühnel, Cairo, 1949, 134 PP. + errata p., 33 text figs., 98 Pls.
- 36- راهنمای گنجینه قرآن در موزه ایران باستان. قسمت اول: تدوین قرآن. *Guide of atreasure of Korans in the Archaeological Museum of Iran*. Part 1. The

می‌کرد، یکسال به امید اینکه سلامتی‌اش را بدست آورد در آلمان ماند و مجبور شد که در هامبورگ عمل جراحی کند، اما در اکتبر ۱۹۵۱ (۱۳۳۰ شمسی)، در سن ۴۶ سالگی، در حالی جهان را وداع گفت، که بسیاری از آرزوهایش ناکام ماند.

بیشتر آثار او در مورد کاشیهای لعابدار دامغان و کتیبه‌های منظوم بدست آمده از آنجا و سایر کاشی‌ها، بدنبال یک کار مطالعاتی دقیق و علمی که او بر روی سفالینه‌های لعابدار گرگان انجام داد، شکل گرفت. کار ارزشمند و دقیقی که او بر روی سفال‌های گرگان انجام داد، پژوهشگران را با دیدگاه‌های تازه‌ای از تاریخ، باستان‌شناسی، تزئینات و کتیبه‌شناسی آشنا کرد. بطور کلی، اکثر مطالعات دکتر بهرامی در زمینه باستان‌شناسی و هنر ایران بخصوص سفالگری می‌باشد. دکتر مهدی بهرامی یک نمونه شاخص و الگویی مناسب از مهربانی و رفتار نیک یک محقق شرقی می‌باشد که به روش اروپایی آموزش دیده است. اگر مرگ نابهنگام او اتفاق نیفتاده بود، قطعاً ما انتظار تحقیقات آموزنده‌ای از او داشتیم. او را به عنوان یک متخصص شایسته هنر ایرانی هیچ وقت فراموش نخواهیم کرد. تمام کسانی که به ارزش وجودی او و تحقیقات عالمانه او پی‌بردند، از مرگ نابهنگام او متأسف شدند.^(۵)

کتابشناسی آثار دکتر مهدی بهرامی

- ۱- «همیاری در جهت مطالعه سرامیک ایران در دوران اسلامی». ترجمه ابوالحسن سروقد مقدم، آثار ایران ۱، ۱۳۶۵: ۱۸۹-۲۰۲.
- ۲- «آثار تاریخی تفرش». آموزش و پرورش، شماره ۱، ۱۳۱۹: ۴۰-۴۸.
- ۳- «خوابگاه العاجیتو سلطان در سلطانیه». آینده، اسفند ۱۳۰۵: ۱۶۷-۱۷۱.
- ۴- «آثار پیش از تاریخ در کوهستان قم». آموزش و پرورش، جلد ۱، شماره ۴، ۱۳۱۹: ۳۱-۳۸.
- ۵- «گنبد سلطان محمد خدابنده یا ابواب‌البر». آینده، تیر ۱۳۰۶: ۲۸۶-۲۹۶.
- ۶- «روابط صنعتی ایران با اروپا در ایران باستان». آموزش و پرورش، مهر ۱۳۳۳: ۳۶۸-۳۷۳.
- ۷- «گنجینه زرین هخامنشی در پاریس». اطلاعات ماهانه، جلد ۱، شماره ۷، ۳۰-۳۱.
- ۸- «ظروف سیمین ساسانی در موزه ملی تهران». یادگار، جلد ۱، شماره ۳، ۱۳۳۳: ۳۲-۴۲.
- ۹- «گنجینه مازندران». آموزش و پرورش، جلد ۲۳، شماره ۱۰، ۱۳۲۸: ۲۲-۲۸.
- ۱۰- «قالی باقی ایران در دوران باستان». ایران امروز، جلد ۲، شماره ۱۲، ۱۳۱۹: ۲۹-۳۲.
- ۱۱- «مهمترین جامع التواریخ». یادگار، سال ۲، شماره ۶، ۱۳۲۴.
- ۱۲- «علیرضا عباسی و رضا عباسی». یادگار، سال ۲، شماره ۱۰۰، ۱۳۲۵.
- ۱۳- «هنرهای زیبای ایران در دوره اسلام». ایران امروز، شماره ۱۰، ۱۳۱۹.
- ۱۴- «کاسه سفالین زرین فام». یادگار، سال ۱، شماره ۶، بهمن ۱۳۲۳.
- ۱۵- «تصویر لطفعلی خان زند». یادگار، سال ۱، شماره ۵، دی ۱۳۲۳.
- ۱۶- «قالی‌های بافت تبریز در سده دهم هجری». ایران امروز، سال ۳، شماره ۲، اردیبهشت ۱۳۲۰.
- ۱۷- «شبه‌سازی». ایران امروز، شماره ۷، مهر و آبان ۱۳۲۰.
- ۱۸- «شبه‌سازی». ایران امروز، شماره ۹ و ۱۰، آذر و دی ۱۳۲۰.
- ۱۹- سرخوش، نیکو: «ظروف لعابی گرگان» / از مهدی بهرامی / کلک، شماره ۲۳ و ۲۴، اسفند ۱۳۲۰: ۱۸۰-۱۸۱.
- ۲۰- بهرامی، مهدی: صنایع ایران و ظروف سفالین، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۲۷، ۱۴۰ص.

نگارنده قرار دهند.

*** از خانم فریده شیرخدا، کتابدار موزه ایران باستان بخاطر همکاری در این زمینه سپاسگزارم.

۱- ریچارد اتینگهاوزن: *Richard. Ettinghausen* (۱۹۷۹-۱۹۰۶)، دانشیار تاریخ هنر اسلامی دانشگاه میشیگان، مسوول نشریه آرس اسلامیکا *Ars Islamica*، آرس اوریتالیس *Ars Orientalis* و استاد هنرهای زیبای دانشگاه نیویورک بود. (به نقل از فرهنگ خاورشناسان، جلد اول، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۷۶، ص ۸۶-۱۷۳).

۲- ارنست کونل *ERNST KUHNEL* (۱۹۰۹-۱۸۸۲): استاد دانشگاه برلین آلمان و متخصص هنر اسلامی که آثار تحقیقی و ارزشمند او در زمینه هنر اسلامی جالب توجه‌اند.

۳- این قسمت [...] از این کتاب است: معصومی، غلامرضا: باستان‌شناسی ایران، تهران، ستاد بزرگ ارتش‌تاران، ۱۳۵۵، ص ۱۴۲).

۴- در یادداشت‌های استاد محیط طباطبائی، بزرگ‌ذیل مقاله دکتر ملک آمده است این چنین ذکر شده که: «در دوره بیست ساله ارتباط مستقیم آندره گدار با دستگاه باستان‌شناسی (۱۹۵۳-۱۹۲۹) گدار، نه تنها خاطره قابل ذکری از خود به یادگار گذاشت بلکه برعکس از مساعدت یا تشویق دکتر بهرامی که تنها کارمند تحصیلکرده دانشگاهی بود به اندازه‌ای دریغ می‌ورزید که او را پیوسته در شکنجه روحی قرار می‌داشت.» (به نقل از: ملک شه‌میرزادی، صادق: «اشاره‌ای مختصر به تحول باستان‌شناسی در ایران». اثر، شماره ۱۲ و ۱۳ و ۱۴، اسفند ۱۳۶۵، ص ۱۵۷).

Codification of the Koran and its Place in history. Scripts, bookbindings, and illuminations. Teheran, 1328 (1949), PP. 1-70, 2 errata PP., 44 Pls. (The subsequent catalogue by Dr. Mehdi Bayani.)

37- *Iranian art. Treasures from the Imperial collection and museums of Iran*. Catalogue, With a foreword by Francis Henry Taylor and Maurice S. Dimand, New York, 1949, 41 PP., 43 figs.

38- *Works of Iranian art from American collections. Supplementing the Iranian art exhibition from Teheran. Catalogue. Boston Museum of Fine Arts*, 1950, Boston, 1950, 11 PP., figs. 44-53.

39- *The Collection of Chinese porcelain from the Ardabil shrine*. Transactions of the Oriental Ceramic Society, Vol. 25, London, 1949-50, PP. 13-19, Pls. 1-4.

40- *A gold medal in the Freer Gallery of Art*, Archaeologica Orientalia in Memoriam Ernst Herzfeld, Locust Valley, N.Y., 1952, PP. 5-20, 10 text figs., 8 figs. on pl. 1.

پی‌نوشت

* از آقای بهرامی به خاطر در اختیار گذاشتن اطلاعات ارزشمند و عکس پدر بزرگ فقیدشان بسیار متشکرم. همچنین از خوانندگان محترم تقاضا دارم اگر اطلاعاتی درباره شادروان دکتر مهدی بهرامی دارند در اختیار

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

